

Oklevelek.

898.

Moko fia Miklós, Heym fia (Gombási) Jánosnak és rokonainak és Kylián mester (telegdi főesperes) rokonainak az eladott Hódvására két része helyett Ana nevű birtokának egy részét adja, a körülírt határok között. Kelt Gyulafehérvárt a káptalanban 1296.

(C)apitulum ecclesie beati Mychaelis archangeli Transsilvane omnibus Christi fidelibus presentem paginam inspecturis salutem in eo, qui salutem operatus est in medio terre. Universorum noticie tam presencium, quam posteriorum harum serie declaramus, quod constitutis coram nobis *Nicolao filio Mokou* ex una parte, magistro *Johanne filio Hejm, Gregorio* et *Nicolao filiis Domini* ac *Beke* et *Djonisio*, necnon *Nicolao filio Iwanka* ex altera, cognatis magistri *Kyliani*, idem *Nicolaus* comes filius *Mokou*, pro duabus partibus terre *Heuduasara* vocate, quas duas partes primitus viris prelati se vendidisse asseruit, statuit seu assignavit magistro *Johanni* et cognatis suis, necnon cognatis magistri *Kyliani*, ipsisque acceptantibus separando quandam partem de terra *Ana* nuncupata ac crebris metis distinctam et vallatam, perpetualiter et irrevocabiliter per filios filiorum possidendam eorundem pacifice et habendam. Cujus terre prima meta, sicut partes concordando nobis referunt, incipit de inferiori parte sessionis *Bekes*, ubi sunt due mete, una antiqua, alia nova de terra; deinde tendit juxta silvam *Kejkes*, ascendendo versus meridiem, perveniet ad duas metas terreas, antiquam videlicet et novam; exinde ascendendo per *Kyzebirch*, ubi sunt etiam due mete de terra; et per eundem *Birch* perveniet ad unum collem magnum, in cujus latere sunt due mete terree; ab inde descendendo per alium *Birch*, per silvam perveniet

ad duas metas terreas; et sic cadit descendendo ad superiorem finem silve Ana a parte meridionali; et sic vadit ad metas crebras et revertitur ad primam metam, videlicet ad sessionem Bekes. Obligans se prelatus Nicolaus filius Mokou et suos heredes, viros prenotatos ab omnibus impedire volentibus terram memoratam in propriis sumptibus et laboribus expedire et eosdem in pacifica possessione prefate terre indempniter conservare. In cujus rei testimonium et robur perpetuum ad petitionem parcium litteras nostras presentes concessimus sigilli nostri munimine roboratas.

Datum vacante prepositura, gregorio cantore, Paulo custode, Andrea decano ecclesie nostre existentibus, anno domini MC^oC^o. nonagesimo sexto.

(Eredetiye hártján, piros sárga selyem sinoron függő pecséttel a *Thorockay család leveles ládájában* T.-Szt.,-Györgyön).

Jegyzet : Hódvására és Ana nevű helyek, melyekről az oklevél-szói Alsó-Fejér vármegyében voltak, de a szereplő személyek némelyike székely, így *Kilian mester* telegdi (udvarhelyi) főesperes. (V. ö. a róluk szóló okleveleket Sz. Okltr. III. k. 4—6 l. és IV. k. 5—6 l.)

899.

Erzsébet ifjabb királyné rendelete a kolozs-monostori conventhez, hogy Szentiváni Miklós utódait, kiket László erdélyi vajda elűzött, a felség-sértésben ártatlanoknak találhatván, Szentivány nevű birtokukba ismét vezesse be. Kelt Visegrádon 1380. jan. 27.

Elisabeth Dei gratia junior regina Hungariae, Poloniae, Dalmatiae etc. fidelibus suis conventui de Colos-Monostira, salutem et gratiam ! Licet magnificus vir Ladislaus vajvoda Transylvanus *Gregorium et Joannem filios Nicolai de Zenthÿvan* et filios ipsorum, ac paellam *Elisaheth* vocatam filiam ejusdem Joannis in quadam infidelitalis nota inculpate, et notare voluerit, ipsosque de dicta eorum possessione *Zenthÿvan* vocatae excluderet et dampna eis non modica praevia ratione intulerit, tamen quia dominus noster rex et domina regina senior mater nostra carissima, et nos una cum praelatis, et baronibus nostris matura deliberatione intra nos

praehabita, praefatos nobiles de Zenthÿvan in praemissa infidelitatis nota, in qua idem dominus Ladislaus vajvoda inculpabat, et notabat, innocentes fore agnovimus, ac innoxius invenimus: Fidelitati igitur Vestrae firmiter praecipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo praesente Johannes filius Petri de Abafa, vel Joannes filius alterius Petri de Tholdalag, aut Joannes filius Georgii de Kend, sive Johannes filius Pauli de Cheg, seu Mathias de Penkteleke, aliis absentibus homo regius ad faciem praedictae possessionis Zenthÿvan accedendo, eosdem Gregorium et Johannem de filios ipsorum nec non memoratam puellam in dictam possessionem eorum Zenthÿvan vocatam, contradictione quorumlibet, signanter ipsius domini Ladislai vojvodae non obstante in hac parte, reintroducat, et eandem eisdem restituat, perpetuo possidendam. Et tandem seriem totius facti domini nostro regi, vel nobis more solito fideliter rescribatis.

Datum in Vissegrad feria sexta proxima post festum conversionis beati Pauli apostoli, anno domini milesimo tercentesimo octuagesimo.

(Legújabbkori másolat Szentiványi Kálmán ajándékából, a *sepsiszentgyörgyi, özv. Cserey Jánosné, sz. Zathureczky Emilia úrnő által alapított „Székely Nemzeti Múzeum“ levéltárában* 36—1886. sz. a.)

900.

Szánthai Laczk Jakab és Thamási Henrik fia János erdélyi vajdák oklevele, mely szerint Árkosi Mihály özvegye Katalin asszony és Chuvi Mihály özvegye Anicz asszony leánynegyedöket Árapatakán Árkosi István fiainak átengedték. Kelt Brassón 1404. máj. 17.

Nos Jacobus Laczk Zanthow et Joannes Henrici de Tamassy wayvode Transsylvania, nec non comites de Zolnok, memorie commendamus per praesentes, quod nobiles domine *Katherina, Michaelis de Arkws*, ac *Anycz* vocate, *Michaelis de Chuw* (Chunu, Chww?) relicte coram nobis personaliter constitute contesse extiterint, oraculo vive voce in hunc modum, ut ipsae totum jus ipsarum quartale, quod ipsas in possessione *Arapatak* vocata paterna per jure quarta (*így!*) filiali iuxta regni consuetudinem tangero et concernere dinoscitur, nobilibus viris *Andree, Anthonio* et, *Georgio*

filiis *Stephanj*, filii *Michaelis de dicta Arkws* dedissent, donassent et contulissent, imo dederunt, donaverunt et contulerunt per ipsos et eorum heredes ac successores universos jure perpetuo et irrevocabiliter possidendum pariter et habendum coram nobis testimonio praesencium mediante. Ita tamen, ut predicti *Andreas*, *Anthonius* et *Georgius* ipsas dominas vita mundiali perferente de proventibus et obvencionibus dicte porcionis possessionarie quarte filialis fovere et nutrire ac in dominio ejusdem contra quoslibet impeditores protegere et manutenere laboribus ipsorum teneantur, ipsisque ab hac luce decessis eedem porciones possessionarie sive jura quartalia ad praedictos *Andream*, *Anthonium* et *Georgium* ac eorundem superstites devolvi debeant ac pleno jure redundare.

Datum Brassovie in vigilia festi Pentecostes, anno domini millesimo quadringentesimo quarto.¹

(A gy.-fehérvári káptalan 1404. oklevele (ld. alább a 901. sz. a.) átiratában, a *Geréb János úr birtokában S.-Szt.-Györgyön levő másolatból* leírta Nagy Géza a Székely N. Múzeumnak 116—1888. sz. a.)

901.

A gyulafehérvári káptalan átírja Szántai Lack Jakab és Thamási Henrik fia János erdélyi vajdák levelét, mely szerint Árkosi Mihály özvegye és Chuví Mihály özvegye leánynegyedeket Árapatakán Árkosi István fiainak átengedték. Kelt 1404. jun. 11.

Capitulum ecclesie Transsilvane omnibus Christi fidelibus, tarn praesentibus. quam futuris praesens scriptum inspecturis, salutem in omnium salvatore. Ne rei gesta memoria successu temporis simul cum tempore dilabatur, proinde honoraria sagacitas consuevit literarum patrocinio roborare. Proinde ad universorum notitiam

¹ Az oklevélben szereplő személyek leszármazása:

Katherina
(Árkosi Mihályné)

Anycz
(Csuvi Mihályné),

Árkosi István
András, Antal, György,
de Árapatak.

(Utódaik „Árapataki Geréb“ néven.)

harum serie volumus pervenire, quod honorabilis vir dominus *Blasius Siculus* archidiaconus de *Wgocha*, socius el concanonicus noster, in personis *Andree*, *Anthonii*, et *Georgii*, filiorum *Stephani*, filii *Michaelis de Arkws* ad nostram accedens praesentiam exhibuit nobis quasdam liferas patentes magnificorum virorum dominorum *Jacobi* et *Johannis* wayvodarum Transilvanorum et comitum de Zolnok tenore infrascripti (*így!*) petens nos debita cum instantia, ut ipsas de verbo ad verbum conscribi et in formam nostri privilegii redigi faceremus et pro prefatis Andrea, Anthonio et Georgio filiis Stephani concedere dignaremur ad cautelam. Quorum tenor talis est: *Nos Jacobus Laczk* stb. (Ld. az 1404 máj. 17. kelt oklevelet fentebb 900 sz. a.)

Nos enim petitionibus eiusdem domini *Blasii* iustis et legitimis annuentes, tenorem predictarum literarum omni integritate pollentes de verbo ad verbum transcribi ac praesentibus inseri fecimus pendentisque sigilli nostri munimine roborari.

Datum in festo beati Barnabe apostoli, anno d(omi)ni millesimo quadringentesimo quarto, honorabilibus et discretis viris dominis Georgio Lepes preposito. Joanne cantore, Michaele custode et Marco decano canonicis ecclesie nostre existentibus.

(A Geréb János birtokában Sepsiszentgyörgyön levő egykorú másolatból leírta Nagy Géza a Székely Múzeum számára. 116—1888. sz. a.)

902.

Dobokai János és Sztrigyi Péter erdélyi alvajdák rendelete a gyulafehérvári káptalannak, hogy Árkosi István fiait Árvapatak község negyedrészébe bevezessék. Kelt Szent Imrén 1407. decz. 16.

Amicis bonis honorandis Capitulo eclesie Transilvane Joannes de Doboca et Petrus de Strigh vicewayvode Transilvani amiciciam paratam cum honore. Dicit nobis *Andreas*, filius *Stephani de Arkws* sua ac *Anthonj* et *Georgj* fratrum suorum in personis, quod ipsi in dominium cuiusdam porcionis possessionarie, videlicet recte quarte partis possessionis *Arwapataka* vocate apud manus ipsorum habite legittime vellent introire, si contradictio cuiuspiam ipsis non obviaret in has partes; super quo vestram requirimus ami-

ciciam praesentibus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo praesente *Nicolaus* filius *Tjyl de Nyen*, aut *Petrus*, filius *Benedicti de Bodola*, vel *Georgias*, filius *Michelis De Hydvegh*, aliis absentibus homo noster ad faciem praescripte quarte partis possessionis Arwapatak vocate vicinis et commetaneis eiusdem universis inibi legitime convocatis el praesentibus accedens introducat praefatos *Andream*, *Anthonium* el *Georgium* ad praescriptam quartam partem possessionis Arwapataka, statuatque eandem eisdem *Andree*, *Anthonio* et *Georgio* eo jure, quo ad ipsos dinoscitur pertinere cum universis eiusdem utilitatibusque perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet ipsos contra annotatos *Andream*, *Georgium* et *Anthonium* nostram in praesenciam ad terminum competentem rationem contradictionis eorum reddituros et post haec ipsius possessionarie introductionis et statutionis seriem cum nominibus contradictorum et citatorum, si qui apparuerint in termino assignato, nobis amicabilem rescribatis.

Datum in Zentemreh sexta feria proxima ante festum beati Thome apostoli, anno domini millesimo quadringentesimo septimo.¹⁾

(A Geréb János úr birtokában levő egykorú másolatból leírta Nagy Géza a Székely N. Múzeum számára 116—1888 sz. a. A gyulafehérvári káptalan 1408-iki átíratából. Ld. alább 903. sz. a.)

903.

A gyulafehérvári káptalan jelentése Dobokai János és Sztrigyi Péter erdélyi alvajdáknek Árkosi István fiai Árvapatak község negyedrésszébe beiktatásáról. Kelt 1408. febr. 11.

Capitulum ecclesie Transsilvane omnibus Christi fidelibus tarn praesentibus, quam futuris praesens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus

1) Az oklevélben szereplő személyek:

I. Stephanus de Arkws; fiai:	II. Nyéni Thyl	III. Bodolai Benedek
Andreas, Anthonius, Georgius.	Miklós.	Péter.
de Árvapataka (Utódaik „Árapataki Geréb“ néven.)	IV. Hydveghi Mihály	
	György.	

pervenire, quod nos literas nobilium virorum magistrorum *Joannis de Doboka et Petri de Strigh* vicewayvodarum Transsylvanorum recepimus in hec verba: *Amicis bonis honorandis* stb. (Ld. az 1407. decz. 16. kelt oklevelet fennebb 902. sz. a.)

Nos eisdem potitionibus eorudem vicewayvodarum annuentes, unacum *Petro filio Benedicti de Bodola*, homine ipsorum nostrum hominem videlicet dominum *Michaelem* presbiterum, plebanum de *Kwrwspatak* ad praemissa exequanda duximus transmittendum, qui demum exinde ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi tertia feria proxima post festum circumcisionis domini nostri proxime preteritum ad faciem predictae possessionis *Arwapatak* vocate personaliter accessissent, ac vicinis et commetaneis eiusdem circumquaque legitime convocatis ipsisque presentibus quartam partem ipsius possessionis *Arwapatak* eisdem *Andree, Anthonio et Georgio*, filiis *Stephani* de *Arkws* statuissent perpetuo possidendam, penitus nomine contradictore apparente, tribus diebus continuis juxta regni consuetudinem ibidem moram, facientes.

Datum sabbato proximo post festum beate Scholastice virginis, anno domini millesimo quadringentesimo octavo, honorabilibus et discretis viris dominis *Georgio Lepes* praeposito, *Joanne* cantore, *Michaele* custode et *Blasio Siculo* archidiacono de *Hwgocha* decano canonicis ecclesie nostre existentibus.

(A *Geréb János úr birtokában levő egykori másolatból* leírta Nagy Géza a Székely Nemzeti Múzeum számára 116—1888. sz. a.)

904.

Zsigmond király ítéletlevele Árapataki János özvegye és Árapataki Antal birtokügyében Árapatak falujában. Kelt Brassón, 1427. jun. 24.

Nos Sigismundus Dei Gratia Romanorum rex, semper augustus ac Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae etc rex, memoriae commendamus, quod nobis unacum baronibus nostris, pro faciendo nobis conquerentibus iudicio moderato pro tribunali consedentibus, nobilis domina *relicta quondam Joanni Árapataki* presente et audiente *Antonio de eadem* contra eundem Antonium proposuerat.

eo modo, ut idem Antonius ipsam mortuo Joanne marito suo de ipsa possessione Arapataka exclusisset, eandem possessionem pro se ipso in toto occupando, occupatamque detineret indebite, et minus iuste in suum praepjudicium valde magnum, ex parte cuius iudicium habere vellet, jure exigente. Idemque Antonius coram Nobis ac dictis praelatis et baronibus nostris personaliter ut praefertur adhaerens responderat, quod ipse dictam dominam relictam annotati quondam Joannis de Arapataka de ipsa possessione indebite non exclusisset, nam ipsa domina in eadem possessione et domibus dicti quondam Joannis mariti sui moraretur, ipse autem quartam partem eiusdem possessionis legitime possidet et ibidem in horum documentum duas litteras: unam fidelium nostrorum magnificorum Jacobi Laczk de Zanthow et Joannis filii Henrici de Tamassy vajvodarum nostrorum Transylvaniensium Brassoviae in vigilia festi Pentecostes anno Domini millesimo quadringentesimo quarto, qua mediante nobiles domina Catharina Mihaelis de Arkos et Annich vocatae, alterius Mihaelis de Csurá (így !) relictæ, coram ipsis vaivodis nostris personaliter constitutæ, totum jus earum quartale, quod ipsas in possessione Arapataka vocata paterna juxta regni nostri consuetudinem tangeret, Andreae, Antonio et Georgio filiis Stephani, filii Mihaelis de dicta Arcus in perpetuum dedissent sub conditionibus litteris in eadem expressatis patentibus; et aliam capituli ecclesiae Transylvaniensis sabatho proximo post festum beatae Scholasticae virginis anno domini 1408. super legitima statutione ipsius quartae partis praeattactae possessionis Arapataka nuncupatae, pro ipsis Andrae ec Antonio et Georgio facta privilegialiter confectas, nostram eorundemque praelatorum et baronum nostrorum produxit in conspectum; quibus productis et praesentatis, ipsisque partibus eis in praemissis, per nos juris aequitatem impetrari postulantibus, quia usque decisionem alterius causae in facto eiusdem possessionis Arapataka, inter praefatum Antonium uti in causam attractum ab una ac *Antonium* filium *Aegidii* et alterum *Antonium* filium *Miko* de *Hidvég* veluti actores parte ab altera, coram Nobis vertentis, praefatus Antonius de ipsa quarta parte dictae possessionis Arapataka vocatae, sibi et dictis suis fratribus per annotatas dominas data legitime statuta, tribus partibus eiusdem possessionis infra tempus praenarratum apud manus dictae dominae derelictis remanere debere, nobis a dictis praelatis ac baro-

1404.
máj. 17.
(900.)

1408.
febr. 11.
(903.)

nibus nostris cernebatur pro eo, cum nos ad sequestrandam ipsam quartam partem dictae possessionis Arapataka a dictis aliis tribus partibus eiusdem apud manus praefatae dominae ..... fideles nostros honorabiles viros magistros Benedictum de Borh et Vsaram (?) de Komháza canonicos ecclesiae beatae Mariae virginis Albae Regalis homines nostros speciales destinassemus, ex tunc quia iidem ad nos redeuntes se in vigilia festi corporis Christi nunc praeteriti ad faciem dictae possessionis Arapataka nuncupatae accessisse, et pro quarta parte ipsius in linea meridionali, et a fine orientali versus occidentem duas medias curias, unam in qua *Petrus More*, et aliam in qua *Elias* morarentur, item in alia linea, scilicet aequilonali eiusdem plateae consimiliter a fine orientali, et modo simili versus occidentem tres curias, in quarum una *Petrus* filius *Georgii*, in alia *Daniel*, et in tertia *Vincentius* resident ..... declinando ad lineam simplicem orientalem, et a fine eiusdem meridionali versus acquilonem tendendo curias infrascriptas, puta in quarum una *Nicolaus Sartor*, in alia *Georgius Thoth*, in tertia *Andreas Gotshmann*, in quarta *Petrus Glotz*, in quinta *Joannes Firke*, in sexta et uno tertiali *Petrus Sánta* et *Urbanus*, item in tribus quarlalatibus septimae curiae *Martinus*, in octava vero *Joannes Sartor* habitarent, praelibato Antonio possidendas statuisset nobis retulerunt. Igitur nos hac relatione ipsorum nostrorum hominum facta percepta, suprascriptas curias praenotato Antonio per praedictos nostros homines, modo praemisso statutas, cum omnibus ipsarum utilitatibus, et pertinentiis eidem Antonio usque tempus praenarratum relinquimus, et committimus praemisso jure sibi incumbente possidendas et tenendas harum nostrarum literarum testimonio mediante.

Datum Brassoviae feria tertia proxima post praelatum testum sacratissimi corporis Christi, anno eiusdem millesimo quadringentesimo vigesimo septimo, Regnorum nostrorum ann Hungariae etc. quadregesimo et Bohemiae septimo.

(Mult századi másolat a Székely Nemzeti Múzeumban S.-Szt-Györgyön, Geréb János úr ádományából 83 1888. sz. a.)

905.

A gyulafehérvári káptalan bizonyáglevelé Árapataki Pataki János özvegyének vallomásáról, hogy őt Árapataki Antal a dos és kelengye felől kielégítette. Kelt 1427. nov. 30.

Nos Capitulam ecclesiae Transylvanae, momoriae commendamus, quod cum ad instantem petitionem *Antonii filii Stephani de Árapataka* discretum virum, Valentinum vocatum altaristam Sanctae Crucis in dicta ecclesia Transylvana ad audiendam fassionem nobilis dominae *Christinae* vocatae, relictæ quondam *Joannis Pataki de Árapataka*, propter viarum discrimina et fragilitatem sexus coram nobis venire nequeuntis, pro nostro testimonio duxissemus destinandum, idem tandem exinde ad nos reversus, nobis retulit eo modo, quod ipse in die festi beati Martini confessoris nunc proxime praeteriti ad praedictam possessionem *Árapataka* circa eandem nobilem dominam Christina vocatam relictam Joannis Pataki accessisset, ipsaque coram eodem domino Valentino taliter confessa extitisset, quod quia praedictus Antonius filius Stephani de dote et paraphernalibus suis, ex parte praedicti Antonii ratione jurium, seu portionum possessionariarum ipsius quondam Joannis Pataki, domini et mariti sui sibi provenire debentium, juxta consuetudinem regni sibi plenam et integram impendisset satisfactionem ..... ipsa eundem Antonium filium Stephani super praemissis suis dote et rebus paraphernalibus commisisset expeditum. In cuius rei testimonium praesentes litteras nostras eidem Antonio duximus concedendas.

Datum in festo beati Andreae apostoli, anno Domini 1427.

(Mult századi másolat a Székely Nemzeti Múzeumban 83—1888. sz. a. Geréb János úr adományából.)

906.

A segesvári tanács értesíti Brassó városát, hogy a szászok Kápolnán 1454. szept. 1. országgyűlést tartottak a nemesekkel és székelyekkel, a hol Hunyadi János 500 lovas kiállítását és táborba küldését kívánta tőlük, de mert Brassó nem képviseltette magát, elhalasztották az ügyet a három nemzet Tordára 1454. szept. 15. hirdetett újabb országgyűlésére, a melyre, hogy ők is megjelenjenek, az országgyűlés megbízásából felszólítják. Kelt Segesvárt, 1454. szept. 8.

Sapientes atque circumspecti viri domini fratres et amici nostri honorandi. Noveritis magistrum civium et judicem nostros

pridem dominica die post festum decollationis beati Johannis baptistae proxime praetentum una cum ceteris provincialibus septem sedium in *Capolna*, cum nobilibus et *Siculis* congregationem generalem celebrasse, ubi per nuncios illustris domini Johannis comitis Bistriciensis etc., ut universi Saxones partium Transsilvanarum quingentos viros equestres armis necessariis fulcitos in exercitualem progressionem appromtuare et expedire deberemus, sumus requisiti, sed ex quo hujus modi negotium vos aequae sicut et nos tangere dinoscitur, propter vestrarum amicitiarum absentiam ac cautiorem deliberationem hoc idem usque ad dominicum diem proximum post festum exaltationis sanctae crucis venturum duxerunt prorogandum. Quapropter certos et potiores ex vobis consilio et prudentia praematuros, plenam et omnimodam in eisdem faciendi habentes facultateni, proxima die dominica praescripta in *Torda* absque negligentia aliquali cum annotatis nobilibus, *Siculis* et provincialibus septem sedium congregationem celebraturam, modis omnibus habeatis constitutos, quod vobis scriptice intimare, nobis in dicta *Capolna* per regnicolas erat commissum.

Datum in Segeswar in festo nativitatis beatae Mariae virginis, anno domini millesimo elc. L. quarto.

Magister civium, iudices et jurati
consules civitatis *Segeswariensis*.

Külczim: Sapientibus et circumspectia viris iudici et juratis civibus de *Brassovia* dominis fratribus et amieis nostris sincere honorandis.

(Eredetije papíron viaszpecséttel a Brassó városi levéltárban »Stenner'sche Urkunden Sammlung«. I. k. nr. 9.)

907.

Az erdélyi három nemzet véd- és dacz szövetségéről szóló oklevél, mely szerint az erdélyi három nemzet nemesség, székelység és szászság Medgyes városában országgyűlésre összejövetén, a király követe Lábathlani János temesi és székelly ispán s Máté erdélyi püspök jelenlétében hét törvényezikket alkottak, melyeket kiküldött biztosaik által a fejevári káptalan előtt írásba foglaltattak. Az 1. t.-cz. megfogadták, hogy szentül megtartják az alábbi határozatokat; 2. egymás jogait, szabadságát, kiváltságait megtartják és kölcsönösen megoltalmazzák;

3. ha valaki az uniót megszegni akarná, vagy annak ellene szegülne, azt fegyverrel is megfékezik; 4. minden elnyomatás, zaklatás, zsarolás, támadás egymásnak tudtára adandó s nyolcz nap alatt egymásnak segélyére sietnek; 5. midőn a király követeket küld Erdélybe, senki azokhoz ne csatlakozzék s azokat szokatlan szolgálmányok és adóztatások teljesíttetésére ne tanácsolja; 6. minthogy a török beütések oly gyakoriak s belső zavarok és mozgalmak is fenyegetik sokszor a lakosokat, ilyenkor a nemesek és székelyek családjaikkal és javaikkal a szász városokba beköltözhetnek, de tartoznak a szászokkal együtt harczolni s egymást kölcsönösen védelmezni; 7. a ki ezeket a szövetségi pontokat megszegné, fő- és jószágvesztéssel bünhődjék, maradékai száműzessenek s az ilyennek vérdíja három dénárra szállíttassék alá. Iratott Gyulafehérvárt 1459. decz. 3.

1459.
nov. 25.

Capitulum ecclesiae Transsilvane omnibus Christi fidelibus tam praesentibus quam futuris praesens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod dum hys superioribus diebus proximis in dominica, puta qua inclilae virginis Katherinae annum colebatur festum, nuncio magnifico regiae majestatis *Johanne de Labathlan* Thwmesiensi et *Siculorum comite*, in de et super variis pluribusque et magnae importantiae rebus et negociis paulo ante superveniente, credentiali dumtaxat facultate suffultus, quorum occasione et praetextu propter rerum ipsarum seu legationum, scilicet nuncii praefati majestatis regiae celeriore prout res ipsae et legationes ac magnificentia ipsius nuncii expetebant expeditionem, egregia exspectabilisque necnon strenua et agilis atque circumspectissima universitate tota nobilium ac procerum *Siculorum* quoque omnium generum necnon Saxonum sedium singularum septem totius partis hujus seu regni Transilvanensis in seu ad opidum Megyes in unum pariter convenientium et generalem facientium congregationem, reverendo etiam in Christo patre et domino domino Mathco episcopo Transilvano, domino et praelato nostro dignissimo personaliter ibidem existente, ac statutis tassionibus et dispositionibus ut infra nominibus et in personis totius universitatis nobilium, *Siculorum* et Saxonum totius partis Transilvanae factis, quoad omnes earundem sensus clausulas et articulos consensum et assensum sponte et libere praebendos, praesentibus etiam ibidem venerabilibus dominis Gothardo praeposito nostro, necnon Nicolao de Kkwllw, et Dominico de Doboka, archidiacono

nis, fratribus et concanonicis nostris, nostra capitulari auctoritate per nos pleno cum mandato illac deputatis et transmissis, egregii, spectabiles ac strenui et agiles necnon circumspectissimi viri Johannes filius Dyonisii de Ilÿe, Ladislaus de Ffolth, item Martinus de Nagÿlak et Andreas Chÿko de Veresmoth, necnon Jacobus magister civium ac Johannes Zwlnđ et alter Johannes Bogachÿ, jurati cives civitatis Cibiniensis pro se in personis propriis ac universitate totius communitatis singulorum nobilium pro totaque communitate omnium trium generum singulorum sedium *Siculorum*, necnon Saxonum omnium regalium, in et sub septem ac duabus sedibus Saxonicalibus nihilominusque civitatibus Brassoviensi et Coloswar earundemque contratis districtibus et pertinentibus ubilibet constitutis et commorantibus, nominibus et in personis cum literis procuratoriis dictorum nobilium sigillo vicewaywodarum praecedentium sigillatis, in nostri personaliter venientes praesentiam, et eisdem coram nobis comparentibus, fassum extitit per eosdem conformiter et relatum.

In *primo articulo* in hunc modum. Quoniam ipsa tota ac universalis communitas nobilium, Siculorum ac Saxonum omnium suas subinsertas ordinationes, dispositiones et statuta, quae eominus firma perpetuitate fixaque stabilitate euiplene (így !) irrevocabiliter perdurarent, ea omnia et singula, quae ipsa universitas tota deliberatione matura in praenotata congregatione seu conventione generali sub firma sincerae fidelitatis coronae sacrae regni Hwngariae semper observandae confidentia ordinassent, statuissent, egissent et decrevissent, et ut infra fixo proposito et perseveranti animo conclusissent secundum suas modificationes et distinctiones infra-scriptas fide ipsorum christiana deo et dictae coronae sanctae debita mediante tenerent, observarent et inviolabiliter persequerentur et constanter persisterent in eisdem.

Secundus articulus fassionis per eosdem factae is est. Quoniam ipsi homes et singuli nobiles, Siculi, Saxones, tota quoque eorum universitas et communitas adunata volentes omnino et intendentes, prout et velle decet, eorum ac prolium et posteritatum suarum tranquiloni statu ac comodo uberiori paeceque prosperiori et nihilominus rerum et honorum suorum praeservatione pacifica omni qua possunt efficacitiam perspicacius providere, in eorum ob hoc omnibus et singulis praerogativis libertatibus et privilegiis an-

tiquis, olym per eorum paedecessores non sine laboriosissimis serviciis aquisitis et obtentis, quo ad omnes ipsarum libertatum et privilegiorum suorum articulos, clausulas et modificationes voto parili ac voluntate unanimi libere persistere perseverareque et permanere promisissent atque assumssissent, imo assumserunt et polliciti sunt coram nobis, fide eorum, ut supra deo debita mediante.

Hoc *tertio articulo* notanter adjecto. Quod servi vel quis ex ipsis et alias quipiam acolarum incolarumque sive forensium contra hoc fedus unionis pari voto consensuque et assensu unanimi fidei pacto, ut praefertur firmate infringere et se insidiosae ac alias quocunque exquisito colore opponere et haec ipsa superius inferiusque tacta niterentur et attentarent infringere, in toto vel in parte, extunc praenominatae nobilium, *Siculorum* et Saxonum universitates se coadunantes simul et semel nulla dyscrepante, contra talem contrariam seu unionis concordiaeque et dispositionis hujusmodi confoederatae pactum rumpere et infringere praesumentem seu praesumentes consurgere ejusque versutias brachio forti conterere, ac deinde in defensionem et sublevamen oppressi seu oppressorum intendere teneantur et accelerare.

Quartus iste fassionis est articulus. Quod cum regnum hoc totum Transilvane nedum parcialiter scilicet universaliter importunitatibus, non nunquam vexationibus agitetur, variisque rebus adversis, inopinatisque vastationum impetitionibus undique conquassatur et casibus atteritur impraerermisse asperrimis, statuissent pro eo ac disposuissent pari et unanimi singulorum voto, quod si adversa aliqua oppressionesve aut nociva impedimenta quaevis praedistinctis partibus, nobilibus sicut aut *Siculis* vel Saxonibus seorsum seu particulariter sive communiter emergi contingant et eveniri: in posterum per quoscunque extunc partes ipse in alterutrum, puta nobiles *Siculis* et *Siculi* Saxonibus necnon waywodis ipsorum ac comitibus Siculorum et eorum vices gerentibus, item capifaneis per universitates praefatas ad hoc constitutis et deputatis suas quasvis impetitiones, injurias adversiones ac quorumcunque nocumentorum tunc ingruentium casus inotescere, significare, intimare et notificare teneantur et debeant. Quibus sua serie sic ut praefertur reintimatis et significatis, statim die octava notificationis hujusmodi, mora protelationeque ac dissimulatione et

occasione omni postergata, in oppressi seu oppressorum, qui tunc forent, adiutorium et succursum secundum rey exigentiam potenti virtute venire praepoperent ac adesse debeant celeriter et teneantur.

Fassio quinta articalata haec est. Quod dum et quum seu quotiescunque lapsu temporum regalis excellentissima serenitas nuncios seu legatos suos, prout supra, opportunitate quavis ingruente, ex suis baronibus sive magnatibus partes ad istas seu regnum hoc Transilvaniae transmitteret et extiterit transmissura: tunc huic tali nuncio regio potenti et ejus cetui nullus omnino ex nobilibus scilicet, neque ex *Sicalis* aut Saxonibus totius partis seu regni hujus, cujuscunque condicionis et status sit, se adjungere debeat, seu quavis ratione aut adinvento colore inherere eidem et dolose admiscere, ipsum quoque nuncium regium seu baronem ad descensus inconsuetos sive victualia inusitata, neve alias inusitatas quascumque inconsuetas exacliones novitate quavis inducta faciendi, petendi et extorquendi inducere, informare ac swasum reddere sin securum facere praesumat et attentet.

Articulus is sextus fassionis subsequenter insertus est. Quod quia de meritis ut verisimile est eorum exigentibus jamjam impraetermisse immanium Turcorum crebrescentibus insidys, spolys, praedisque ac vastacionibus varys et alias pervastacionibus undique exicialibus etiam per abductiones crebras parentum, liberorum, conjugum, fratrum, proximorumque eorum in captivitatem perpetuam et execrabilem proh dolor servitatem, nihilominusque rerum omnium et bonorum ipsorum depraedationes innumeras ad ultimum usque et numero et domesticis bonis essent et forent ad modum immi-nuti, praeterea nempe, quod deterius, afflictiusque sufferent et pate-rentur, internis etiam gwerrarum bellis dissensionibusque et accer-rimis simultatibus, necnon inimiciis intestitinis praecedenter attriti saepenumero extitissent et affligerentur, in praesentiarum horum equi-dem omnium considerationem perspicua volentes per omnia et accuratius intendentes, prout congruit eorum reipublicae et com-muni utilitati, opportune, efficacius providere et viam tanti mali in-opinati forti vallacione praeccludere: universali decreto statuissent, ymmo statuerunt et disposerunt irrefragabiliter pro semper ob-servando, quod nobiles et Siculi, tam eorum proprys in personis, quam conthoralibus, prolibus, orphanis et viduis, rebusquo cunctis

ipsorum et bonis ad civitates Saxonicales ac alias quascunque mallent municiones patulum semper obtineant ingressum, accedendique, intrandi, confugiendi et ingrediendi tutelae et defensionis causa securam semper absolutamque et pacificam facultatem habeant et auctoritatem libertatis. Tali pacto et condicione expressius subinsertis, quod nobiles ipsi atque *Siculi* universi unacum Saxonibus eivitatensibus, scilicet conprovincialibus singulis, omnium adversitatum, gwerrarum, insidiarum et inimicorum quorumcunque insultantium, temporibus, secundum quod res ipsa exiget, belligerantium more armis resistenciae praecincti simul et pariter campum egredientes rabidis ipsorum inimicorum insultibus obviare atque resistere, seque eisdem strenue opponere debeant et obligentur, mutuisque auxiliis sese protegere sint constanter astricti.

Tali adjuncta in hoc ultimo articulo pena, Quod si quis seu quipiam partibus ex ipsis, sicut nobilibus, *Siculis* et Saxonibus status, dignitatis, condicionis, privilegij et praeminenciae (igy !) cujuscunque sit, hys praemissis omnibus superius articulatis aut singulis praemissorum in toto vel in aliqua ipsorum parte, exquisito quovis colore aut fictis. adinventionibus, praesumptionibusque seu dolo sin temeritate, quibus motus vel moti contravenire attentarent, praescripta modo quo supra articulatim connotata aut praeconnotatorum alterum in sui parte tota vel singulari infringere mollituri, tunc talis seu tales refragatores ruptores, contravenientes, atque de facto contrariantes damna capitali rerumque omnium ac bonorum suorum et possessionum ammissione, eo facto sint plectendi, ipsorumque talium haeredes et posteritates exhereditati perpetue habeantur, et exilio relegati, praeterea quoque humagium talis seu talium refragatorum et insultantium trium tantum modo denarum simplicium valore exolvatur. Quibus quidem fassionibus articulatis et suis modificatis, ut supra clausulis, per praenominatos nobiles, *Siculosque* et Saxones in eorum ac totius universitatis nobilium Siculorumque et Saxonum hujus regni, personis et nominibus ut praefertur factis, ydem litteras nostras privilegiales sigillo nostro communitas, sibipsis summe nominatas per nos duri insiantes postularunt, quas nos eisdem juxta ipsorum petitiones rationi consonas sigilli nostri pendentis et autentici munimine vallatas dandas duximus et concedendas. In fidem et testimonium omnium

praemissorum datum feria secunda proxima ante festum beulae Iturbarae virginis anno domini millesimo nono, venerabilibus honorabilibusque et discretis viris dominis Gothardo preposito nostro praenominato, Anthonio decretorum doctore cantore, Mathed similiter decretorum doctore custode, Emerico archidiacono de Thorda deano ceterisque canonicis diclae ecclesiae nostrae salubriter existentibus et devote.

Hátán. Confoederatio nobilium Saxonum et Sicularum 1459.

(Eredeti hártján, sárga selyemzsinóron függő viaszpecséttel, a Brassó városi ltrban, az oklevelek közt 153. sz. a.)

908.

Horogszegi Szilágyi Mihály Besztercze örökös grófja és Erdély kormányzója a (Székely)-Földvár falusi nemeseknek, Nagyszeben város tanácsa panaszára, hogy Ők két szebeni polgárt, kik Buzáról a vásárról haza igyekeztek, elfogtak s csak pénzváltásért bocsátottak szabadon, meghagyja, hogy jövőre minden jogtalanságtól tartózkodjanak s ha panaszkodnak, törvényesen keressék Szeben széke előtt. Kelt Gyöd (Diód) várában 1460. apr. 9.

Michael Zilagy de Horogzeg comes perpetuus Bistriciensis ac partium Transsilvanarum gubernator, nobilibus in possessione Fewldwar¹⁾ vocata commorantibus salutem et dilectionem. Querelam prudentum iudicis et iuratorum civium Cibiniensium recepimus continentem, quo modo vos his proxime transactis temporibus, nescitur quo ducti spiritu, ipsis cum rebus et bonis eorum de nundinis tunc temporis in oppido Bwza celebratis, versus propria remeare volentibus, potentialiter ac manibus armatis in eos irruentes, duos eorum consocios per vos captos, diris vinculis incarceratos, alios

¹⁾ Földvár három is van Erdélyben. Az egyik Földvár a legnagyobb, (Marienburg), Brassóvármegyében, egy F. (Feldior) Fogarasvármegyében; a harmadik Székely-Földvár Torda-Aranyos vármegyében, a Székely-Kocsárdról nevezett vasúti állomás mellett. Az oklevélben említett Solnok-Doboka vármegyei Búza és Szeben város útjában ez a legutóbb említett Földvár fekszen, s nemességről is leginkább ebben lehetvén szó (ma is több curia van benne), nem a szász, vagy oláh Földvárra, hanem erre a Székely-Földvárra kell az oklevélnek vonatkoznia.

autem unacum ipsorum rebus et bonis impellentes, praefatos autem duos eorum consocios de ipsorum vinculis pecunialiter redimentes coacti sunt. Quiquidem *Cibinienses* innoxii antequam se impelli permisissent duobus e vestri medio interfectis, quorum homagia praefati Cibinienses etiam compulsi exsolverunt, his non contenti eisdem Cibiniensibus dietim minas et molestias minus iuste imponeretis in ipsorum detrimentum et damnum valde magnum. Super quo vobis auctoritate nostrae gubernationis firmiter committimus et mandamus, aliudque habere nolentes, quatenus de iniuriis ac damnis per vos ut praefertur eisdem Cibiniensibus minus iuste illatis, satisfacientes, ipsosque a modo deinceps nullomodo impediatis, sed eosdem cum eorum rebus et bonis in ipsorum progressu libere, pacifice ac sine aliquali impedimento transire et reverti permittatis et permitti faciatis. Si quid autem quidquam actionis contra eosdem *Cibinienses*, aut eorum alterum habueritis, id coram sede *Cibiniensi* legitime persequamini, ex parte quorum iuris complementum vobis exhibere debebunt. Secus facere non ausuri. Praesentibus perceptis exhibenti restitutus.

Datum in castro nostro *Gyod*, in magna quarta feria, anno domini milesimo quadringentesimo sexagesimo.

(Eredeti je papíron a Nagy-Szeben városi levéltárban. II. 212. sz. a.)

909.

A kolozsmonostori convent levele az Aranyosszék és a Thoroczka nemesek birtoka közt történt határjárásról, melyet a Thoroczkaak részéről. Farnasi Veres Benedek, Aranyosszék részéről Váralji Domokos hajtottak végre. Kelt Kolozsmonostoron 1464. nov. 7.

(Kiadta Szabó Károly a Szék. Oklevéltár I. k. 200—202 l. a kolozsmonostori convent 1622. nov. 7. hiteles átiratából, megjegyezvén, hogy maga az 1464-iki eredeti példány a gy.-fehérvári káptalan levéltárában van. Én két más hiteles átiratban találtam meg a Thoroczka család torockószentgyörgyi levéltárában. Az egyiket kiadta a kolozsmonostori káptalan Szapolyai János erdélyi vajda rendeletéből Thoroczka Ferencz kérésére az ő Thorockó vára, thorockai és szentgyörgyi birtoka és egyéb birtokai jogai védelmére az 1517 esztendőben szt. Gergely pápa napján (márcz. 12.) Szapolyai ugyanabban átirat rendelele kelt Kolozsvárt, 1517. Máthé ap. napja után pénteken (febr. 27.) Eredeti, hártján.

Egy másik kiadványa megvan ugyanott, melyet Rákóczy György fejedelem Gy.-Fehérvárt 1648. nov. 23-án kelt rendeletére Thoroczkó város bírája és esküdtszei kérésére a kolosmonostori káptalan 1649-ben Renimiscere vasárnap utáni szerdán keltezve (márcz. 3.) adott ki. Eredeti papíron.)

Lényegesebb eltérés ezek és a Sz. K. által kiadott között nincs. Az 1517. és az 1622. átiratban álló *Apathewrenye* helyett (melyet Sz. K. *Apát-örvényé*-re magyaráz, minthogy ma is *Örvénykő* nevű községet áll azon a helyen) az 1649. kiadásban *Apathewrewe* áll (mely *Apatóréve*-nek volna, olvasandó.) Az 1622-ben *El* az 1517 és 1649-ben *eel* van. A *Kewzirrh, qui mons Warkeöue* szavak (melyből Orbán Balázs, Gál László közlése és gr. Kemény J. hibás másolata alapján a famosus *Kengürth* nevet adta a Székelykőnek) az 1517. és 1649. átiratban *Kewzirrh, qui mons Warkewe* formában vannak meg. A *Kapws* szó emitt *Capws* alakban áll.)

910.

Mátyás király Sepsi, Orbai, Kézdi, Csik és Gyergyó székbe kiküldött ítélőbírái (Bodó Miklós gy.-fehérvári prépost, Györgyi Bodó Gáspár tolnai főispán és Dersánovczy György kir. személynök és országbíró) midőn Kézdi-székben Torja- Vásárhelyen székgyűlést tartottak, a brassai bíró azzal a panaszzal járult eléjük a kézdíszéki hadnagy és a székelyek ellen, hogy vasat és más kereskedelmi cikket csak úgy engednek Moldovába, átvinni a határon és onnan egyebet behozni, hogy ha fizetnek érte; felmutatta egyszersmind Zsigmond király 1419-iki a Székelyföldön át szabad kereskedést biztosító levelét; melyre a székelyek azt felelték, hogy ők nem követeltek a szászoktól ajándékot, de Mátyás király meghagyta a határszéli székelyeknek, hogy vasat, fegyvereket Moldvába kivinni ne engedjenek s nem is engedtek; erre Nyujtódi Domokos a szent keresztre megesküdött, hogy a szászoktól ajándékokat nem követeltek s hogy a tilalmazott árukon kívül egyébvel szabadon kereskedhettek. Itélték azért, hogy ezután is minden fizetés nélkül szabadon kereskedhessenek mindennel, kivéve a vasat, és fegyvereket. Kelt (Kézdivásárhelyt) 1462. nov. 21

Nos Nicolaus Bodo prepositus ecclesiae Albensis, secretarius cancellarius regtus ac Gaspar similiter Bodo de Gyeorgy comes comitatus Tholnensis, et magister Gregorius de Dersanovcz personalis praesentiae ac iudicis curiae regiae majestatis prothonotarius per serenissimum principem dominum Mathiam dei gratia regem Hungariae, Dalmaciae, Croaciae etc. dominum nostrum naturalem gratiosum in *Sepsy, Orbay, Kyzdy, Chyk et Gyorgio* in persona ejusdem iudicis deputati, memoriae comendamus tenore praesentium significantes quibus expedit uni-

1462.
nov. 18.

versis, quod in congregatione nostra generali universitati eorundem *Siculorum dictae sedis Kÿzdÿ* feria quinta proxima ante festum beatae Elisabeth viduae de speciali comissione ejusdem domini nostri regis prope opidum *Thorÿa Vasarhel* unacum juralis nostris assessoribus celebrata, circumspectus Petras Wÿroh juratus civis civitatis Brassoniensis de medio aliorum in nostram exurgentes praesentiam, sua ac circumspectorum et prudentum virorum judicis juratorum ceterorumque civium et inhabitatorum ejusdem civitatis Brassouiensis et pertinentiarum ejusdem universorum nominibus et in personis contra *belliductorem Siculorum dictae sedis Kÿzdÿ* ac juralos et seniores necnon alios universos Siculos ad dictam sedem Kÿzdÿ pertinentes proposuit eo modo, quod quamvis ipsi et eorum quilibet antiqua ipsorum libertate exigente ferramenta in labore existentia et alias res ipsorum mercimoniales per ipsorum medium ubilibet et signanter in opido *Thorÿa Vasarhel* versus partes Moldaviae absque omni solutione et exactione ac molestia ad ipsas partes Moldaviae deferre et abinde consimiliter res mercimoniales cujuscunque generis existant apportare et apportari facere, semper liberi exstiterint et securi, tarnen nunc ipse belliductor ac seniores et judices ipsorum Siculorum in dicta sede Kÿzdÿ existentes hujusmodi libertate eorundem civium et inhabitatorum dictae civitatis Brassouiensis et ad eos pertinentium non curata sed introducta quadam abusiva et inusitata consuetudine ipsos et eorum alterum cum hujusmodi ferramentis ac rebus el bonis mercimomialibus eorundem et venalibus pacifice el, sine solutions ire et redire non permitterent, sed in ipso opido *Thorÿa Vasarhel* ac via ejusdem partis Moldaviae ab eisdem civibus scilicet rebus et bonis ipsorum mercimomialibus et ferramentis quandam pecuniariam solutionem et exactionem nomine honoris sen muneris collateralem quae ultra el plus quam justum tributum alias solvent dictarent, etiam cum ipsorum dampnis et gravaminibus exegissent et extorsissent, exigereque non cessarent etiam depraesenti potentia ipsorum mediante, in praejudicium et derogamen libertatis eorundem exponentium et dampnum valde magnum et in horum verborum suorum dietaeque libertatis et consuetudinis ipsorum comprobationem idem Petrus Wÿroh juratus civis Brassouiensis quasdam litteras praeceptorias serenissimi principis condam domini *Sigismundi* Romanorum et Hungariae etc. regis praecessoris nostri recolendae memoriae Cassouiae secundo die festi penthe-

costes anno domini *millesimo quadringentesimo decimo nono* reg-^{1419.}
norum suorum anno Hungariae etc. tricesimo tertio, Romanorum vero ^{jun. 5.}
nono ad relationem condam domini Benedicti similiter propositi ecclesiae
Albaeregaliae patenter emanatas nostra judiciario examini curavit de-
monstrare, in quibus inter alia vidimus contineri, quod idem
condam dominus Sigismundus rex universis et singulis *Siculis*
suis regalibus ad sedes Sepsy et Kyzdy praedictas per-
tinentibus firmissimo suo regio edicto dedisset in mandatis, seri-
ose, ut ipsi eosdem cives Brassouienses et ad ipsos pertinentes
in delatione et apportatione hujusmodi ferramentorum et aliarum
quarumcunque rerum et, bonorum ipsorum mercimonialium cujus-
cunque generis et maneriey existant per eosdem hincinde fienda
in nullo impedire seu quovismodo molestare et nec aliqua munera
colleteria ratione praevia ab ipsis et ad ipsos pertinentibus
quocumque temporum in successu innitae vel aliter qualitercunque
exigere et extorquere praesumpserent, sed eosdem etquemlibet eorum
semper et omni tempore cum hujusmodi rebus et bonis ipsorum
mercimonialibus cujuscunque generis et maneriey existant per medium
et tenutas ipsorum ad dictas partes Moldaviae ire et redire per-
mittere et permitti facere, non obstantibus etiam aliis suis litteris
in contrarium earundem litterarum suarum alias *Sandrino Siculo*
Bongo dicto sedis Kyzdy et filiis suis datis et emmanatis, debe-
rent et tenerentur. Quibusquidem litteris exhibitis propositionibus-
que praefati Petri Vyroh jurati civis Brassouiensis auditis et intel-
lectis, *Demetrius de Nyoythod ac Matthias Bekes et Do-*
minicus de eadem Nyoythod de medio aliorum in eandem
nostram exurgentes praesentiam in ipsorum ac aliorum univer-
sorum Sicularum praetactae sedis Kyzdy nominibus et perso-
nis responderunt ex adverse, quomodo ipsi ab eisdem civibus
civitatis Brassouiensis, et nec ad ipsos pertinentibus scilicet neque
de rebus et bonis ipsorum mercimonialibus nec nomine honoris ali-
quod munus collateralis et neque aliter aliquam solutionem pecu-
nariam exegissent, et neque eosdem et ad ipsos pertinentes ad eius-
dem solutionem arctassent et compulsissent, sed hoc verum esset,
quod ipsi Siculi in confinibus et metis partium Moldaviae existentes
a praefacto domino nostro Mathia rege aliisque praedecessoribus suis
regibus Hungariae specialiter habuissent in commissis, ut nulli om-
nino hominum cujuscunque nationis et linguagij sint et existant,

ferrum, calibem, arma et alia bellicosa ingenia ad ipsas partes Moldaviae ex hoc regno deferre et exportari permittere deberent, sicque ipsi Siculi eisdem actoribus hujusmodi ferrum, calibem, arma et similia ingenia bellicosa juxta hujusmodi regni edictum exportare non permisissent et nec permittere vellent, quousque regia clementia eisdem actoribus superinde remedium adhiberet opportunum graciose et ob hoc ipsi in causam attracti in totali praemissa accione et acquisitione dictorum actorum innocentes haberentur penitus et immunes. Quibus sic habitis et perceptis partibusque praedictis, se in praemissis ad veridicam attestationem praetatorum juratorum nostrorum assessorum per nos legitime requirendorum benivole committentibus et submittentibus, cum nos eosdem juratos nostras assessores pro dicenda veritate et justicia conservanda super praemissis requisitos habuissemus, iidem ad fidem eorum deo debitam fidelitatemque dicto domino nostro regi el ejus sacro regio diademati observandam sancto dominico crucis signo per eos coram nobis praestitam taliter unanimi et concordi testificatione attestarunt et affimarunt, ut praelibati cives et inhabitatores dictae civitatis Brassouiensis et ad ipsos pertinentes omnino nullam solutionem et exactionem nec de ipsorum personis, et nec rebus et bonis mercimonialibus et aliis quibusuis eorundem cuipiam dare et solvere extitissent, et nec ipsi Siculi ab eisdem aliquam pecuniara seu muneris collateralia exegissent et nec exigent, scilicet ydem cives et hospites et ad ipsos pertinentes cunctas ipsarum res mercimoniales cujuslibet generis, demplis tantummodo armis militaribus ferroque et calibe, quae solum ex indulto et gracia regia venditionis causa ad ipsas partes Moldaviae deferre poterunt, liberam et securam habuissent et nunc huberent potestatem, Quibus sic habilis et perceptis, quia ex allegatione el responsione praclibati Demetrii de Nyöythod et aliorum praedictorum necnon annotatorum juratorum nostrorum assessorum veridica attestalione praelibatarumque literarum praefati condam domini Sigismundi regis ex continenciis in superioribus sensualiter declaratis annotatos actores et ad ipsos cunctos pertinentes a qualibet pecuniaria et munerum collateralium alioque solutione ratione praevia liberos et exemptos fore comperimus. Ob hoc nos rationibus et causis ex praemissis eorundem juratorum nostrorum assessorum requisito et assumpto superinde consilio praematuro antetatos cives et inhabitatores dictae civitatis Brasso-

uiensis ac ad ipsos pertinentes in praescriptis eorum libertatibus, quibus ab olim usi sunt treti et gavisu reliquentes, omnem illam solutionem et exactionem pecuniariam vel aliarum quarumcunque quomodolibet vocatarum, quae etiam nomine honoris aut muneris collateralis vel alterius calumpniae adinventae aliququaliter exactae et receptae extitissent, modo aliquali revocantes, corruptentes, retractantesque et invalidates, iudicantes comisimus eo modo, ut a modo deinceps fufuris semper temporibus successivis annotati cives et inhabitatores dictae civitatis Brassouiensis et alii universi ad ipsos pertinentes cum omnibus ipsorum rebus et bonis mercimonialibus et ferramentis, demptis tantummodo praedictis videlicet ferro, calibe et armis, quae in aliquo apparatu et labore disposita et occupata non existunt ad easdem partes Moldaviae per litteras et tenutas ipsorum Siculorum ubilibet ire et redire ac easdem res et bona ipsorum mercimonialia vel alia veudicioni exponere valeant atque possint pacifice et libere, et nec ipsi belliductores et alii Siculi universi annotates cives et hospites ac inhabitatores praelibatae civitatis Brassoniensis et ad ipsos pertinentes ratione et praetextu non solutionis hujusmodi pecuniarum vel rerum nomine honoris vel muneris extra praescriptas ipsorum libertates ipsis graciose concessas artare et compellere seu quovismodo dampnificare et impedire praesumpmant, sed ipsis civibus et inhabitatoribus praelibatae civitatis Brassouiensis ac ad ipsos pertinentium universis eisdem libertatibus quibus praecedenter usi freti fuerunt et gavisu irrefragabiliter frui potiri et gaudere permillant et permitti facere debeant, auctoritate nostra judiciaria mediante. In cujus reÿ memoriam firmitatemque perpetuam praesentes litteras nostras patentes pendentis sigilli nostri munimine roboratas eisdem civibus et inhabitatoribus civitatis Brassouiensis et ad ipsos pertinentium eorumque haeredibus et successoribus universis duximus concedendas.

Datum quarto die termini praenotati in loco memorato anno domini milesimo quadringentesimo sexagesimo secundo.

(Eredeti hártján, három függő viaszpecséttel, a *Brassó városi levéltárban*; oklevelek, 159. sz. a.)

Hátán: Litterae ad *Siculos*, quod nostros non inquietant transeundo et redeundo ad *Moldoviam* cum laborata ferramenta illinc vendenda portant, aliasque res mercimoniales exportant. 1462.

Mátyás király Maros-Vásárhely városának vásárjogot ad évenként három országos vásár tartására u. m. Urnapján, Szt. Márton napján és Virágvasárnap előtt csütörtökön. Kelt Haimburg ostrománál 1482. aug. 28.

Comissio propria domini regis.

Nos Mathias dei gratia rex Hungariae Bohemiae etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod nos tum accepta supplicatione fidelis nostri magnifici Stephani de Bathori iudicis curiae nostrae ac waywodae partium regni nostri Transsilvanarum pro parte et in personis fidelium nostrorum iudicis, juratorum ceterorumque universorum populorum et hospitum ac totius communitatis oppidi nostri *Wasarhel* vocati, in partis nostris Transsilvanis habiti, nostrae propterea porrecta Maiestati, tumque pro utilitate et commodo earundem parcium nostrarum Transsilvanarum et incolarum ac inhabitatorum ejusdem oppidi nostri ad idem oppidum nundinas liberas seu forum annuale in festivitatis sacratissimi corporis Christi et beati Martini episcopi ac feria quinta proxima ante dominicam Ramispalmarum, aliisque diebus ipsas festivitates praecedentibus et sequentibus ad id scilicet necessario aptis et sufficientibus omni anno sub iisdem libertatum praerogativis, quibus nundinae seu fora annualia libera aliarum liberarum civitatum celebrantur, perpetue celebrari duximus annuendas et concedendum, immo annuimus et concedimus praesentium per vigorem, absque tamen praejudicio fororum et nundinarum liberarum aliorum.

Quocirca vos fideles nostros universos et singulos mercatores, institores, aliosquo forenses homines atque viatores praesentibus affidamus, assecuramus et certificamus, quatenus ad praedictas nundinas seu forum annuale liberum, per nos in praedicto oppido nostro *Wasarhel* ut praemittitur perpetuo celebrari commissas et concessum, cum omnibus mercimoniis, rebusque et bonis vestris venalibus, secure, libere et sine omni formidine rerum et personarum vestrarum veniatis, properetis, accedatis, peractisque inibi cunctis negociacionibus vestris ad propria vel alia quae malueritis, loca redeatis, salvis semper rebus et personis vestris, sub nostra protectione et tutela speciali remanentes.

jan 17.
nov 11.
virágv.
e. csütörtök

Heac autem volumus per fora et alia loco publica, ubi necesse fuerit, palam et manifeste proclamari, et praesentes post earum lecturam manibus semper reddi praesentatis.

Datum in castris nostris sub obsidione civitatis Hamburg in festo beati Augustini episcopi et confessoris, anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo secundo, regnorum nostrorum anno Hungariae etc vigesimo quinto, Bohemiae vero quarto decimo.

(P. H.)

(Eredetije kettős papírlapon, keresztbe írva, alatta a piros viaszba nyomott pecsét nyomával, *Maros-Vásárhely város levéltárában*)

912

Báthory István erdélyi vajda és a székelyek ispánja levele, melylyel a székely székek kapitányaival és főbbjeivel Marosvásárhelyt tartott törvénykezés alkalmával, a marosvásárhelyi polgároknak, a maros-széki kapitányok, bírák és előljárók ellen előterjesztett panaszaikra és sérelmeikre, régi jogaikat és kiváltságaikat visszaállítja és körülírja.

Kelt Maros-Vásárhely, 1487. febr. 4.

Nos comes Stephanus de Bathor, waývoda Transsilvanus, Siculorum comes, necnon judex curiae sermi principis domini Mathiae, dei gracia regis Hungariae, Bohemiae, Dalmaciae, Croaciae etc. Memoriae commendamus tenore praesencium significantes, quibus expedit universis, quod nobis feria secta proxima post festum conversionis sancti Pauli apostoli *in opido Wasarhel* unacum certis nobilibus et lere cum *omnibus capitaneis et pocioribus Siculorum omnium sedium Siculicalium* penes nos, turn pro faciendis judiciis, tumque pro expediendis certis factis regalibus existentibus constitutis, circumspecti Blasius judex et Matheus *Theremy*, Johannes *Moso*, Stephanus *Fodor*, Andreas *Nagh*, jurati cives dicti opidi *Vasarhel*, in ipsarum ac universorum populorum in eodem opido commorantium, nostram et dictorum *Siculorum* accedentes in praesenciam, nobis gravem proposuerant querelam, quod ipsi per capitaneos, judices et pociores Siculorum sedis Maros per varias et multiplices extraordinarias et inconsuetas, adinventasque constitutiones et per insolitas quasdam soluciones et exactiones et contra antiquas eorum libertates ultra modum turbati fuissent, tur-

1487.
febr. 2

barenturque eciam modo, in praejudicium ipsorum querulandum et dampnum ac injurium et libertatum ipsorum derogamen valde ingens, et ibidem obtulerunt nobis quoddam registrum praemissas eorum inconsvetas exactiones et alia eorum impedimenta continentem, in quo inter cetera primum continebatur, quod alias a melle, quod aliquis ex inhabitatoribus ipsius opidi vendere habuit, nullum tributum solvere obligates fuisset, nunc autem praefati capitanei iudices et pociores Siculi dictae sedis Maros a tali melle vel a venditore ipsius mellis tributum exigunt, quod aliis temporibus nunquam fuit.

Secundum erat, quod dum et quodocunque aliquis hominum sive extraneus sive ejusdem opidi incola equum vel alias quascumque res pro debitis aut aliis quibuscunque ex causis in ipso opido juri arestare et detinere fecisset, tunc pro tali detencione judici ejusdem opidi quadraginta, extraneo vero judici septem denarios solvere consveti fuissent; nunc autem iudices extranei hys septem denariis non contentantur, sed pro tale detencione exigunt denarios quadraginta septem.

Tertium habeatur, quod quilibet magister suttorum in ipso opido residens omni quinta ebdomoda sew septimana dictis capitaneis, iudicibus et senioribus sedis praetaetae unum par calciamentorum dare obligater et super hoc per annum addandos tres marcas, tres ocreas, pisces bonos, panes et vinum astringuntur.

Quartum erat, quod alias consuetudo ipsorum opidanensium fuisset, quod dum et quando nuntii dictae sedis ad uaÿvodas pro tempore constitutes aut ad Kolozswar, vel ad Albam, aut alias quocumque in hys partibus mittebantur, tunc si pocior Siculorum fuisset, puta iudex vel capitaneus, aut alter nobilis, qui missus fuisset in tali legacione, tunc dare debuissent marcam mediam; si vero fuisset inferioris status, videlicet *primipulus (sic!) hoc est lofew*, tali pro expensis dabantur denarii viginti quinque; si vero fuisset communis Siculus, tali dali fuerunt de ipso opido denarii duodecim. Modo autem ipsi Siculi hys non contentantur, sed semper sive magnus, sive parvus mittatur, super ipsum opidum exigunt marcam unam cum media.

Quintum. Quod alias quilibet causicus in ipso opido lites habens procuratorem pro defensione suae causae de incolis ejusdem opidi eligere debuerit, nunc vero quilibet talis non de ipso opido, sed de exteris sibi aquirit procuratorem.

Quibus quidem articulis praesentatis iidem iudex et jurati cives praetacti opidi nobis supplicaverunt, ut nos praefati domini nostri regis in persona eis de remedio providere dignemur opportuno.

Nos itaque unabum dictis nobilibus *et Siculis* nobiscum constitutis super omnibus praemissis articulis et continenciis registri praemissi diutius tractantes, quia praemissae variae et extraordinariae adinventionesque et constitutiones ultra antiquas libertates et leges atque consuetudines dictorum opidanensium adinventae et super eos inductae nobis et ipsis nobilibus et *Siculis* videbantur: ob hoc nos grata consideracione pensantes inopiae et defectibus eorundem opidanensium, nolentes eos sic in iuribus ipsorum opprimi, nomine et in persona praefati domini nostri regis domini scilicet nostri gloriosissimi in omnibus praetactis articulis et continenciis registri talem fecimus infrascriptam moderacionem ipsis *Siculis* pocioribus universis benivole consencientibus. Quod primum, ubi a venditore mellis tributa recipiebantur, conclusum est, quod a modo in antea ullis unquam temporibus nec a vendenda, nec ab emenda mel (!), quantumcumque sit, aliquod tributum exigatur. Ubi vero a rebus areslatis dicebatur, quod iudices extranei quadraginta septem denarios recipiunt, ordinatum est, quod a modo deinceps talis exaccio fieri non debeat, sed solummodo iudex opidi a talibus rebus quadraginta, iudex vero forensis solum denarios septem recipere valeant atque possint. De magistris vero suttoribus conclusum est, ut illas tres marcas, quas hactenus super eos exigebant, de cetero nunquam solvere teneantur, sed juxta eorum consuetudinem quilibet magister suttorum in qualibet quinta septimana unum par calciamentorum illis quibus interest dare teneatur et nil plus, quamquam et hoc ipsi sutores denuo inductum referant.

De expensis vero nunciorum modo praetacto in negociis sedis mittendorum dandis taliter conclusum, est ut quociescumque aliquis capitaneus et pocior Siculorum sive duo sive tres ad wayvodam in negociis sedis mittitur; tunc opidanenses unam marcam; si vero primipulus (sic!) tunc medium florenum ; si vero communis Siculus, tunc denarios viginti quinque solvere teneantur.

De constitucione autem procuratoris modo tali determinavimus, quod a modo deinceps ullis unquam temporibus aliquis causidicorum et litigantium in ipso opido coram iudice causundo extranei procuratorem habere et aducro valeat, sed semper procuratorem de

eodem opido constituat, et quod illi duo iudices extranei, qui tempore iudiciorum in iudicio interesse debent, ita et eodem modo iuramenta praestare teneantur, sicut iudex et iurati ipsius opidi.

Quocirca vobis universis et singulis capitaneis, iudicibus ac senatoribus et pocioribus Sicolorum saepefatae sedis Maros, vestrisque vicesgerentibus, praesentibus et futuris barum serie committimus et praenominati domini nostri regis in persona firmiter mandamus, quatenus amodo deinceps memoratos populus et inhabitatores praescripti opidi Vasarhel aut aliquem ex eis contra formam hujusmodi nostrae constitutionis ad praemissam aliquam indebitam solutionem cogere aut artare, vel eos aut aliquem ex eis previa ratione in personis seu rebus eorum quoquomodo turbare, impedire, vel dampnificare non praesumptis, nec sitis ausi, aliquid praesentes pendentes et autentici sigilli nostri munimine roboratae post earum lecturam praesentantibus redendae.

Datum loco in praedicto tercio die termini praenotati, a. d. millesimo quadringentesimo octogesimo septimo.

(Eredetiye hártján, a Báthory czimert ábrázoló, piros, kék, sárga selyem sínóron függő viaszba nyomott vajjai pecsétel, a *m.-vásárhelyi városi levéltárban.*)

913.

Báthory István erdélyi vajda oklevele, arról, hogy Kerelői Pál és Somogyoni János és nejeik, Meggyesfalvai Alárdi Péter leányai, elcserélik a Marosvásárhely melletti Cseke birtokrészüket és a Vágottberek nevű berket Marosvásárhely városával a Bodontorok nevű halászó helyért.

Kelt Maros- Vásárhelyt, 1487. febr. 23.

Nos comes Stephanus de Bathor wayvoda Transsilvanus necnon iudex curiae serenissimi principis domini Mathiae dei gracia regis Hungariae, Bohemiae, Dalmaciae, Croaciae etc. memorie conimendamus, quod nobilis *Paulus de Kerelew* sua, ac nobilium dominarum *Marthae* suae et *Margarethae Johannis de Somogyonj* consortium, filiarum videlicet olim *Petri Alard de Meghgyesfalva* item *Effeimiae, Katherinae et Clarae* filiarum suarum in personis, oneribus et quibuslibet gravaminibus earundem dominarum et puellarum ad infrascripta observandis in se levante ab una parte, vero ab altera honorabilis ac circumspecti Laurentius plebanus, necnon Blasius

Zabo iudex, Stephanus Bÿro, Sÿmon Nÿerges, Andras Nagh, Blasius Zewch et Georgius Dekan jurati cives oppidi Zekelwasarhel in ipsorum ac omnium populorum ejusdem oppidi personis coram nobis personaliter constituti sunt confessi, in huic modum, quod ipsae partes matura et digesta intra se deliberacione praehabita, pensata etiam utriusque partis utilitate ac comodo et pro bono pacis aliis eciam certis bonis respectibus animum eorum ad id moventibus, in quibusdam terris ipsorum parcium infradicentibus talem infrascriptam concambialem fecissent permutacionem inter partes et eorum posteritates perpetue duraturam, prout fecerunt nostra in praesencia tali ordine, quod primo praefatus Paulus sua ac dictarum dominarum et puellarum personis quandam unam particulam terrae *Cheke* vocatam, inter fluvium Marusÿ et quendam rivulum *Wararokÿa*, dictum, a parte aquilonari ¹⁾ dicti oppidi existentem et adjacentem, simulcum nemore *Vagoth Berek* ²⁾ nuncupato, subtus et in fine earundem terrarum *Cheke* adjacente, cum omnibus earundem utilitatibus et pertinentis quibuslibet sub suis veris et antiquis metis, quibus per eosdem Paulum et dominas Martham et Margaretham praedecessoresque ipsorum tentae fuissent et possessae, praenarratis plebano, iudici, juratisque et toti communitati oppidi praenotati; e converso vero iidem plebanus ac iudex et jurati cives similiter in ipsorum ac omnium populorum et inhabitatorum saepedicti oppidi *Vasarhel* unum locum piscinae *Bodonthorok* ³⁾ appellatum, inter villam *Bodon* et ipsum oppidum *Vasarhel* intra veras melas oppidi ejusdem existentem et adjacentem eisdem Paulo et Marthae consorti necnon Effemiae, Katherinae et Clarae filiabus suis, et dominae Margarethae consorti dicti Johannis Somogÿonÿ, partiumque heredibus et posteritatibus univervis jure perpetuo et irrevocabiliter tenendum, possidendum pariter et habendum dedissent et concambialis permutacionis titulo contulissent, ÿmmo dederunt, contulerunt et permutaverunt, nullum jus nullamve juris seu domÿnii proprietatem partes ipsae sibipsis (*sic!*) et herebibus eorum terris, nemore et loco

¹⁾ Eredetileg aquilonari volt írva, de az *i—t* az író kihúzza.

²⁾ Mái g is megvan a Maros mellett, M.-Vásárhelytől északra az egyik, *Felső-*, s délre, Meggyesfalva felé az *Alsó- Vágothberek*, a melyről itt van szó.

³⁾ M.-Vásárhely és Meggyesfalva között szakad a Marosba a Bodon parta, a mely Bodon falutól jó.

piscinae in praescriptis et permutatis reservantes, sed totum et omne jus ac juris seu domýnii proprietatem, quod partes in ipsis terris ac nemore et loco piscinae habuissent, vel se aut suos habere sperarent, in alterutrum transtulissent pleno jure, ita videlicet, quod praefati cives et inhabitatores dicti oppidi, vel eorum posterý in dicta particula terrae super ipso fluvio Marusý ubi maluerint molendinum pro se ipsis erigendi et construendi habeant facultatem ; praefatus etiam Paulus ac dominae Martha et Margaretha ac puellae vel eorum heredes aggeres seu structuram dicfae piscinae adeo et in tantum, quantum videlicet maluerint, erigere, elavare et replere possint et valeant, meta autem ejusdem piscinae et aquae in ea recludentis in tantum se extendi possit, in quantum aqua ejusdem piscinae adiacebit, hoc tamen adjuncto, quod accolae et inhabitatores praescripti oppidi peccudes et pecora eorum super eadem piscina semper successivis temporibus adaquandi habeant libertatem, assumptentes nichilominus et obligantes partes praenotatae, sese mutuo et alternatim in pacifico domýnyo (*sic!*) earundem terrarum ac nemore et loci piscinae modo praemisso permutatis contra quoslibet impetitores, causidicos protegere, tueri et conservare propriis suis laboribus et expensis. In cujus rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munitine roboratas eisdem partibus duximus concedendas.

Datum in oppido Vasarhel praedicto in vigilia festi beati Mathiae apostoli anno domini millesimo quadingentesimo octoagesimo septimo.

(Eredetije hártján, lefüggő piros, sárga, kék selyem sinórral, a pecsét hiányzik, a marosvásárhelyi levéltárban.)

914.

Ozvald zágrábi püspök, királyi kincstartó, Nagy-Szeben városát értesíti, hogy a székelyek jogtalanságairól és fosztogatásairól panaszkodó levelet a hadsereggel Kassa felé vonuló király után elküldötte. Kelt Budán, 1401. jan. 13.

914.

Circumspecti ac providi amici nobis dilecti Scripta vestra tum ex parte sedis *Zazwaras*, tum etiam ex parte iniariorum ac spoliorum

civibus et inhibitoribus possessionis *Draws per Siculos* bis diebus praeteritis illatarum, clarissime intelleximus iuxtaque petita vestra, si maiestas regia coram fuisset, diligeritissime, effecissemus, ut ad omnia pro voluntate relationem accepissetis. Quia vero maiestas sua proximis diebus praeteritis *Cassoviam* versus cum copiis et ingenti exercitu suo se movit, unde adolescentem vestrum cum litteris nostris, vestris in specie in illis inclusis, post maiestatem suam misimus, ubi sine dubio optatam relationem vos accipere credimus.

Ex *Buda*, feria quinta ante *Priscae virginis* et martyris, anno domini etc. nonagesimo primo.

OSUALDUS episcopus *Zagrabiensis*
thesaurarius regiae maiestati etc.

Külczim : Circumspectis ac providis magistro virum iudicibus at iuratis consulibus civitatis *Cibiniensis* amicis nobis dilectis.

(Eredeti, papiron, a *N-Szeben városi levéltárban*. II. 487. sz. a.)

915.

II. *Ulászló király Szeben városának, a kik a székelyektől szenvedett káraik és jogtalanságok miatt előtte panaszt emeltek, megígéri, hogy mihelyt testvérével Albert herceggel, a ki Magyarországra ütött, végez, a mellette levő Báthory István vajdát Erdélybe küldi, ha lehet maga is bemegy s nekik igazságot és elégtételt szolgáltat. Kelt Mohi városában 1491. jan. 18.*

Comissio propria domini regis.

Wladislaus dei gratia rex *Hungariae Bohemiae* etc. Prudentes et circumspecti fideles nobis sincere dilecti. Intelleximus ea omnia, quae nobis significastis ex parte illorum damnorum el. iniuriarum vestrarum, quibus his novissimis temporibus *Siculi* vos affecerunt, ad quae dicimus vobis, posteaquam his rebus et negotiis nostris et regni nostri, quas cum *Alberto* duce fratre nostro, qui hoc regnum nostrum in praesentiarum hostiliter vastat, habemus et cum quo iam conflicturi sumus, finem imponemus, et hoc regnum ab eiusdem hostilitate eliberabimus, statim fidelem nostrum magnificum comitem *Stephanum de Bathor* vaivodam partium illarum nostrarum *Transilvanarum*, qui nuno continue laleri nostro adhaeret, ad illas par-

tes Transsiluanos remitemus, cui iam informationem et plenam nostram facultatem et auctoritatem dedimus, ut vobis de et super omnibus damnis et iniuriis, quibus vos per ipsos *Siculos* lacessiti estis, ex parte eorundem taliter satis faciat, quod contenti eritis, et ratione huius amplius nobis non imputabitis, et si commode fieri potest, post finem huiusmodi rerum nostrarum forte etiam nos personaliter ad illas partes concedemus. Quod si facere poterimus, nos ipsi huiusmodi iniurias et damna vestra rectificabimus et vos optime contentos faciemus, rogamus tamen interea patientiam habeatis, et nihil molesti feratis.

Datum in oppido *Mohy* feria tertia proxima ante festum Vincencii martyris, anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo primo.

Külczim: Prudentibus et circumspectis magistro civium necnon iudici et iuratis civibus ac toti communitati civitatis nostrae *Czybiniensis* fidelibus nobis dilectis.

(Eredeti, papíron, a *N. Szeben városi levéltárban* II. 489. sz. a.)

916.

Drágffy Bertalan erdélyi vajda Kézdi-szék három rendbeli székeinek panaszára — hogy a brassaiak egy kézdi-széki székelet egy asszony-megsértése miatt elfogtak s bár jóállásra kibocsátottak, most visszakövetelik, hogy törvényt lássanak felette — megparancsolja, hogy ne merjenek felette ítélni és a székelet háborgatni, mert ő maga fog ítéletet hozni rövid időn oda utazván. Kelt Görvényben 1493. jun. 4.

Prudentes et circumspecti viri nobis sincere dilecti. Ex declaratione agilium virorum *triam generam Siculorum sedis Kyzdy* aperte intelleximus [ ] his praeteritis diebus, quendam *Siculum* de eadem sede *Kyzdy* [ ] cujusdam muli[er]is ratione et praetexta lesionis ejusdem m[ul]ieris [et]is et capitivassetis, qu[od] e]andem ad fidejussoriam cautionem quamprimum [ ] ejusdem sedis *Kyzdy* [e]jusdem captivitate [ ] exmisistis [ ] nunc ab ipsis [fidej]ussoribus repeteretis et rehabere velletis [ ] lae]sionis ipsius mulieris iudicium facere velletis, volumus [ ] nichilominus vobis regia in persona firmissime commissum et man-

da[mus,] quatenus agnitis praesentibus, a modo deinceps vos causam ipsam adjudicare non debeatis, neque vos eundem *Siculum* ea ratione quoquo modo aggravare praesumatis. Quoniam nos causam ipsam solius nostri iudicio finaliter revidendam et determinandam reservavimus et nos quoque his prope diebus partes illas adveniemus et nos ipsi inter partes iudicium et justiciam faciemus, dictante juris equitate, quod utraeque partes de hujusmodi nostro iudicio contentabuntur et vos quoque contentabimini. Secus erga nulla ratione facturi.

Ex *Gergyn* feria tertia proxima post festum sanctae trinitatis anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo tertio.

BARTHOLOMAEUS DRAGFY
wayoda Transsilvanus etc.

Külczim: Prudentibus et circumspicis viris iudici juratis ceterisque civibus civitatis *Brassoviensis* nobis sincere dilectis.

(Eredeti, papiron, a zárjelbe foglalt részek kiszakadva, hátán viaszpecsét nyomával, a *Brassó városi levéltárban* »Stenner'sche Urkunden Sammlung« I. k. 34. sz.)

917.

Sepsi-szék bírái bizonyág levele egy örök hagyományi bevallásról, mely szerint a Mathizfalván, Kézdi-székben, lakó Benkő bíró, Zoltánfalván, Sepsi-székben lévő örökségét leányának Ilonának és ennek fiának Ferencznek hagyta. Kelt 1500-ban.

In anno domini millesimo quingentesimo tempore iudicis *Laurenti Dienes* sic factum est de quodam hereditate. *Benkő bíró* commoranti in *Mathizfalwa Kizdiszék* fecit de quadam hereditate, quam habuit, in *Zoltanffalwa* in sede *Sepsi*, legavit filie sue *Elene* in eodem *Zoltanffalwa*. Filia sua *Elena* habuit unum filium nomine *Franciscum* et sic legavit hereditatem filio *Elene Francisco* et sic honestus dominus *Georgius* presbiter fuit praesens et sic legavit per se cum tratre suo (sic) *Paulo Benkő*, quod firmissime fieret istud factum coram istos discretos honos viros *Blasius Ceriek*, *Bartholomeus Kølne*, *Blasius Marko*, *Benkő bíró* cum filio suo, *Georgio* presbitero et *Paulo Benkő*, *Francisco*

infanti hereditatem suam (sic) cum arabilibus et feniculis et molendinis ad filios filiorum possidendam et regendam in perpetuum. Isti honesti viri fassi sunt et testes super istud constitutum *Blasius Ceriek*, *Bartholomeus Kõlne*, *Blasius Marko*, *Stephanus Mathe* et ali (sic) multi, qui audierunt hec tempore nativitatís, possunt probare, tempore baptisni infantis post prandium honestus vir *Benko* dum sederet in mensa cum filis (sic) suis *Georgio* presbitero et *Paulo Benko* fecit adducere infantem coram se et filis (sic) suis et dixit ad *Anthonium Ceriek*: Anthoni hereditatem istam tibi non lego, sed si infans iste vivit, sibi lego, cum filis (sic) meis, coram audientibus, in perpetuum possidendam et regendam ad filios filiorum et isti boni viri sint testes super hec factum.

In sede *Sepsi* coram iudicibus *Laurentio Dienes*, *Georgio Babos* et *Stephano Monyorosi* fasti sunt *Benko biró*, honestus *Georgius* presbiter *Benkó* et *Paulus Benko* (sic) in medio sedis coram cunctis audientibus hec supra dicta et constituta. Ex voluntate nostra fecimus scribere has litteras, pro testimonio in perpetuum.

Stephanus presbiter *de Uzon* puplicus (sic!) Notarius in diocisis (!) *Albensis*.

Jegyzet: Az oklevél szövege és az utolsó sor ugyanaz az írás: *Stephanus* presbiteré. A hitelesítési záradék más kéz apróbb írása. Mindkettő kezdetleges, tökéletlen írás, akár csak a stylusa.

(Eredetije hártján *íjabb Gödri Ferencz* *Sepsi-Szt.-György* városi polgármester úr tulajdonában. Kapta *Árkoson*.)

918.

A három rendbeli vagy hétszékbeli székelek közönsége, hivatkozással az erdélyi három nemzet között kötött véd- és daczsövetségre, abból az alkalmából, hogy a vajda által elnyomattak s ő felsége előtt lázadással vádoltattak, magoknak e vád alól tisztázására s jogaik és szabadságaik megvédésére sept. 17-ére Tordára, a nemesekkel és szászokkal egybegyűlnek, gyűlésükre Besztercze város tanácsát is meghívja. Kelt Székely-Keresztúron 1503 jan. 22..

Prudentes et circumspecti domini amici nobis honorandi constare credimus C. Vestris quale obligamen jamdudum inter nos

et vos ceteras etiam nationes hujus partis Transsilvaniae pro defensione et observatione jurium et libertatum nostrarum et vestrarum certo sub vinculo in litteris superiore emanatis specificato factum atque firmatum extitit, ut scilicet emergente aliqua ardua necessitate et partium aliqua lesa vel oppressa altera pars eidem parti lesae et oppressae subvenire modis omnibus deberet. Qui autem nunc arduissima necessitas cogit nos utrasque partes penes nos advocare cum per dominum vaivodam admodum oppressi et aggravati atque eciam dampnificati simus, tunc ex eo tumque quod laborantibus et procurantibus nobis pro juribus et libertatibus nostris aput regiam maiestatem per eundem dominum vaivodam accusati sumus, ut nos contra suam maiestatem mociones fecissemus et facere procurassemus atque eciam in campum descendere pretenderemus. Ut autem nos de hoc vicio expurgemur in nostrisque juribus et libertatibus illesi atque indempnes permanere possimus, Vestras Circumspectias praesentibus summopere hortamur diligentissime, quatenus die dominica proxima ante lestum beati Mathei apostoli proxime venturum in oppido *Thorda*, ubi nos cum nobiles atque Saxonibus Transsylvaniensibus constituemus et conveniemus et Circumspectiae Vestrae huic congregacioni interesse velint praemissae fraternali obligacioni satisfactori, ut auxilio vestro et justicia nostra indigente nos in nostris juribus et libertatibus et vos in vestris semper pacifice et illesi permanere valeamus. Vestras Circumspectias optime valere desideramus.

1503
sept. 17.

Ex oppido nostro *KerezthwR* in festo beati Vincencii martiris Anno Domini millesimo quingentesimo tercio

VNIVERSITAS SICULORUM TRIUM
GENBRUM SEPTEMVE SEDIUM

Külczím : Prudentibus et circumspectis viris judici et juratis civibus civitatis *Bistriciensis*, dominis et amicis honorandis.

(Eredetije, zöld viaszpecsét nyomaival, papiron a *Besztercze városi levéltárban*.)

919.

II. Ulászló király rendelete Tharczay Jánosnak, a székelyek ispánjának, hogy az Erdélyben elszaporodott hamis pénzverőket nyomoztassa, fogassa el és büntesse meg. Kelt Budán 1505. jul. 28.

Commissio propria domini regis.

Wladislaus dei gratia rex Hungariae et Bohemiae etc fideli nostro magnifico *Johanni Tharczay comiti Siculorum* nostrorum salutem et gratiam. Intelleximus in partibus illis regni nostri Transsiluanensibus nonnullos malitiosos homines falsarum scilicet monetarum cusores adeo multiplicatos esse, ut derelictis iustis et veris monetis falsas et iniquas cuderent monetas atque hasparas, illisque aperte uterentur; unde nos volentes talium malefactorum nocendi temeritatem extinguere et regnicolarum nostrorum quieti ac utilitati consulere, mandamus fidelitati tuae harum serie firmiter, ut acceptis praesentibus tales falsarum monetarum cusores ubique in partibus illis diligenter exquirere et exquiri jacere ac eosdem iuri et iudicio detinere et ex parte eorundem iudicium etiam et iustitiam administrare et si tales iuridice pro reis et criminosis comperti fuerint, eosdem iuxta ipsorum demerita punire et castigare, puniri et castigari facere modis omnibus debeas et tenearis, auctoritate nostra regia praesentibus tibi in hac parte attributa et iustitia mediante. Secus non facturus, praesentes autem pro tua superinde expeditione reservans.

Datum *Budae*, ferie secunda proxima post festum beatae Annae matris Mariae, anno domini millesimo quingentesimo quinto.

(Eredeti, papiron, a *N.-Szeben városi levéltárban*, II. 57.)

920.

Szentgyörgyi és Bazini Péter gróf erdélyi vajda Rugonfalvi Nyujtódi Pál, Szentdemeteri Nyujtódi György, Hosszúteleki Ozvald, Dersi Petki György és Wessződi György kérésére megbízottakat küld ki, hogy Kövesd fehérmegyei faluban a Gerendi Jakabbal és többekkel osztatlanul bírt birtokokban osztályt csináljanak. Kelt Tordán 1505. aug. 26.

Comes Petrus comes de sancto Georgio et de Bozyn iudex curiae regiae maiestatis, nec non vaivoda Transsilvanus etc.

egregiis Johanni Baladfy de Kyskend, Gaspari de Hwzwthelek, Johanni Darlaczy de Chymandor, altero Johanni de Wezevd, Benedicto Yspan de Marthonfalwa salutem et favorem. Exponitur nobis in personis egregiorum *Pauli Nyvthody de Rwgonfalwa ac Georgii similiter Nyvthody de Zenthdemether, Oswaldi de Hwzwtheleke et Georgii Pethky de Ders* ac alterius *Georgii de dicta Wezevd*, quomodo ipsi cum egregiis *Jacobo de Gerend*, altero *Jacobo de Mwsna, Nicolao de Walko, Sigismundo de Bolya et Valentino de Koewesd* in universis terris arabilibus cultis et incultis silvis pratis nemoribus indivisis intra metas dictae possessionis *Koewesd* in comitatu *Albensi* Transsiluanensi existentis habitas per vestri medium divisionem habere vellent iure admittente, Requirimus igitur vos et nihilominus vobis regia in persona firmiter committimus et mandamus, quatenus agnitis praesentibus termino per praefatos exponentes vobis in praefigendo ad praefatos *Jacobum Gerendy* et alios praescriptos personaliter accedere amoneatis, eosdem dicatisque et committatis eisdem verbo nostro, ut ipsi in dictis terris arabilibus, cultis et incultis, silvis, pratis, nemoribus indivisis per vestri medium rectam divisionem congruentemque portionem ipsis exponentibus extradare et concedere debeant et teneantur. Qui si fecerint, bene quidem, alioquin prohibeatis praefatum Jacobum et alios supradictos ab ulteriori detentione et conservatione portionum possessionariarum ipsis exponentibus de praescriptis terris arabilibus cultis et incultis silvis pratis nemoribus indivisis rite et legitime provenire debentibus et nihilominus evocetis eosdem ad tricesimum secundum diem nativifatis virginis gloriosae proxime affuturum nostram in praesentiam rationem superinde redditurns efficacem. Secus non facturi, praesentibus perlectis exdibenli restitutis.

Datum in oppido *Thordensi*, tertio die festi beati Bartholomei apostoli, anno domini mille.simo quingentesimo quinto.

(Eredeti, papiron, a *Szeben városi ltrban*, IV. 1307.)

A hét székely szék Maros- Vásárhelyt tartott közgyűlésének ítéletlevele arról, hogy a marosvásárhelyi polgárok örökségi pereit a városi bíróság előtt intéztessenek el s a szék bírósága elé nem felelbezhetők. Kelt Sz.-Udvarhelyt 1507. febr. 1.

1507.
febr. 1.

Nos *Petrus de Bethlenfalwa* iudex et *Emericus de Vagas*, capitaneus sedis *Vdvarhel*, nec non cuncti pociores regniculeque (sic!) triumgenerum *Siculorum septem* sedium, memoriae commendamus, quod nobis feria secunda proxima ante festum purificationis beatissimae Mariae virginis in opido nostro *Vdvarhel* pro generali congregacione nostra constitutis et existentibus, principalibusque negociis regni deliberatis pro audiendis et discuciendis causis ad nos apellatis et provocatis consedentibus circumspecti *Johannes Faber* iudex ac *Barnabas Nagh* dictus inhabitator opidi nostri *Vasarhel* coram nobis personaliter conparentes per eundem Johannem Fabrum uti actorem contra et adversus dictum Barnabam, ut in causam attractum propositum extitit in hunc modum, quomodo licet praeteritis hys diebus cum quaedam causa inter ipsas partes praetextu cujusdam domus et fundi curiae condam *Petri Chýzar* in theatro, dicti opidy *Vasarhel* existentis et adjacentis coram iudice delegato et juratis civibus ejusdem opidy *Vasarhel*, die videlicet sedis ipsorum judiciarie mota, ipsaque domus simul cum fundo curiae dictum Johannem Fabrum, nec non heredes suos judicialiter legitimeque concernere per eosdem iudicem et juratos decreta extiterit; tamen praelibatus Barnabas ex iudicio iudicis et juratorum non contentus, causam suam juxta consuetudinem ejusdem opidy ad convencionem communitatis appellasset, exindeque a probato iudicio dictorum iudicis et juratorum causa in eorum facto similiter idem Barnabas causam eandem lege ejusdem opidy observata minime ad sedem judicariam capitanei iudicis et coassessorum sedis *Maros* provocasset, et quamvis communitas dicti opidy provocacioni hujusmodi et appellacioni sepefati Barnabae nullum dederunt vigorem, ex eo, quod ipsa causa inter partes praetextu hereditatis verteretur, hujusmodique causae juxta antiquam legem et libertatem opidy ipsorum extra iudicium et deliberacionem ipsius communitatis nusquam et necquaquam deterre et provocare per quempiam possit; tamen occurrente sede iudicaria dictorum capitanei et iudicis ac choassessorum (sic!) sedis *Maros*, partibusque illic conparentibus, tum idem capitaneus, iudex et cho-

assessores sedis antedictae appellacioni ipsius Barnabae locum dare, ipsamque causam discutere voluissent: tunc praelibatus Johannes Faber, eo non contentus, hujusmodi causam indebitae appellacionis a communitate opidy ad dictam sedem judicariam capitanei judicis et choassessorum sedis Maros factae, via legitime appellacionis observante, ad nos, nostramque ad hanc congregacionem generale appellasset atque provocasset, per nos revidendam et deliberandam. Cum itaque praelibatus Johannes Faber cum eoque duo consules dicti opidy nostri Vasarhel ut praenarrata parcium causa ad nos electi et transmissi coram nobis simili modo causa in eadem de judicio communitatis dicti opidy Vasarhel indebitam appellacionem previa ratione contra legem antiquam et libertatem ipsorum opidanensium factam extitisse forcius allegarent, a nobisque partes ipsae iudicium et iusticiam postularent: nos qui tocius regni nostri et parcium ejusdem potissime vero opidorum nostrorum infra ambitum regni nostri existentium jura tuemur atque tenemus, matura inter nos deliberacione super inde praehabita judicialiter decrevimus, quod praelibatus Johannes Faber, ac dicti consules cum eo assistentes suam propositionem et allegacionem causa in hujusmodi faclam, in eo silicet (sic!) ut penitus *nulla causa factum hereditatis ejusdem opidy nostri tangens et concernens lege et lihertate ipsorum ac antiquo ohservata extra iudicium et deliberacionem communitatis ejusdem opidy deferri, appellari possit*, atque provocari, cum duodecem personis senioribus atque specialioribus opido in eodem commorantibus afirmata fide comprobare debeant eorani egregiis *Michaele de Gewlakhwtha* et *Bernaldo Zekel de Nagh Ernew*, tanquam hominibus nostris ad id deputatis. Quiquidem Michael et Bernaldus homines nostri executa praemissa causa, teslimonioque juxta noslram praemissam judicariam deliberacionem in ea causa factam, accepto tandem apto tempore ad nos reversi, nobis retulerunt, qualiter praenumerati duodecem personae, puta *Andreas Izlay*, *Gregorius Gewchi*, *Dominicus Machka*, *Slephanus Chonka*, *Thomas Thar*, *Elÿas* similiter *Thar*, *Petrus Chanady*, *Anthonius Faber*, *Blasius Zerdaj*, *Sÿmon Suttor*, *Michael Sartor* et *Paulus Zabo*, fide ipsorum christiana mediante coram ipsis praemissa allegacionem antelatorum Johannis Fabri et duorum consulum opidy approbassent et ratificassent. Quibus sic habitis nolentes

ipsos opidanenses nostros eorum justis et veris libertatibus ipsorum privari, sed potius in singulis eorum juribus confirmari cupientes, hanc etiam partem jurium, libertatem eorum ratam habentes, confirmavimus et confirmatam commisimus. In cujus rei testimonium has litteras nostras sigillo nostro pendenti consignatas communitas, eisdem opidanensibus nostris duximus conferendas.

Datum loco et termino in praescriptis, anno domini millesimo quingentesimo septimo.

(Eredetije, hártján piros és kék zsinóron függő viaszpecséttel, melyen csillag, félhold és könyöklő kar kardot tartva (?) látható, a *m.-vásárhelyi városi levéltárban.*)

Jegyzet: 1. *Szapolyai János* erdélyi vajda és a székelyek grófja 1519. Szt. Mihály napján *Zekelvásárhelen* »tempore celebracionis universalis iudicii triumgenerum Sicularum« tartott gyűlésen Kovács János bíró kérésére átírja és megerősíti.

(Eredetije, piros és barna zsinóron függő viaszpecséttel, a *m.-vásárhelyi városi levéltárban.*)

2. *Szapolyai János*, mint magyar király (Gyulafehérvárt 1531. pünkösdi napján újra átírja és megerősíti az 1507. végzés 1519-iki transzumát »Franciscus Literatus iudex ac Mathias Zewcz juratus civis oppidi in Zekelvasarhel in sede Marusiense habitus« kérésére.

(Eredetije, hártján piros, kék, zöld zsinóron függött pecséttel, a *marosvásárhelyi városi levéltárban.*)

3. *Izabella* királyné ismét megerősíti, (Gyulafehérvárt 1557. f. 5. p. Dom. Misericordia) néhai férje Szapolyai János király fennebbi megerősítő leveleit, *Nyerges* Sebestyén bíró és *Szócs* Imre esküdt kérésére »super ea lege et libertate oppidi *Zekelvasarhel*, ut nulla penitus causa factum hereditatis ejusdem oppidi nostri tangens et concernens extra iudicium et deliberacionem ejusdem oppidi deffere, appellare atque provocari possit.«

(Eredeti, papíroson, a *m.-vásárhelyi városi levéltárban.*)

4. *II. János* király többek közt ezt a jogot is megerősíti, Gyulafehérvárt 1560. kelt kiváltságlevelében.

(Eredeti, pergamenen piros, fehér, zöld selyem zsinóron függő viaszpecséttel, a *marosvásárhelyi városi levéltárban.*)

5. *Báthory Zsigmond* »protectioja, hogy az marosszéki királybírák előtt törvényt állani ne tartozzék a városi ember« 1582. június 7-én Gyulafehérvárt.

(Eredeti, papíron, latinúl, ugyanott.)

922.

A Maros- Vásárhelyre országgyűlésre összejött erdélyi nemesség és a székelyek három rendjének megkeresése N.-Szeben városához, hogy fontos országos ügyben követeket küldenek Szebenbe június 10-ére s felhívják a szebenieket, hogy akkorra a királyi városok előjáróit Szebenbe összehívják, hogy követségükre válaszolhassanak, különben nagy kárukra válhat a dolog. Kelt Maros- Vásárhelyt 1609 máj. 22,

Prudentes et circumspecti viri domini et amici nobis dilecti, post salutem, cum die hodierna in hoc opido *Zekelwasarhel* in unum convenissemus atque plurima pro felici statu et franquilitate salvaque ac hostium et internorum et externorum incursu praeservatione atque defensione parcium istarum Transsilvanarum tractassemus, occurerunt nonnulla et quidem ardua earundem parcium negocia in proximo expedienda, super quorum finali conclusione medio quorundam fratrum nostrorum per nos erga d[ominations] et a[micitias] vestras propterea deputationum aliqua vocali sermone significamus, qui ad proximum quintum decimum diem festi penthecostes apud d. et a. vestras *Cibinii* constituentur; proinde rogamus easdem diligenter, quatenus acceptis praesentibus universos seniores civium civitatum et oppidorum regalium, qui scilicet ad id necessarii et sufficientes videbuntur, ad diem praefixum *Cibinium* convocare atque plenarie et quidem tali autoritate illuc accersiri congregarique facere velitis, ut audita legacione nostra perfectam nobis relacionem ibidem et absque ulteriori dilacione facere valeant. Nam si res ista, de qua tractaturi simul erimus, amplius prorogaretur, in maximum certe d. et a. vestrarum incommodum atque damnum cedetur, quae clarius iidem nostri fratres eisdem declarabunt. Secus itaque ne fecerint iterum rogamus et easdem felicissime valere optamus.

Ex opido *Zekelwasarhel* praedicto feria tertia proxima ante

1509.
jun. 10.

festum penthecostes praenotatum anno domini millesimo quingentesimo nono.

VNIVERSITAS NOBILIVM PAKCIVM TRANS-
SILVANARVM JST TRIVM GENBRVM SICU-
LORVM IN PRAESENTI DIETA LOCO IN
PRAENARRATO CONSTITVTORVM.

Külczim : Prudentibus et circumspectis magistro civium ac juratis civibus civitatis *Cibiniensis* dominis et amicis nobis dilectis.

(A nagy-szebeni tanács által Beszterczére küldött egykorú másolat, papíron, *Besztercze város levéltárában.*)

923.

II. Ulászló az erdélyi vajdának és vicevajdának a brassai szászok panaszára meghagyja, hogy (Sepsi)Szentgyörgy városában új vásárt tartani ne engedjenek s a szászok jogait a székelyekkel szemben megvédelmezzék. Kelt Tatán 1510. aug. 10.

Wladislaus dei gratia rex Hungariae et Bohemiae etc. fidelibus nostris spectabili et magnifico *Petro comite de Bozyn et de Sancto Georgio* judici curiae nostrae et waywodae nostro Transilvano ac Siculorum nostrorum comiti, vel eo absente egregio vice-waywodae ejusdem salutem et gratiam. Ex gravi quaerela fidelium nostrorum, prudentum et circumspectorum magistri civium ac judicis et juratorum civium civitatis nostrae *Brassoviensis* intelleximus, qualiter quidam *Siculi* nostri Transilvanenses, quoddam novum forum. in oppido *Zenthgeorgh* vocato, quod nunquam alias isthic celebratum fuisse dicitur, contra jura et consuetudinem ipsius civitatis nostrae instituissent et celebrare cepissent, per quod cives ipsi nostri admodum damnificarentur, et in juribus eorum graviter opprimerentur: idcirco volentes id de caetero ullo pacto obaudire, mandamus et committimus fidelitati vestrae harum serie strictissime, quatenus acceptis praesentibus a modo forum hujusmodi novum, isthic in predicto oppido contra jura et consuetudinem dictae civitatis nostrae celebrare ipsis Siculis minime permittatis, sed conatibus hujusmodi eorum in hac parte omnino resistatis, civesque ipsos nostros in his, secundum jura ipsa et consuetudinem ipsorum

civium nostrorum, contra eosdem *Siculos* nostros protegere etiam et defensare modis omnibus debeatis, authoritate nostra praesentibus vobis hac in parte plenarie concessa, et justitia mediante. Secus nulla ratione tacturi, praesentibus perlectis exhibenti restitutis.

Datum in arce nostra *Thatensi* in festo beati Laurentii martýris, anno domino millesinio quingentesimo decimo.

(Ferdinánd 1555-iki eredeti átiratából, a *Brassó városi levéltárban*, 460. sz. a. s másolata a „*Palladium*“ cz. kötetben 183. l. 2.)

Jegyzet: Ezt az oklevelet átirta és megerősítette I. Ferdinánd király Bécsben 1555 dec-z. 30-án. Ld. alább a 941. sz. a.

924.

II. Ulászló értesíti Nagy-Szeben városát és a szászokat, hogy a Tomory Pál és más fogarasi várnagyok által és főképp a király akarata ellenére több királybírószágot elfoglalt lázadó Székely János részéről okozott károk és elnyomatások orvoslására Bornemisza János budai várnagyot közzéjük küldötte, sürgeti egyszersmind a kért hadi segély megfizetését.

Kelt Budán 1513. okt. 2.

Commissio propria domini regis.

Wladislaus dei gratia rex Hungariae et Bohemiae etc. Prudentes et circumspecti fideles nobis dilecti. Qualern iniuriam, qualia damna et oppressiones vobis et ceteris Saxonibus nostris *Paulus Thomory et alii castri Fogaras castellani* superioribus annis in sede *Kewhalom* primum ac deinde in oppido *Zentagotha*, novissime vero his diebus in quadam villa Saxonicali civiati vestrae vicina intulerit, ex litteris vestris proxime ad nos datis intelleximus et molesto admodum animo tulimus. Quae quidem oppressiones licet et praefato *Paulo* et eius subditis dicantur vobis et ad vos pertinentibus esse illatae, tamen quantum et aliunde et ex ipsarum litterarum vestrarum contextu et serie cognoscere ficuit, visus est nobis *Johannes ille Zekel* homo flagitiosissimus, qui inter vos contra nostram voluntatem iudicatus nostros regios in certis sedibus occupavit et ad delendam ac abrogandam libertatem omnium vestrum factionibus suis perversissimis varias inter vos ac pernitiosissimas seditiones et discordias seminaavit, et publico omnium vestrum in

commodo atque periculo, sibi ipsi commodum quaerere nixus est, sicuti multis aliis oppressionibus vestris, ita etiam his, quae supra commemoratae sunt et de quibus apud nos questi estis, occasionem dedita opera quaesivisse. Utcunque tamen sit, oppressiones huiusmodi vestras tanquam nobis molestas silentio praeterire nolimus, et nisi fidelem nostrum magnificum *Johannem Bornemyza* castellanum castris nostri Budensis ad revidendas et sedendas omnes discordias atque omnia alia mala et oppressiones vestras, tam ex parte ipsius *Johannis Zekel*, quam alias undecunque vobis illatas propellendas et ad quietem vestram, quae nunc undique sublata esse videtur vobis, reparandam et restituendam, in medium vestri missisemus, aliter etiam de avertendis huiusmodi malis vestris provisemus. Nunc itaque cum praefatus *Paulus Thomory* et castellani alii castris Fogaras sint subditi et servitores praefati *Johannis Bornemyza*, revisionem etiam et rectificationem omnium illarum iniuriarum damnorum et oppressionum vestrarum et ad vos pertinentium ad eundem *Johannem Bornemyza* reiecit, cui per alias litteras nostras firmiter mandavimus, ut ipse quemadmodum de aliis vestrae quietis et pacis perturbatoribus et oppressoribus seditionumque auctoribus et partibus revisionem facere atque iudicare debeat auctoritate a nobis accepta, ita etiam ex parte *Pauli Thomory* et aliorum subditorum suorum verum et rectum iudicium facere et omnes eos, qui ex Saxonibus nostris male indebite ac immerito a suis damnificati, laesi aut oppressi sunt, contentos facere et male acta rectificare debeat et his aliisque omnibus oppressionibus modum imponat, cuius iudicio in omnibus, ut antea quoque commisimus, parere modis omnibus debeatis; credimus eum omnia ea facturum, quae iusta sunt et quae ad vestram tranquillitatem, prout eidem a nobis commissum est, cognoverit pertinere, non obstantibus autem huiusmodi disturbiiis, quibus ut praediximus, praefatus *Johannes Bornemyza* brevi tempore impositurus est. Subsidium, quod a vobis expectavimus, absque omni mora et difficultate disponere et exsolvere debeatis, quoniam diutius illis carere non possumus ob maximas nostras et confiniorum nostrorum necessitates, quae nos undique absque ulla cessatione perurgent. Secus facere sub poena gravissimae indignationis nostrae facere non praesumatis. Nam alioquin commisimus, ut antea quoque vobis decla-

ratum est, facultatemque dedimus praefato *Johanni Bornemyza*, ut ipse vos omnes ad exsolutionem praefati subsidii per omnia remedia opportuna et etiam gravamina vestra compellat et astringat, auctoritate, nostra ipsi superinde attributa mediante, secundum informationem, quam in his exequendis, hoc est in exigendo subsidio a nobis accepit.

Datum *Budae*, dominico die proximo post festum beati Michaelis archangeli, anno domini millesimo quingentesimo tredecimo.

Hátán : Prudentibus et circumspectis magistro civium iudici et iuratis ceterisque senioribus et universis Saxonibus civitatis nostrae *Cibiniensis* et ad eos pertinentibus fidelibus nobis dilectis.

(Eredeti, papiron, *N.-Szeben város levéltárában*. IV 167.)

Jegyzet : Szabó Károly a Szék. Okltr. III. kötetében 180. 1. kiadta II. Ulászlónak egy 1513. aug. 18. kelt oklevelét, melyben a szebeni szászoknak megparancsolja, hogy *Székely* Jánossal ne tartsanak ; továbbá a 184. 1. Szapolyai János oklevelét 1514. jul. 9., melyben a brassai tanácsnak meghagyja Székely János elfogatását. Ez és a következő két oklevél azokat kiegészíti.

925.

II. Ulászló értesíti Nagy-Szeben városát, hogy a Székely János által köztük támasztott viszály lecsendesítésére és a nyugalom helyreállítására teljhatalmú megbízottakat küldött hozzájuk s tovább nem tűri, hogy őket gonosz emberek háborgassák. Kelt Budán, 1513. okt. 28.

Commissio propria domini regis.

Wladislaus dei gratia rex Hungariae et Bohemiae etc. Prudentes et circumspecti fideles nobis dilecti. Accopimus litteras vestras, in quibus nobis scribitis replicantes illas discordias et seditiones inter vos aliosque Saxones nostros por quendam *Johannem Zekel* suscitatas, quas superioribus diebus nobis por nuncios vestros abunde significaveratis. Scribitis praeterea, paucos ante dieH rursus novam et quidem enormem seditionem in ipsa civitate nostra *Cibiniensi* fuisse, supplicando, ut de remedio tantae perturbationis providere et has discordias sopire sedareque dignaremur. Exaudita igitur sup-

plicatione vestra volentes quieti vestrae atque paci consulere, elegimus et in medium vestri deputavimus homines nostros speciales cum plena potestate nostra, qui propediem ad vos proficiscentur et negotium istarum dissensionum et seditioinum revidebunt ac ea omnia facient accepta a nobis auctoritate, quaecunque ad extinguendum ignem praedictarum discordiarum et seditioinum cognoverint fore opportuna et amplius non patiemur civitatem illam nostram et consequenter vos ceterosque Saxones nostros a malis et perversis hominibus vexari et perturbari.

Datum *Budae*, in festo beatorum Simonis et Judae apostolorum, anno domini millesimo quingentesimo tredecimo.

Hátán: Prudentibus et circumspectis magistro civium, iudicibus, iuratis et consilio civitatis nostrae *Cibiniensis* fidelibus nobis dilectis.

(Eredeti, papiron, *N.-Szeben város levéltárában*, IV. 169.)

926.

II. Ulászló király megparancsolja a szászoknak, hogy mivel a hadi segély fejében előbb kívánt 25000 forintot, némelyek engedetlensége és lázadása, s Székely János gonosz tanácsai és rábeszélése következtében meg nem fizették, büntetésképen most 40,000 forintot követel s annak esetleg a vajda fegyveres segítségével való behajtására Bornemisza János bridai várnagyot közjök küldötte Kelt Budán 1513. okt. 30.

Commissio propria domini regis.

Wladislaus dei gratia rex Hungaristo et Bohemiae etc. fidelibus nostris prudentibus et circumspectis magistris civium iudicibus iuratisque consulibus ac scnioribus aliisquo universis et singulis septem et duarum sedium Saxonicalium *Saxonibus* necnon civitatum *Bistriciensis, Brassoviensis et terrae Barcza* salutem et gratiam. Superioribus diebus miseramus in medium vestri hominem nostrum, per quem a vobis pro evitandis necessitatibus nostris et regnorum nostrorum ac avertendis periculis confiniis nostris incumbentibus in subsidium viginti quinque milia florenorum petebamus, quo tempore nonnulli ex medio vestrum, in numero non parvo, ducti quadam insolito inobedientia atque rebellione vanissimisque cuiusdam *Johannis Zekel* flagitiosissimi hominis consiliis et iniquis

atque perniciosis persuasionibus seducti, id effecerunt, ut subsidium nobis non exsolveretur, quae res quam aliena sit a fidelitate nobis debita nemo est qui non intelligat et propterea nobis plus quam credi potest displicuit et cum ex talium sedifiosorum hominum factione subsidium ipsum nomine communitatis vestrae negatum esse videatur, propterea volentes hanc in nos rebellionem etiam ultra poenas inobedientiae pecuniaria etiam poena mulctare, subsidium ipsum de medio vestri cum augmento communiter exigendum statuimus. Misimus itaque in medium vestri fidelem nostrum magnificentum *Johannem Bornemýza* castellanum huius castris nostri Budensis, cui soli hanc provinciam committendo instructionem auctoritatemque, ac plenam potestatem dedimus damusque per praesentes faciendi inter vos et vobis omnia, quaecunque idem ad exactionem huiusmodi subsidii nostri vel opportuna vel necessaria fore cognoverit. Mandamus igitur fidelitati vestrae harum serie sub nota perpetuae infidelitatis firmissime, quatenus statim acceptis praesentibus quadraginta milia florenorum de medio vestri disponere et illa quam citissime exigere et ad manus fidelis nostri egregii *Pauli de Warda* vicethesaurarii nostri ac in absentia supremi thesaurarii nostri locumtenentis aut quem ipse ad id deputaverit et nemini alteri dare et consignare debeatis, nam alioquin commisimus praefato *Johanni Bornemýza*, ut ipse adhibitis si opus putaverit etiam viribus fidelis nostri spectabilis et magnifici *Johannis de Zapolya* perpetui comitis Scepusiensis ac vaivodae nostri Transsilvanensis et comitis Sicularum nostrorum, necnon aliis gentibus, quas ad huius rei executionem sufficientes deputavimus et ordinavimus, exsolutionem praescriptorum quadraginta milium florenorum per omnia gravamina vestra, detentiones scilicet personarum, occupationes bonorum et alia omnia etiam graviora remedia, quaecunque eidem opportuna videbuntur, iuxta instructionem et auctoritatem nostram per nos eidem plenarie datam modis omnibus compellere et, astringere debeat. Secus igitur poena sub praemissa facere non praesumatis, praesentibus perlectis exhibenti restitutus.

Datum *Budae*, die dominico proximo post festum beatorum Simonis et Judae apostolorum, anno domini millesimo quingentesimo tredecimo.

(Eredeti, papiron , *N-Szeben város levéltárában* IV. 168.)

927.

Thuróczy Miklós erdélyi alvajda értesíti a szebenieket a Székely (Dózsa) György kuruczai felőli hírekről, Szapolyai János vajda ellenök meneteléről, Körösbánya vidékén való tanyázásukról, a csanádi püspökkel Tornallyi János kir. Udvarmester fia keresztre feszítéséről s inti őket vigyázásra. Kelt Déván 1514. jun. 7.

Prudentes et circumspecti domini amici nobis honorandi. Ex scriptis dominationum vestrarum intelleximus, quantam curam et diligentiam cum omni sollicitudine in exequendis scriptis nostris habuerint, pro quibus eisdem grates referimus. Non enim nobis, sed domino nostro gratiosissimo in eo curarunt obtemperare, salutique patriae et reipublicae providerunt. Rogamus easdem, velint deinceps quoque operam adhibere, qua via et modo praecaveri posset, ne ipsa prava generatio in visceribus harum partium generetur. Quantum autem dominationes vestrae litteris eorum commemorant bullas apostolicas apud easdem nondum visas, eramus re vera edocti per nobiles fugitivos partium Hungariae ipsas bullas per guardianum *Waradiensem* fore introductas, verum ex post neque nos potuimus intelligere illas in lucem devenisse et utinam lateant in aeternum. Ex altera parte iam certi sumus, bullas ipsas apostolicas per quempiam manibus vicecamerariorum de *Wyzakna* assignatas has ad partes devenisse, quas illi insano consilio guardiano de *Zazwaros* exhibuerant et simul publicare praeceperant. Inhibuimus tamen ipsos vicecamerarios sub capitum ipsorum amissione, ne illis peramplius procedant. Quantum autem de reditu domini nostri gratiosissimi et sua felici via dominationes vestrae poterunt ex hominibus illius expeditionis, qui iam dietim dominationes vestras attingent et praesertim ex domino *Paulo Thomory* singula clarius intelligere. Nos quidem certi sumus hodie suam dominationem viam *Waskapw* ingredi et ut speramus die crastina hic hospitari. Quanta autem sit cura suae dominationis ad ignominiosam gentem cruciatorum, ut ita nominentur, dominationes vestrae intelligent ex litteris suae dominationis, quas die hesternae hinc dimisimus dominationibus vestris praesentandas, non difidimus suam dominationem sano totius regni et omnium trium nationum consilio debitam cunctis rebus imponere provisionem. Nova autem ex parte cruciatorum eo habemus, quod gens ipsa talionis actorum suorum multum sit timida et dummodo

quis illos de gratia posset assecurare, essent parati, ut aiunt, condescendere, feruntur quoque non pauci ex ipsis fugitive hincinde disparti, quamvis *Georgius Zekel* ductor ipsorum semper instet loco talium plures vi compellere. Certa pars ipsarum gentium divagatur nunc inter alpes in partibus *Keresbanya*, sed, prout edocemur, bona tantummodo domini comitis *Themesiensis* devastare velle. Plures habemus homines in illis partibus pro rei veritate experientes, qua intellecta officium nostrum non negligemus. Frater domini episcopi Chanadiensis, qui dicebatur cum eodem palo affixus, fertur vivere, illo namque cum domino episcopo crucifixus fuit filius domini *Johannis Thornally* magistri curiae domini nostri gratiosissimi in servitio domini comitis *Themesiensis* existentis, in quo nullum est dubium. Dominationes vestras bene valere optamus.

Ex *Dewa*, feria quarta post pentecosten, 1514.

NICOLAUS THWROCZY
vicevaivoda Transsiluanus etcetera.

Külczim : Prudentibus et circumspectis dominis magistro civium, iudicibus ac iuratis senioribus et consulibus civitatis *Cibiniensis* etcetera amicis nobis honorandis.

(Eredeti, papíron, *N.-Szeben város levéltárában* IV. 178.)

928.

Székelyország nemességének közönsége a maros-vásárhelyi szabó mesterek megkeresésére Bárdossy Péter vásárhelyi polgár ellen, a ki a szabómesterséget maga nem értette, mégis dolgoztatott, (előbb a dolog megítélését Udvarhely szék gyűlésére halasztotta, s ott ítélték, de az ítéletet M.-Vásárhelyen hirdették ki,) hogy valamiként a varga nem ért a kovács vagy szabómesterséghez, sem ezek amához, tehát nem is míveltethetik, azonképen Bárdossy is, a ki a szabósághoz, nem ért, nem míveltetheti azt. Kelt Maros Vásárhelyi 1514. máj. 18.

Universis et singulis, praesentibus et tuturis, harum noticiam literarum habituris, visuris et inspectris etc. Nobilium tota partium *regni Siculorum* generalitas salutem et benevolentiam. Ne ea temporum longevitate, quae certo temporis tractu aguntur, volubili hominum memoria elabantur, oblitterentur et emoveantur, sagax hominum industria divinitus exeogitavit, ut ca litorali robore mu-

niantur, fortificentur et instaurentur: recognoscimus igitur praesentibus, quod nobis in opido *Wasarhel* habitis et constitutis prudentes et circumspecti *magistri sartorum* oppidi praefati, ut actores ab una, ac providus *Gregorius Bardossy* inhabitator oppidi ejusdem, in causam ut attractus, partibus ab altera, nostri progredientes in conspectum, per eosdem actores propositum, pariter et relatum extitit in hunc modum, quod praefatus attractus contra jura, et legis artis sartoriae usum et consuetudinem tale officium seu magistratum in praedictum et juris derogamen valde magnum eorundem gereret ac operari et laborari faceret in eo, quum idem artem praefati officii seu magistratus manu propria nesciret et ignoraret, neque ideo eidem attracto officium tale, aut habitus magistratus ferre et gerere fas¹⁾ et licitum esset et nec deinceps jure tamen et justicia id administrantibus praedictum *Gregorium Bardossy* talem artem operari facere, et officium gerere concederent et admitterent. Facta igitur est super tali litis controversia coram nobis altercatio ingens: nos tamen rem et negotium tale diligentia maiore revidendum, discutiendum et determinandum ad locum sedis communem *Odwarhel* distulimus, et prorogavimus. Adveniente itaque praedicta sedis die pro termino inter partes statuto, pars utraque personali praesentia comparuit, innovatisque propositionibus et, allegationibus suis, rei et negotio tali determinando et definiendo sollertiae industriam adhibuimus diligentem, ac remotis conspectu nostro partibus utriusque, matura primum inter nos deliberatione habita, denique et ejus justiciam prae oculis habentes, causam tacitus inter nos definivimus et decidimus, quod praeallegatus *Gregorius Bardossy*, in causam attractus, praetatham artem sartoriam exerceri et operarifacere ac magistratum talem gerere non posset, neque valeret, et hoc tali ratione deducebamus: sicut — inquit — sufor extra officium et habitum suum artem fabrilem exercere vel sarctoriam, quarum expers est, ignarus exercere et operari non potest; ita nec faber, vel sartor, artem sutoriam (nisi fuerit in tali habitu) exercere potest et valet; sic pariformiter nec ipse praefatus *Gregorius Bardossy* ignarus expersque et artis praedictae ideota continuari, exerceri et operarifacere eandem artem posset et valeret.

¹⁾ Az eredetiben az «f» betűk többnyire kettős »ff«-fel vannak írva, így ffacere, fferre, ffas, deffiniendo, praeffati stb.

Nos tamen ad sententiae et juris hujus deliberati pronunciacionem rursus et iterum eundem *Wasarhel* elegimus. Cum igitur modo praedicto, loco in praefato adessemus, sententiam tulimus in propatulum tali vigore, id tamen jure offerentes, quod saepefatus *Gregorius Bardossy* artem sartoriam, ex quo experts et ignarus, ejusque artis esse dinoscitur, operari et laborarificere, ac tale officium siew habitum minime potest et valet gerere et sese immittere illi. Ne igitur amplius et deinceps idem praeallegatus *Gregorius Bardossy* artem praedictam exerceri, operari ac laborarificere ac officium tale gerere possit et valeat, aut quovis modo ausit et praesumat, has literas nostras, sigilli nostri authentici munimine et robore vigoratas et obsignatas, eisdem magistris sartorum oppidi praetati et per eosdem suis sucesoribus et posteritatibus cunctis contra et quoslibet, modo praedicto praeallegatam artem sartoriam seu magistratus (egy szó kiszakadva) tenere volentes et conantes, duximus annuendas et concedendas.

Datum in oppido praefato in feria quinta proxima post dominicam C(antate) anno virginalis partus millesimo quingentesimo decimo quarto.

(Eredeti je pergamenen, zöld viaszba nyomott gyűrűs pecséttel, a *marosvásárhelyi szabó-ipartársulat* birtokában.)

929.

Szapolyai János király a brassaiak panaszára, — hogy a székelyek közül többen elkerülvén a régi Töröcsvári-szoroson át vezető királyi utat, melyen lovakat, ökröket vásárookra ki-behajtani szoktak volt s kendert s más árukat szállítottak, rejtett úton és ösvényeken a Bodzán és Ojtozon viszik ki, elkerülvén a huszadfizetést, — megparancsolja Háromszék lakosinak, hogy a régi szokott utakat használják s a huszadot megfizessék. Kelt, Budán, 1533. január 29.

Commissio propria domini regis.

Joannes dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. fidelibus nostris egregiis et agilibus trium sedium nostrarum *Siculicalium Sepsy, Kyzdy et Orbay* salutem et gratiam. Ex querelis et supplicatione fidelium nostrorum prudentum et circumspcctorum judicis et juratorum consulum civitatis nostrae *Brassoviensis*

accepimus, qualiter plerique essent ex vobis, qui relicta via publica ac regia *Terch*, videlicet *Paraho*, et *Thelesen*, in quibus antea semper equi, boves ad nundinas ac fora ebdomadalia abigi, tum denique canapi (így!) aliaequae cujuscunque generis merces a vobis adduci, deferrique consueverant, per alias semitas et vias occultas, *Boza* videlicet et *Wthas*, omnes merces et alias res praedictas sine aliqua solutione vigesimae, non sine magno incommodo proventuum nostrorum regalium transmittersoliti essetis. Quod cum non solum cum injuria dictorum civium, ad quos etiam aliqua utilitas ex advectione hujusmodi mercium venire solet, verum etiam cum nostro damno conjuncta esse videantur, fidelitati igitur vestrae harum serie mandamus firmissime quatenus acceptis praesentibus et praemissis sic se habentibus, relictis viis illis et semitis oculis, unde plerique et vobis sine solutione vigesimae nostrae cum rebus et mercibus evadere perhibentur, praescriptas vias publicas et regias frequentare ac in eisdem insedere, solitamque vigesimae solutionem, quam de rebus vestris etiam ab antiquo facere soliti essetis, illi cui intererit persolvere modis omnibus debeatis, et teneamini, e. t. quilibet vestrum debeat atque teneatur. Nec secus ulla ratione facere praesumptis, praesentibus perlectis exhibenti restituitis.

Datum *Budae* feria quarta proxima post festum conversionis beati Pauli apostoli anno domini millesimo quingentesimo tricesimo tertio.

Kivül: Litterae regis Joannis super vetitis viis *Boza* et *Wthas*, ne isthac clam merces avehantur, datae 1533.

(Eredeti, papíron, rányomott viaszpecséttel *Brassó város levéltárában*; oklevelek 412. sz. a.)

930.

Szapolyai János király rendelete a háromszéki székelyekhez, hogy a Moldvából és Oláhországból kihozott árukat Brassón, mint letét helyen át hozzák, ott lerakják s tiltott úton át árúik elkobzása büntetése mellett ne kereskedjenek. Kelt Váradon 1537. márcz. 10.

Comissio propria domini regis.*

Joannes dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croaciae etc.
Fidelibus nostris egregiis et agilibus trium generum *Siculorum*

* Más írás, mint az oklevélé.

nostrorum sedium *Sepsy*, *Kezdj*, *Orbay* salutem et gratiam. Ex supplicationibus fidelium nostrorum prudentum et circumspectorum iudicis et juratorum civium civitatis nostrae *Brassoviensis* accepimus, plerosque et vobis et aliis, quoque advenis mercatoribus esse, qui non observata veteri consuetudine illius regni nostri Transsilvanensis, neque etiam libertates dictae civitatis nostrae considerantes, merces suas ac alias etiam quascunque res venales, quas ex terra *Moldaviensi* vel *Transalpinensi* secum deferrent, non solum in dicta civitate nostra Brassoviensi, loco videlicet depositionis, ubi omnium rerum commutatio fieri solita esset, non deponerent, verum etiam illas clam, per transversas semitas et longos circuitus, ne in solitis et publicis viis deprehendi possent, ad diversa loca dicti regni nostri vendendas transferrent et abducerent, per hocque non solum vigesimam nostram proventus videlicet nostros legitimos, ex huiusmodi mercibus exigi solitos diminuerent, verum etiam liberos questus aliorum civium dictae civitatis nostrae interturbarent in praerudicium proventum nostrorum derogamenque libertatis ipsius civitatis nostrae manifestum. Nos vero neque proventus nostros hoc modo diminui, ac etiam ipsos cives nostros in antiquis ipsorum libertatibus conservari facere volentes, supplicatione eorundem exaudita fidelitati vestrae ac vestrum, quilibet harum serie firmiter committimus et mandamus aliud omnino in hoc habere nolentes, ut a modo deinceps universas illa merces ac alias quascunque res venales, quas vel ex partibus *Moldaviae* aut *Transalpinensibus* vos deferretis aut alii advenae mercatores secum deferrent ad nullum alium locum praeterquam ad civitatem nostram *Brassoviensem*, locum videlicet depositionis solitum ducere, ibique tandem iuxta morem alias consuetum deponere, neque aliquibus advenis mercatoribus illas in medio vestri venditioni exponendas committere debeatis, aut alii quovismodo deponere debeant, alioqui dedimus auctoritatem fidei nostro spectabili ac magnifico *Stephano Majlad* waywodae nostro Transsilvanensi comiti vestro, prout damus per praesentes, ut ipse vos omnes alios quoslibet, contrarium huic mandato nostro facientes ad promissa mandata nostra firmiter et inviolabiliter observanda, etiam per privationem huiusmodi rerum vestrarum cegere et compellere valeat atque possit. Secus igitur nulla ratione facere presumatis; praesentibus perfectis exhibenti restitutus.

Datum *Waradini* sabbato proximo. ante dominicam Laetare anno domini millesimo quingentesimo tricesimo septimo.

Kivül, egykorúan : Litterae priv. super depositione mercium A. 1537.

Későbbi: Johannis lit. praeceptoriae, ne *Siculi 3 sedium* merces ex *Moldavia* ferentes, per transversas semitas ducerent et alibi venales exponerent prius, quam hic Brassov. Anno 1537.

(Eredeti, papiron, rányomott viaszpecséttel, a *Brassó városi ltrban*, 423. sz. oklevél.)

931.

János király oklevele arról az egyezségről, melyet árvapataki Geréb András és Barnabás (az utóbbi nevében fivére uzoni Beldi Pál) egy részről s Botfalva és Szent-Péter barczasági falvak lakói másrésztől egymás között kötöttek, az alsó-fejérmegyei Árvapataka falu területén lévő erdő használata felől. Kelt Kolozsvárt 1538. decz. 28.

Nos *Joannes* dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. Memoriae commendamus tenore presentium, quod fideles nostri egregii *Andreas Gereb de Arwapathaka*¹⁾ in sua, ac *Paulus Beldj de Wzon* in persona fratris suis *Barnabae Gereb* de eadem *Arwapathaka* nominibus et personis, ipse siquidem *Paulus Beldj* qualibet onera et gravamina dicti fratris sui *Barnabae Gereb* in se assumens, ab una, ac prudentes et circumspecti villici, alique cives possessionum *Bothffalva* et *Zent Peter* vocatarum, ac in terra *Barcensi* habitarum, in personis universorum civium et incolarum earundem possessionum, partibus ab alia, coram nobis personaliter constituti, sponte et libere confessi sunt, retuleruntque in hunc modum, quod quamvis superioribus temporibus quaedam causa et differentia partes inter eadem ratione cujusdam silvae utensilis, in territorio praedictae possessionis *Arwapathaka*, in comitatu *Albensi Transilvane* (!) existentis et habitae, mota fuisset et suscitata, nihilominus tamen omnem illam differentiam inter se ipsos reprimere ac dirimere volentes, in hujusmodi pacis et con-

¹ A mai *Árvapatak* régi neve, mint ebből s a 902, 903. sz. oklevélből látszik, *Árvapataka* volt.

cordiae devenissent unionem, quod licet antehac mos et consuetudo fuit inter partes praedictas observata, ut quotiescunque incolae dictarum possessionum *Bothfalva* et *Zent Pether* ad importanda ligna cum curribus suis ad silvam praedictam dictorum Andreae el Barnabae Gereb venissent, currusque suos in tantum onerassent, ut sub pondere lignorum ruinam passus contractusque fuisset, extunc tam equos, quam currus ab eisdem civibus accepissent, ac pro se ipsis occupassent; verum tamen a modo deinceps etiam si currus ipsorum civium in dicta silva prae nimio pondere frangeretur, currum praeparare, ligna super eundem rursus imponere, ac unacum curribus et aliis attinentiis ab propria ipsorum redire valeant atque possint, ita tamen, ut iidem cives de caetero ad nullam aliam, nisi ad eandem silvam possessionis Arwathaka, solutis semper de jure solvendis, pro [lignis necessariis ire debeant ac teneantur. Quod si vero praedicti *Andreas et Barnabas Gereb* ipsos cives praeallegatos ab hujusmodi usu silvae illius prohiberent, eisdemque ligna necessaria abunde satis de eadem silva dare nollent, vel non possent, extunc ipsi cives praescriptarum possessionum, cum equis aliisque eorundem jumentis et curribus, quocumque pro lignis necessariis ire voluerint, per terras et territoria possessionis annotatae *Arwathaka* liberam habeant potestatis facultatem et citra omne impendimentum ire redireque libere possint et vateant, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in civitate nostra Colosvariensi sabatho in festo beatorum Innocentium, anno domini millesimo quingentesimo tricesimo octavo.]

Az eredeti *hátán*: Instrumentum compositionis litis inter nobiles de *Arakpatak (!)* et *Bothfalvienses*, ne post hac a colonis currus et equos (si forte propter onera emptorum lignorum currus conciderint) accipiant. Item si quando vendere noluerint, hý libere per territorium horum nobilium alio lignatum transire ut possint.

(Csonka eredeti és másolat a *Brassó városi ltrban*: 429 sz. oklevél és a *Palladium*« 165. 2. 1. A kezdő zárójelig tart az eredeti, a többi [a zárjel közti rész] másolatban van meg a »*Palladium Coronense sive Thesaurus Litterarum*« 1714. évbéli gyűjteményben.)

János király adománylevele, mely szerint Uzoni Béldi Pál Bodola falut a Barczaságon Brassó városa számára a király kedvéért átengedvén, cserébe és kárpótlásul neki adja a szentléleki kastélyt (várat) Kézdiszékyben, minden hozzátartozó székely és nemesi birtokokkal, jogokkal Kelt Visegrádon, 1539. jul. 25.

Nos *Johannes* dei gratia rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod quia fidelis noster egregius et agilis *Paulus Beeldy de Vzon* totalem possessionem suam *Bodola* nominatam, in terra nostra *Barcza*, partium regni nostri Transilvanarum habitam ac adjacentem, ipsum Paulum jure haereditario (ut asserit) et in quadam sui parte etiam impignoratio concernentem, simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arrabilibus, cultis et incultis, agris pratis, pascuis, campis, foenetis, silvis, nemoribus, montibus, alpibus, vallibus, vineis, vinearumque promontoriis, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, aquarumque decursibus, molendinis et eorundem locis, generaliter vero quorumlibet utilitatum ac pertinentiarum et proventuum integritatibus, quovis nonimis vocabulo vocitatis, ad eandem possessionem de jure et ab antiquo spectantibus, pertinereque debentibus, sub suisque veris metis existentibus, nobis ac successoribus nostris, Hungariae regibus, consequenterque regiae civitati nostrae *Brassoviensi*, et universis inhabitatoribus ejusdem civitatis nostrae, pro tempore per successionem constitutis et constituendis, ipsorumque haeredibus et cunctis posteritatibus, pro quiete et pacifica colonorum et inhabitatorum ipsius civitatis *Brassoviensis* (cui contermina est) vicinitate, dedit donavit et contulit, jure perpetuo et irrevocabiliter tenendam, possidendam pariter et habendam : ideo nos quoque volentes ipsum *Paulum Beeldy* liberalitate nostra regia prosequi, in recompensam et concambium ejusdem possessionis *Bodola*, totale *castellum Zenthlelek* appellatum, muro lapideo cinctum, in terra sedeque nostra Siculicali, *Kyzydy* nominata situm, unacum universis possessionibus, tam *Siculicalibus*, quam etiam nobilitaribus ac aliis juribus possessionariis ubilibet existentibus et habitis, ac quocunque nomine nuncupatis, ad ipsum castellum ab antiquo pertinentibus, et possessis omnino, cum iisdem conditionibus, collectis et serviciis, qui-

bus praenotatae possessiones Siculicales, dominis terrestribus praedicti castelli *Zenthlelek* ab olim et ab antiquo tenebantur, et obnoxii fuerunt, ac pariter cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, utilitatumque ac cunctarum pertinentiarum et proventuum integritatibus praedeclaratis, ad praedictas possessiones portionesque possessionarias nobilitares, de jure et ab antiquo spectantibus ac pertinere debentibus, memorato *Paulo Beeldÿ*, suisque haeredibus et posteritatibus universis, dedimus, donavimus et contulimus; immo damus, donamus et conferimus, jure perpetuo et irrevocabiliter tenendas, possidendas, pariter ac habendas. Assumentes nihilominus eundem, *Paulum Beeldÿ*, suosque haeredes et posteritates uniuersos, in pacifico dominio praescripti castelli *Zenthlelek*, villarumque tam Siculicalium, quam nobilitarium praescriptarum, ad idem castellum (ut praefertur) ab antiquo pertinentium, contra quoslibet legitimos impeditores, causidicos et actores, successivis semper temporibus, tueri, protegere et conservare, propriis nostris, ac successorum nostrorum Hungariae regum laboribus et expensis. Quod si facere nollemus, non possemus, aut non curaremus, vel successores nostri reges non curarent quovismodo, extunc praefatus *Paulus Beeldÿ*, et sui haeredes, praefatam possessionem *Bodola*, simul cum suis cunctis pertinentiis ac utilitatibus, rursus pro se occupandi, jureque pristino tenendi, et conservandi, plenariam ac omnimodam habeat et habeant potestatis facultatem, harum nostrarum, pendentis et authentici sigilli nostri munimine robaratarum, vigore et testimonio.

Datum in curia nostra *Wissegradiensis*, in festo beati Jacobi apostoli, anno domini millesimo quingentesimo ticesimo nono, regnorum vero nostrorum etc. tredecimo etc.

JOANNES REX
manu propria.

Kivül: Litterae Joannis Regis concambialas possessionis *Bodola* pro *Zenthlelek*. Ao 1539.

(Eredeti je pergamenen, függő pecséttel, a Brassó városi levéltárban 437, sz. a., másolata ugyanott a »Palladium 153. l.)

A Marosvásárhelyen tartott országgyűlés végzései a székelyek közt lévő jobbágyok adó alá összeírásáról, a szász falvak erődei lerombolásáról s azok romjaiból szász városok erősítéséről ; a tolvajok és gonosztevők üldözéséről stb.; s végül arról, hogy a székely lófők ha 50 frt értékűvel bírnak: lovat, sisakot, pánczélt és dárdát tartsanak; a kik 12 frt erővel bírnak: lovat, paizst és dárdát; a kevesebbel bírók, vagy birtoktalanok, lovat tartsanak s fegyverzetük Húshagyóra készen legyen. Kelt Marosvásárhelyen az [1545] nov. 1. hirdetett országgyűlésen.

Articuli dominorum regnicolarum trium nationum in comitiis Vasaarheliensibus ad festum Omnium Sanctorum celebratis.

In primis domini *Siculi* cum duabus nationibus ad sufferenda onere aequalia in unam concordiam et unionem descenderent, volunt domini *Seculi* onus regni aequali modo supportare, rogaruntque dominos regnicolas, ut septem de qualibet sede ex fratribus eorum eligant, qui [uni[versos colonos septem sedium *Seculicalium* connumerare debeant, exceptis primipulis ab avo eorum relictis, aut qui ab antiquo consederent, quos *fewldenlako* vocant, reliqui omnino sive in pignoratitii, vel empticii, aut quocunque modo vocitati fuerint, connumerari debeantur.

Item ut ex qualibet sede [uni[versitas colonorum duos primipulos et duos personas tributarias inter cos eligant, qui juramento deposito ubique cum ipsas (sic !) connumeratores intersint, ne quid suspicionis contra ipsos connumeratores tandem concepere possint.

Item coloni in primipulatu habitantes fide mediante a connumeratores revideantur et illorum numerus quantus erit postea in scriptis referatur.

Item ut quicunque huic communi constitutioni dominorum *Seculorum* rebelles vel contrarii fuerint, amissione bonorum et capitis privantur (puniantur helyett !)

Item ut ad puniendos tales rebelles universitas trium nationum cum ipso domino locumtenente insurgere et punire teneatur.

Item quantum oneris domini *Siculi* portare debeant post finitam connumerationem lemitetur.

Item quoniam dominus *waiwoda Transalpinensis* hoc idem optavit, ut ex bojeronibus trans[fugientibus], si qui redire noluerint,

ex isto regno [exe]ant, propterea constitutum est, ut omnes, qui redire nollent, e regno isto discedant.

Item, ut omnia castella et fortalicia inter dominos Saxones in pagis exstructa demoliantur ac ex eorum ruinis civitates *Cibinium*, *Brassouia*, *Segeswar*, *Zaazsebes* fortificentur, ingenia vero et pixides unacum globulis et pulveribus et aliis instrumentis bellicis ad civitates inferantur.

De furibus, falsis cusoribus monetarum, incendiariis, praedonibus, hospitibusque, qui fures hospitio excipere solent, et aliis malefactoribus inter dominos *Siculos* constitutum est, ut iudex regius unacum capitaneo et iudice villatim in omnibus sedibus circumeant, penes quos a qualibet sede duo praecipui homines et duo primipuli eligantur, atque isti de singulis pagis iuramentum exigant et si qui testimonio trium proborum hominum, sive isti in uno pago, sive in pluribus degant, fide mediante in spacio unius anni et dimidii in ejusmodi malefacio deprehensi fuerint, suspendantur.

Si vero ad puniendos ejusmodi fures et alios malefactores ipsi homines delegati vel propter fugam ipsorum furum vel propter aliquam aliam causam non sufficerent, conscripta talium nomina (*így*) ad singula loca statim, ubi deprehensi fuerint, ibidem puniantur.

Si tres primipuli ad unum praecipuum *Siculum* fide eorum mediante testimonium de aliquo simili maleficio fecerint, tales quoque similiter punientur.

Si qui e regnis *Moldaviensi* et *Transalpinensi* equum vel aliud aliquid furto eduxerint, simili pena punientur.

Item res et [bo]na malefactorum, qui personam tantum eorum [pro]prium concernunt, iudici regio capitaneoque et iudici, qui eos puniunt, cedant.

Si qui his constitutionibus dominorum *Sicolorum* contrarii vel obstantes fuerint, amissione honoris et capitis punientur.

Item *dominus reverendissimus locumtenens* agat per literas cum domino waywoda *Moldaviensi*, ut si quis fur vel malefactor in *Moldaviam* penae metu transfugerit, tales ibidem suspendere faciat, si vero uno vel altero anno tales malefactores transfugae iterum redirent, deprehensi similiter puniantur.

Qui vero aliorum uxores, filias vel alias virgines ubi oppresserit, aut ab aliis violenter abstulerit, tales immediate capite puniantur.

Si qui ante remisionem juris alicujus bona arestaverit, aestimatione bonorum arestatorum convicatur (sic !)

Si qui bona aliorum ante remisionem juris violenter abstulerit, ut potentiarii judicentur.

Coloni inter dominos *Siculos* hoc modo armis instructi esse deberent: primipuli res in valore quinquaginta florenorum habentes, equum, galeam, loriam et hastam habeant.

Qui vero res in valore duodecim florenos habent, equum, clipeum, hastam habere teneantur.

Reliqui primipuli, sive habeant res, sive non, equos singuli habere teneantur.

Item ut arma ista quilibet ad tempus carnisbrivi (sic!) in promptu habeat, alioqui puniatur.¹⁾

(Egykorú hibás másolat, papíron, a *Brassó városi levéltárban* : Steriner-féle oklevélgyűjtemény I. k. 2. sz.)

934.

Frater György Bölöni Illyésy Gáspár, Bálint, András és Kozma kérésére meghagyja, Hídvégi Nemes Mihálynak és Ferencznek, Árapataki Geréb Andrásnak és Barnabásnak, hogy Bölön székely falu határát Mogyorós szász falu felé körüljárják és állapítsák meg. Kelt Gy.-Fejérvárt 1547. máj. 8.

Frater Georgius episcopus Waradiensis, thesaurarius locumtenens reginalis majestatis et illustrissimi filii sui ac in regno Hungariae et Transsilvaniae judex generalis etc. Egregiis et nobilibus Michaeli et Francisco Nemes de Hídvég, Andreae Gereb de Arapataka, Barnabac similiter Gereb de eadem, salutem cum favore. Dicitur nobis in personis agilium Gasparis, Valentini, Andreae et Cozmae Illjessy de Bewlewn qualiter iidem exponentes rectificatione ac metali reambulatione ejusdem possessionis

¹⁾ Az itt közölt végzések kelet nélküliek, de a szövegből, a »dominus reverendissimus locumtenens« emlegetéséből világos, hogy Fráter György váradi püspök helytartósága idejében keltek e nevezetes végzések, valószínűleg az 1545. évi Mindszentek-napján Maros-Vásárhelyt tartott ismeretes országgyűlésen. (V. ö. Szilágyi S. Erd. Oszágygy. Emlékek. — Martinuzzi György 1546. apr. 17-én már Csík- és Gyergyó-szék által erőszakkal a rovatlra kényszeríteni rendeli az ellentálló Orbai és Sepsi széki székelyeket. (Ld. Szék. Okltr. II. k. 74. l.)

Bewlewn, a parte possessionis *Monyoros* fienda plurimum indigerent; igitur vos requirimus et nihilominus vobis autoritate nostra, qua fungimur, comittimus, quatenus acceptis statim praesentibus, simul vel duo vestrum sub oneribus alias in talibus observari solitis, ad praedictam possessionem *Bewlewn*, consequenterque metam reambulandarum facies, vicinis et commetaneis ejusdem possessionis inibi legitime convocatis et praesentibus accedere, ac easdem metas per cursus antiquos et signa metalia perambulare, novasque metas juxta veteres, ubi necesse fuerit, erigere, si contradictum non fuerit; contradictores vero, si qui fuerint, evocetis eosdem ad decimum quintum diem a die evocationis vestrae computandum, nostram in praesentiam, rationem superinde reddituros; et post haec vos seriem hujusmodi reambulationis metam cum nominibus et cognominibus vicinorum et commetaneorum, qui praemissae metali reambulatione interfuerint, ac contradictorum, si qui fuerint, nobis terminum ad praedictum fide vestra mediante referre, vel rescribere debeatis et teneamini. Secus non facturi. Praesentibus perlectis exhibenti restituti.

Datum *Albae Juliae* die dominico in festo scilicet beati Stanislai episcopi, anno domini millesimo quingentesimo quadragésimo septimo.

(A Brassó városi Itrban 454. sz. a. Frater György 1547. nov. 10. eredeti átiratában, abban is a Mikoláéban és a »Palladium« 160. 1. másolatban.)

935.

Szamosfalvai Mikola László erdélyi viczehelytartó és ítélőmester meghagyja Szt.-páli Komis Miklós, Uzoni Béldi Pál, Köröspataki Káinoki Péter, Szt.-györgyi Daczó Pál, Illyefalvi Daczó Bernát, Dersi Petky János, Zaláni Jankó György, Bessenyi János és Budai János ítélőtáblai jegyzőknek, hogy — miután a megbízottak Bölön és Mogyorós közt a határt megállapítani nem tudták — szálljon ki közlök egy vagy kettő a vitás területre és tanúkihallgatások által állapítsák meg, hogy a két falu között az Olt régi vagy új medre képezi-e az igazi határt. Kelt Szamosfalván 1547. jun. 20.

Ladislaus Mýkola de Zamosfalua vicelocumtenens regionalis majestalis et illustrissimi filii sui, ac in regno Hungariae et Trannilvaniae vicejudex generalis etc. egregiis, nobilibus et agilibus, Nicolao Kornis de Zeenthpal, Paulo Beeldy de Uzon, Petro

1547.
iun. 20. *Kalnoki de Kewrespathak, Paulo Daczo de Zcenthgjewrg, Bernardo similiter Daczo de Illjeffalwa, Joanni Pethky de Ders, Georgio Janko de Zalan, Joanni de Bessenjew, et alteri Joanni de Buda, sedis nostrae judiciariae notariis, salutem et amicitiam paratam cum honore. Noveritis, quod nobis feria secunda proxima post festum beatorum Viti et Modesti martyrum, una cum nonnullis dominis et regni nobilibus, pro faciendo moderativo iudicio, causantibus, in sede nostra judiciaria sedentibus, Joannes Zcewkefalwý pro agilibus Gasparo, Valentino, Andrea et Cozma Illjessý de Bewlewn, cum nostris, ut actoribus, ab una, ac Benedictus Mýske de Havad pro prudentibus et circumspectis villico et juratis civibus ac universitate incolarum possessionis Saxonicalis Monýoros, cum eorundem litteris procuratoriis, veluti in causam attractis, partibus ab altera, juxta continentiam litterarum reambulatoriarum metalium reverendissimi domini locumtenentis domini nostri gratiosi ac nobilium et agilium Michaelis et Francisci Nemes de Hýdweeg, Andreae et Barnabae Gereb de Arapatak, hominum locumtenentionalium, super ipsa metali reambulatione rescriptionalium, in figura iudicii nostri comparentes, quarum quidem litterarum videlicet reambulatoriarum tenor is erat:*

«*Frater Georgius episcopus*» stb. (Ld. fentebb 934. sz. a.)

Rescriptionales vero declarabant, qualiter in personis incolarum possessionis *Monýoros* praemissae metali reambulationi et erectioni contradictum extitisset, et eosdem actores a positione metae et consequenter executione mandati praefati prohibuissent. Quibus exhibitis et praesentatis, continentisique earum perlectis et intellectis, procurator actorum allegavit eo modo, quod homines locumtenentionales metalem cursum per alveum veterem fluvii *Olth* perduxissent, qui ab antiquo metas suas tenuisset, propterea causam non admissae metalis erectionis per in causam attractos sibi reddi postulavit. Hoc audito procurator in causam attractorum respondit, quod ipsi propterea metas erigi facere non permisissent, quod fluvius *Olth* vocatus jurisdictionem dominorum Saxonum a parte dominorum Siculorum terminaret et excederet hominis memoriam, quod illic fluvius principaliter non fluxisset, et quod tempore inundationis aqua ad locum litigiosum excurrere non sit solita, et quod adverso aggere

et munitione quandoque ramum obstruxissent, hoc negare nollet, attamen si etiam fluvius illic defluxisset, nihilominus iurisdicio dominorum Saxonum semper cum fluvio, ubicunque decurrat, terminatur. Procurator actorum ad haec subjunxit, quod hoc verum est, quod fluvius tenet metas, ubi in vero alveo defluit; verum ubi aliorum derivaverit, vetus locus metalis est. Et quia partibus super praemissa differentia metali iusticia fieri non poterat, nisi super earum assertionibus per vos veritas inquiratur: requirimus igitur vos et nihilominus vobis harum serie, auctoritate domini nostri gratiosissimi, qua fungimur, committimus, quatinus tricesimo secundo die, a die praesenti numerando, simul vel duo vestrum ad facies terrae litigiosae convenire, ibique universos testes, quos partes ipsae voluerint, sub onere sedecim marcarum, vestri in praesentiam convocare, ab eisdemque ad fidem eorum deo debitam, fidelitatemque sacrae coronae regni observandam de eo, utrum antiquus locus fluminis Olth pro meta habitus sit, vel praesens fluxus aquae metalem differentiam terminet, nec ne? sciatis, inquiratis et experiamini meram, plenam atque omnimodam certitudinis veritatem. Et post haec vos seriem hujusmodi rescitae veritatis, ut fuerit expedita, cum nominibus et cognominibus attestantium ad decimum quintum diem diei attestationis praemissae, nobis fide vestra mediante rescribere debeatis et teneamini. Secus non facturi. Praesentibus perlectis exhibenti restituti.

1547.
jul. 22.

1547.
aug. 5.

Datum in *Zamosfalua* termino in praenotato anno domini millesimo quingentesimo quadragesimo septimo.

(A *Brassó városi levéltárban* Frater György 1547. nov. 10. átíratában 454. sz. a. és a »Palladium« 160. l.)

936.

Fráter György ítéletlevele Bölön székely és Mogyorós szász falu határvillongási perében, mely szerint ezután a két falu határáúl, valamint az Olt-menti barczasági szászok és a székelyek állandó határáúl a régi szokás szerint az Olt folyását állapítja meg, bármerre változtassa is meg az folyását. Kelt Gy.-Fejérvárt 1547. nov. 10.

Nos *Frater Georgius* episcopus Varadiensis, thesaurarius, locumtenens reginalis majestatis et illuustrissimi filii sui, ac in regno

1547.
nov. 8.

Hungariae et Transilvaniae iudex generalis etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod nobis feria tertia proxima post festum beati Emerici ducis, unacum nonnullis dominis et regni nobilibus pro faciendo moderativo iudicio causantibus in sede nostra iudiciaria sedentibus, *Joannes de Zewkeffalva* pro agilibus *Gasparo, Valentino, Andrea et Cozma Illjessy de Bewlewn*, cum nostris, ut actoribus, ab una, ac prudens et circumspexus *Joannes Benknerus iudex Brassoviensis*, item *Benedictus Mjske de Havad*, procurator legitimus, in personis prudentum et circumspectorum villico et juratis civibus ac universitate incolarum possessionis *Saxonalis Monjoros* vocatae, in territorio dominorum Saxonum *Barcza* nominato, quod fluvius *Olth* dictus a parte orientis decurrens concluderet adjacente, ut in causam attractis ab altera partibus, juxta continentiam quarundam literarum adjudicatoriarum egregii domini *Ladislai Mjkola de Zamosfalua*, vicelocumtenentis et vicejudicis nostri generalis in hoc regno Transilvaniae ac egregiorum agilium et nobilium *Nicolai Kornis de Zcenthpal, Joannis Pethky de Bers, Bernardi Daczo de Illjeffalwa et Joannis litterati de Buda*, notarii sedis nostrae iudiciariae hominum scilicet vicelocumtenentium superinde rescriptionalium in figura iudicii nostri comparentium, easdem utrasque litteras nobis in iudicio exhibere et praesentare curaverunt, quarum quidem litterarum adjudicatoriarum tenor talis erat:

«*Ladislaus Mjkola de Zamosfalua*» stb. (Ld. fentebb 935. sz. a.)

Alterae vero literae declarabant, qualiter partes super praedicto articulo probationis in literis adjudicatoriis adjecto attestaciones pro se celebrassent, et testes plurimos attestari fecissent. Quibus utrinque exhibitis et praesentatis, earumque continentiis perlectis et discussis, partes contra se diversas exceptiones intulerunt, siquidem procurator actorum proponebat agrum per fluvii praedicti violentias ablatum et ultra fluvium trajectum, et vicino agro non per alluvionem, sed per rupturam adjectum, juxta decreti contenta debere domino suo restitui, per hocque veterem cursum fluvii pro meta servandum et ditionem dominorum *Siculorum* non praesentem fluminis fluxum, sed veterem alveum terminare; contra iudex praefatus cum suo

advocato ditionem terrae *Barcza* dominorum *Saxonum* multa oratione et allegatione defendebat, et decretorum sanctiones, non inter ditiones duarum nationum, sed inter se et inter ejusdem ditionis incolas, urbes et vicos pro legibus esse; et ex hac occasione, quod fluvius duarum nationum territoria divideret metaliter, decretis minime contrarium esse; allegabat longam praeterea consuetudinem, quam ipsi majoresque sui in hac parte perpetuo usu servassent, pro legibus habendum (habendam helyett!) esse referebat. Nos vero solutis praefatis exceptionibus dicta testium examinavimus, qui in maximo numero ex utraque parte exhibebantur. Cognitis igitur et discussis atque ruminatis attestationibus testium, quorum magna pars de medio dominorum *Siculorum* exhibita est, ex eis plane resultabat accolae fluminis *Olth* ab utraque ditione, scilicet dominorum *Saxonum in Barcza* et dominorum *Siculorum* ab altera parte semper fluminis cursum, quaqua versus directus sit, et in quamcunque ditionem derivaverit, pro meta tentum et usum fuisse, et hoc idem a majoribus quoque suis accepisse, ac se ipsos etiam usos fuisse. Propter quod nos de consilio praedictorum dominorum nobilium, inter territoria duarum nationum, videlicet dominorum *Saxonum in Barcza* et dominorum *Siculorum* ab altera parte pro veteri eorum consuetudine, quae tanto temporum usu vim legis obtinuisse dinoscitur, *fluxum fluminis Olth, quaqua versus derivaverit, in eorum medio pro meta perpetua et insolubili per utrasque nationes tenendum, habendum et perpetuo possidendum decrevimus et adjudicavimus*, prout decernimus et committimus per praesentes jure et justitia mediante.

Datum *Albae Juliae* tertio die termini praenotati, anno domini millesimo quingentesimo quadragésimo septimo.

Lecta et extradata per
me magistrum MATHAEUM
protonotarium.

Az eredeti hátán : Litterae totius discursus litis et controversiae in causa derivationis ac divertigii fluminis *Alti* (németül most is *Alt*) cum attestatoriis, adjucatoriis et sententialibus. 1547.

(Eredeti, hártján, Frater György piros sárga zöld szinoron függő, viaszba nyomott pecsétjével a *Brassó városi levéltárban* 454. sz. alatt és Palladium 459. l.)

A székelyek hat neme és azok négy-négy (összesen 24) ága, között hogy következett egymásután a bíróság és a hadnagyság tisztének sorrendje Marosszékbén a XVI. században. (1548.)

Qualiter Siculi olim officia juxta sex generationes inter sese partiebantur, quae generationes fingva hungarica **Hatnem** vocabantur, ex antiquo quodam manuscripto sequentia eatenus sunt exscripta. Sub sex annorum revolutione taliter fiebat partitio.

<i>Hadnagysagh</i>			
<i>Halom</i> ¹⁾	nemben	<i>Gywrgr</i> ²⁾	ága
<i>Ewrlík</i> ³⁾	»	<i>Dwd</i> ⁴⁾	»
<i>Jenew</i> ⁵⁾	»	<i>Zwmwru</i> ⁶⁾	»
<i>Megyes</i> ⁷⁾	»	<i>Medgyes</i> ⁸⁾	»
<i>Adorjan</i> ⁹⁾	»	<i>Telegd</i> ¹⁰⁾	»
<i>Abran</i> ¹¹⁾	»	<i>Nagy</i> ¹²⁾	»
*			
<i>Halom</i>	nemben	<i>Péter</i> ¹³⁾	ága
<i>Ewrlík</i>	»	<i>Zowat</i> ¹⁴⁾	»
<i>Jenew</i>	»	<i>Wj</i> ¹⁵⁾	»
<i>Medgyes</i>	»	<i>Budor</i> ¹⁶⁾	»
<i>Adorjan</i>	»	<i>Poson</i> ¹⁷⁾	»
<i>Abran</i>	»	<i>Gerw</i> ¹⁸⁾	»
*			

Jegyzet: A Szabó Károly által közzé tett három lajstromban a nevek írása így variál 1548-ból, a XVI. sz. első feléből és 1557-ből (Ld. Szék. Okltr. II. k. 78. 80 és 139 s köv. lapokon.):

¹⁾ Malom, Halond, Halom, Halond, Halom (= *Halom.*) ²⁾ Gyerg, Gyewrg (= *György*) ³⁾ Ewrlch, Ewrljch,* Ewrljchij Eurlich, Ewrlwcz, Ewrlc (= *Őrléc, Őrlicz, Őrlíci, Őrlőcz.*) ⁴⁾ Bwd, Bod (= *Bud vagy Bod.*) ⁵⁾ Jenw, Jenyew Jenó, (= *Jenű, Jenő, Jenő.*) ⁶⁾ Zwmwru, Zomorow, Zomoro, (= *Szomorú.*) ⁷⁾ ⁸⁾ Megges, Meggijes, Meggyes, Mijegges (= *Meggyes.*) ⁹⁾ Adorjan, Adorian, Adoryan, (= *Adorján.*) ¹⁰⁾ Thilecd, Thelocd, Thelegd, Telegd, Telekd (Adorján nemben) (= *Tilegd, Telögd, Telegd.*) ¹¹⁾ Abran, Zabran, Zabrag, Abram (= *Ábrán.*) ¹²⁾ Nagij, (Nag, (= *Nagy*) ¹³⁾ Peter, Pettier, Peter (= *Péter.*) ¹⁴⁾ Zowat, Zowath, Zowat (= *Szováth*) ¹⁵⁾ Wij, Wy, Nag? (= *Új*) ¹⁶⁾ Dwdor, Dudor, Dudar, Dudor (= *Dudor.*) ¹⁷⁾ Poson, Pozon (= *Pozson.*) ¹⁸⁾ Gijerw,

*) Az *ij* alatt mindenik szóban két-pontos *y* értendő.

<i>Halom</i>	nemben	<i>Gabwd</i> ¹⁹⁾	ága
<i>Ewrlík</i>	»	<i>Seprewd</i> ²⁰⁾	»
<i>Jenew</i>	»	<i>Borozló</i> ²¹⁾	»
<i>Megyes</i>	»	<i>Kwrt</i> ²²⁾	»
<i>Adorján</i>	»	<i>Watzmán</i> ²³⁾	»
<i>Abrán</i>	»	<i>Wy</i> ²⁴⁾	»

*

<i>Halom</i>	nemben	<i>Náznán</i> ²⁵⁾	ága
<i>Ewrlík</i>	»	<i>Ezken</i> ²⁶⁾	»
<i>Jenew</i>	»	<i>Blasj</i> ²⁷⁾	»
<i>Megyes</i>	»	<i>Gyarws</i> ²⁸⁾	»
<i>Adorján</i>	»	<i>Way</i> ²⁹⁾	»
<i>Abrán</i>	»	<i>Karachyon</i> ³⁰⁾	»

Bíroság.

<i>Megyes</i>	nemben	<i>Medgyes</i>	ága
<i>Jenew</i>	»	<i>Borozló</i>	»
<i>Adorján</i>	»	<i>Poson</i>	»
<i>Abrán</i>	»	<i>Nagy</i>	»
<i>Ewrlík</i>	»	<i>Bud</i>	»
<i>Halom</i>	»	<i>Gwrg</i>	»

*

<i>Megyes</i>	nemben	<i>Kwrth</i>	ága
<i>Jenew</i>	»	<i>Blasj</i>	»
<i>Adorján</i>	»	<i>Watzman</i>	»
<i>Abrán</i>	»	<i>Wy</i>	»
<i>Ewrlík</i>	»	<i>Ezken</i>	»
<i>Halom</i>	»	<i>Péter</i>	»

*

Gero, Gerw, (= *Gerő* vagy *Gyerő.*)¹⁹⁾ Halond, Halomd, Halond (= *Halond.*)
²⁰⁾ Seprewd, Zeprod, Seprod (= *Seprőd.*)²¹⁾ Borozlo (= *Boroszló.*)²²⁾ Kwrth, Kyrth, Kurth (= *Kürt*)²³⁾ Wachijman, Wachman, Waczman, Wacmijan (= *Vaczmán.*)²⁴⁾ Wij, Wy, Wij (= *Új.*)²⁵⁾ Naznan, Naznan, Naznan, (= *Náznán.*)
²⁶⁾ Echken, Eczken, (= *Eczken.*)²⁷⁾ Blasij, Balasy, Balassij, Balasij (= *Balassi.*)²⁸⁾ Gijarws, Gyaryws, Gijaros (= *Gyáros.*)²⁹⁾ Waija, Waij, Waya, Waij (= *Vaji* és *Vaja.*) (Adorján nemben 141 l. és Jenő nemben 141 l.)
³⁰⁾ Karachijon, Karacijon (= *Karácson.*)

<i>Megyes</i>	nemben	<i>Dwdor</i>	ága
<i>Jenew</i>	»	<i>Zwmwru</i>	»
<i>Adorján</i>	»	<i>Wayj</i>	»
<i>Abrán</i>	»	<i>Karachyon</i>	»
<i>Ewrlík</i>	»	<i>Seprewd</i>	»
<i>Halom</i>	»	<i>Qabowd</i>	»
		*	
<i>Medgyes</i>	nemben	<i>Gyarws</i>	»
<i>Jenew</i>	»	<i>Wjy</i>	»
<i>Adorján</i>	»	<i>Telegd</i>	»
<i>Abran</i>	»	<i>Gyerw</i>	»
<i>Ewrlík</i>	»	<i>Zowát</i>	»
<i>Halom</i>	»	<i>Náznán</i>	»
		*	

Haec nobis quidam Siculus in sede Marus pro se taliter descripserat, ut sciret annuatim in quo genere et ramo se officio *duc-toratus* et *judicatus* concerneret. Patet ex his sex generationes, fuisse principales inter secum Siculos, quae iterum in suos ramos dividebantur et hoc modo officia partiebantur, et jus officia gerendi, velut proprietarium solebant cum bonis immobilibus vendere ac emere.

(A bécsi cs. én k. házi, udv. és állami levéltárában, filiale 265. sz. codex, 514 l., a Kollár-féle kézírati kötetben, múlt századi másolat. Nagy valószínűséggel Csiki István küldötte fel Bécsbe Kollárnak Maros-Vásárhelyről, a honnan 1766. szept. 20. is több székely oklevél-másolatot küld. Ld. levelét u. ott 265. cod. 421. l.)

938.

Székely-(Maros)- Vásárhely tanácsa Aradi János özvegye Magdolna, asszony és Literatus Bálint érdekében Nagy-Szeben tanácsával közöl egy tanúvallomást, egy, Szeben tanácsa előtt indítandó perben. Kelt Maros-Vásárhelyt 1554. febr. 3.

Nos Sebastianus *Nyerges* iudex oppidi *Sekelwasarhel* ac Emericus *Pellio* et Georgius *Borsos* cives eiusdem omnibus praesentium visuris salutem nostrique commendationem. Venerunt nostri in praesentiam honesta mulier relicta quondam *Johannis Aradi* nomine *Magdalena* ac circumspectus vir *Valentinus Literatus*, narraverunt, quomodo ante dominationes vestras lites intenderent cum honesto viro *Luca* ac honesta muliere uxore sua *Anna* ac

testimonio vellent affirmare suos negotios. Idcirco ante nos vocaverant, mulierem unam, nomine *Annam*, ac eam more nostro fecimus iurare ac fassa est in hunc modum fide mediante: Ego scio cum habitarem in domo *Georgi Volah*, non aderat mater pueri nomine *Stephani*, puer exierat e domo et audivi puerum lacrimantem ac clamantem. Dum efugissem ex domo, vidi, ut inprimis accepit a puella sua nomine *Anna* pater puellae *Georgins Volah*, cuius puella puerum verberaverat. Deinde et ego accepi a *Georgio* et vestes eius diverti vidimus puerum, ut ex dorso et alibi ex carne sanguinem fusum esse et vidimus virilitatem pueri scissum de verberatione puellae nomine *Annae*, quod hoc et patri et matri videlicet *Georgio Volah* monstravi, quod virilitas pueri scissum est. Et puer *Stephanus* multum temporis aegrotavit de verberatione puellae *Annae* et in finem virilitas eius magnus factus est pro dolore et dum urrinas emisit, sanguis ex umbiculo exivit, non aqua. Quod hoc factum se scire ac vidisse fassus est. Hanc autem fassionem fide nostra mediante fassam esse scripsimus, sigilloque nostro munitas eidem tradidimus.

Datum ex *Sekelwasarhel*, sabbato die *Blasii*, anno domini 1554.

Külczim : Prudentibus ac circumspectis civium magistro ac iuratis civibus civitatis *Cibiniensis* dominis ac amicis honorandis etcetera.

(Eredeti, papiron, a *N.-Szeben városi levéltárban*, Coll. post. Nr. 606.)

939.

Mihály csikszentkirályi plebános bizonyítványa, Mihály káplán megesketéséről Veronika asszonynyal. Kelt Csikszentkirályon 1555.

Közönetemet írom minden uraimnak egyházi embereknek s minden rendbelieknek, tudássá adhatom kgteknek, hogy én *Myhal* pap szentkirályi plebános, *Andrássi Márton* uraméket, (így !), az szent györgyi p. *Mihál* papot *Demeter* esperestnek káplánát, eskettem meg az *Vernyka* azzonnal, azkoron germeke az *Gergel* vala. Ezek jámborok előli valanak. Ezt en hitem szerént irtam.

Mihal [pap] anno domini 1555.

Manu propria
sigillo uro signavi

(P. H.)

(Eredeti, egy negyedré t lapon, viaszpecsét t a *Csik-vármegyei levéltárban*.)

Ferdinánd király Brassó város közönsége kérésére átírja és megerősíti II. Ulászló király 1510. rendeletét, melyben S.-Szent-György városában új vásár tartását eltiltja. Kelt Bécsben 1555. decz. 30.

Nos *Ferdinandus* divina favente clementia Romanorum, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Ramae, Serviae, Galliciae, Lodomeriae, Gomaniaeque, Bulgariaeque etc. rex, semper augustus, stb. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod fidelis noster prudens et circumspectus *GalJus Bornemýzza* juratus civis civitatis nostrae *Brassouiensis* suo ac caeterorum universorum civium ejusdem civitatis nostrae, nominibus exhibuit nobis et praesentavit quasdam litteras serenissimi quondam principis domini *WladisJai* regis Hungariae piae memoriae praedecessoris nostri, in simplici papyro patenter confectas, sigilloque ejus secreto in margine inferiori impressivae communitas, quibus mediantibus speetabili et magnifico quondam *Petro comiti de Bozyn et S. Georgio*, judici curiae suae ac wayvodae Transsylvano, ejusque vicewayvoda commisisse dinoscebatur, ne in oppido *Zenthgergh* vocato, novum quoddam forum, alias nunquam celebrari cunKUOlurn, ipsis oppidanis ceterbarc permiffcncf, fcnoris infrascripti, supplicans nobis idcm *GalJus Bornemýzza* humiliter, quatenus easdem litteras, ac omnia et singula in eis contenta, ratas, gratas et accopla habentes, litterisque nostris privilegialibus inseri et inscribi facientes, approbare, roborare ratificareque, ac pro praefatis civibus ipsorumque haeredibus et successoribus universis innovantes, perpetuo valituras confirmare digoaremur. Quorum quidem literarum tenor talis est:

Vladislaus dei gratia (Ld. fentebb 923. sz. a.) Nos itaque humillima praefati *Galli Bornemyzza* suo ac caeterorum quibus supra nominibus majestati nostrae prorecta supplicatione, regia benignitate exaudita et clementer admissa, praescriptas litteras serenissimi quondam principis domini *Vladislai* regis. non abrasas non cancellatas nec in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio ac suspitione carentes, praesentibusque litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum inseri et inscribi facientes, quod omnes earum continentias, clausulas et articulos, eatenus quatenus eadem rite et legitime existunt emanatae, viribusque earum veritas suffra-

gatur, ratas, gratas et acceptes habentes, approbavimus, roboravimus, ratificavimus, ac pro eisdem universis civibus ipsorumquo haeredibus et successoribus universis innovantes, perpetuo valituras confirmavimus: inno acceptamus, approbamus, roboramus, ratificamusque et confirmamus, harum nostrarum dupplicis et authentici sigilli nostri munimine impendenti roboratarum vigore et testimonio litterarum.

Datum per manus reverendissimi in Christo patris domini Nicolai Olahi archiepiscopi ecclesiae Strigoniensis, locique ejusdem comitis perpetui primatis Hungariae, legati nati, summi, et secretarii cancellarii ac compatri et consilarii nostri fidelis nobis sincere dilecti, in civitate nostra *Vienna*, penultima die Decembris, anno domini millesimo quingentesimo quinquagesimo quinto, regnorum nostrorum Romani vigesimo quinto, aliorum vigesimo nono.

FERDINANDUS m. p.

NICOLAUS OLAHUS Strigoniensis m. p.

JOHANNES LISTIUS m. p.

Kivűl: Litterae confirmatoriae ne in *Zent Jurgh* novum forum erigatur *Ferdinandi* regis Ao. 1555.

(Eredetije a *Brassó városi levéltárban* 460. sz. a., másolata u. ott a „*Palladium*“ 168. 1.)

941.

Ferdinánd király Bothfalva és Szent Péter barczasági falvak lakói kérésére átírja és megerősíti János király 1538. oklevelét arról az egyezségéről, melyet eme falvak Geréb Andrással és Barnabással az árapataki erdő használata felől kötöttek. Kelt Bécsben 1555. decz. 30.

Nos *Ferdinandus* divina favente clementia Romanorum, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Ramae, Serviae, Galliciae, Lodomeriae, Comaniae, Bulgariaeque etc. rex semper augustus, stb. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod pro parte et in personis fidelium nostrorum universorum incolarum possessionum *Bothffalwa* et *Zenthpeter* vocatarum in terra *Barczensi* habitarum, exhibitae sunt nobis et praesentatae quaedam litterae serenissimi quondam *Joannis* regis

in simplici papyro patenter confectae, ac sub secreto sigillo suo, super complanatione differentiae cujusdam, inter incolas praefatarum possessionum ab una et egregios *Andream et Barnabam Gereb*, ratione cujusdam sylvae utensilis, eorundem parte ab altera motae et suscitatae, emanatae, tenoris infrascripti. Supplicatum itaque majestati nostrae est, in personis dictorum universorum incolarum praefatarum possessionum *Bathffalwa* (sic!) et *Zenthpeter*, ut easdem literas, praesentibus literis nostris de verbo ad verbum inscriptas, renovare, approbareque, ac pro eisdem incolis gratiose confirmare dignemur. Quarum quidem literarum tenor talis est:

»*Nos Joannes Dei gratia*« stb. (Ld. fentebb Szapolyai J. 1538. oklevelet 931. sz. a.)

Nos igitur accepta supplicatione pro praedictis universis incolis praenominatarum possessionum *Bothffalwa* et *Zenthpeter* majestati nostrae modo praemisso prorecla et elementer exaudita, praescriptas literas screnissimi quondam *Joannis* regis non abrasas non cancellatas, neque in aliqui sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio ac suspitione carentes, praesentibusque literis nostris privilegialibus de verbo ad verbum, sine diminutione et augmento aliquali insertas et inscriptas, eatenus quatenus eadem ride et legitime existunt emanatae, viribusque eorum veritas suffragatur, ratas, gratas et acceptas habentes, ratificavimus, approbavimus et, roboravimus, ac pro praenominatis universis incolis dictarum possessionum *Bothffalwa* et *Zenthpeter*, ipsorumque haeredibus et successoribus universis innovantes perpetuo valituras gratiose confirmavimus. Imo approbamus, acceptamus, ratificamus et confirmamus harum nostrarum, quas secreto sigillo nostro impendenti communiri fecimus, vigore et testimonio literarum.

Datum per manus reverendissimi in Christo patris domini Nicolai Olahi, archiepiscopi ecclesiae Strigoniensis, locique ejusdem comitis perpetui, primatis Hungariae, legati nati, summi et secretarii cancellarii, ac consilarii et compatri nostri, fidelis nobis sincere dilecti, in civitate nostra *Vienna* Austriae penultima Decembris, anno domini millesimo quingentesimo quinquagesimo quinto, regnorum vero nostrorum Romani vigesimo quinto, aliorum vero vigesimo nono.

FERDINANDUS mp.

NLCOLAUS OLAHUS
Strigoniensis. mp.
JOAN LISTHIUS mp.

Kivül: Confirmatione litterarum Joannis regis, ne *Bothfalvienses* ab *Arapatakensibus* causa sylvarum molestentur. A. 1555.

(Eredetije pergamenen, függő pecséttel, a *Brassó városi levéltárban* 461. sz. a. s másolata a »Palladium« 165. l.)

942.

Ferdinánd király Brassó tanácsa és a Barczaság lakói kérésére átírja és megerősíti Martinuzzi Fraier György ítéletlevelét Mogyorós szász- és Bölön székelő falvak határa felől. Kelt Bécsben 1547. decz. 30.

Nos Ferdinandus divina favente clementia Romanorum, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Selavoniae, Ramae, Serviae, Galifiae, Lodomeriae, Comaniae, Bulgariaeque etc. rex, semper augustus, stb. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod pro parte et in personis fidelium nostrorum prudentum et circumsectorum judicis ac juratorum civium civitatis *Brassoviensis*, necnon totius districtus terrae nostrae *Saxonicalis Barcza* vocatae, exhibitae sunt nobis et praesentatae quaedam litterae reverendi quondam fratris Georgii episcopi Waradiensis et alias judicis generalis in partibus regni nostri Transilvanis in pargameno patenter confectae, sigilloque ejusdem majori impendent. ti communitae, super adjudicatione cujusdam metae inter *Monyáros* (így!) *Saxonicalem* et *Beulen* (!) *Siculicalem* possessiones adjacentis, pro incolis dicti districtus terrae nostrae Barczensis facta emanata tenoris infra scripti. Supplicatum itaque exstitit majestati nostrae pro parte et in personis praefatorum judicis et juratorum dictae civitatis nostrae Brassoviensis, nec non incolis districtus terrae nostrae Barczensis humiliter, quatinus easdem litteras ac omnia et singula in eisdem contenta, ratas, gratas et accepta habentes, litterisque nostris privilegialibus de verbo ad verbum inseri et inscribi facientes, acceptare, roborare et ratificare, ac pro eisdem iudice et juratis ejusdem civitatis Brassoviensis, necnon incolis terrae Barczensis ipsorumque successoribus et posteritafibus universis inuovantes perpetuo valituras confirmare dignemur. Quarum quidom liferarum tenor talis est:

„*Nos Frater Georgius episcopus*“ stb. (Ld. fentebb 936. sz. alatt.)

Nos itaque humillima supplicatione, pro parte et in personis praedictorum iudicis et juratorum civium civitatis *Brassouiensis*, necnon totius districtus terrae nostrae Saxonicalis *Barcza* vocatae, nostrae modo quo supra porrecta majestati, regia benignitate exaudita et clementer admissa, praescriptas litteras adjudicatorias reverendissimi quondam Fratris *Georgii* non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio ac suspitione carentes, praesentibusque litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali insertas et inscriptas, quoad omnes earum continentias, clausulas et articulos eatenus quatenus eadem rite et legitime existunt emanatae, viribusque earum veritas suffragatur, ratas, gratas et acceptos habentes, approbavimus, acceptavimus, robovasimus et ratificavimus, ac pro praefatis iudice et juratis civibus civitatis *Brassoviensis* necnon totius districtus terrae *Barcza* ipsorumque haeredibus et posteritatibus universis innovantes perpetuo valituras gracie confirmavimus, imo acceptamus, roboramus, approbamus, ratificamusque et confirmamus, harum nostrarum dupplicis et authentici sigilli nostri munimine roboratarum vigore et testimonio litterarum.

Datum per manus reverendissimi in Christo patris domini *Nicolai Olahi* archiepiscopi ecclesiae *Strigoniensis*, legati nati, primatis *Hungariae*, summi et secretarii cancellarii et consilarii nostri, fidelis nobis sincero dilecti, in civitate nostra *Vienna*, penultima Decembris, anno domini millesimo quingentesimo quinquagesimo quinto, regnorum nostrorum *Romani* vigesimo quinto, aliorum vero vigesimo nono. Venerabilibus in Christo patribus, eodem *Nicolao Olaho* archiepiscopo *Strigoniensis*, *Colocensi* et *Agriensi* sede vacantibus, *Paulo de Gregoriancz* titulo *Zagrabiensis*, *Paulo Bornemizza* *Transilvanensis*, *Matthia Zaberдино* *Varadiensis*, *Antonio Verantio* *Quinqueecclesiensis*, praefato *Paulo de Gregoriancz* *Jauriensi*, *Andrea de Keves* *Vesprimiensi*, *Chanadiensi* sede vacante, *Blasio de Varadinopetri* *Vaciensis*, *Francisco Turzo* *Nitriensis*, *Bosnensi* sede vacante, *Joanne ab Vylak* *Tyniniensis* ecclesiarum episcopis ecclesias dei feliciter gubernantibus; item spectabilibus et magnificis comite *Thoma de Nadasd*, regni nostri palatino *Hungariae*, iudice *Comanorum* nostrorum ac in *Hungaria* locumtenente nostro, necnon comite perpetuo terrae *Fogaras*, *Andrea de Bathor*, iudice curiae nostrae,

Francisco Kendý de Zenthivan et Stephano Dobo de Ruzka, wajwodis nostris Transilvanis et Sicularum comitibus, Nicolao comite de Zrinio, regnorum nostrorum Dalmatiae, Croatiae et Sclavoniae bano, Gabriele de Peren tavernicorum, Francisco Tahy agazonum, Stephano Banffy de Alsólýndua dapiferorum, Joanni Deseuffý curiae nostrae, Petro Macedoniaý cubiculariorum, Andrea Tarnochý janitorum et Christophoro de Battian pincernarum nostrorum regalium magistris, comite Ecchio a Salinis et Neuburg comite Posioniensi, caeterisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

FERDINANDUS mp.

NICOLAUS OLAHUS
archiepiscopus Strigoniensis mp.

JOANNES LISTHIUS m. p.

Kivűl egykorűan: Confirmatoriae litterarum Fratris Georgii ad-judicatoriarum causae divertigii fluentis *Olth*, ao 1555.

Alatta késűbbi egykorű: Confirmatoriae litter. Fr. Georgii adjud. scilicet fluxum fluminis *Olth* quaquaversum etiam derivaverit pro meta perpetua per utrasque nationes Saxones videlicet terrae Barza et *Siculos* trans flumen *Olth* existentes tenendum et perpetuo habendum esse.

(Eredetije a *Brassó városi levűltűrban* 458. sz. a. ; műsolatban u.-ott a »Palladium«-fűle gyűjteműnyben 159. l.)

913.

Maksai Bekes Adorjűn vűgrendelete Jankó Ferencz javára. Kelt Mak-sűn 1560. oct. 15.

In anno dni 1560 videlicet feria 3. post festum Dionisii. Nos *Adrianus Bekes de Maxa* favente deo sponte et velle nostro coram viros providos, licet *Nicolaum Kovach de Dalna.k*, qui praesenti tempore erat judex terrestris sedis *Kizdű ac Johannem et Paulum Bodor de Luchfalva*, qui eodem tempore erant capitanei ejusdem sedis praedicti et *Lucam Petheo de Maxa et Blasium Veres* de eadem et *Stephanum Maxai* de praedicta Maxa, qui erat judex pagalis vel villanus de eadem, lego et facio talem fassionem ex libera voluntate:

űn *Bekes Adorjűn*, mint megvagyon írva, az űn szabad aka-

ratom szerint minden leleményemet, ki nem östől maradt volna, hanem tulajdonom, én hagyom mindenütt az én unokámnak *Janco* (így !) *Ferencznek*, *Zalánból*. *Léczfalván* három lakó örök, egyiket híják *Fagyas* örökének, azon örökön lakik *Fagyas István*, az más örökséget híják *Csiky* örökének, azon lakik *Fagyas János*, harmadikat híják *Bak Péterné* örökének, azon laknak *Kovács István* és *Kanyó László*; továbbá vadnak ugyanazon *Léczfalva* határán mezőn való szántóföldek is, kiket vöttem örök áron, megkínálván minden vért vele, az csonka jigenyível, egy szél az *Ördögereszkedője* alatt, két szalagot, kit hínak *Tima* örökének, az két út között három hold egy barázdán, kit az *Cseresek* adtak az *Tima* öröke váltságában, vagy az *Dálnok Ríti* mellett egy hold, kit hínak *Patakszökő Bartalis* földének, ezeket örökbe vöttem; ugyanezen határon vagy szénafű, kit az dülőben hínak *Gele Fűjének*, kit vöttem azon atyafiaktól *Gele Andrástól*, *Mátyástól* és *Fábiántól*, fia fiával; továbbá itt *Maxán* az örökben, az kiben lakom, ezt vettem *Patakszökő Lőrincztől* örökáron, kinek több harminczkét esztendejénél, hogy birom, szabad uraságában voltam, senki érte meg nem keresett; továbbá ugyan ezen örök mellett vagy egy darab, kin vagy csűröm és aklom, kit vöttem *Máthé Jánostól* örökben, ennek is elmúlt harminckét esztendeje; továbbá ugyanezen *Máthé Jánostól* bitai határban vöttem örökbe egy malomhelt, egy hold földel és egy darab szénafüvet, kit idegen kézre akar vala adni *Besseney Gáspárnak* és *Miklósnak*, ezektől tarttam, miérthogy én velem mesgyés és egy oszlás vala, 14 forinton; továbbá itt *Maxán* ezen *Máthé Jánostól* vöttem egy tóhelt az ároknak az belfelével egyembe (így !) vöttem örökbe, fizettem érte négy ökröt, egy tömlőt, egy *Szalonnát*, egy karasia szoknyát egy [3 szó a levélhajtás kikopása miatt olvas-hatatlan] 8 forintot, két köből búzát, továbbá értem egyszer vala egy birságon is, ezen ára fizetés számba azt is; továbbá vagy több leleményem is itt, *Maxán* az malom az falu felvégén, az füves kert. Továbbá az kin lakik *Csángó András*, esmeg a kin lakik *Seötét Györgyné*, esmeg a kin lakik *Kis Ferencz*, esmeg ahul lakik *Mátyás*, esmeg az kin *Chsanto Mihály* lakik, ezeket én mind örök áron vettem és több harminczkét esztendejénél, hogy szabad uraságában voltam, most is vagyok, mint én leleményembe.

Ezeket én hagyom tisztán az én szabad akaratom szerint fia

fiára kiváltképen így, hogy holtam napig engem jámborúl hallgasson és békességgel tartson, ezeket én az én lelkem szerént vallom és életembe íratom. Item mi feljúl megírt személyek t. i. *Kovács Miklós Dálnokból, u. m. székesbíró és Bodor János és Bodor Pál Léczfalváról, mint székes-hadnagyok* adjuk emlékezetre mindeneknek az mi hütünk szerént, hogy mi előttünk így lön ez vallás *Bekes Adorján* urunktól, ezt az mi pecsétünkkel megpecsételtük.

Item *Mártonfalván* az István Demeter pinze ki volna, az is én leleményem ösre, azt is Ferencznek hagyom, az több én leleményemmel egyembe (így !).

(Báthory Kristóf eredeti átírata és megerősítése példányából Jankó Ferencz kérésére : »Datum *Albae Juliae* octava die Junii Anno domini millesimo quingentesimo octuagesimo, a fejedelem aláírásával, pecsétjével és Kovachoczy Farkas kancellár ellenjegyzésével, a *Székely Nemz. Muzzeum levéltárában* 49/881. sz. a.).

944.

Bethlenfalvi Geréb János nagy-galambfalvi birtokát elcsereli Hestfalvi Gergelyné Sofi asszonynyal és ennek fiával Pállal az ő bethlenfalvi örökségükért. Kelt Hestfalván 1560. nov. 6.

Mi *Szombatfalvi János Szombatfalvárói, Semjén Gergely Sárdról, Sárpataki Márton Moháról, Ilkei Péter Ezelakáról*, adjuk mindeneknek tudtára, hogy az Bethlenfalvi vitézlő *János Geréb és Zsófi* asszony, az vitézlő *Hestfalvi Gergely* felesége az ő fiával *Pállal* mi előttünk tünnek ilyen cserélést, hogy valami őstől maradt öröke az meg mondott vitézlő János Gerébnek nagygalambfalvi határon vagyon, ki ő része volna (az kis-galambfalvitól megválva), adta cserében az megmondott Zsofi asszonynak, az, ő fiával Pállal, fiuról fiura, mind vizével, malomhelyeivel, erdejével, szénafüvével, szántóföldével, tavával és mindenféle az ő részével, kik az őstől maradt házhoz tartoznak nagygalambfalvi határon, mindazokkal egyetemben, kik pénzen véletlenek és az mely örökség felől, kik azon határon vadnak, kik felől az megmondott János Geréb most törvényben vagyon, ha meg nyerheti, tehát az is ugyan ahhoz maradjon ezen cserelés alatt, ha pedig elveszténdi, tehát

arról az megmondott személyek számot ne vehessenek ; és az megmondott Zsófi asszony is, az ő fiával Pállal, ez megmondott örökért adta az megmondott János Gerébnak az ő része örökét, az bethlenfalvi házhoz tartozandót, fiuról fiura, mind házával, vizével, tavával, malmával, erdejével, szántóföldével, szénafüvével és mindenekkel, kik az őstől maradt házhoz tartoznak ; és az vitézlő *János Geréb ősfivá tette az megmondott Zsófi asszonyt az ő fiával Pállal, az megmondott nagy-galambfalvi örökségben fiuról fiura.* És azon (!) Zsófi asszony is, azon fiával Pállal, ősfivá tette az megmondott János Gerébet az bethlenfalvi örökön fiuról fiura. Ezt mi felül megirattatott bírák avagy szerzők, az mi hitünk szerint megírtuk és az mi pecsétünk alatt mindeneknek tudtára adtuk.

Datum ex *Hestfalva*, postero die domini Emerici anno Domini 1560.

(Apafi Mihály fejedelem 1665. máj. 12. Gyulafehérvárt kelt eredeti átiratából, a ki Bethlenfalvi Geréb István és János kérésére átirja és megerősíti II. János király 1561. jun. 27-én M.-Vásárhelyt kelt levelét, melyben viszont a fent közölt cserelevél van átirva. A *Székely N. Muzeumban S.-Szt.-Györgyön* 36/886 sz. a.).

945.

II. János király a barczasági Mogyorós és a Sepsi-széki Nagy-Bölonfalvak kérésére megerősíti a Nádasdi Tamás nádor ítéletlevelét a két falu közt az Olton lévő rév és komp felől, melyet, mivel azelőtt Hídvégi Nemes Mihály és Bálint s a többi hídvégi nemesek bírtak hatalmasúl, újra a két falunak ítélt örök jogon. Kelt Meggyesen 1561. márcz 27.

Nos *Joannes secundus* Dei gratia electus rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod pro parte et in personis fidelium subditorum nostrorum prudentum circumspectorum judicis, juratorum civium et universorum inhabitatorum possessionum *Mogyoros* in districtu *Barcza*, et *Nagy Bewlen* in sede nostra *Siculicali Sepsy* existentibus habitatum, exhibitae sunt nobis et praesentatae quaedam litterae adjudicatoriae sentionales spectabilis magnifici *Thomae de Nadasd* palatini, super quodam vado magnae navis vadalis intra veras metas praescriptarum pos-

sessionum *Mogyoros et Nagybewlewn*, super fluvium *Olth* vocatum existentium habito, in papiro patenter confectae, sigilloque ejusdem authentico in margine inferiori impressivè consignatae, in sede etiam judiciaria sacrae olim majestatis reginalis divae genetricis nostri observantisimae et nostra pro evidentiore testimonio praesentatae, et manu fidelis nostri egregii magistri *Ladislai Mechkeÿ*, protonotarii nostri in margine exteriori notatae ; supplicatumque est nobis pro parte et in personis quorum supra humiliter, ut nos easden litteras adjudicatorias, sententionales et remissionales acceptare, approbare et ratificare ac pro praefatis possessionibus, earumque incolis et tota comunitate pro tempore futura roborare dignaremur. Quibus exhibitis et praesentatis, continenciisque earum perlectis, easdem litteras, ob nimiam earum prolixitatem, praesentibus litteris nostris inseri et inscribi facere volumus, verum quia, prout ex continentiiis earundem litterarum edocebamur, praescriptum vadum magnae navis vadalis antea a nobilibus *Michaele* et *Valentino Nemes*, ac reliquis nobilibus *de Hÿdwegh* contra libertatem praefatarum possessionum *Mogyoros* et *Nagy Bewlen*, potentia mediante tentum et possessum extitisse, et idem vadum cum omni libertate magnae navis vadalis eisdem possessionibus *Mogyoros* et *Nagy Bewlen*, earumque incolis universis, modernis et futuris perpetuo tenendum et conservandum, readjudicandum esse cognovimus. Nos itaque praemissa supplicatione benigne exaudita, easdem litteras adjudicatorias, sententionales, simul et remissionales, quoad omnes earum continentias, clausulas, articulos et puncta, ratas, gratas et accepta habentes, approbamus, ratificamus, ac pro saepefatis possessionibus *Mogyoros* et *Nagy Bewlen*, earumque incolis et inhabitatoribus universis, modernis et futuris perpetuo valituras, roboramus et confirmamus, harum nostrarum vigore et testimonio litteratum mediante.

Datum in civitate nostra *Megyès*, feria quinta proxima ante dominicam Palmarum anno domini millesimo quingentesimo sexagesimo primo.

JOANNES electus rex mp.

(P. H.) MICHAEL CHYAKI cancellarius mp.

(Eredeti, hártján, a *Brassó városi ltrban* 486. sz. a. és másolatban u. ott a "*Palladium*" 183. l.)

II János király rendelete Sárpataki Márton, Ferencz és János, id. Héjasfalvi Gergely, Sárpataki Miklós, Rétheni Ádám és János, Palossy Miklós, Mohai Lajos és Geréb Kelemen fejéregyházi tiszt híveinek, hogy Brassó városát és a hozzá tartozó Mogyoros szász, továbbá Nagy-Bölon sepsiszéki székely falut az Olt folyón a két falu közt levő réven közlekedő komp használatába iktassák be. Kelt Meggyesen 1561.

Joannes secundus Dei gratia electus rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. fidelibus nostris egregiis, nobilibus Martino Francisco et Joanni de Sarpathak, Gregorio seniori de Heasfalwa, Nicolao Sarpathaký, Adamo et Joanni de Rethen, Nicolao Palossý, Ludovico de Moha, Clementi Gereb officiali de Fejéregyház, salutem et gratiam. Dicitur nobis in personis fidelium subditorum nostrorum, prudentum, circumspcctorum judicis et juratorum civium civitatis nostrae Brassoviensis et per consequens colonorum et universorum inhabitatorum possessionis Saxonicalis Mogyoros, ad eandem civitatem nostram Brassoviensem pertinentis, ac possessionis Nagybewlen in sede nostra Siculicali Sepsý existentis, qualiter ipsi in dominium cujusdam vadi supra fluvium Olth, inter praefatas possessiones Mogyoros et Nagybewlen habiti, ipsos ex antiqua eorum libertate, atque etiam ex judicioaria deliberatione spectabilis magnifici Thomae de Nadasd palatini, et litterarum adjudicatoriarum ejusdem superinde confectarum et emanatarum, ac in sede etiam nostra judiciaria exhibitarum, et pro evidentiori testimonio praesentatarum, ac manus fidelis noslri oregii magistri Ladislai Mechkey protonotarii nostri appositione notatarum vigore concernentis, legitime vellent introire. Super quo fidelitatibus vestris harum serie committimus et mandamus firmiter, quatenus acceptis praesentibus, simul vel duo vestrum, sub onere singularum sedecim marcarum gravis ponderis adlaciem praescripti vadi intra veras metas dictarum possessionum Mogyoros et Nagybewlen supra fluvium Olth habiti, vicinis et commetaneis ejusdem inibi legitime convocatis et praesentibus accedendo introducatís praefatos judicem et juratos civis dictae civitatis nostrae Brassoviensis, et per consequens colonos et universos inhabitatores praedictarum possessionum Mogyoros et Nagybewlen in dominium praedicti vadi magnae scilicet navis transvadalís in praescripto loco

habiti, statuatisque idem vadum cum omni libertate magnae navis transvadalis et proventibus ac emolumentis quibuslibet eisdem ipsorumque posteritati pro tempore, futurae, praemisso jure ipsis incumbente perpetuo possidendum, si non fuerit contradictum; contradictores vero, si qui fuerint, evocetis eosdem ibidem contra praefatas exponentes ad decimum quiqtum diem diei hujusmodi contradictionis computandos in curiam nostram regiam, nostram scilicet in praesentiam, rationem contradictionis earundem reddituri; et post haec seriem hujusmodi introductionis et statutionis vestrae, cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui praemissae statutioni intererunt, nominibus et cognominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediens, nobis suo modo, fide vestra mediante referre vel rescribere debeatis et teneamini. Secus non facturi. Praesentibus perlectis exhibenti restitutus.

Datum in civitate nostra *Meggÿes*, vigesimo sexto die Martii, anno domini millesimo quingentesimo sexagesimo primo.

(II. János király 1561. eredeti kiváltságlevelében átírva a *Brassó városi levéltárban* 489. sz. a. s másolatban u.-ott a »Palladium« 180. l.)

947.

Luka Antal leányai Imecsfalván lévő jószágukat eladják Kondorát István imecsfalvi lófő székelynek és feleségének Luka Anna asszonynak. Kelt Imecsfalván 1561. máj. 3.

In anno domini 1561. 3. die Mai.

Mi, kik vagyunk ez alatt megirt dologban fogott bírák, *Imeczi Damokos* Orbai-széki imecsfalvi nemes ember, *Osvat Lukaczy* de eadem, Szent-Katolnáról *Cseh István*, adjuk emlékezetre mindeneknek, az kiknek illik. Jövének mi előnkben ilyen jámbor személyek, egyfelől *Kondorát István imecsfalvi lófő-személy*, másfelől *Luka Antal leányi Margit, Anna*, minthogy *Kondorát Istvánné, Annos, Luka Demeter* leánya volt és az mely örökségen lakik Kondorát István, az Luka Antal leányival oszló volt mind falun, mezőn, adák azért az ő részek jószágot *Imecsfalván* levői, mind falun, mind mezőn és akármí névvel nevezett helyen Kondorát Istvánnak, feleségének Annos asszonynak és maradváinak

örök örökbe négy ökörért, melyet bevének pro flor. XIII. és kász pénzt is vőnek flor. XXVI. ilyen ok alatt, hogy minden törvény szerint való háborgatok ellen menedékséget fogadának, az megnevezett Luka Antal leányi, kötelet is vevének magokra az Luka Antal leányi és Luka Demeter leánya, Annos asszony, szabad akarójok szerint, hogy valamelyik fél meg nem állana, része vesszen, és az felett maradjon 25 flor., melynek bizonyágára adtuk ez hit szerint való levelünket pecsétünkkel megerősítvén.

Datom (!) ex *Imeczifalva*, die et anno supranotato.

(P. h.)

(P. h.)

(P. h.)

(Eredeti, papíron, 3 viaszpecsét nyomával, a *Székely Nemzeti Múzeumban* 73. sz. a.).

948.

Geréb Kelemen fejéregyházi tiszt és Sárpataki Márton jelentése II. János királyhoz, Brassó város és Mogyorós szász és Nagy-Bölon székely falu lakosai beiktatásáról az Olton lévő rév és komp birtokába. Kelt (Szász) Mogyoróson 1561. máj. 21.

Serenissime princeps et domine, domine semper nobis clementissime, servitiorum nostrorum in gratiam s. majestatis vestrae humillimam oblationem. Literae sacrae majestatis vestrae introductoriae et statutoriae pro parte judicis et juratorum civium civitatis *Brassouiensis* et per consequens colonorum et universorum inhabitatorum possessionis *Saxonicalis Mogyoros* ad eandem civitatem *Brassouensem* pertinentis, ac possessionis *Nagybewlen* in sede *Siculicali Sepsí* existentis sonantes, nobis allatae et praesentatae sunt, vigore quarum feria secunda proxima ante festum sacratissimi domini Pentecosten, ad possessionem *Mogyoros* et *Nagybewlen*, consequenterque in vadum magnum super *Olth* defluentem, inter possessiones *Mogyoros* et *Nagybewlen* existentem accessimus, una cum vicinis et commetaneis inibi legitime convocatis et praesentibus, videlicet Johanne Zabo villico, Jacobo Fejyer, Johanne Ambrus, Petro Angyal, juratis civibus possessionis *Veresmarth*, Blasio Mathys, altero Blasio Egethó et Laurentio Deak juratis civibus de *Apacza*, jobagionibus ejusdem sacrae majestatis vestrae,

1561.
máj. 19.

ibique praedictos incolas Mogyorosiensens, Saxonicales, et Nagybewlen (!) Siculicales, in dominium praedicti vadi magni super fluvium Olth decurrentis introduximus, sibipsisque cum omnibus utilitatibus et proventibus ac libertate navis transvadalis statuimus, tribusque diebus, ut moris est, ibidem moram facientes, nullo contradictorum ibidem apparente, haec nos fide mediante nostra, unacum vicinorum et commetaneorum nominibus et cognominibus rescripsimus, et cum praesentibus eidem s. majestati vestrae remisimus. Majestatem vestram s. quam felicissime valere per multa secula optamus.

Datum ex *Mogyoros* feria quarta proxima ante festum Pentecosten, anno millesimo quingentesimo sexagesimo primo.

Ejusdem s. majestatis vestrae fideles

CLEMENS GEREB
officialis de Feyeregyhaz.

MARTINUS DE SARPATAK.

Külczím: Serenissimo principi et domino domino *Johanni* secundo electo regi. Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. domino domino nobis clementissimo.

(II. János király 1561. eredeti átiratából és kiváltságleveléből a *Brassó városi levéltárban* 489. sz. a. és másolatban a „*Palladium*“ 182. l.)

949.

II. János király Brassó város tanácsa és Mogyorós szász-, meg Nagy-Bölnön székely fala lakosai kérésére és számára átírja és megerősíti s kiváltságlevelél alakjában kiadja saját beiktató rendeletét s a beiktatásról szóló jelentést az Olt folyón a két falu közti réven közlekedő komp bírására. Kelt a Szent-mihálykői kolostorban 1561. jun. 20.

Nos *Johannes secundus* Dei gratia electus rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod pro parte et in personis fidelium nostrorum prudentum, circumspectorum judicis juratorumque civium civitatis nostrae *Brassouiensis*, consequenterque colonorum et inhabitatorum possessionum *Mogyoros* et *Nagybewlen* exhibitae sunt nobis et praesentatae binae quaedem litterae, unae nostrae intraductoriae et statutoriae in simplici papiro

patenter confectae, sigillo nostro authentico in margine inferiori impressive communitae, quibus mediautibus nos nonnullis nobilibus in eisdem nominatis mandasse dinoscebamur, ut ipsi praefatos iudicem et juratos cives *Brassouienses*, et per consequens colonos et inhabitatores dictarum possessionum *Mogyoros* et *Nagybawlen* in dominium vadi magnae navis transvadalis super fluvium *Olth* inter praefatos possessiones habiti, ipsos optimo jure concernentis introducere, idemque vadum cum omni libertate magnae navis transvadalis, cunctisque suis utilitatibus, proventibus et emolumentis eisque, eorumque successoribus universis perpetuo possidendum legitime stafuere deberent; alterae vero litterae fidelium nostrorum nobilium *Clementis Gereb officialis de Fejeregyhaz et Martini de Sarpathak* horum nostrorum regionum relatoriae clausae, duobus sigillis eorundem obsignatae, nobis fide mediante rescriptae, super legitima executione praemissae introductionis et statutionis per eosdem, ad mandatum nostrum, praesentibus vicinis et commetaneis absque ulla contradictione factae emanatae: supplicatumque est nobis humiliter, ut nos eosdem binas litteras, nostras introductorias, et dictorum nobilium relatorias, literis nostris inseri et inscribi, ac in formam nostri privilegii redigi facere dignemur. Quarum quidem litterarum nostrarum introductoriarum et statutoriarum tenor talis est: *Johannes secundus dei gratia* stb. (Ld. fentebb 946. sz. a.)

Litterarum vero relatoriarum tenor ab extra sic habet: *Serenissimo principi* stb. (Ld. fentebb 948. sz. a.)

Nos itaque praemissa supplicatione nominibus quorum supra majestati nosrae modo praenotato porrecta, regia benignitate exaudita et clementer admissa, praescriptas binas litteras nostras introductorias et dictorum nobilium relatorias, sine diminutione et augmento aliquali praesentibus litteris nostris verbotenus inseri et inscribi, ac in formam nostri privilegii redigi fecimus, nullo penitus coram ipsis hominibus nostris tempore statutionis, sed neque demum coram nobis post statutionem et reportationem unquam contradicatore apparente. In cujus rei memoriam, firmitatemque perpetuam praesentes litteras nostras privilegiales, pendentis et authentici sigilli nostri munimine roboratas, eisdem iudici et juratis civibus, praedictae civitatis nostrae Brassoviensis ac praefatarum possessionum

incolis, eorumque posteris perpetuo valituras jurium suorum ad cautelam uberiorem gratiose duximus dandas et concedendas.

Datum in claustro heremitarum *sub rupe sancti Michaelis archangeli* fundato, vigesimo die mensis Junii, anno millesimo quingentesimo sexagesimo primo supradicto.

JOHANNES
electus rex mp.

MICHAEL CHYAKI
canceliarins mp.

Kivül egykorúan : Privilegium stationis vadi super fluvium *Olth* prope *Mogyoros* habit. Ao Dni 1561.

(Eredeti a fejedelem piros sárga kék selyem zsinóron csüngő nagy pecsétjével. *Brassó város ltvárában* 489. sz. a., másolata ugyanott a »Palladium« 180. l.)

950.

Szentkatolnai Márton Domokos öröksége Cseh Tamásnak (bérbe-?) adásáról szóló levél. Kelt Szent-Katolnán 1567. máj. 16.

Anno a restituta salute millesimo quingentesimo sexagesimo septimo feria quinta proxima ante festum sacratissimae Pentecosten *Márton Domokos örökségét szentkatolnait* énnekem *Cse Tamásnak* adták vala pro florenis III. hópénzért, *Cse Istvánnak* annak előtte adta volt pro florensis II. Immár viszontag esmeg adták énnekem pro florenis III. Én mentem mindenütt *Cse István* három forintig az örökségrül.

(Eredeti egy tenyérnyi papíron a *Székely Nemzeti Múzeum levéltárában* 15—886. sz. a.)

951.

II. János király adománylevele Maksai Jankó Ferencznek nyolcz jobbagyról Maksa és Ikafalva Kézdi-széki-falvakban. Kelt Gyula-Fejérvárt 1568. jun. 5.

Nos *Joannes secundus* dei gratia electus rex Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod nos cum ad nonnullorum fidelium nostrorum humillimam supplicationem nostrae

propterea factam Maiestati, tum vero attentis et consideratis fidelibus servitiis fidelis nostri nobilis agilis *Francisci Janko de Maxa*, quae ipse nobis summa cum animi sui proptitudine exhibuit et impendit, octo igitur colonos nostros sessionatos, quorum quinque Matheus Bethay, Gregorius Filpe, relictæ Georgii Wýzý, Lucas Szabo et Petrus Eoze in *Maxa*, tres item Ladislaus et Matheus Domby, ac Blasius Laszlo in *Ikafalwa* possessionibus in sede nostra Siculicali *Kýzdý* personalem faciunt residentiam, simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, terris scilicet arabilibus, cultis et incultis, aquis, pratis, pascuis, campis, fenetis, silvis, nemoribus, montibus, vallibus, vineis, vinearum promontorii, aquis, fluviis, piscinis, piscaturis, aquarumque decursibus, moleninis et eorum locis, generaliter vero quarumlibet utilitatum et pertinentiarum suarum integritatibus, quovis nominis vocabulo vocitatis, in ratam portionum praedictorum octo colonorum cedentibus et ab antiquo pertinere debentibus, sub suis veris metis et limitibus existentibus, eidem memorato *Francisco Janko*, suisque haeredibus et posteritatibus universis elementer dedimus, donavimus et, contulimus, imo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendos, possidendos, pariter et habendos, salvo iure alieno, harum nostrarum vigore et, testimonio litterarum.

Datum in civitate nostra *Alba-Julia*, quinta die mensis Junii anno Domini millesimo quingentesimo sexagesimo octavo.

JOANNES eloctus rex.

MICHAEL, CHYAKI cancell. mp.

(P. H.)

(Eredeti, a *Székely Nemzeti Múzeum levéltárában* 49/881. sz. a.)

952.

Sepsiszentgyörgyi Daczó Pál várhegyi várnagy és Háromszék királybiája, nagyajtai Henter Miklós és Syey Jakab várhegyi jegyző, mint fogott bírák oklevele Henter Benedek és Bereczk Máté békés kiegyezése felől a Bereczk Balázs öröksége felett Nagy-Ajtán. Kelt Meggyesen, 1569 jan. 23.

Mý *Daczó* Pál szentgyörgyi, várhegyi kastélynak praefectusa és Háromszéknek, Sepsinek, Kýzdinek, Orbaýnak királybírója, *Henter* Miklós nagyajtai és *Syey* Jakab deák, ugyan azon kastélyba

hites nótárius, adjuk mindeneknek tudtára, az kiknek illik, hogy az vitézlő *Henther Benedek* egy részről, más részről pedig az nagyajtai *Bereczk Máthé* jövének mi előnkbe mint fogott közbírák eleibe, felvevén fioknak, leányoknak, atyjokfiainak, és mindeneknek, az kiket az dolog illetve terheket, kiváltképpen *Bereczk Máthé Bálintnak* az ő fiának terhét ő magára vevén, szabad akaratjok szerént ezt vallák és ilyen végzést tőnek mi előttünk, örökké ő köztök megmaradandót, hogy jóllehet ez elmúlt esztendőbe *Bereczk Máthé Henther Benedeket* az *Bereczk Balás* házához és örökségéhez való földekért, mely ház és örökség volt az néhai *Kis Ferencz Bálinté*, ugyan azon *Nagyajtán*, és az nagyajtai határban, Sepsi-székbe, mely földek közül *Bereczk Máthé* kezénél is voltak és azokból *Henther Benedek* dézmát vött volna, némelyet meg is szántott volna benne, perbe lelte volna és az per köztök forgott volna, végre ez mostani terminusra, ki vízkeresztbe celebráltatott 1569 esztendőbe, jöttek volna, itt jámbor uraim és barátok tanácsából, kiváltképpen pedig az mi intésünkből ilyen alatt megírt egyenességre jutottak, hogy először minden periket, melyek az felyül megírt dolgokért köztök forgottak, leszállították, pert ffolta (így !) leveleket is erőtlenné tötték és ha mely fél azokat, avagy valamelyet azokba beadna, valamikor az törvénbe neki ártandó lenne ; hogy *Henther Benedek Bereczk Máthé*nak szegenségét meggondolván, azokba az földekbe megadott és engedett ötödfél hold tőidet, kik ugyanazon nagyajtai határba vadnak Sepsi székébe, melyek ezek, egyik az *Fel-aytha* felé való határba hosszúban (így !) az *Molnos János* kerti aránt *Henther Miklós* földén felyül csak közel, másfélholdja az *Irmes* felől való határban vagyon, az egész hold fellaban (így !) vagyon *Kovács Benedeké* mellett, az félholdja pedig az alámenőben *Nagy Keresztesé* mellett, ismét az kettei a *Bölon* felé való határban vagyon, egyik az széles csere mellett, egy dülő föld, másik az *Kis Ferencz* cserejére menőbe. Szénafvet is kérének, hogy engedjen neki, kit megmiele, mert az *Ghemffalu* erében való szénafvet, neki engedé és az *Bolgármézön* valót is, ki *Nagy Györgyé* mellett vagyon. De ilyen conditioval, hogy ha az felperesnek magva szakadna, t. i. *Bereczk Máthé*nak, tehát ezen felyülmegnevezett szántó-földek és szénarétek visszamaradjanak az alperesnek, vagy maradváinak kezébe, ezen közbe pedig senkinek el ne idegenithesse ez

1859.
jan. 6.

megmondott felperes, ha kedik örökben eladna ez felyül megmondott földekbe vagy szénarétekbe, tehát semmi nélkül visszavehesse és hozzá nyúlhasson az alperes, akár penig az maradványa ; el ne zálogosíthassa senkinek az alperes híre nélkül, hanem először megkénálja az alperest, vagy maradváit és ha az nem akarná megtartani, úgy zálogosíthassa el, de azért mindenkor megválthassa az alperes és mind maradvája, mikor meg akarja váltani attúl, az kinek az felperes zálogosítanája.

Bereczk Máthé is ezekkel az földekkel eléggé meelégedvén, az többit minden örökségét, ki az *Bereczki* Balás házához és örökéhez valók voltak [az kik az] néhai felyül mondott Kis Ferencz Bálinté voltak, molyokért az per most volt, az megmondott Henter Benedeknek és az ő maradékinak adta örökbe és meghíhatatlan, fiúról fiúra, semmi igazságát ez Bereczk Máthé magának és az ő maradékinak meg nem tartván, hanem teljességgel minden jussát Henter Benedekre és az ő maradékira conferálja. De Henter Benedek és mind maradvája az felyül megírt ideig se törvénnyel, se egyébképen az végezés kiül ne háborgassa Bereczk Máthét, se fiát Bálintot.

Kinek bizonságára adtuk ez mi pecsétés levelünket szokott pecsétünkkel megerősítetvén.

Ez levél költ *Meggyesen* szent Pál fordulásának előtt való vasárnap 1569. esztendőbe.

(P. H.)

(P. H.)

(P. H.)

(Eredetije *S-Szt-Györgyön, ifj. Gödry Ferencz polgármester úr gyűjteményében.*)

953.

Körespataki Kálnoki Bálint és Martonfalvi Bekes Péter jelentése II. János királyhoz egy besenyei peres rét felett mondott ítéletük felől. Kelt a háromszéki Besenyőn, 1569. aug. 16.

Mü *Káinoki Bálint* körespataki és *Bekes Péter* martonfalvi, adjuk felségednek tudtára, hogy ez gyorsaságos személek *Babos* Bálint, András, Geörg, Antal, Benedek besseneiek, *Babos* Ferencz, *Ilyéssi Boldizsárné* — Katalin asszony szentiványi, *Kövér*

Boldizsárné — Erzsébet asszony, *Lőrincz* Imréné — Krisztina asszon dálnoki, *Babos* István fia képébe *Sugo* Mihály ugymint tutor és *Kövér* Lukács bessenei, hagyták vala minden dolgokat az mi ez felyül megirt személek között vala, mindeniket szabad akarajtok szerint mi kezünkbe, így hogy valamit ez felyül megirt személyek között megítélünk törvény szerint, hát mindenik, ötven forint kötél alatt megáll rajta, jóllehet, hogy mi közünkbe fogták vala bíróul az vitézlő *Jankó Györgyöt*, *Bekes Adorjánt* maxait, *Szileszter László* komollóit, de ezek elhalának; ezután maradott vala el egy darab széna-rét az Babos András háza mellett Bessenön Sepsi székben, melyet az felül megirt személyek, tudni illik Babos András, Antal, Benedek és *Sugo* Mihály ugy mint tutor lévén az Babos István fia képében, István képében, hitekre kötötték vala Babos Bálintnak, Ferencznek, Katalin asszonynak, Ilyéssi Boldizsárnénak Krisztina asszonnak, Lőrincz Imrénének és Kövér Boldizsárné — Erzsébet asszonnak, így, hogy ezek az felül megirt rétért megesküdjenek, ezen, hogy ezt az rétet tulajdon ő nekik vette volt az ő másik atyjok Babos Tamás, melyért meg is esküdtenék vala ugyan ez felyül megirt személek. Mikor ez felyül megirt személyek megesküdtenek volna, azután esmét minköt találta meg ez Kövér Boldizsárné — Erzsébet asszon és kére minköt, hogy oda *Bessenőre* mennénk, mi azért szent Fülöp és Jakab nap után való szerdán 1569 esztendőben menünk Bessenőre és ott a felyül megirt személek minköt rá emlékeztetének, hogy ők megesküdtenek volna az felyül megirt rétért, azért tennünk executiot az mi törvénytátásunkróly. Mi előnkbe jöve mind az két fél, tudniillik Babos Benedek és Babos Andrásné — Sára asszony, mely Sára asszonra szállíták vala az pert az megholt Babos Andrásróly, mert az rét ő kezökben vala és Kövér Boldizsárné — Erzsébet asszon esmét az nap kívánja vala, ott mi előttünk törvény szerint, miért hogy az rétét ők megesküdtenek volna, törvény szerint azt neki megstatuáltatnók. Az Babos Benedek és Sára asszon képében *Daczo Georg* ugymint prokator azt felelé, hogy mi ő nekik ebben az dologban ingyen bírájok sem volnánk, sem penig nem löttünk volna, Az Kövér Boldizsárné — Erzsébet asszon képében *Henter Miklós* viszontag ezt felelé, hogy ezt nem mondhatná és nem felelhetné az Babos Be-

1569.
máj. 3.

¹ A »ról, ről,« rendesen »roli, röli« (róly, röly-nek) van írva.

nedek és az Sára asszon procuratorok, mert emlékezhetik tü kegyel-
metek rólya menjémjw (így !)¹ kötél alatt hagytuk vala tü kegyel-
metek kezében ; azért ha törvény, azt mondjuk, hogy az kötelen
elmaradtak és az jószágot is megkívánjuk. Nekünk törvény szerint
ez létek benne, miért hogy emlékezünk az ő kötésükröly és minden
egyéb perfolvásáröly az mi ő közöttük volt, hát elmaradtak az
ötven forint kötélen, mert az vala az kötele, és az örökséget el-
vesztették ; ez nem tetszik az Babos Benedeknek és az Sára asz-
szonnak, Babos Andrásnének és appellálák az fölséged székjére.

1569.
aug. 16.

Ezután ugyan ezen 1569 esztendőben esmét hozá mi nekünk
az felséged executionalis preceptoriját az Bessenei Gáspárné —
Erzsébet asszon nagy Bódog asszon nap után való szerdán és mi
ugyanazon napon oda *Bessenőre* menünk az felséged poroncsolat-
jának engedelmesek levén és annak tenora és rendi tartása szerint
az ötven forint kötelyről, az miképen mi előttünk megmaradtak
vala, igazat akaránk tenni, oda az ő lakóhelyökre menünk *Besse-
nőre* és jámbor bücsöseket választánk, tudniillik *Nagy Simont*
és *Deák Pált* besseneieket és az szomszédosokat is oda hívatván
és határosokat *Bejte Jánost*, *Szabó Mátét*, *Nagy Andrást*,
Benkő Dénest, *Deák Mátét*, a bessenei *András papot*, *Boros*
Kristóf, *Tapodi János* besseneieket és szentivániaikat ; mikor im-
már egy kucsikot három forintra elbücsültettük volna, mondánk
Cierják Vytályust: ihon vitesd el; mikor el akarja vitetni, rájok
jöve az néhai Babos Andrásné — Sára egy pálczával, eltaszítá az
Ceryák Vytályust és nem hagyá elvitetni az kucsit, az Babos An-
taly is elé álla egy villával azt mondván, innét, semmit ma el nem
hagyunk vinnetek, ugyan egyébképen is megtartjuk. Ez előtt tör-
vényt is kér vala tőlünk, hogy eltiltson az executionároly, de mi nem
adhatánk, miérthogy felséged poroncsolja vala nekünk az igaztételt;
mi azért így nem merészlünk és nem tehetünk igazat, látók, hogy
ha többet bücsültetünk, jó nem következik benne. Ezt mi felséged-
nek hitünk szerint írjuk.

Datum in possessione *Besseneő* die et anno prescriptis.

Eiusdem Vestre S. R. M.

idem qui supra

Valentinus Kálnoky et Petrus Bekes
fideles servitores.

¹ »Menyemü« fordul elő egy 1574. oklevélben is. (Ld. 956. sz. a.)

(*Utóírat*): Az executionalis préceptoriat is felségednek küldöttük.

Külczim : Serenissimo dno dno *Joanni Secundo* dei gratia electo regi Hungariae, Dalmatiae, Croatiae etc. domino nobis semper clementissimo.

Kivül : 1571 Apertae per magistrum *Paulum Zigethy* proto-notarium regiae majestatis.

(Eredetije a *Székely Nemzeti Múzeumban* 49/831. szám alatt.)

954.

Báthory István vajda rendelete a székelyeknek, hogy a brassai útat és a huszad fizetést kikerülő s a Székelyföldön át rejtett és tiltott úton át űzött kereskedés megakadályozására s a tilalom ellen vétők büntetésére a brassai tanácsnak segédkezet nyújtsanak Kelt Gyulafehérvárt 1571. aug 18.

Stephanus Bathorj de Somlyo waywoda- Transsylvanus et Siculorum comes etc., egregiis, agilibus *universitati Siculorum terrae Siculicalis* salutem et favorem. Ex querelis prudentum circumsectorum judicis et juratorum civium civitatis *Brassouiensis* accepimus, qualiter plerique ex vobis quaestum in regnis circumjacentibus, Moldaviae videlicet et Transalpinensis exercentes essent, qui cum mercibus eorum vigesimam Brassouiensium praeterirent, et absque solutione justae et legitimae vigesimae, nunc per directa, nunc indirecta itinera hac atque illac pertransirent, plurimos etiam incolas regni Transsylvaniae et Moldaviensis *per partes Siculicales* pecora agentes, mercesque alias educentes in professis suis rebus eandem vigesimam praeterire, in manifestum damnum proventuum vigesimae per nos in annum sequeufem solita arenda millesimum quingentesimum septuagesimum secundum eisdem collocatae. Quod nos nullo pacto fieri volentes, commisimus eisdem ipsis civibus Hrassoviensibus, ut ab hujusmodi questuariis et negotiatoribus clam per vetitas semitas, aut alio quovismodo *per partes Siculicales*, ad quascunque partes, absque justae vigesimae solutione praeterire, et se subtrahere volentibus non solum legitimam vigesimam exigant, sed et solita poena et antiqua regni consuetu-

dine observata illos puniant. Requirimus igitur vos et nihilominus autoritate nostra, qua publice fungimur, cuilibet vestrum harum serie firmiter committimus et mandamus, ut dum et quando ac quotiescunque per praefatos cives *Brassouienses* aut ipsorum homines, praesentibus nostris tueritis requisiti, statim praeter omnem moram insurgere, et eisdem in exigenda hujusmodi vigesima, ac etiam in puniendo de more et consuetudine regni hujusmodi negotiatoribus clanculum vigesimam praeterire volentibus, aut vigesimam persolvere recusantibus omni ope et auxilio adesse debeatis et teneamini. Secus nullo modo (acturi, praesentibus perlectis exhibenti restitutis.

Datum in civitate *Alba Julia* decima octava die mensis Augusti anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo primo.

STEPHANUS BATHOUY DE SOMLYO mp.

(P. H.)

FRANCISCUS FORGACH DE GIMES mp.

Kivül: Praeceptorum Brassouiensibus pro exactione vigesimae.

(Eredeti, papiron, a rányomott három farkas fogas czímeres gyűrű pecséttel, a *Brassó városi levéltárban* 517. sz. a.)

955.

Báthory István meghagyja, Daczó György és Kálnoki Bálint Várhegy várnagyainak és Háromszék királybíráinak, hogy a brassai kereskedőket Bereczken régi kiváltságaik ellenére vámfizetésre ne kényszerítsék. Kelt Brassón 1572. febr. 1.

Nos *Stephanus Bathory* de Somlyo waywoda Transylvanus et comes Siculorum etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod prudentes ac circumspecti iudex ac jurati cives in ipsorum ac universorum inhabitatorum hujus civitatis *Brassouiensis* personis ac nominibus nostram personaliter venientes in praesentiam, nobis significare curaverunt in hunc modum: quod quamvis ipsi inter certa immunitatum a divis quondam Hungariae regibus ipsis concessarum praerogativa, a vectigahs sive theloni in possessione *Bereczky* exigisoli pensionis exempti et supportati extitissent, tamen hisce temporibus superioribus non defuissent aliqui ex officialibus illius loci,

qui ipsos Brassouienses, in hoc libertatis et consuetudinis eorum jure molestare et ad solvendum ipsum vectigal cogere conati fuissent, in derogamen libertatis ipsorum manifestum; petentes nos idem iudex et jurati cives debita cum instantia, ut nos ipsos ac universos civitatenses in hoc exemptionis libertate conservare vellemus. Cum autem indignum esse censeamus hos ipsos Brassouienses in his immunitatum et consuetudinum juribus, in quorumhactenus usu fuerunt, turbare, imo ex munificentia nostra ipsis Brassoniensibus ob eorum de nobis condigna merita ultro favere cupientes, eosdem cives et universos inhabitatores hujus dictae civitatis tam in reliquis ipsorum indultis conservandos, quam ab hujus theloni *Bereczkiensis* solutione immunes et exemptos esse duximus, quemadmodum conservamus et eximimus praesentium vigore. Quo circa vobis egregiis, agilibus *Georgio Daczo* et *Valentino Kalnaky praefectis castris Varhegy ac iudicibus regis trium sedium Siculicalium Sepsy, Kyzdy et Orbaÿ*, eorumque vicesgerentibus, modernis scilicet et futuris praesentes visuris harum serie committimus firmiter, ut a modo deinceps praefatos hos cives et universos inhabitatores hujus praedictae civitatis *Brassouiensis* ad ipsius vectigalis sive theloni in dicta possessione *Bereczky* exigendi soliti pensionem minime cogere, verum etiam cetera ejusdem theloni solutionem ac quodlibet impendimentum simul cum rebus eorum isthinc transire permittere debeatis, neque eosdem ob non solutionem ejus vectigalis in personis, rebus et bonis suis, turbare seu quovismodo damnificare praesumatis. Secus non facturi, praesentibus perfectis exhibenti restituti.

Datae in hac civitate *Brassouiensi* prima die mensis Februarii, anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo secundo.

STEPHANUS BATHORY DE SOMLYO mp.

(P. H.) FRANCISCUS FORGÁCH DE GIMES mp.

Kivül: Steph. Bathory de Somlyo w. litterae, ut Brassouienses juxta eorum antiqua privilegia a telonii Bereczkiensis solutione immines sint. Datum a. 1572.

(Eredeti, papiron, a fejedelmi pecséttel a *Brassó városi levéltárban* 524. fiz. a., másolatban a „*Palladium*“ 201. l.)

Kornis Mihály, Tabiássi János, Móré Gábor és Csákány Balázs levele, Csernátoni Bernáld Miklós és Bernáld Márton testvérek között kötött egyezségről. Kelt Hatolykán 1574. máj. 29.

Mü *Kornis Mihály, Tabiássi János, Móré Gabriel, Csákány Balázs* adjuk emlékezetre mindeneknek, az kiknek illik, hogy az menyemü (*így !*) háborúság indultatott volt, ezelőtt és kiváltképen most, az vitézlő *Bernáld Miklós* között és *Bernáld Márton* között, *csernathoniak* között, tudniillik mint Bernáld Márton bátyjának Bernáld Miklósnak házára ment volna és ott éktelen szókkal illetve volna, félesége hallattára és azfelett két jobbágyát pénzadásra saczoltatta volna, egyiket ugyan fogsággal is, mivel ez mostani hadra költsége lehetne, kiből kényszerített Bernáld Miklós urunk ö nagysága itt közöttünk képebeli emberit *Bánfi György* uramot megtaláltatni, kinek panaszolkodására ő kegyelme hivatta Bernáld Mártont és miért mindjára az ő kegyelme hivatalára el nem jött, küldött utánna, hogy külömben is elhozzák, midőn az ő kglme emberi taltlták volna, és ide hozták volna, tartatja meg ő kglme és az bátyján való cselekedetért akart törvényt tenni, de betegsége miatt hagyott munkót, több sok jámbor nemes személy uraimmal ennek az törvénynek meglátására. Mü pedig itt *Hatolykán* ez dologhoz hozzá ülven, az dolgokat megértők közöttük, de miért ösmerők, hogy oly dolog még köztök nem indultatott volna, ki miatt tisztességbeli fogyatkozást, avagy oly túrhetetlen kárt ösmernök, kit egyik az másiknak meg nem engedhetne, azért mü atyafiúi szeretetből intők ökök az békességre, kik intésünköt megtekintvén, ígérék magokat megfogadni és megállani valami móddal való végezést köztök rendelünk, avagy végezőnk ; kinek megállására mind Bernáld Miklós és mind az öcscse Bernáld Márton kezeket beadák. Az békességnek pedig állapotját így végeztük, hogy az ideig is az mi bosszúsók, avagy cselekedetek estenek közöttök mind magokon, mind szegény népeken, abból mindenik megcsendesedjék és egymást itt mü előttünk megkövessék, kit meg is cselekedének; és hogy mindketten Bernáld Máthénak fiai és osztatlanok, az menyemü (*így!*) végzés ezelőtt közöttök volt az jószágnak megosztása felől tudniillik, az holnapi pünkösöd napjára reá tartozzanak és igazán megosztassék jámbor nemes uraimmal, kinek megosztására, egyenlő

akaratból fogak és mü is rendelök *Csákány Balázst, János Gherébet és Basa Pétert, Jánossi Pétert*. Ennekutánna pedig Bernáld Miklós sem az öcscse személyén, sem pedig jobbágyán semmi törvénytelen hatalmasságokat ne cselekedjék, és az oda fel megirt fokságát semmi bosszankodásába szemire ne vesse. Azonképen Bernáld Márton is az ő bátyja személyén avagy jobbágyin, szolgálain semmi törvénytenséget ne cselekedjék és éktelen szókkal azokat ne illesse. Valamelyik fél penig ezeket meg nem állaná, az megálló az más lelet urunk ő nga székére híhassa és minden nemzetek terminusán törvényt megítélthesse. Ennek bizonyosságára adtuk az mü hütünk szerént levelünköt az két félnek rendében való igazságának megoltalmazására.

Irtuk az feljel megirt helyen pünkösd estin. 1574.

(Eredetije a *Székely Nemz. Muzeumban*.)

957.

Szentpáli Kornis Mihály a székely sókamara főtisztartója és Szentannai Lázár Ferencz marosszéki királybíró levele arról, hogy mikép egyeztek ki Geréb János és Kemény Ferencz a Bethlenfalvi Péter öröksége felett Bethlenfalván és Fenyéden Udvarhelyszékben. Kelt Bethlenfalván 1574. aug. 29.

Mi *Kornis Mihály* szentpáli, székel sókamara fő tisztartója és *Lázár*¹⁾ *Ferencz* szentannai, marosszéki királybíró, *Chyány Miklós* szentkirályi és *Várad* *Pál* deák Markodon adjuk emlékezetre mindennek ez mi levelünk rendiben, hogy az vitézlő *János Geréb* urunk és atyánkfia egyfelől, másfelől az vitézlő *Kemény Ferencz, Márton Sára* asszonyom ő kglme gazdája asszony képében kívánván az mi atyafiu törekedésünket az ő közetek való pörnek leszállításában, mely volt *Bethlenfalvy Péter* öreksége felől, ki ugyanazon *Bethlenfalván*, ki *Udvarhely székben* és ahhoz tartozóban vagyon : mi azért látván mind egyiknek s mind másiknak az pörből fogyatkozásokat, az jó igyenességből penig hasznot követközni, oly szívvel szóltunk közikben, kit kíván tölünk

¹⁾ Eredetileg *Kemény* volt írva; de kihúzva és felibe írva egykorúan a *Lázár* név.

mind az atyafiuságnak köztek való kötelének megmaradása, mind az isteni igazság, kit ő kglmnek is szömök eleiben vévén tőnek ilyen végezést mi előttünk örökké megállandót : hogy *Kemény. Ferencz* uram asszonyom gazdája asszon (igy!) képeben az *betblenfalvi* rész örekséget s mind az ház épülettel és egyebütt való örekséggel, ki *Udvarhelszékben* vagyon, akármí névvel neveztessek, *Geréb János* uramnak és az ű maradékinak és gyermekinek örekké meghihatatlan képen adá és köté. Viszont *Geréb János* uram is *Héasfalvy Gergelné* asszony *Geréb Sofia Fenedben* és *Fenedhöz* való rész jószágát és örekségit, mely az megnevezett *Udvarbei székb*en vagyon, akármí névvel neveztessek, tüle megcserélvén, az megmondott *Kemény Ferenczné* asszonyomnak és gyermekinek örekké megvonhatatlan képen adá és köté. E felett *Geréb János* uram az épületért, mely az bethtenfalvi örekségen vagyon, igire száz forintot, melyet mindjárás mi előttünk *János* uram *Ferencz* uramnak tetőn, az hetven forintjai készpénzzel, az harmincz forintját tudák egy vett ló árában, kivel *Ferencz* uram tartozott *János* uramnak. Ily okkal és conditiókkal, hogy ha *Ferencz* uramné, ki most betegsége miá jelen ez végezésben nem lehetött, ez végezésnek és az *Ferencz* uram kötésének nem állana, ötszáz forinton maradjon *Ferencz* uram *János* uramnak, azonképen *János* uram is, ha ez végezést felbontaná, azon ötszáz forint terhen maradjon,

Ezt is hozzátevén, hogy *Szent-Mártonnap* tájába *Chyány Miklós* uram, miért hogy közel lakik az itélőmesterhöz, hagyjon egy napot, mel napra megértvén az itilőmesterrel alkalmas helen való, vagy házánál, vagy háza kívül, szemben lételeknek módját, tartozzék *Ferencz* uramné és *János* uram mester uram eleiben menni és ott módja szerént gyermekinek, atyafiainak terheket felvenni és ezen végezést ezen móddal előtte bevallani és róla levelet venni.

Az evictiot mind az két fél magára felvevé igy, hogy mindenik egymást törvény szerént minden törvény szerént való háborgatók ellen egyik az másiknak adott jószágban megóalmazza ; ha pedig egymást meg nem óalmazhatnák, visszaeresztvén az cserét és az pénzt visszaadván, kiki mind az ű elébbi ereke mellé álljon.

Ezt inserálván az mester uram fassiojában, hogy valamelik fél, vagy ű magok vagy gyermekek felbontanák ez megirt végezést,

ötszáz forint kötele legyen, melet az megbontó fél tartozzék az megtartó félnek adni elészer és ugy az pörhez kezdessen. Ezt ez végezést, kezeket beadván és magokat kötven, tevék előttünk, kinek bizonyosságára adtunk ez mi pöcsétes levelünket.

Költ *Bethlenfalván* Szent-Bertalan nap után való vasárnap. A. D. 1574.

Az eredetin kihuzva : Az galambfalvi örökség felől, ki Geréb Jánosnak ösitül maradt, kiből Sára asszony emlegeti volt, hogy jegy ruha fizetés illetné. Kemény Ferencz abból is tön ilyen választ, hogy soha sem ű sem gazdája asszony érette nem akarta indítani és háborgatni. Azért ezt hallván, mi ugyanezen kötel alatt való végezés mellé foglaltuk.

(Eredetije, négy viaszba nyomott pecséttel, a *Székely. Nemzeti Muzeumban* 36/886a. sz. a.)

958.

Berzeviczy Márton Miles Simon nagyszzebeni polgármesternek ajánlja hivatalában készséges szolgálatát. Kelt Gy.-Fejérvárt 1575. febr. 22.

Egregie domine et amice observande salutem et servitorum meorum commendationem. Libenter in omnibus praestiti operam meam nuntiis dominationis vestrae egregiae, nec quidquam optatius mihi est, quam vobis gratificari. Quare rogo, ut meo officio, quod vobis iam semel a me delatum est, qualibet occasione oblata utamini. liene valere dominationem vestram egregiam ex animo cupio, eamque diutissime vivere unacum domino iudice regio.

Albae Juliae, 22. Februarii 1575.

Dominationis vestrae egregiae

addictissimus
MART. BERZEUICE m. p.

Külczím : Egregio domino *Simoni Miles* magistro civium *Cibiniesi* domino et amico suo observandissimo.

(Eredeti, papiron, a *nagyszzebeni levéltárban* Coll. post. 866. sz. a.)

959.

Báthory István erdélyi fejedelem Miles Simon nagyszzebeni polgármesternek és Hedvig Ágost királybíróknak Brutus János Mihály történetíró, titkárát, a ki első nejétől elválván, másodszer az ő rokonságukból nősült, melegen ajánlja, mint kedves emberét, díszes állású férfit, kinek időközönként még emelni fogja jövedelmét. Kelt Gyulafehérvárt

1576 aug. 29.

Egregii fideles nobis dilecti salutem et favorem. Generosus vir *Joannes Michael Brutus*, secretarius noster enixe a nobis postulavit, ut quod iudicium in causa divortii a ministris ecclesiae Vngaricae secundum cum factum esset, id nostra auctoritate comprobaremus. Quoniam vero per se ecclesiastica auctoritas suo robore stat, nostras ea de re supervacaneas existimamus literas. Matrimonium sane quod cum vestra affini contraxisse audimus, bene et feliciter utrisque evenire optamus, Nam nobis ipse *Brutus* ob eius virtutes gratus est, locumque apud nos tenet honestissimum, quem maiori in dies cum proventu tulaturum speramus. Quod cum ita sit, vobis illum, uxorem, familiam, res suas omnes, ita commendamus, uti ea, quae nobis esse carissima gratissimaque intelligitis. Datum in civitate nostra Alba Julia, XXIX. Augusti, M. D. LXXXV.

STEPHANUS BATHORY
de Somljo m. p.

Külczím: Egregiis *Simoni Miles*, magistro civiam, et *Augustino Hedwyg*, iudici regio civitatis nostrae *Cibiniensis*, fidelibus nobis dilectis.

(Eredeti, papiron, a nagyszzebeni levéltárban Coll. post. nr. 863.)

960.

Báthory István Nyujtódi Pálnak adományozván új adományként Berekeresztur, Seprőd Marosszéki falvakbeli birtokát (melyet eredetileg II. János királytól kapott volt) abba őt beiktatni rendeli. Kelt Gyulafehérvárt

1575. okt. 9.

Stephanus Bathory de Somlyo, vayvoda regni Transsilvaniae et Sicolorum comes etc. Fidelibus nostris egregiis et agilibus *Benedicto Kun de Kal, Joanni Bornemisza de Ernye, Joanni*

Lazar de Szarhegy, Mathaeo Thörök de Andrasfalva et Joanni Szekely de Csekfalva salutem et favorem. Cum nos tum ad nonnullorum fidelium dominorum consiliariorum nostrorum humillimam supplicationem nobis propterea factam, tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis fidelis nostri egregii *Pauli Nyutody de Andrasfalva*, quae ipse imprimis in dicto regno nostro Transylvaniae ac deinde nobis pro locorum et temporum varietate summa cum animi sui promptitudine et constantia non minore virtute, quam utilitate exhibuit et impendit et in futurum quoque exhibiturus et impensurus est: totalem igitur et integram possessionem suam de eadem *Berekeresztur* vocatam, item totales et integras tres sessiones jobbagonales populosas, in quarum una providus et agilis *Blasius Kerey*, in altera *Mattheus Kasa*, in tertia vero *Damianus Simon* proprias ad praesens facerent residentas in possessione *Sepród* vocata, omnino in sede nostra Siculicali *Maros* existente habitas, antea per serenissimum quondam principem, dominum *Joannem secundum*, electum regem Hungariae etc. pia memoriae eidem *Paulo Nyutody* iure perpetuo datas et collatas, in quarum quidem quieto et pacifico domino se hactenus perstitisse atque etiam modo persistere, verum a dicto serenissimo quondam principe superioribus disturbiosis temporibus litteras superinde donationales pro se minime extrahere et existere potuisse perhibetur, simul cum toto ac omni iure regio in eadem praescripta possessione *Berekeresztur* sessionibus jobbagonalibus populosis qualitercunque habitis, demptis tamen primoribus atque primipilis et eorum iuribus haereditatibusque ipsos proprie et legitime concernentibus, necnon peditibus nostris pigidariis, si qui forte in praescripta possessione *Berekeresztur* ad servitia regni delecti existerent, simul cum cunctis utilitatibus stb. (a szokott styl szerint) memorato *Paulo Nyutody* ipsiusque haeredibus et posteritatibus universis vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium superius contactarum et emanatarum in perpetuum salvo iure aliene novae nostrae donationis titulo elementer dederimus, donaverimus et contulerimus, velimusque eundem in dominium earundem per vos legitime facere iuduci. Super quo harum serie committimus et mandamus vobis firmiter, ut acceptis praesentibus, statim simul vel duo vestrum sub oneribus alias in talibus observari solitis vel lacies praescriptarum

totalis et integrae possessionis *Berekereszthur* vocatae, item totalium et integrarum trium sessionum jobbagonialium populosarum in dicta possessione *Seprőd* et sede nostra Siculicali *Maros* existente habitarum, vicinis et commettaneis earum universis inibi legitime convocatis et praesentibus accedentibus introducatis praefatum *Paulum Nyutody* in dominium earundem et eiusdem, statuatisque easdem et idem eidem, ipsiusque haeredibus et posteritatibus universis, simul cum cunctis earundem utilitatibus et pertinentiis quibustibet, *demtis tamen primoribus atque primipilis* et eorum iuribus haereditatibusque ipsos proprie et legitime concernentibus, *necnon peditibus nostris pixidariis*, si qui forte in praescripta possessione *Berekereszthur* ad servitia regni delecti existerent, in praemissae novae nostrae donationis titulo ipso incumbentibus perpetuo possidendas, si non fuerit contradictum; contradictores vero si qui fuerint, evocetis eosdem contra annotatum *Paulum Nyutody* ad decimum quintum diem a die contradictionis eorum exhinc fiendae computandum in curiam nostram scilicet in praesentiam, rationem contradictionis eorum reddituros efficacem. Et posthac vos huiusmodi introductionis et statutionis vestrae seriem cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commettaneorum, qui praemissiae statutioni intererunt, nominibus et cognominibus, terminoque assignato, ut fuerit expediendum, nobis terminum ad praedictum fide vestra mediante referre vel rescribere debeatis et teneamini. Secus non facturi. Praesentibus perlectis exhibitibus restitutis.

Datum *Albae Juliae* nona die Octobris, anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo quinto.

(P. H.)

LECTA

(Eredetije az *Endes-család csik-szent-simoni levéltárában.*)

961.

Berzeviczy Márton Miles Simon nagy-szebeni polgármesternek kocsii lovak vásárlásáról, Bánffy Pál hirtelen és gyanus körülmények közt

történt haláláról. Kelt Gyulafejevárt 1575. nov. 4.

Egrege domine amice observande salutem et officiorum meorum commendationem. Equum domini *Joannis Vaidae*, uti litteris meis

pollicitus eram, nuper per tabellarium meum salvum remisi. Est sane equus optimus, curruque ferendo aptissimus, modo colore a meis non discreparet, atque etiam aetate. Boni tamen consulo dominationi vestrae egregiae officium, in quo referendo postremus esse nolo, si ita res feret, si quos idoneos dominatio vestra egregia nancisci poterit, rogo ne gravetur, me certiores facere. Ego huc Albam heri Thorda diverteram, hodie iterum reversurus. De morte domini *Paulli Banffi* puto iam vobis constare, is in Gyres secunda die Nouembris mane inter septimam et octavam horam vitam cum morte commutavit, sensit mirificos ventris dolores ob constipationem alvi, quae cum medicamentis soluta fuisset, praeter medici et omnium nostrorum spem subita morte oppressus est. Nos de vero eius morbo adhuc latet, nam colica passio levis, aut dolor ventris subitam mortem non solet creare, Suspicio est sibi venenum propinatum, nihil tamen affirmare ausim. Bene valeat dominatio vestra egregia.

Datum Albae, 4. Nouembris 1575.

Dominationi vestrae egregiae addictus

MARTINUS BERZEUCEIUS.

secretarius

Külczím: Egregio domino *Simoni Miles*, magistro civium *Cibi-
niensi*, domino amico suo observando.

(Eredeti, papiron, a nagy-szebeni levéltárban Coll. post. nr. 865.)

962

Báthory Kristóf rendelete *Háromszék közönségének*, különösen pedig *Szentgyörgyi Daczó Pálnak és Uzoni Beldi Kelemennek*, hogy a *Barczasághoz tartozó Bodza földje birtokában a brassaiakat, a kiknek az II. János király által megítéltetett, ne áborgassák, jogigényüket tör-*

vény útján keressék. Kelt Kolozsvárt 1576. ápr. 14.

Cristophorus Bathory de Somlyo waywoda Transsylvaniae et Siculorum comes etc. universis et singulis egregiis nobilibus agilibus iudicibus juratis assessoribus senioribus potioribus primipilis ac cujusvis status et conditionis hominibus in sedibus nostris *Siculicalibus Kýchdy, Sepsy et Orbay* commorantibus praesentium notitiam habituris, signanter vero egregiis *Paulo Daczo de Zenth georgy et Clementi Beldy de Wzon* salutem et favorem. Ex

gravibus querelis fidelium nostrorum prudentum et circumspectorum iudicis et juratorum civium civitatis nostrae *Brassowiensis* non siue magna animae nostrae molestia et offerisione accepimus, quod licet annis superioribus vivente serenissimo quodam principe domino *Joanne* secundo dei gratia electo rege Hungariae etc. quandam terram *Boza* vocatam ad terram *Barcza* pertinentem ex judiciaria deliberatione consecuti fuissent ac se in dominiurn illius per magistros protonotarios ac juratos assessores sedis judiciariae ejusdem serenissimi principis introduci procurassent, essent tamen plerique ex vobis, qui nescitur qua temeritate ducti, ipsos supplicantes in dominio et possessione praedictae terrae *Boza* inquietarent, damna inferrent et certam partem illius terrae pro se occupare niterentur, in praejudicium et damnum suum valde magnum : unde supplicaverunt nobis humillime, ut nos eisdem circa praemissa de opportuno juris remedio clementer provideremus ac ipsos in pacifico dominio dictae terrae *Boza* conservaremus. Cum autem nos ipsos supplicantes in justis eorum juribus faventer conservare velimus, vobis igitur harum serie firmiter mandamus, ut acceptis praesentibus et praemis sic ut praefertur stantibus et se habentibus, praescriptorum damnorum, molestiarum illacione ac terrae occupatione cessare et supersedere debeatis, si vero aliquid actionis vos contra ipsos supplicantes ratione dictae terrae *Boza* habere praetenditis, eam jure mediante prosequamini, ex parte quorum non deerit iudicium et justitiae impensio. Secus nullo modo facturi, praesentibus perlectis exhibenti restituti.

Datum in civitate *Coloswar* decima quarta die Aprilis anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo sexto.

CRISTOPHORUS BATHORY
de Somljo mp.

(P. H.)

DEMETRIUS CHANADY
secretarius mpia.

Hátán: Christophori Bathori do Somlyo principis mandatum ad *Siculos*, ut Clementem *Beldi* de *Uzon*, campum *Bozau* Brassoviensibus adjudicatum reoccupare nitentem, eoque sub practextu varie Brassovienses vexantem, coerceant, factique rationem reddere cogant.

(Eredeti, papiron, a rányomott pecséttel a *Brassó városi ltrban* 538. sz. alatt.)

Báthory Kristóf vajda Osztopáni Pernezi Istvánnak hűséges szolgálatai jutalmául Szotyorfalva Sepsi-széki faluban 37 jobbágyot domá-

nyoz örök birtokúl. Kelt Ujvár várában 1576. aug. 29.

Nos *Christophorus Báthory* de Somlyo, vayvoda Transylvaniae et Siculorum comes etc. etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod nos attentis et consideratis fidelitate ac fidelibus serviciis egregii *Stephani Pernezÿ de Oztópán*, quae ipse serenissimo principi domino *Stephano* dei gratia regi Poloniae, antea vaivodae Transylvaniae, fratri nostro observandissimo et nobis quoque ac huic regno Transsylvaniae pro locorum ac temporum varietate summa fide ac constantia exhibuit et impendit, ac in futurum quoque exhibiturus et impensurus est, providos igitur Casparum, Petrum, Silvestrum et Gregorium Felzegÿ, Bartholomeum, Georgium, Eliam, Stephanum, Thornam et Alexium Nagÿ, Matthaem, Stephanumque Szaraz, Michaelem Jacob, relictam Thomae Jakob, Paulum similiter Jacob, Michaelem Zottiorÿ, relictam Dominici similiter Zottiorÿ, Philippum Vaida, Thomam Bartha, Stephanum Vaida, Barrabam, Nicolaum et Paulum Ferencz, Antonium Balogh, Michaelem et Johannem Zottiorÿ, Laurentium Nagÿ, Ambrosium et Thomam Balogh, Stephanum et Blasium Pislén, relictam Benedicti similiter Pislén, Blasium Vaida, Johannem et Martinum Moricz, Franciscum, Clementem, Stephanum et Petrum Alzegÿ, jobbationes nostros in possessione nostra *Zottiorfalva, in sede Siculicali Sepsi* existente commorantes et habitos, simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet stb. (a s z o k o t t s t y l s z e r i n t) memorato *Stephano Pernezÿ* suisque haeredibus et posleritatibus universis de mera et plena autoritate nostra dedimus, donavimus et contulimus, imo damus, donamus et conterimus jure perpetuo et irrevocabiliter tenendos, possidendos pariter et habendos, salvo jure alieno, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum, quas nos in formam nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis in specie fuerint reportatae.

Datum in *Arce Nova* 29 no die mensis Augusti anno domini 1576-to.

CHRISTOPHORUS BATHORI

de Somlyo mp.

(P. H.)

EMERICUS SWLYOK
cancellarius mp.

Kivül : Donatio prior super *Zotyor* sed tandem cassata depositione. Ao 1576.

(Eredetije, papiron, a fej. kis pecséttel a *Brassó városi ltrban* 535 sz. a., másolata »*Palladium*« 211 l.)

964.

Budai János és Ferencz czímeres nemes levele. 1576. oct. 13.

Báthory István lengyel király *Budai Jánost*, szabóját, hosszas és hűséges szolgálataiért Erdélyben és Lengyelországban, főképen midőn Erdélyből Lengyelországba ment s őt hosszú és nehéz útjában szolgálataival híven követte és most is szolgál, őt és általa fivéréit *Ferenczet*, eddig nem nemeseket, megemesíti, adván nekik czímerül a háromszögű paizs kék mezejében arany koronából kinövő féloroszlánt, a sisak felett ugyanazt; foszlányok: jobbra kék és vörös, baloldalt zöld és vörös.

Kelt *Thorn* városában 1576. oct. 13.

(Latin eredeti, hártján, festett czímerrel, a *Székely Nemzeti Múzeumban* 109—1891. sz. a.)

965.

Báthory Kristóf adománylevele *Csikszenttamási Lázár Farkasnak Jenőfalva, Szent-Domokos, Szent-Tamás, Amadéfalva, Rákos, Csík-széki falvakban lévő birtokok felől, melyek egyrészt a Békes-párti Antal Pál*

hűtlenség miatt vesztette el. Kelt Tordán 1577. ápr. 28.

Nos *Christophoras Bathory* de Somlyo, vayvoda Transsilvaniae et Sicularum comes etc. memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod nos cum ad nonnullorum dominorum consiliariorum nostrorum intercessionem nobis propterea factam, tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis egregiis et agilibus *Volphgangi Lazar de Szent-Thamas*, qui ipse serenissimo principi et domino *Stephano* dei gratia regi Poloniae, magno duci Lithvaniae et principi Transsilvaniae, domino fratri nobis observandissimo ac deinde nobisque pro locorum et temporum varietate exhibuit et impendit ac in futurum quoque exhibiturus et impensurus est, totalem itaque et integram portionem possessionariam in possessione *Jenőfalva*, demtis tamen tribus operariis ad fodinam pertinentibus, nempe providis Nicolao

Vizi, Paulo Kovacsy et Gregorio Konta, item in *Szent Damakos* decem colonos sessionatos, Vizi Michaellem, Polyak Lucam, Barla Joannem, Benedek Bartholomaeum Nagy, Gasparum Jakab, Thomam Nagy, Nicolaum Bacsy, Thomam Incze, Georgium Dienes et Martinum Lukacsy in *Szent Thamas*, unum colonum sessionatum Blasium Vizi Palko, item in *Amadefalva* quinque sessionatos colonos, Mathaeum Bak, Blasium Barrabas, Franciscum Sebestyen, Andream Babolcsay, Nicolaum Nagy, in *Rakos* quoque unum colonum sessionatum, nempe Petrum Madaras, qui quidem quinque coloni in *Amadefalva* et unus colonus in *Rakos Pauli Antal* praefuissent, sed ex eo, quod idem *Paulus Antal* immemor fideli et fidelitatis suae ipsi domino regi huicque regno ac nobis debitae, factioni Gasparis Bekes notorii et proscripti huius regni hostis adhaesisset, armaque contra ipsum dominum regem statumque regni publicum sumere veritus non fuisset, ob idque publico dominorum regnicolarum iudicio et decreto notam perpetuae infidelitatis amissionemque omnium bonorum incurrisset, ad ipsum dominum regem eisque maiestatis collationem devolutos ac redactos, omnino in sede Siculicali; Csik existentes habitos ac per eundem *Volphgangum Lazar* haetenus ex collatione dicti domini regis Poloniae absque ullis literis donationalibus possessos simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis (A s z o k o t t s l y l s z e r i n t.) *demitis tamen primoribus, primipilis, peditibusque pixidariis*, si qui forte in eisdem portionibus possessionariis ad usum regni publicum delecti existerent, eorumque iuribus et hereditatibus iuste et legitime eos concernentibus, memorato *Volphgango Lazar* ipsiusque heredibus et posteritatibus universis dedimus donavimus et contulimus, imo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendos, possidendos pariter et habendos, salvo iure alieno, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum, quas nos in formam privilegii nostri redigi faciemus, dum nobis in specie fuerint reportatae.

Datum *Thordae*, vigesima octava die Aprilis, anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo septimo.

CHRISTOPHORUS BATHORY
de Somljo.

(P. H.)

(Eredeti az *Endes-család csikszentsimoni levelesládájában.*)

Báthory Kristóf rendelete, melylyel *Szenttamási Lázár Farkast* a neki adományozott *Jenőfalva, Szent-Domokos, Szent-Tamás, Amadéfalva* és

Rákos, Csík-széki falvak birtokába beiktatja. Kelt Tordán, 1577. ápr. 28.

Cristophoras Bathory de Somlyo, vayvoda Transylvaniae et Sicularum comes etc. egregiis, agilibus *Ioanni Literato seniori de Udvarhely, Ioanni Miko de Sögöd, Stephano Sandor de Szent-Mihaly, Vallentino Gegheö de Somlyo, Joanni Illyes de Karczfalva, Petro Damakos de Danfalva et Antonio Biro de Vacsarcsi* salutem et favorem. Cum nos tum ad nonnullorum dominorum consiliariorum nostrorum intercessionem propterea factam stb. (Ld. az előbbi adománylevélben szó szerint egészen addig, hogy: memorato *Volphgango Lazar* ipsiusque haeredibus et posteritatibus universis] vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium super iisdem confectarum in perpetuum salvo iure alieno dederimus, donaverimus et contulerimus, velimusque eundem in dominium praescriptarum portionum possessionariarum medio vestri legitime facere introduci. Super quo vobis harum serie comittimus et mandamus firmiter, ut acceptis praesentibus statim simul vel duo vestrum sub oneribus alias in talibus observari solitis ad faciem praescriptarum possessionum *Jenőfalva, Amadéfalva, Szent-Thamas, Rakos et Szent-Damakos*, consequenterque portionum possessionariarum in iisdem habitatum, vicinis et commetaneis earundem inibi legitime convocatis et praesentibus accedendo introducalis praefatum *Volphgangum Lazar* in dominium earundem, statuatisque easdem eodem ipsiusque haeredibus et posteritatibus universis iure ipso ex perpetuo donatione et collatione dicti domini regis ipsi incumbente perpetuo possidendum, si non fuerit contradictum, contradictores vero qui fuerint, evocetis eosdem ad decimum quintum diem a die hujusmodi contradictionis ipsorum computandum contra praefatum *Volphgangum Lazar* in curiam nostram scilicet rationem contradictionis reddituros. Et post haec vos seriem huiusmodi introductionis et stationis vestrae ut fuerit expedita simul cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui praemissae stationi interefunt, nominibus et cognominibus, terminoque assignato nobis terminum ad praescriptum

fide vestra mediante referre vel rescribere modis omnibus debeatis et teneamini. Secus non facturi. Praesentibus perlectis exhibenti restitutus.

Datum *Thordae*, vigesima octava die Aprilis, anno domini millesimo quingentesimo sepluagesimo septimo.

(P. H.).

(Eredetije az *Endes-család csik-szentsimoni levelesládájában.*)

967.

Báthory Kristóf vajda csik-szenttamási Lázár Farkast beiktattatja a Békés Gáspár felkelésében részt vett Antal Páltól elkobzott jobbágytelkekbe Amádéfalván, Rákoson, Jenőfalván és Szent-Domokoson Csík-

székben. Kelt (1578. máj. 13.?)

Báthory Kristóf vajda eléadván, hogy mivel nemes *Antal Pál* egykor *Békés Gáspár* mellett Báthory István erdélyi fejedelem, most már lengyel király ellen hűtlenül fegyvert ragadott, a lázadás iegyőzése után ugyan Báthory István fejedelem élőszóval néhai *Antal Pál* ősjobbágytelkét *Amádéfalván*, melynek neve *Nagy Miklós öröksége* volt s más jobbágytelkeket *Rákoson*, *Jakab Márton* örökségét *Jenőfalván* s más földeket *Szent-Damokoson csíkszenttamási Lázár Farkasnak* adományozott az ő hűsége jutalmául, miket *Lázár Farkas* a nevezett *Antal Pál fia Péter* és más érdektársai tiltakozásai miatt birtokba nem vehetett : a lengyel király távozása után, ő mint erdélyi vajda donatios levelet állított ki, s midőn ennek alapján *Lázár Farkas* statutiójának meg kellett volna történni, ugyanazon *Antal Péter* és több érdektársai a beigtatásnak ellenmondottak, mi miatt a fejedelem elébe tizenötöd napi terminusra megidézttettek, hogy ellenmondásuk erősségét megmutassák, de ők sem személyesen, sem másképpen meg nem jelentek, ennek folytán *idősb udvarhelyi Literáti Jánosnak*, *sögödi Mikó Jánosnak*, *szentmihályi Sándor Istvánnak*, *somlyói Geghő Bálintnak*, *karczfalvi Ilyés Jánosnak*, *dánfalvi Damakos Péternek* és *vacsárcsi Biró Antalnak* *Lázár Farkas* panaszára az erdélyi nemesek generalis gyűlésből (ferria, quinta post dominieam Misericordiae) elrendeli, hogy *Lázár Farkast* emez adományozott birtokokba és jobbágytelkekbe igtassák be, semmibe nem vevén a megnevezett személyek netalán felmerülő praetensioját.

ápr. 25

Ezen oklevélbe van a fejedelemnek transumptuma, melylyel *Sándor Istvánt, Mikó Jánost és Ilyés Jánost* statutióra rendeli ki ; továbbá ezek tudósítása *Antal Péter* és társai ellenmondásáról.

NB. Az okmány (nagyon hosszú) alsó része csonka, a datum tisztán nincs meg.

(Eredetije az *Endes-család csikszentsimoni leveles ládjájában.*)

968.

Báthory Kristóf nyugtatványa arról, hogy osztopáni Pernezi István, a kinek Szotyor sepsiszéki falu egész birtokát adományozta s abba beiktattatott, minthogy az adomány és beiktató levélbe hibák csúsztak be, azokat mással cseréltette ki s érte a szokásos hat márkát letette.

Kelt Gyekén 1677. aug. 14.

Nos *Christophorus Bathorj* de Somlyo waiwoda Transsylvanus et Siculorum comes etc. memoriae commendamus per praesentes, quod nobilis *Stephanus Jofj* servitor et familiaris egregii *Stephani Pernezj de Oztopanj* nostram personaliter veniens in praesentiam nomine et in persona praefati domini sui allegavit eo modo, quod licet nos anno immediatc fransacto totalem portionem nostram possessionariam in possessione *Zotthjor* vocata in *sede Siculicali Sepssj* existente habitam vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium superinde confectarum cum universis suis pertinentiis praelato *Stephano Pernezj* donaverimus et contulerimus, idemque *Stephanus Pernezj* diebus proxime praeteritis se mediantibus litteris noslris exinde introductoriiis et statutoriis in dominium ejusdem portionis possessionariae medio nobilium agilium *Georgii Daczo de Sepsj Zenttgeorgy, Demetri Mjhach de Illjefalwa, Nicolai similiter Mjhach de Gelencze et Benedicti Mjkes de Papolch* hominum nostrorum vaiwodaliium introduci, eademque simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis sibi statui fecerit, tamen quia praescriptae priores litterae uostrae donationales et statutoriae cum certis erroribus et defectu nec debito modo confectae forent, idem itaque *Stephanus Pernezy* alias litteras donationales et statutorias superinde a nobis extraxisset, vigore quarum se denuo in dominium ejusdem portionis possessionariae introduci sibi eandem statui facere veliet; ideo praescriptas priores litteras nostras tam donationales quam statutorias una cum

litteris statutorialibus et relatoriis praedictorum hominum nostrorum vaiwodalium deponere idem Stephanus Jofy in persona praedicti domini sui vellet, ex hoc dicto easdem litteras coram nobis cum onere consueto sex marcarum deposuit ac nobis et parti adversae superinde satisfecit: unde nos eundem Stephanum Pernezy superinde quietum reddidimus et modis omnibus absolutum, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in possessione *Gyeke* feria quarta in profesto assumptionis beatae Mariae virginis anno virginei partus ejusdem millesimo quingentesimo septuagesimo septimo etc

(P. H.)

LECTA.

Kivül: Depositionales donacialium introductionalium cum annexa expeditionis consveti oneris.

(Eredeti je, papiron, a rányomott fejedelmi kis pecséttel, a *Brassó városi ltrban* 536 sz. a.)

969.

A halálra ítélt *Bodó Ferencz* jobbágyúl köti magát *Lázár Farkasnak*

Csik-Szent-Tamáson 1577. szept. 13.

Anno domini 1577. Szent-kereszt nap előtt való pénteken én *Bodó Ferencz* irattam ezt a levelet *Szenttamási Lőrincz deák* előtt és *Biró Pál* előtt és kötöttem magamot *Lázár Farkas* uramnak, minthogy az törvén engem halálra ítelt vala az én vétkem szerint, nagy, sok jámbor könörgésére úgy kérék el halálomat, hogy sem az ő kegyelme jobbágysága alól el nem szököm, sem penigy udvarában, lakásában, hanem igazán jámborúl szolgálom ; de én azt meg nem állottam, gakorlatossággal elszöktem, mikor én kézbe akattam, az én fogadássim szerint akart volna büntetni, hanem nagy sok könörgésre így engette halálomat meg, hogy sem udvarából, sem földéről el nem megyek, ha pegigy elmennék, szabad legyen mind fejedelem háta megett és nemes ember háta megett, mezőn, faluban, várasson, minden törvén nélkül és fejedelem levele ellen és törvénlátatlan megyfogni és mingárást felakasztani, s vaj ő maga, vaj szolgálja, vaj jó barátja reám talál, ez levélnek erejével.

Mivelhogy írni deákul nem tudok, ez keresztel megpecsétlettem és pecsétemmel megerősítettem.

(K. k. v. és p. h.)

(Eredeti az *Endes-család csíkszétsimoni levelesládájából.*)

970.

A dálnokiak a Báthory István lengyel király által a dálnoki Száznó-árnyéka erdejével megadományozott darabontokkal elcserélik az ő erdejüket, az Alsó-árokali erdőt Kelt Dálnokon 1578. ápr. 28.

Anno Domini 1578. szent Philep, szent Jakab nap előtt való kedden. Mü *Kyzdi-széke Dálnokba* lakózkodó emberek *Thamásfalvi* András főember, *Kovácsi* János, *Deső* Miklós, *Pylatos* Boldizsár, *Vaska* Lukács lótejek fal[u fog]atta embertik ebben az dologban adjuk emlékezetre ez mü jelen való levelünk által mindeneknek, az kiknek illik, mostaniaknak és jövendőknek, hogy *Somodi György* és *Somodi Ferencz* több dálnoki darabontokkal egyetembe, mint *Péter Simon*, *Z[abó?]* *László*, *Medve György*, ki *Medve Péter* fia, *Mihály Gergely*, *Gergelly Mihály*, *Györke András*, *Bechy János*, *Bechy György*, *Péter Mihály*, *Veres Miklós*, *György Pál Gergely*, *Jakó Mátyás*, *Makó István*, *Dienes András*, *Demeter János*, *Szőke Gáspár*, *Deső Benedek*, *Jakab András*, mikoron lengyel királyt *Estván királt* hűséggel szolgálták volna Lengyelországba, az király ő felsége megtekéntvén az ő hűséges szolgálatikat, adott és donált vala egy darab erdőt *Kyzdi-széke, dálnoki* határon, mely erdő nevezetik *Zaznó arnekának*.)

Ez *Dálnok* falvának neheznek felszék, mivel hogy az falunak [usu]sára vala, azért ebből az dologból megtalálak vala az várhegyi kapitánt *Cheffey Jánost* és a kapitán akarattjából más erdőt adának az feljül megmondott *Somodi Györgynek* és *Somodi Ferencznek* a több darabontokkal egyetembe; az erdőnek neve *Alsó-Harokally*, melynek mind az árnekát mind verő felét nekik adák, a *Majos Bérczen*, a mely út be megyen a harokally patakára a belső útig, addig adá *Dálnok* falva nekik, a verő felét penig

*) Egy másik oklevélben „*Szazneő feje*“ áll. »Dálnokban lakó Szando Gal György végrendeleté.«-ben 1583-ból. (Szék. N. Muz. 110/891.)

a Bércz utig adák. Ennek az erdőnek adását a maxsaiak es jóváhagyák a kapitan Cheffey János előtt, embereket es adtak közüllök falu képebe : *Pető Andrást*, [ki ő] nagy[sága] birája vala, *Veres Estvánt*, wayda jobbágyát, *Benkő Györgyöt*, *Kun Gáspár* jobbágyát, ezek a határvetésbe jelen valának.

Dálnokfálva penig ígéré magát, hogy az erdőnek megtartásába segítségével lesznek ez feljül megmondott dálnoky embereknek. Továbbá ez feljül megmondott Somodi György, Somodi Ferencz és az többek, a kikkel, egyetembe atta volt ő felsége, így alkuttak előtünk, hogy a mely Harokallý árnéka a *Harminczember erdeje* mellett vagyon, a mely út be megyen az árnéknak közepette a Harokallý pataka mellé, ugyanazon út, ki kijő a Harokallý pataka mellett a Harminczember-erdeje szegire, a több darabantok azt engették az árnek-erdőt a Harminczember-erdeje felől, a többi marada a több darabantoknak. Ezt mü hütünk szerint adjuk ez levelet és pecsétünkkel megerősítettük az feljül megmondott esztendőbe es napon.

(Eredetiye öt gyűrűpecsét helyével a *Székely Nemzeti Múzeumban*, 110/891. sz. a.).

971.

Báthory Kristóf a brassaiak panaszára eltiltja Illyefalvát a szokásba venni kezdett vásártartástól. Kelt Kolozsvárt 1578. máj. 6.

Nos *Christophorus Bathori* de Somlio waiuoda Transylvaniae et Siculorum comes etc. damus pro memoria, quod cum ex significatione prudentum circumsectorum judicis et juratorum civium civitatis *Coronensis* intelligamus nundinas seu fora annualia, hebdomadaliaque, quibus incolae possessionis *Illiefalwa* caruisse antea perhibentur, eosdem ipsos Illiefalvienses velle in medium sui transferre, non sine praejudicio et damno maximo universorum incolarum dictae civitatis nostrae *Coronensis*. Indignum itaque censentes ul. subditis quibusque nostris commodo et fruge alterius injuria fiat et damnum detur, idem eisdem Coronensibus annuendum et concedendum duximus, ut a modo deinceps in praejudicium eorundem Coronensium nec nundinac seu fora annualia nec hebdomadalia

ullo unquam tempore in dicta possessione *Illjefalwa*, celebrari possint, prout annuimus et concedimus praesentium per vigorem.

Datum *Coloswary* sexta die Majj anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo octavo.

CHRISTOPHORUS BATHORY
de Somljo mp.

(P. H.)

Kivül : Inhibitionales de nundinis in *Illjefalwa* celebrandis.

(Eredeti, papiron, a fejedelmi kis pecséttel a *Brassó városi levéltárban* 541/a. sz. a.).

972.

Báthory Kristóf a Sepsi-széki Kökös falut, a, mely Várhegy várához tartozott, hűséges szolgálatai jutalmáért Brassó városának adományozza, kivéve az ott lakó székelyek birtokait. Kelt Kolozsvárt máj. 6.

Nos *Christophorus Bathori* de Somljo, vaivoda Transylvaniae et Siculorum comes etc. memoriae commendamus teriore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod nos dignum habentes respectum praeclarae fidei integritatis et fidelium servitorum prudentum et circumspectorum judicis, juratorum civium ac universorum incolarum civitatis nostrae *Coronensis*, quae ipsi huic regno et principibus ejus, imprimis serenissimo principi et domino *Stephano* dei gratia regi Poloniae magno duci Lithuaniae etc. alias vaivodae Transylvaniae domino fratri nostro observandissimo ac post discessum ejus in Poloniam nobis quoque ad omnes fortunae flatus et eventus, non parcendo vel laboribus vel sumptibus, in usus publicos hujus regni, tum ad propulsandos undevis ingruentes tumultus bellicos, hostilesque, tum ad expediendos et deducendos legatos ac varios et creberrimos nuncios seu ad portam potentissimi imperatoris Turcarum excelsam, seu ad alia vicina et circumscita regna destinatos erogatis, ac in futurum quoque erogandis et impendendis: totalem itaque et integram portionem nostram possessionariam in possessione *Kewkeos* vocata, *in sede Sicalicali Sepsi* existente habitam, alias ad arcem nostram *Varhegy* pertinentem, simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet stb. (a szokott styl szerint) *dentis tamen primoribus, primi-*

pilis, peditibusque nostris pixidariis, si qui forſe in eadem poſſeſſione Kewkeös ad uſum regni publicum delecti exiſterent, eorumque juribus et haereditatibus, juſte et legitime eos concernentibus, memoratis judici, juratis civibus et uniſerſis incolis dictae civitatis *Coronensis* ipſorumque haeredibus et ſucceſſoribus uniſerſis, dandam, donandam et conferendam duximus, imo damus, donamus et conferimus jure perpetuo et irrevocabiliter tenendam, poſſidendam pariter et habendam, ſalvo jure alieno, harum noſtrarum vigore et teſtimonio litterarum mediante, quas nos in formam privilegii noſtri redigi faciemus, dum nobis in ſpecie fuerint reportatae.

Datum in civitate noſtra *Colosvar* ſexta die Máj, anno domini milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo octavo.

CRISTOPHORUS BATHORI
de Somlyo

(P. H.)

Kivül : Donatio *Kökös* civitati *Brassoviae* facta. A. 1575.

(Eredetije *Brassó város levéltárában* 542. ſz. a., másolata u. ott a „*Palladium*”-ban 214. l.)

973.

Báthory Kristóf vajda beiktató rendelete, melylyel a fej. kancellária íródeákjainak és ſzomszédos ſzékely birtokosoknak meghagyja, hogy *Brassó városát* a *Várhegy várához tartozott, sepsi-széki Kökös falu birtokába*, melyet nekik adományozott, iktassák be, kivéve az ott lakó

székelyeket. Kelt Kolozsvárt 1578. máj. 6.

Christophorus Bathory de Somlyo waivoda Transylvaniae et Siculorum comes etc. egregiis nobilibus *Johanni Balasfi*, *Paulo Sambokrethý*, *Clemento Thordáy*, *Ambrosio Kamuthý*, *Georgio Varsarhelý*, *Urbano Jazbriný*, *Gaspari Kideý*, *Blasio Bekessý*, *Petro Zilagý*, *Emerico Horvat* et *Andreae Thelegdi* scribis cancellariae noſtrae majoris de curia noſtra miſſis; item *Valentino Michacz de Doboly*, *Demetrio Michacz de Illyefalwa*, *Lucae Theolges dc Bikffalwa*, *Thomae Matthias de Keokeos*, *Alexio Bikffalwý dc eadem Bikffalwa* ſalutem et favorem. Cum nos dignum habentes reſpectum praeclarae fidei, integritatis el fidelium ſervitiorum, prudentum circumſpectorum judicis, juratorum civium ac uniſerſo-

rum incolarum civitatis nostrae *Coronensis*, quae ipsi huic regno et principibus ejus, imprimis serenissimo principi et domino *Stephano* dei gratia regi Poloniae, magno duci Lithuaniae, alias vaiwodae Transylvaniae, domino fratri nostro observandissimo ac post discessum ejus in Poloniam nobis quoque ad omnes fortunae flatus et eventus, non parcendo vel labribus vel sumptibus, in usus publicos hujus regni tum ad propulsandos undevis ingruentes tumultus bellicos, hostilesque, tum ad expediendos et deducendos legatos, ac varios et creberrimos nuncios, seu ad portam potentissimi imperatoris Turcarum excelsam, seu ad alia vicina et circumscita regna destinatos erogafis, ac in futurum quoque erogandis et impendendis, totalem itaque et integram portionem nostram possessionariam in possessione *Kewkeos* vocata *in sede Siculicali Sepsy* existente habitam, alias ad arcem nostram *Varhegy* perlinentem, simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet stb. (a szokott styl szerint) *dentis tamen priworibus, primipilis, peditibusque nostris pixidariis*, si qui forte in eadem possessione *Kokos* ad usum regni publicum delecti existerent, eorumque juribus et haereditatibus juste et legitime eos concernentibus, memorialis judici, juratis civibus et universis incolis dictae civitatis *Coronensis*, ipsorumque haeredibus et successoribus universis, vigore aliarum litterarum nostrarum donationalium superinde confectarum et emanatarum, in perpetuum salvo jure alieno dederimus, donaverimus et contulerimus, velimusque eosdem in dominium ejusdem portionis possessionariae medio vestri legitime facere introduci. Super quo harum serie committimus vobis et mandamus firmiter, ut acceptis praesentibus statim vel duo vestrum, sub oneribus alias in talibus observari solitis, ad faciem praescriptae possessionis *Keokeos*, consequenterque portionis possessionariae in eadem habitae in sede *Siculicali Sepsy* existentis, vicinis et commetancis ejusdem universis inibi legitime convocatis et praesentibus accedendo introducatis praetatos judicem, juratos cives et universos incolas dictae civitatis *Coronensis* in dominium ejusdem portionis possessionariae, in dicta possessione *Koekoes* existentis habitae, statuatisque eandem eisdem ipsorumque successoribus universis, simul cum cunctis ejusdem utilitatibus et pertinentiis quibuslibet praemissae donationis nostrae titulo ipsis incumbente, perpetuo possidendam, si non fuerit

contradictum, contradictores vero, si qui fuerint, evocatis eosdem ibidem contra praefatos judicem, juratos cives et universos incolas praedictae civitatis *Coronensis* ad decimum quintum diem, a die contradictionis ipsorum computandum, in curiam nostram, nostram scilicet in praesentiam, rationem contradictionis ipsorum reddituros. Et post haec vos seriem hujusmodi introductionis et stationis vestrae, cum contradictorum et evocatorum, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum, qui praemissae stationi intererunt, nominibus et cognominibus, terminoque assignato, ut fuerit expedita, nobis terminum ad praedictum fide vestra mediante rescribere modis omnibus debeatis et teneamini. Secus ne feceritis, praesentibus perlectis exhibenti restitutus.

Datum in civitate nostra *Colosvar* sexto die May, anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo octavo.

(P. H.)

LECTA.

Kivül : Christoph. Bathori statutoriae Keokoes.

(Eredeti, papiron, reányomott kis fej. pecséttel, a *Brassó városi levéltárban* 543. sz. a. és másolat a „*Palladium*” 215. l.).

974.

Báthory Kristóf oklevele arról, hogy előtte Osztopáni Perneszi István Brassó városának eladta 8000 m. forintért Szotyor, Uzon és Lisznyó sepsi-széki székely falvakban fekvő birtokait örök áron és árát fel

is vette. Kelt (Maros-) Ujvár várában 1578. nov. 29.

Nos *Christophoras Bathorj* de Somlyo, vaivoda Transylvaniae et Siculorum comes etc. memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod egregius *Stephanus Pernezj de Ozthopan* in sua ab una, parte vero ab altera prudentes circumspecti *Matthias Fronius et Valentinus Kothweos jurati cives Coronenses*, prudentum, circumsectorum judicis, villici, juratorum civium et universorum incolarum civitatis noslrac *Coronensis* nominibus et personis, coram nobis personalliter constituti, dictus quidem *Stephanus Pernezj* oncribus et quibusvis gravaminibus egregiorum *Andreac et Pauli Pernezj de dicta Ozthopan*, fratrum suorum carnalium, ac nobilis dominae

Barbarae similiter *Pernezÿ*, consortis egregii agilis *Nicolai Michalcÿ de Gelencze*, item puellae *Elisabethae* filiarum, necnon *Gabrielis* filii sui, jam scilicet na[ti] et aliorum liberorum suorum in posterum nascentium, aliorumque universorum et singulorum proximorum et consanguineorum suorum, quos infrascriptum tangeret et concerneret, tangereve et concernere posset negotium quomodolibet in futurum, per omnia super se assumptis et levatis, matura primum intra se praehabita deliberatione, vivae vocis suae propriae oraculo confessus est pariter et retulit in hunc modum: quomodo ipse certis bonis et rationabilibus de causis animum suum ad id moventibus et inducentibus totales et integras portiones suas possessionarias in possessionibus *Zothÿor*, una cum domo seu curia nobilitari ibidem habita, item *Vzon* et *Liznyo* vocatis, omnino in sede *Siculicali Szepsÿ* existente habitas, pariter cum cu[nctis] suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet stb. (a szo-kott styl szerint), necnon litteris quoque et litteralibus instrumentis factum earundem tangentibus et concernentibus, item in allodio duos acervos tritici, unum acervum avenae, unum cumulum foeni, item in foenili *Ladocz* tres foeni cumulos, praeterea universas terras arabiles jam fatas praefatis judici villico, juratis civibus et universis incolis dictae civitatis nostrae *Coronensis*, ipsorumque haeredibus, posteritatibus ac successoribus universis in perpetuum, in et *pro summa octo millium florenorum* Hungaricalium plene, integre et realiter coram nobis a se perceptorum et levatorum dedisset, vendidisset et perpetuasset, prout dedit, vendidit et perpetuavit jure perennali et irrevocabiliter tenendas, possidendas, pariter et habendas; nullum jus nullamve juris et domini proprietatem sibimet, aut dictis fratribus, filiabus et filio suis, vel haeredibus et posteritatibus ipsorum universis in praetactis portionibus possessionariis, domoque et curia nobilitari ac universis earundem pertinentiis et utilitatibus praenominatis amplius reservantes, sed totum et omne jus suum, totamque juris et domini proprietatem, si quod et quam se, aut annotatos fratres, filias et filium suos, ipsorumque haeredes universos in futurum in eisdem habere sperandos, quovismodo, in praelibatos judicem villicum, [juratos] cives ac universos incolas praenotatae civitatis nostrae *Coronensis*, ipsorumque haeredes, posteritates et successores universos (transfe-

rentes et trans]fundentes pleno jure et cum effectu Assumens nihilominus idem *Stephanus Pernezý* me[moratos judicem villicum, ju]ratos cives ac universos incolas praescriptae civitatis *Coronensis*, eorundemque haeredes ac [successores universos in pacifico et] quieto dominio, ac libera possessione et usu praedictarum portionum possessionariarum, do[musque et curiae nobilitaris con]tra quoslibet legitimos imperitores, turbatores, causidicos et actores propriis suis laboribus cura, fatigiis et expensis,] cum perpetua evictoria cautione, se, haeredesque suos ac posteros universos defen[suros, protecturos et conservaturos esse,] harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in arce nostra, *Vývar* [vigesima nona die mensis No]vembris, anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo [octavo].

[CRISTOPHORUS B]ATHORY (P. H.) WOLFFGANGUS KOWACHOCZY
[de] Somlyo Cancell.

Kivűl: Fassionales super venditis portionibus in Zothyorfalva, Vzon et Lyznyo civitati Brassoviensi in et pro VIII. m. fl. Ao. 1578.

(Eredetije a *Brassó városi ltrban* 552. sz. a., másolata a »*Palladium*«-ban 220 l.)

Az [ ] közé tett helyek az eredetiben kiszakadtak; a »*Palladium*« cz. gyűjteményből vannak kiegészítve.

975.

Báthory Kristóf vajda a *brassaiak* kérésére átírja és megerősíti saját oklevelét (1578. nov. 29-éről) és beleegyezését jelenti ki ahoz, hogy *Osztopáni Perneszi István Szotyor, Uzon és Lisznyó Sepsi-széki falvakban lévő birtokait Brassó városának 8000 forintért eladta. Kelt (Maros)-*

Ujvár várában 1578. nov. 30.

Nos *Christophorus Bathory* de Somlyo, vaivoda Transylvaniae, et Sicularum comes etc. Memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod prudentes circumspecti *Matthias Fronius et Valentinus Eothveos, jurati cives Coronenses*, in prudentum, circumsectorum judices, villici, juratorum civiam et universorum incolarum civitatis nostrae *Coronensis* nominibus et personis nostram personaliter venientes in

praesentiam, exhibuerunt nobis et praesentaverunt quasdam litteras nostras fassionales, in duplici papyro patenter coufectas et emanatas, chirographoque et sigillo nostro intrinsecus in margine earum inferiori impressive communitas, quibus scilicet mediantibus egregius *Stephanus Pernezÿ de Ozthopan* totales et integras portiones suas possessionarias in possessionibus *Zotior*, una cum domo seu curia nobilitari ibidem habita, item *Utzon* et *Liznyo* vocalis, omnino in sede *Siculicali Sepsÿ* existentibus habitas, pariter cum cunctis suis utilitatibus et pertinenciis quibuslibet, necnon litteris quoque et litteralibus instrumentis, factum earundem tangentibus et concernentibus, item in allodio duos acervos tritici, unum acervum avenae, unum cumulum foeni, item in foenili *Ladoz* tres foeni cumolos, praeterea universas terras arabiles jam fatas praefatis iudici villico, juratis civibus et universis incolis dictae civitatis nostrae *Coronensis*, ipsorumque haeredibus, posteritatibus ac successoribus universis in perpetuum in et *pro summa octo millium florenorum* hungaricalium plene, integre et realiter coram nobis a se perceptorum et levatorum, modo et rationibus in ipsis literis fascionalibus clarius expressis dedisset et vendidisse et perpetuasse dinoscebatur tenoris infra scripti. Supplices nobis humiliter, ut nos easdem litteras nostras, omniaque et singula in eisdem contenta, ratas, gratas et accepta habentes praesentibusque litteris nostris inseri et inscribi facientes, nostrum consensum benevolum pariter et assensum superinde adhibere ac perpetuo valituras gratiose confirmare dignemur. Quarum quidem litterarum tenor talis est:

Nos Christophorus Bathori stb. (Ld fentebb 974. sz. a.)

Nos itaque praemissa humillima supplicatione annotatorum *Matthiae Fronii* et *Valentini Eothveos*, nominibus et in personis quorum supra, nobis modo praemisso facta, benigne exaudita, clementer et admissa, praescriptas litteras nostras, non abrasas, non cancellatas, neque in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio et suspicione carentes, praesentibusque litteris nostris consensualibus de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali insertas et inscriptas, quoad omnes earum clausulas, continentias, puncta et articulos, eatenus, quatenus eadem rite et legitime existunt emanatae, viribusque earum veritas suffragatur acceptamus, approbamus et ratificamus, ac praemissae venditioni et perpetuationi

jam fati *Slephani Perenzÿ* nostrura consensum, benevolum pariter et assensum adhibemus, omniaque et singula in eisdem contenta, pro commemoratis iudici villico, juratis civibus et universis incolis antelatae civitatis *Coronensis*, ipsorumque haeredibus ac successoribus universis perpetuo valituras gratiose confirmamus, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in praedicta arce nostra Vyvar, ultima die mensis Novembris, anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo octavo.

CHRISTOPHORUS BATHORI
de Somlío mp.

WOLFFGANGUS KOVACHOCZY
cancellarius mp.

(Eredeti a *Brassó városi levéltárban* 553. sz. a. és másolatban u. o a „*Palladium*“-ban 219. l.)

976.

Báthory Kristóf fejedelem oklevele arról, hogy Osztopáni Perneszi István saját kijelentése szerint hetvenöt m. forintot felvett Brassó város két esküdt polgárától szolgálja Berzenczey László nevében, a melyért ez Brassó városának eladta Uzonban a Perneszi István adományából

birt nemesi curiáját. Kelt (Maros)-Ujvár várában 1578. nov. 30.

Nos *Christophorus Bathory* de Somlÿo vayuoda Transsylvaniae et Siculorum comes etc. memoriae commendamus per praesentes, quod egregius *Stephanus Perenzÿ de Ozthopan* coram nobis personaliter constitutus vivae vocis suae oraculo confessus est et retulit in hunc modum: Qualiter ipse certam pecuniae summam, ut puta florenos septuaginta quinque Hungaricales, pro quibus nobilis *Ladislaus Berzenczey*, familiaris ejusdem totalem et integram domum seu curiam suam nobilitarem in possessione *Vzon* vocata, in sede *Siculicali Szepsÿ* existente habitam, ipsum ex perpetua donatione et collatione dicti *Stephani Perenzÿ* domini scilicet sui concernenlem, simul cum cunctis suis emolumentis, utilitatibus et perlinentiis quibuslibet, prudentibus circumspectis iudici villico, juratis civibus et universis incolis civitatis nostrae *Coronensis* jure perpetuo vendidisset et inscripsisset, nomine et in persona annotati *Ladislai Berzenczey* a prudentibus, circumspectis *Matthia Fronio et Vincentino Eothveos* juratis civibus *Coronensibus* plenarie, integre et realiter percepisset et levasset, unde idem *Ste-*

phanus Perneczÿ antefatos *Matthiam Fronium et Valentinum Eotweos* ac iudicem villicum, juralos cives et universos incolas dictae civitatis *Coronensis* super praemissa reali solutione antefatae summae pecuniariae quietos absolutos et expeditos fecisset et reddidisset, prout fecit et reddidit coram nobis. Assumens nihilominus et obligans se idem *Stephanus Perneczÿ* nomine et in persona dicti familiaris sui se eundem *Ladislauum Berzenczey* familiarem suum nostram in praesentiam adducturum, effecturumque, ut is super omnibus praemissis sufficientem et plenariam fassionem faciat, omniaque alia, quae de jure requiruntur, impendat atque exequatur, harum nostrarum vigore et testimonio literarum mediante.

Datum in arce nostra Vÿwar ultima die Novembris, anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo octavo.

Coram me
VOLFGANGO KOVACHOCZY
cancellario.

(P. H.)

Kivül : Fassio principis super contractum sessionis jobagionalis *Bergenczey* et levatis fl. 75.

(Eredetije, papiron, rányomott pecséttel a *Brassó városi ltrban* 556. sz. a.)

977.

Báthory Kristóf vajda meghagyja *Rác* Mihálynak, *Háromszék* királybírójának és *Várhegy vára kapitányának* és *Horváth Kozmának*, *Fogaras vára kapitányának*, hogy a brassai huszad kikerülése végett használt rejtett és tiltott utakat zárja el s az árucsempészetet szigorúan

ellenőrizték a határszéleken. Kelt (Maros)- Ujvárt 1579. jan. 26.

Christophorus Bathorÿ de Somlio waiwoda Transsilvaniae et Siculorum comes etc egregiis nobilibus *Michaeli Racz* iudici regio sedium nostrarum *Siculiculum Sepsÿ, Kÿzdi et Orbaÿ, arcisque nostrae Warhegyÿ praefecto*, item *Cosmo Horwat* etiam praefecto arcis nostrae *Fogaras*, modernis et futuris, praesentes visuris salutem et lavorem, Conquesti sunt nobis prudentes et circumspecti iudex et jurati cives civitatis nostrae *Coronensis*, quod plerique ex incolis dictarum sedium nostrarum *Siculicalium. Sepsÿ, Kÿzdi et Orbaÿ*, necnon terrae *Fogaras*, vias et semitas per alpes in *Transalpinam* alias prohibitas et obstructas ape-

ruissent, atque per cas merces, vel res suas quaslibet venales quaestus causa transferent, contra antiquam consuetudinem, vigesimam nostram Brassouiensem defraudando asserentes, etiam serenissimos principes et dominos, quondam *Joannem* secundum dei gratia electum Hungariae et *Stephanum* Poloniae reges etc. serie mandasse, ut illa itinera obstructa atque prohibita tenerentur. Unde volentes et dictae vigesimae nostrae consulere et insolitis istis molitionibus et conatibus eorum occurrere, committimus vobis et mandamus harum serie firmiter, ut dictas vias prohibitas obstruere, atque incolis tam terrae *Fogaras*, quam trium sedium *Siculicalium Sepsi, Kizdi et Orbay*, ne per eas iter facere ausint, prohibere debeatis, alioqui contemptores mandati nostri et in dictis itineribus cum rebus suis venalibus repertos per dictos cives civitatis *Coronensis* aut eorum homines ad id deputatos comprehendí, resque eorum adimi volumus, autoritate nostra hac in parte eis attributa. Secus non facturi, praesentibus perleclis exhibenti restituti.

Datum ex arce nostra Nova vigesima sexta die Januarii, anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo nono.

CHRISTOPHORUS BATHORI
de Somljo mp.

(P. H.)

Kivül : Christophori Bathori prohibitoriae, ne *Siculi* et *Fogaras* apperendis novis viis ad defraudationem vigesimarum civitatis contra eorum indulta privilegia utantur. Ao. 1579.

(Eredetije papiron a fej. kiscecséttel, *Brassó város ltrban* 557. sz. a.)

978.

Báthory Zsigmond fejedelem a marosvásárhelyi szabó mesterek panaszára, hogy némelyek czéhen kívül akarnának műveltetni, a régi czéh kiváltságok megerősítésével megengedi, hogy mindenkit, a ki a szabómesterséget űzi, hatóságuk alá vethessenek akár nemesek, akár nem

nemesek legyenek. Kelt Maros- Vásárhelyt 1580. jan. 27.

Nos *Sigismundus Bathori* de Somljo vajvoda Transsylvaniae et Siculorum comes, memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod cum ex humilima supplicatione prudentum et circumsectorum universorum magistrorum

sartorum cehae oppidi nostri *Szekely-Vasarhely* intelligamus, qualiter ipsi ab antiquis temporibus ex indultu serenissimorum regum et principum peculiarem et liberam *ceham*, instar aliarum liberarum civitatum et oppidorum istius regni Transsylvaniae habuissent, et hactenus retinuissent, cujus statutis, et municipalibus legibus universi sartores dicti oppidi noslri *Szekely-Vasarhely* parere et illis accommodare deberent; verum nunc essent nonnulli in dicto oppido, qui artem sartoriam libere exercere vellent, cehae autem, ejusque legibus, statutis, et receptis consuetudinibus parere minime vellent, nobilitatis sui praerogativam interdum praetendentes in praejudicium libertatis cehae dictorum suplicantium manifestum. Quia autem Nos annotatos sartores dicti oppidi nostri *Szekely-Vasarhely* in antiquis ipsorum libertatibus conservari facere volumus, ob hoc eisdem annuendum duximus et concedendum, ut a modo in posterum successivis semper temporibus universi sartores dicti oppidi *Szekely-Vasarhely*, qui ibidem artem illam exercere voluerint, cehae atque ejus articulis statutis, juribus, legibus et consuetudinibus subiecti esse debeant, ut teneantur, ubi autem hoc aliqui facere negligenter, aut nollent, vel non curarent, extunc eadem caehatus sartorum communitas eosdem iuxta cehae leges corrigendi, atque pro antiqua ipsorum consuetudine, gratia exigendi, mulclandi, domos eorundem sive nobiles tales sartores fuerint, sive ignobiles, accedendi habeant facultatem. Imo annuimus et concedimus praesentium [per vigorem], quod ad universorum et singulorum tam prae[sentium] quam [tutorum] pervenire volumus, mandantes firmiter, ut universi sartores, quicumque in eodem oppido noslro *Szekely-Vasarhely* artem sartoriam exercere voluerint, huic nostro annu[entiae] sub onere praedicto sese accomodare debeant. In cujus rei memoriam firmitatemque praescriptas litteras nostras annotatis sartoribus cehae *Szekely-Vasarhely* dandum et concedendum duximus.

Datum in oppido nostro *Szekely-Vasarhely*, vigesima septima die mensis Januarii, anno domini millesimo quingentesimo octuagesimo sexto.

SIGISMUNDUS BATHORY
de Somlio.

(P. H.)

WOLFGANGUS KOVACHOCZY
cancellarius.

(Az eredetiről 1825-ben vett másolat a *marosvásárhelyi szabó-ipartársulat irományai között.*)

979.

*Báthory Kristóf sepsi-széki pórokat székely puskásokká tesz.
Kelt Gy.-Fehérvárt 1580. márcz. 31*

Báthory Kristóf, Bathók Máthé, Kis Antal Tamás, Fejér György Konya Bálint és István egerpataki, Dobos István angyalosi, Barabás Lukács árközi sepsi-széki lakosokat hűséges hadi szolgálataikért kivesszi addigi pór állapotjukból és a sepsiszéki székely gyalog puskások közé iktatja, felszabadítván minden adófizetés alól, úgy, hogy jó hadi készülettel karddal és puskával fegyverkezve hadra mindig készen álljanak. Utódaik kiskorban magok helyett zsoldost állítsanak, nagykorban személyenként szolgáljanak. Meghagyja Rácz Mihály Várhegy kapitányának és minden tiszteknek, hogy őket adómentességükben ne háborgassák.

Kelt Gy. Fehérvárt 1580. márcz. 13.

CRISTOPHORUS BATHORY
de Somlyó.

VOLFFGANGUS KOWACHOCZY
cancell. mp.

(Eredeti, *Székely N. Múz.* 49/881. 44. sz. a., Gyulay Lajos ajándéka.)

980.

*Osdolai Kun Gáspár zálogos levele 23 frtról Jankó Ferencznek.
Kelt Osdolán 1580: aug. 8 (10 ?).*

Anno Domini 1580 Kúsasszony havának 10 napján, avagy kúsasszonynap előtt való hétfőn,¹⁾ én *Kwn Gáspár* Kézdyszékből *Ósdolán* lakó adtam *Jankó Ferencznek Maxsán* két örökséget szállogba, mely örökség vagyon egyik felől mellette Toriaý Pállé, más felől vagyon Jankó Ferenczé, az más örök ismét, az kit adtam, egyik felől mellette *Késfenedéke* Mikes Benedeké, másfelől ugyan Jankó Ferenczé, flo. 23. az szalagon, mely huszon három forintval az megholt *Kwn Gergely* marad volt adóssa Jankó Ferencznek ; az mikor *Barcsayval* osztozánk *Osdolán* én rám marada az huszonhárom forint, így hogy ha 1580 esztendőbe Szent Gergely pápa napján fel nem váltanám, örökbe neki veszszen Jankó Ferencznek. Ilyen jámborok előtt, mint Dalnokitól Farkas Pál lófő-

¹⁾ Aug. 10. és »kúsasszonynap előtt való hétfő« nem esik össze ebben az évben, mert 10-ike szerdára esett, hétfő 8-ika lett volna.

ember ; Maxsáról Maxsay István urunk ő nagysága szabadossa és Várhegi Mihál előtt, Besenei Demeter jobbágya előtt.

Ezt mi hárman feljül megírt bírák az mi hitünk szerént íratjuk, hogy mi előttünk így alkovának.

(P. h.)

(P. h.)

(P. h.)

(Eredetije a *Székely Nemzeti Múzeumban* 105/88 d. sz. a. Gyulai Lajos úr ajándéka.)

981.

Gyergyó- Ujfalu falu törvénye a mezei kártételek stb. ellen. Kelt 1581.

Anno Domini 1581.

Mü, kik vagyunk *Gyergyószékben Ujfaluban* lakozandók, nemesek, darabantok és vajda urunk ő ngának jobbágyi közön-séggel, mind a teljes falu, írattuk az emléközetre ez levelei, hogy miképpen az mü kegyelmes lejedelmünk *Báthori Christoph* Erdély-országának vajdája, az ő maga tanácsival és országával elvégezte, hogy *Székelyországban* az tilalmas velésnek rendiből a király-biráknak büntetése leszállana, akarván ő nga az ő maga jobbágyit és egyebekel ennekelőtte való sulyos büntetéstől megoltalmazni, ennyi résziből, hogy minden falu az ő falujában 12 hütös bírákat eskessenek, kik az tilalmas vetésnek oltalmazására gyakorlatossággal vigyázzanak, minden ahoz való külső belső dolgokkal, hogy az 12 hütös bírakkal egyetemben az falu az királybírák büntetésin kívül megbüntessék önnön köztök való végezett bírságokkal.

Annak okáért mü is értvén, az ő nga országával való kegyelmes végezésit és ő ngának erről kiadatott articulusát előnkbe vettük, és az ő nga végzésinek mindenben engedelmesek lévén, az 12 hütös bírákat elválasztván az mü tilalmas vetésünknak oltalmazására az ő nga articulussa tartása szerént mindenekkel mü is végeztünk tellyes faluúl némely büntetésekről és azoknak bírságának megvételiről.

Articulus primus.

Az kapu-bírság denar 50, ha valami barom mégyen bé rajta, arról valami kár lészen, az kapus emer megfizesse a kárt hajtó pénzzel edgyütt.

Articulus 2-dus.

Káros kert birsága den. 25 ; ha valami barom mégyen bé rajta és kárt téssen, a kárt hajtópénzzel együtt a kertes ember megfizesse, ha pedig valami gonosz szokásos marhát mutathat ki, törvény szerént minden fizetés arra száll.

Articulus 3-tus.

Ha valamely ember éjjel juhát falu híre nélkül falu szabadítása előtt a tilalmasban behajtja, annak a birsága flor. 1, ha pedig nappal bocsátja be a tilalmasban, annak a birsága den. 50 ; az hajtópénz minden 10 juhtól 1 pénz. Valamely marhát behajtnak pedig, a bírák házokhoz hajtsák, a bíró pedig kezesen ki tartozik adni, de úgy, hogy mind kárról, hajtópénzről igazat fogadjon a kezes.

Articulus 4-tus.

Az tilalmasban ha valami barmat találnak, ha pásztoros leszen is, behajtsák, ha káron találják, az kárt fizesse meg az barmos ember hajtópénzzel együtt, annak a hajtópénze minden baromtól egy pénz, és aprótól kettőtől egy pénz. Ha valaki az hajtóembertől az marhát elveszi, három girán maradjon érette; ha disznót találnak a tilalmasban és kárt téssen, megfizesse disznós ember a hajtópénzzel együtt ; annak a hajtópénze, két öregtől egy pénz, aprótól négytől egy pénz.

Articulus 5-tus.

Minden ember, ki lovát az tilalmasban tartja, ennek előtte való törvényünk szerént nyúgben s kötélén jó módon tartsa, ha valami módon elszalad és megesküszik az ember rajta, hogy jó módon tartotta, a kárt megfizesse, de bírságot ne fizessen ; de ha meg nem esküszik, annak a birsága den. 12.; éjjel pedig, ha valaki lovának a kötelit elorozzák, az ember megesküszik, hogy elorozták, az kárt megfizesse, a hajtópénzt is, de bírságot ne fizessen; ha pedig más ember lova miatt szalad el és megbizonyittatik, minden fizetés arra szálljon.

Articulus 6-tus.

Ha valahol az falu halárában vagy a falu között gonosz sár-vagyon, és annak megtöltése falura vagy tizesre néz, a bírák meghirdessék, hogy megcsinálják; annak birsága flor, t. Ha csak egy ember személyit nézi, annak a birsága den. 25.

Articulas 7-mus.

Ha valahol a falu határában útkot szántanak el, az bírának valamely felől panasz megyen felőle, a bírák tartoznak rá menni és meglátni, az út megszabaduljon törvény szerént, az ember az elszántásért megbüntetessék három girára, ha pedig a bírák meg nem látják a hatalmat ki cselektette, az egész falu ugyan rá mennyen és felkeressék mind kiki nyugodalmáért.

Articulas 8-vus.

Az elszegődött szolgát is mind az urával együt az 12 hütös bírák eleibe híhassák, ha valakinek kárt tött, senki pedig ennek meg nem ítelt törvényivel a földesura eleiben ne mehessen az falu végezése szerint tilalmas vetés dolgából.

Articulas 9-nus.

Ha valaki lovát vagy egyébféle barmát a csóvás parlagon pásztoroltatja vagy rá köti sz. János napig. 3 girán maradgyon, sz. János nap után ha kaszáló fű lészen rajta, megláttatik, azt a bírák meglássák, s az ő szabadításoknak utánna minden ember bírhatja, mert a tilalmas vetés nemcsak egy ember kertivel oltalmaztatik meg.

Articulas 10-mus.

Valaki szénafüben vagy irotván szénafüben lovát vagy egyéb barmát tartsa, és megbizonyíttatik, vagy valamelyik félnek törvény megyen felőle, mivel akarattal való kártétel, 3 gira a birsága, ezekben pedig mind az hütös bírák előtt törvény legyen és törvény szerint büntetessék minden ember.

Articulas 11-mus.

Minden tilalmasbeli való kártétel, ki nem történettel lészen, megbizonyíttatik, hogy nem akarat szerént való kártétel, annak birsága 3 gira.

Articulas 12 dus.

Minden tilalmasbeli csóvás szénafü, vagy parlag ha lészen, de senki semmi biradalmával rá nem mehet az bírák híre nélkül, mert ha rámegyen maga gondolatjával, 3 girán marad az ember.

Articulas 13-tius.

Ha valaki a tilalmasban kárt tétet és meg nem alkuszik az káros emberrel törvénylátásának előtte, vagy megtagadná, hogy nem

ő miatta vagyon a kártétel, ha bírák eleiben jutnak, 3 girán maradjon érette a barmos ember a mi módunk szerint, mivel törvényt várt rája.

Articulus 14-tus.

Minden, valaki ebben ellentartó léssen a teljes falu végzésiben, kiváltképpen az ő nga articulusának continentiaja szerint, ha valaki birságon esik, az executiónak eleiben ne állhasson ; ha pedig eleiben állana, 12 forintokon maradjon az az ember, minden birságnak pedig a fele az bíráké, fele a teljes falué legyen.

Articulus 15-tus.

Mindenekre ha jó módon az tizenkét hütös bírák gondot nem viselnek, a mi az ő tiszteket nézi és valaki a királybírónak panaszt téssen és megbizonyíttatik, hogy a bírának vigyázatlanságok miatt lött a kár, az bírákra száll az tizenkét forint és a falu tisztán marad minden büntetéstől.

Articulus 16-tus.

Valaki méltatlan panaszol tisztnek falu híre nélkül: 12 forinton marad az az ember érette.

Articulus 17-mus.

Minden esztendőben a hütös bírák a falut megfeleltessék, a falu is ahoz embert válaszszon és valamint a falu megfelel, írva legyen és úgy büntessenek mindeneket; valami barmot pedig ki-felelnek tilalom szegésre, annak birsága denár 12.

Articulus 18-vus.

Valakik az falu közül házához küldnek birságért, a falu adta emberrel együtt egy vagy kettő a bírák közül légyen, kérje a törvénynek annyi érő marháját, az mennyit az bírság téssen, ha törvénynek nem adgya, az bírák eleiben híjják azt az embert, engedetlenségen marad az falu végezése szerént, mint lófő 8, darabant és szabad székeli jobbágy 3 girán marad érette.

Articulus 19 mus.

Mivelhogy az falunak végezése volt még *a régi székel szabadságnak idejében* is, hogy senki az falu határában mezőn, erdőn, falun is falu híre nélkül örökségei, ne foglaljon magának, hanem falutól kövesse, ha, az teljes falnunk adhatája (így) hiszen, meglássák azt az helyet, de a falu engedelmiből örökösítse, de ha

csak maga gondolatjából megyen rá, a falunak veszszen minden marhája, az örökség is ; ennek pedig mindenkor három törvénnyel való tilalma volt; ebben pedig a teljes falu előtt lőtt törvény mind a hütös bírakkal együtt, a három törvény ellen három tilalmon, azaz 9 girán marad- az az oly ember, hogy az falu végezésinek engedetlen volt.

Articulus 20-mus.

Ha valamely ember birságon esik, avagy káros kerti vagydon, kiról mind a teljes falu végezett, mindezekben a bírák igazítani mennek az ő tisztek szerint, ha ez az ember házá- nál . honn nem lenne, azért az bírák a birságot ugyan megve- hessenek törvény szerint, a mivel tartozik, háza népitől, törvénynek kérhessék a házat és zállagot vehessenek, de hatalommal marhát ne vegyenek; ha törvénynek nem adja marháját, az az ember há- rom girán maradgyon, a mint feljebb megíratott ; ha pedig az igaztételről a bírákot eltiltja, és a tilalomnak okát nem adhatja, az ok nélkül való tilalom is megmaradgyon, egy tilalom ellen három girán, három tilalom ellen 9 girán.

Articulus 21-mus.

Ha valamely embernek ítéltett törvénye a bírák előtt nem tetszik; apellálhasson más falubeli bírák eleiben újobban való itilés- nek okáért, hogy ha jobban itilnének. Amen,

(A XVIII. század elejéről vak) másolat egy »Cynosura Jurisperitomm« cz. könyvben *Kelemen Lajos* tanárjelölt tulajdonában. Előtte egy írott stat- utum, kiadva a Kolozsváry-Óváry: »Corpus Statutorum« I. k. 119 1.)

982.

Eresztevényi záloglevél. Kelt 1581 jan. 29.

Chako István ereszteweni veres darabant., *Thamasffalwy Demeter* tamásfalvi nemes, *Toryay Pál* maksai veres darabont és lezfalvi *Farkas Balázs* előtt *Jankó Ferencz*nek zálogba ad két hold földet, az *erezte- wéni* határon ú. m. a *Gathfeyben* *Eresztevény Andrásé* mellett és „az két út között“ *Matté Mihályé* mellett. 1581. Szent Pál nap után való vasárnapon.

(Eredetije a *Székely Nemzeti Muzeumban* 105/888. sz. a. Gyulay Lajos úr ajándéka, félv papiron, nagyon összerongyolódva.)

983.

Orbai-széki Zabolai Székely András végrendelete Kézdi-széki esztelneki birtokáról testvérei javára. Kelt az orosz Pskow vára alatti táborban

1581. sept. 9.

Én *Zekel András Zabolaj, Orbaj székbén*, látván az én életemnek utolsó órájának jelenlétét, ajánlom az Uristennek szent kezében az én lelkemet, annak utánna végső szavaimmal ez világi jószágaimról teszek ilyen testamentomot. Legelőször könyörgök ő felséginek az én életemig való kegyelmes uramnak lengel királynak, tekintse meg ő felsége először az Istent, annak utánna az én jámbor szolgálatomat és hogy én az ő felsége szolgálatján végeztem az én életemet, maradjon az ő felsége kegyelmessége az én atyámfaira is. Az mely jószágot nékem ő fge adott, arról teszek ilyen testamentomot az én halálom óráján, mely jószág vagyok *Eszteken Kézdi-székben*. Az két hűgornak *Bacz Borbárának és Katának* öt-öt ház jobbágyot hagyok, az többit a két öcsémnek; valami az tíz ház jobbágytól megmarad, mindenestől fogva a két öcsémnek hagytam, *Bacz Tamásnak és Jánosnak*. Az hatalmas Istenért könyörgök ő felséginek, confirmálja ő felsége az én testamentumomat kézírásával és pecsétjével, múllassak én ez világból ki csendes szívvvel és azon is könyörgök ő felséginek, az én jámbor szolgálatomért legyen minden kegyelmességgel az én két öcsémnek. Kelt *Plescovia* alatt való táborban *Maszkaoországban* nona die Septembris anno domino millesimo quingentesimo octogesimo primo.

(Báthory István király alábbi 1582. márcz. 18. megerősítése és átírása példányából, másolatban özv. *Cserey Jánosné úrnőnél Imecsfalván.*)

Jegyzet: Székely Andrásnak 1581. sept. 9. kelt egy másik végrendelete kiadva a Székely Okltr. IV. k. 75. l.

984.

Báthory István lengyel király megerősíti Zabolai Székely Andrásnak az oroszországi Plescovia (Pskow) vára alatt 1581. szept. 9. kelt vég-

rendeletét. Rigán 1582. márcz. 18.

Nos *Stephunas Dei gratia rex Poloniae*, stb. necnon *Transylvaniae princeps*, memoriae commendamus tenore praesentium

significantes, quibus expedit universis, quod pro parte et in personis fidelium nostrorum nobilium et agilium *Thomae et Joannis Bacz*, necnon *Barbarae et Catharinae similiter Bacz* suorum eorundem exhibitae sunt nobis et praesentatae litterae quaedam testamentariae egregii quondam *Andreae Zekel*, non ita pridem ad *Plescoviam* sclopeti ictu defuncti, Ungarica lingua conscriptae, sigilloque ejusdem munitae, ultimam suam dispositionem continentes, tenore infrascripti, supplicatumque est nobis humilime pro parte commemoratorum *Thomae et Joannis Bacz* litteris nostris verbotenus inseri et inscribi facientes clementer confirmare dignemur. Quarum quidem litterarum testamentariorum lingua Ungarica conscriptarum tenor sequitur hoc modo: *Én Zekel András stb.* (Ld. fentebb 683. sz. a.) Nos itaque accepta humilima supplications pro parte praenominatorum *Thomae et Joannis Bacz*, necnon *Barbarae et Catherinae similiter Bacz* sororum eorundem nostrae modo quo supra porrecta Majestati, regia benignitate exaudita et admissa, praescriptas litteras testamentarias non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio et suspicione carentes, praesentibus litteris nostris de verbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali insertas, inscriptas, quoad omnes earum continentes clausulas, articulos et puncta, eatenus, quatenus eadem rite et legitime existunt emanatae, viribusque earum veritas suffragatur, acceptamus, approbamus, ratificamus et perpetuo valituras gratiose confirmamus, salvo iuribus alienis, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in arce nostra regia *Rigensi*, decima octava die mensis Martii anno domini millesimo quingentesimo octogesimo secundo, regni vero nostri sexton.

STEPHANUS REX.

(P. H.)

MART. DE BERZEVICE m. p.
cancellarius.

(*Legújabbkori másolat Ozv. Cserey Jánosné úrnő levelei közt Imecs-falván.*)

985.

Báthory István lengyel király Bacz, másképp Székely András hűséges szolgálataiért, melyeket a Danczka ellen, majd az oroszok ellen viselt hadjárataiban tanusított, életét is följáldozván, halála után, a neki ado-

mányozott Kézdi-széki Esztelnek birtokát testvéreinek, Bacz Tamás, János, Borbála és Katalinnak ajándékozta testvérük végrendelete értelmében. Kelt Riga várában 1582. márczius 20.

Nos *Stephanus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Litvaniae, Russiae, Prussiae, Masowiae, Samogitiae, Kiowiae, Voliniae, Podlachiae, Livoniaeque etc. dominus, necnon Transsilvaniae princeps memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod nos cum ad nonnullorum fidelium consiliariorum nostrorum humilimam supplicationem Maiestati nostrae propterea factam, tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis egregii quondam *Andreae Bacz alias Zekely*, quae ipse Majestati nostrae in variis nostris bellicis expeditinibus, tam in *Prussia* illa adversus *Gedanenses* suscepta, praesertim vero in illo memorabili et insigni proelio ad *Derschaviam iuxta lacum Lubesoviensem* insigni cum *Gedanonsium* tunc rebellium nostrarum clade commisso, maxima cum insignis virtutis militaris scientiae commendatione nobis praestitit, quam etiam in *Moscovitica*, ac primum in expugnatione *Polocense*, ita se gessit, ut praeclaram de eo conceptam nostram expectationem non modo aequaret, verum etiam superaret; denique in expugnationibus similiter *Velkilucensis, Zavolociensis, Ostroviensisque* arcium hostilium, ac postremo in obsidione civitatis *Plescoviensis*, illo potissimum tempore, quo a militibus nostris vehementer oppugnaretur, in qua oppugnatione usque adeo strenui militis munus excelsique animi specimen edidit, ut etiam pro nostra gloria mortem oppetere non dubitaret: his itaque de causis gratiam nostram regiam etiam post mortem illius ad propinquos suos extendere volentes, totalem et integram possessionem *Ezstelnek* vocalam in sede nostra Sicudicali *Kizdy* existente habitam, antea nobis eidem *Andreae Zekel* et fidelia sua servitia donatam et collatam, *demptis primipilis, peditibusque pixidariis, si* qui forte inter eos essent in usam regni delectis, simul cum canetis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, stb. (a szokott styl szerint) nobilibus *Thomae et Joanni Bacz*, fratribus annotati *Andreae Zekel* carnalibus, necnon *Barbarae et Chaterinae* sororibus eiusdem, secundum dispositionem suam testamentariam, quam et nos approbavimus, ipsorumque haeredibus et posteritatibus universis dedimus donavimus et contulimus; imo*

damus donamus et conferimus, iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam, possidendam pariter et habendam, salvo iure alieno, barum nostrarum vigore, et testimonio litterarum mediante; quas nos in formam nostri privilegii faciemus, dum nobis in specie fuerint reportatae.

Datum in arce nostra regia *Rigensi*, vigesima die mensis Martii, anno Domini millesimo quingentesimo octogesimo secundo, regni vero nostri sexto.

STEPHANUS REX mp.

(P. H.)

MART. DB BEZZEVICB
cancel. mppa.

(Eredeti je, patenslevél alakjában, királyi pecséttel, a *Székely Nemzeti Múzeum*ban 49—881. sz. a. Gyulay Lajos úr ajándékából. Ld. végrendeletét 983. 984. sz. a.)

986.

István király a Bacz, másképp Székely Andrásnak a lengyelországi hadjáratokban szerzett érdemeiért adományozott Esztelnek Kézdi-széki falu birtokába, az adományos halála után, testvéreit Bacz Tamást, Jánost, Borbálát és Katalint beiktató rendelete. Kelt Riga várában 1582. mar-

czius 20.

Stephanus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Litvaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kioviae, Volhiniae, Podlachiae, Livoniaeque dominus, necnon Transsilvaniae princeps, fidelibus nostris nobilibus et agilibus Petro Basa, Michaeli Mikes de Zabola, Emerico Nicolao et Francisco Apor de Feltorja, Petro similiter Apor de Altorja, Stefano Veres de Polian et Mathiae Imechi de Niuýtod, salutem et gratiam nostram regiam. Cum nos cum ad nonnulorum fidelium consiliariorum nostrorum humillimam supplicationem Maiestati nostrae propterea factam, tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis egregii quondam Andreae Bacz alias Zekel, quae ipse Maiestati nostrae in variis nostris bellicis expeditionibus stb. (Ld. tovább 985. sz. a. Báthory István király 1582. márczius 20-án Rigában kelt, Esztelnek Kézdi-széki faluról szóló adománylevelében a muszka hadjáratban elesett Szé-

kely András testvéreinek; egészen addig: donavimus et contulimus, szószerint átvéve.) Velimusque eosdem in dominium totalis et integrae possessionis praedictae *Esztelnek* in dicta sede nostra Siculacali *Kizdy* existente habitae per vos legitime facere introduci. Quocirca vobis harum serie committimus et mandamus firmiter, ut acceplis praesentibus statim simul vel duo vestrum sub oneribus alias in talibus observare solitis ad facies praedictae totalis et integrae possessionis *Eztelnek* in jam fata sede nostra siculacali *Kizdy* existente habitae, vicinis et commetaneis inibi legitime convocatis et praesentibus accedendo inducatis praefatos *Thomam et Joannem Bacz* fratres annotati *Andreae Zekel* carnales, necnon *Barbaram et Catherinam* sorores eiusdem in dominium eiusdem, statutisque eandem eisdem ipsorumque haeredibus et posteritatibus universis simul cum cunctis suis utilitatibus et pertinentiis quibuslibet, iure ipsis ex praemissis incumbente perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum ; contradictores vero, si qui fuerint, evocetis eosdem ibidem contra annotatos *Thomam et Joannem Bacz* fratres annotati *Andreae Zekel* carnales, necnon *Barbaram et Catherinam* sorores eiusdem ad decimum quintum diem in curiam illustrissimi principis domini *Sigismundi Bathori de Somlyo* vajvodae Transsilvaniae et Siculorum comitis et nepotis nostri charissimi, rationem contradictionis eorum reddituros efficacem. Et post haec vos seriem huiusmodi introductionis et stationis vestrae simul cum contradictoribus et evocatoribus, si qui fuerint, vicinorumque et commetaneorum qui praemissae stationi intererunt, nominibus et cognominibus terminoque assignato, prout fuerit expedita, eidem dicto domino nepoti nostro terminum ad praedictum fide vera mediante referre vel rescribere modis omnibus debeatis et teneamini. Secus non facturi. Praesentibus perlectis exhibenti restitutus.

Datum in arce nostra regia *Rigensi* vigesima die mensis Martii, anno domini millesimo quingentesimo octo octogesimo secundo, regni vero nostri sexto.

(P. H.)

LECTA.

(Eredetiye a lengyel királyi pecséttel a *Székely N. Múzeumban* 405/888 d. sz. a. Gyulai Lajos úr ajándéka.)

Jegyzet: Alsóthorjai Apor Péter és Polyáni Veres István 1582. jun. 24. beiktatták őket és jelentést tesznek róla *Báthory Zsigmond-*

nalt. 1592 »Szt. Lucza asszony tájba» pedig *Jankó Gáspárné* kérésére, *Báthory Zsigmond* rendeletére pótolják volt a relatoriába becsúszott fogyatkozást. (Ered. Szék. N. Múz. 49/881 61. sz. a.)

987.

Bodó Dénes Bóné Jánost vőül és öröksége harmadrészébe s lófőségébe

fogadja. Kelt Monyasdon 1582. ápr. 24.

Anno Domini szent György napján. Mý Bodo Dýenes, Kereszthes Gergely monyasdi, Emre Péter szentsimoni, [Albert] Kovách szentgyörgyi, Bodó Miklós monyasdi, több atyjokfiaival adjuk emlékezetül az kiknek illik, hogy ígértük az *Bodo Dyenes leányát Barbara asszont az ménasági Bóné Jánosnak* és az örökségnek is fogadta bele harmadrészébe és az lófőségébe [is bele], hogy szolgáljon rólla és jámbor legyen, kedvünk kereső. [En]nek bizonságára adtuk az mi pecsétés levelünket azon [felyül] írt nap és esztendőben mi felyül megírt személyek, kik vagyunk. Mý előttünk így fogadá Bodó Dyenes bele az Bóné Jánost az mint meg vagyon írva. Az mý hitünk szerént írtuk, kit pecsétünkkel megerősítettünk.

(Báthory Zsigmond fejedelem eredeti, Kolozsvárt 1594. aug. 16-án kiadott megerősítő leveléből, a *csíkvármegyei levéltárban*.)

988.

Báthory Zsigmond rendelete Perneszy István várhegyi kapitánynak, hogy Jankó Ferencznek megnevesített jobbágya, helyett mást rendel-

jen. Kelt Gyulafehérvárt 1583. máj. 24.

Egregie, sincere nobis dilecte, salutem et favorem. *Jankó Ferencz maxai* találta volt meg ő felségét lengyel királyt és minket is könyörgése állal, jelentvén, hogy egy jobbágyát ő felsége megnevesítette volna, jó szolgálatját megtekintvén, könyörgött vala ő felségének és minekünk is, hogy más jobbágyot adnánk neki, kiről mi kegyelmednek parancsoltunk volt, hogy az dolognak végére menvén informálna kgd felőle. Művei pedig, hogy értünk kegyelmedtől ez Jankó Ferencznek méltó kívánságát: ez okáért hagyjuk kgdnek, hogy az ő jobbágya helyett intízzen mást neki az mi jószágunkban, oly

helyen, a hol jószágunknak felettébb való fogyatkozásával ne legyen. Bene valete.

Datum *Albae Juliae* 24. die Maji 1583.

SIGISMUNDUS BATHORY
de Somlyo.

(Perneszy István 1584. február 11. levelében átírva a *Székely N. Múzeum* 105/888 d. sz. a. V. ö. Szék. Okltr. IV. k. 81. és 82. 1.)

989.

Az *alsó-csernáthoni Kizdy Bernáld család geneológiája Báthori Zsig-*
mond egy ítélet-levelében. Kelt Gyulafehérvárt 1583. junius 14.

Nos *Sigismundus Bathori* de Somlyo vajvoda regni Transsilvaniae, et Siculorum comes etc. damus pro memoria, quod cum in quadam causa, inter egregium *Benedictum Sari* ac nobilem dominam *Claram Tabiasi* consortem suam, ut actorem ab una, necnon *Joannem et Martinum Bernald de Mező-Madaras*, velut inctos, partibus ab altera, feria tertia proxima post dominicam secundam Trinitatis, instante scilicet termino celebratorum iudiciorum primi diei mensis Junii proxime praeteriti, ad quem utputa terminum universae causae dominorum *Siculorum* ab obitu serenissimi quondam principis et domini *Ladislai* regis Hungariae etc. piae memoriae ex publica eorum constitutione adiudicare solitae, per nos generaliter fuerunt prorogatae, unaeum magistris nostris protonotariis et iuratis sedis nostrae judicariae assessoribus pro faciendo causantibus iudicio moderativo in sede nostra judicaria pro tribunale sedentibus, quaedam litterae nobilium *Stephani et Thomae Damokos de Also Csernaton*, super quadam introductione et statutione litterarum relatoriarum, necnon duae quaedam schedae, alter ramum geneologiae, alter autem rationem contradictionis continentes, per nobilem *Andream Samsondi de Szökefalva*, legitimum procuratorem annotatorum in causam atractorum coram nobis in iudicio fuissent exhibitae et praesentatae. Quo percepto nobilis *Joannes Mohai* legitimus similiter procurator annotatorum nostrorum exurgens in praesentiam statim paria earundem pro iurium suorum per nos sibi dari autque elargiri postulavit. Quarum quidem litterarum inscriptio haec est. etc.¹⁾ Series autem geneologiae haec est:

¹⁾ Ez hiányzik.

Kyzdi Bernald de Also Csernathon, qui

Blasium	Mattheum	Franciscum
Franciscum, qui	Ursulam consortem	Martinum, Nicolaum
Joannem, Claram	Ladislai Deső, qui Francisc. Deső dificientem.	

Quas nos de erbo ad verbum sine diminutione et augmento aliquali transcribi et transumi, praesentibusque litteris nostris potentibus inseri et inscribi facientes memoratori (így!) actori, iurium suorum uberiorem ad cautelam necessariam dandas duximus et concedendas communi iustitia et aequitate suadente.

Datum *Albae Juliae* feria tertia proxima post dominicam secundam Trinitatis, anno domini millesimo quingentesimo octogesimo tertio.

Leta et correcta.

(Egykorú másolata a *Székely N. Múzeumban*, Bernáld Miklós végrendeletével egy levélen, 51/889 d. sz. a.)

990.

Vargyasi Boér Balázs és Daczó Katalin fia „*Boér Balázs és György* testamentumbeli dispositiojá“-ban előjő : „*Rikamezeje*“ rét és »*Rikaerdő*“ Oklánd és Ujfalu felé.

(Eredetije a *Székely Nemzeti Muzeumban* 36/886 a.)

991.

Báthory Zsigmond sepsi-szentgyörgyi Daczó Ferencznek új adománylevelet ad az ő és ősei régi birtokára : Sepsi-Szent-György, Árkos, Gidófalva, Szemerjaasszony, Kilyén, Romolló, Angyalos, Nagy-Bölon, Köpecz, és Baróth, Bedőháza és Kőkös falvak határaiban, a Wonecz pusztán, az orbai Órhegy oldalán, Kodormezején és Alsó-Csemernek réten. Kelt

Kolozsvárt, 1583. nov 7.

Nos *Sigismundus Bathori* de Somlio vayvoda Transsilvaniae et Siculorum comes etc. memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod nos cum ad nonnullorum dominorum consiliariorum nostrorum nobis propterea factam intercessionem, tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis egregii agilis *Francisci Daczo de Sepsi-szentgeorgy*, quae ipse nobis et huic regno in multis variisque ne-

gotiis et fortunae eventibus forti et constanti animo hactenus fideliter exhibuit et impendit ac in futurum quoque exhibiturus et impensurus est, tolales et integras portiones possessionarias in possessionibus *Sepsi-Zengeorg*, domunque et curiam nobilitarem ibidem habitam, item *Arkos*, *Gidofalva*, *Zemiaasszony*, *Kilien*, *Komollo*, *Angyalos*, *Nagy-Beöleön*, *Keöpecz* et *Baroth* necnon praedium *Wonc*, prata, foeneta et certas terras arabiles in territorio possessionum *Beödeöháza* et *Keökeös*, necnon portiones quasdam in campis vulgo *Orbai-eörhegy-oldala* et *Kodormezeje* vocatis omnino in sede *Sepsi*, pratumque *Also-Chemernek* vocatum in sede Siculicali *Orbai* existentibus habitas, in quorum quieto et pacifico dominio maiores ipsius et ipsum hactenus perstitisse et nunc etiam persistere, verum litteris et litteralibus instrumentis superinde necessariis destitutum esse perhibetur; totum item et omne jus regium, si quod in eisdem existeret aut nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent collationem, simul cum cunctis suis utilitatibus stb. (a szokott styl szerint.) praemissisque sicut praefertur stantibus et se habentibus memorato *Francisco Daczo* ipsiusque haeredibus et posteritatibus universis novae nostrae donationis titulo dedimus, donavimus et contulimus, imo damus, donamus et conferimus jure perpetuo et irrevocabiliter tenendas, possidendas pariter et habendas, salvo jure alieno, harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quas nos in formam privilegii nostri redigi faciemus dum nobis in specie fuerint reportatae.

Datum in civitate nostra *Coloswar*, septima die mensis Novembris anno domini millesimo quingentesimo octogesimo tertio.

(Az Orsz. levéltár gy.-fehérvári kápt. osztályában őrzött 1. számú Liber Regius 128 lapján.)

992.

Osztopáni Perneszy István, várhegyi kapitány, Báthory Zsigmond fejedelem parancsára Jankó Ferencznek, a megnevesített bessenyei Tót Márton helyett, maksai Veres Lőrinczet adja jobbágyúl. Kelt Várhegyen

1584. febr. 11.

Én *Pernezii István* oztoppány várhegyi kapitány és háromszéki, sepsi, kézdi és orbai királybíró adom mindeneknek tudtokra,

az kiknek illik, hogy énnekem az én kegyelmes uram ő nagysága megparancsolta, hogy én *Jankó Ferencz* uramnak az ő jobbágyjáért az bessenei kenesi *Thott Márton* nevőért mást adjak neki. Az parancsolat ilyenképpen szólt: Egregie, sincere stb. (Lásd fentebb 988. sz. a. *Báthory Zsigmond* 1583. máj. 24. *Perneszi István várhegyi kapitányhoz írt rendeletét.*) Annak okáért az én kegyelmes uram parancsolatja szerént mind ez ideig vártam, ha valaki *Jankó Ferencz* urammal és asszonyommal az ő kglme napával *Besseney Erzsébet* asszonyommal, vagy az ő kglme feleségével *Besseney Annasszonnyal* (így !) pöröl volna érette, avagy ha valakinek valami igazsága volna hozzája. Azért az én kegyelmes uram parancsolatja szerént adtam és adom neki *maksai Kÿs Veres Lőrinczet*. Ennek bizonyosságára adom ezt az én leveletem címeres pecsétem alatt és kezem írásával megerősítettem.

Datum in arce Varhegy 11. die Februarii, anno domini 1584.

Idem manu p.

(P. H.)

(Eredetije a *Székely Nemzeti Múzeumban* 105/888. d. sz. a. V. ö. Székely Okltr. IV. 81. 82. 1.)

993.

Szabó Máthé és Máthé Gergely iktató bírák jelentése a fejedelemnek arról, hogy a kézdí-széki Maksán Kis (ifj.) Veres Lőrinczet Jankó Ferencz és fia Gáspár jobbágyául beiktatták. Kelt Maksán 1584. febr. 11.

Hűséges szolgálatunkot ajánljuk mint kegyelmes urunknak. Továbbá hozák mi nekünk ez esztendőben 1584 februárius 11. napján felséged akaratójából kapitán urunk levelét, melyben parancsolá mi nekünk, hogy *Kézdibe Maxán Kÿs Veres Lőrinczet* minden jószágával, melyek vadnak *Sepsiben és Kézdiben*, iktatnók az vitézlő *Jankó Ferencznek és Jankó Gáspárnak*, mint édes gyermekinek. Azért mi felkelvén, az levél látván, mentünk a helyre az feljül megírt napon házához és kapitán uram levelével eliktattuk az feljel megírt *Kÿs Veres Lőrinczet*, minden jószágával, feleségével, gyermekével, az mennye jussa vagyon *Sepsyben és Kézdiben* és mi nekünk senki 15 napig nem contradicalt, békességesen bementünk az feljel megírt esztendőben és napon. Ezeket mü hitünk szerént

íratjuk és pecsétünkkel meg is erősítettük, hogy mi ezekben tisztán és igazán eljártunk.

Anno dieque supra prae-notatis

MATHEUS SZABÓ et GREGORIUS MATHE,
iktató bírák.

(P. H.)

(P. H.)

(Eredeti a Székely N. Múzeumban 105/888. d. sz. a. Gyulay Lajos úr ajándéka.)

994.

Kézdi- Vásárhely 1584. sept. 14.

Hodor Mihály fia János minden őstül maradt harmadrész örökségét a Bartalys deákné kertje mellett fekvő és Matkó Istvánnál zálogban levő kerttel együtt örök áron eladja »ős fiú és vér szerént való atyafiának« *Hodor Bartalys fiának Kelemen deáknak*. Az örökség Matkó István öröksége mellett fekszik. A szerződés tanui : Zebenj Imreh, Zabó János és Jancsio Tamás kézdívásárhelyi eskütt polgárok.

(A Székely N. Múz. 501. sz. A Cserey-család leveleiből özv. Cserey Jánosné úrhölgy ajándéka. *)

*) *A kézdi-vásárhelyi Hodor-család leszármazása.*

Hodor Domokos		Imre Kelemen
János Katalin (Kelesan, alias Hodor János első neje; má- sodik Ilona) *	Domokos 1585. 1588.	Barthalius 1585.
Hodor Mihály	Kató 1585 János 1584	Kelemen deák. 1584, 1585, 1586. — 1606. ápr. 7. nemességet kap. Markosfalvi (1601), dálnoki (1607, 1609), K.-vásárhelyi (1613) és albisi (1624) pap.
Hodor avagy Damokos Balázs (Özvegye Magdolna 1606. Jegenyei Má- tyás deákné.)	Hodor János 1606.	Hodor Margit (Albisi Barabás Györgyné, Özv. 1646—47. 1653. már oroszfalvi Forró Péterné, Özvegv 1672. Végrendel- kezik 1685.)

(A Székely Nemz. Múzeumban Nagy Géza összeállítás.)

Alsó-Csernátoni Bernáld Miklós végrendelete, öcsöcse Bernáld János és felesége Morgondai Borbála, javára. Kelt Alsó-Csernátonban 1586.

december 23.

Én *Bernáld Miklós alsó-csernathoni* noha Istennek akaratjából testemben beteges vagyok, de egyébképpen eszemmel levén, teszek ilyen utolsó testamentumot, örökké meg állandót, ez én bizodalmas uraim előtt; ugyan *alsó-csernáthoni Damokos István, mikházi Ziczÿ János és sárdi Lázár Lőrincz* uram előtt. Először is ajánlom az én lelkemet az hatalmas Istennek, testemet pedig az földnek, melyből teremtetett. Annak utánna valahol mi őstől maradt jószágom és örökségim énnekem vannak, és volnának itt *Kizdÿ-széekben*, mind ez itthon való alsó-csernathoni udvarházammal egyetemben, minthogy ugyanis öcsém *Bernald János* uram az néhai mező-madarasi *Bernáld Ferencz* fia, mely Bernáld Ferencznek az atyjával *Bernáld Balázsszal* az én édes atyám, az néhai alsó-csernáthoni *Bernáld Máthé* egy volt,¹⁾ vér-gyűkér ebben az jószágban és ösre is, az én holtom után, mivel hogy én nekem semmi gyermekim nincsenek, teljességgel őtöt illetik, hagyom és vallom az én kedves öcsémnek, az én szerelmes öcsémnek, az az megnevezett *Bernáld Jánosnak* és az ő maradékinak, örökbe bírni, soha senki ő küvüllök semmi közit hozzá ne mondhassa, se meg ne háboríthassa különben őket benne, hanem először Bernáld Jánosnak, vagy az ő maradékinak, ezer magyar forintot tegyen le, de ilyen conditióval, hogy ha énnekem holtom történik, valamedig az én feleségem *Morgondai Borbára* asszony az én nevemet

¹ A rokonság ez:

Bernáld N.

Bernáld Balázs
Mező-madarasi
Bernáld Ferencz.

Alsó-csemátoni Bernáld Máthé
Alsó-csernátoni Bernáld Miklós
a végrendelező.
(Morgondai Borbála.)

Bernáld János.

1589. osztály alkalmával Bernáld János a Kézdi-széki örökséget cserébe adta Bernáld Klárának.

viseli, ebben az én megnevezett alsó-csernathoni udvarházamban, és ahoz való minden örökségekben és jószágimban, melyek itt Kizdy-székben vadnak, szabadon benne lakhassék és mindaddig bírhasza és mindennemű hasznát vehesse, az én megnevezett öcsém Bernáld János semmi okon azokban mindaddig is meg ne háborít-hassa, se ne bántsa, hanem békességesen bírní hadja, sőt egyebek ellen is, mint jó atyafi, megemlékezvén az én hozzá való szeretetéről, és atyafiuságomról, az én megnevezett feleségemet, ánygát tartozik oltalmazni benne etc. Töttem ez én utolsó testamentumomat és íratam ezen megnevezett alsó-csernathoni udvarházamnál az feljül megírt három főuraim és atyámfiái előtt, kik ennek az én utolsó testamentum tételeznek hallói voltanak nagy karácsony nap előtt való kedden ezerötszáznyolczvanhat esztendőben.

Coram me
STEPHANO DOMOKOS
de Alsó-Csernathon mpria.

Coram me
JOANNE ZICZY
de Mikhaza mpria.

Coram me
LAUEBNTIO LAZAR
de Sárd mpria.

(*Báthory Zsigmond* 1587. január 20. Fogaras várában Bernáld János és Morgondai Borbála kérésére átírja és megerősíti *Kovacsóczy* Farkas cancellár ellenjegyzésével. Ennek egykorú másolata a *Székely N. Muzeumban* 51/889. d. sz. a. Bernáld Janka úrnő ajándékából.)

996.

Kósa Bálint lófő, *fejedelmi drabant*, *csík-szent-tamási örökségét eladja*

Lázár Farkasnak. Kelt Csík-Szent-Tamáson 1587. máj. 1.

Mű *Szemere Mihály* szentkirályi, Csík Gyergyó kászoni fő királybíró, *Rancz István*, *Székely István* nemes emberek, csík-székiek, adjuk emlékezetre mindeneknek, az kiknek illik, az mi jelen való levelünknek rendjében : jövének mi előnkbe az szent tamási, csík-széki *Lázár Farkas*, másrésről ugyan szent-tamási *Kósa Bálint* lófő, ki *Báthory Sigmond* urunk ő nagysága darabantja, adá mű előttünk *Szent-Tamáson* való örökséget *Lázár Farkasnak* húsz forintért örök áron mind szántó földet, mind széna fűvével, mindenekkel, akármí névvel neveztessek, minden hozzá tartozandókat, szent-tamási *Bőjte Antalnál* is vagyon két darab zálogon, egy három napi szántásért, a másik huszonöt pénzért, azt letévén, ő kegyelme kezébe bocsássá Mű *Rancz István* én *Székely*

István mikor megalkuttuk ökö, akkor mü előttünk Kósa Bálint azt mondá, hogy ebben ő kegyelmét senki meg nem háborijtja, mert senkinek semmi igazsága nincsen hozzá, mely pénznek négy forintját annak előtte adta volt meg Lázár Farkas uram, kire Kósa Bálint is választ tön mi előttünk, az tizenhat forintját ugyan mi előttünk megadá Lázár Farkas uram floreno parato. Lön ez az alkalom Szent-György nap után való pénteken, anno 1587.

Fide mediante.

(P. H.)

(P. H.)

(P. H.)

(Eredetije az *Endes-család csíkszentsimoni levelesládájában.*)

997.

Csurra Mihók jobbágyúl köti magát *csík-szenttamási Lázár Farkas-*

nak. Kelt Csík-Szent-Tamáson 1587. okt. 6.

Mü *Biró Pál* nemes ember, *Gecző Antal*, *Böyte Ferencz* drabantak, *Opra Pál*, *Biró János*, *Varga Balás*, urunk jobbágyi, szent-thamásiak, csíkszékiek, agyuk emlékezetre mindeneknek, az kiknek illik, az mi jelen való levelünknek rendiben, hogy ez 1587. esztendőben szent Ferencz nap után való kedden köté mü előttünk *Csurra Mihók* szent-tamási magát *Lázár Farkas* uramnak szent-tamásinak, hogy csak ez eczeri vétkét megengedgye, valamikor elszöknék, vagy elmenne az ő kegyelme *Lázár Farkas* földjéről és jobbágyása alól, hát mindenütt minden törvén nélkül mind fejedelem levele ellen és minden törvénbeli remedium ellen és elleneállítás ellen megfoghassa és fejéhez Dúlhasson mind nemes ember háta megett, az messze fekvő városon is mindenütt, mint jobbágyát s haza hozhassa. Ezt mü előttünk szabad akarátja szerint szóltá és kötötte ő maga szabad lévén mindeneknek keserítése nélkül és ingerlése nélkül és mind penig *Lázár Farkas* uramék adósságát megfizesse. Ezt mü az mü hitünk szerint írtuk és pecsétünkkel megerősítettük.

(P. H.)

(P. H.)

(P. H.)

(P. H.)

(P. H.)

(P. H.)

(Eredetije az *Endes-család csíkszentsimoni levelesládájában.*)

998.

*Akáca Balázs földet ad el csík-szenttamási Lázár Farkasnak.
Kelt*

Cs.-Szt.-Tamáson 1587. nov. 28.

My *Biró Gergely* szenttamási nemes ember, *Biró Pál* ugyan nemes ember, csíkszéki, szenttamási, adjuk emlékezetére mindeneknek, az kiknek illik, az mi levelünknek általa, hogy 1587. esztendőben Szent-Katalin asszony nap után való szombatn *Akács Balás* földet 1587 ad el *Lázár Farkasnak* egy tömlőért és 2 frtért örök áron.

(P. H.)

(P. H.)

(Eredetije az *Endes család csíkszentsimoni levelesládájában.*)

999.

Báthory Zsigmond Ravazdi György várhegyi várnagynak meghagyja, hogy Hadnagy Mihálynak László Ferencz darahantért cserébe Kanta

Antal jobbágyot átadja. Kelt Medgyesen 1588. decz. 21.

Egregie nobis dilecte. Salutem et favorem. Az mely *Kanta Antal* nevű jobbágyot mi *Hadnagy Mihálnak* adtunk volt *László Ferenczért*, az mi darabantunkért, hagyjuk, hogy mind házastól bocsásd kezében azt *Hadnagy Mihálnak*. Nec secus facturus.

Datum Megyesini 21. die Decembris anno 1588.

SIGISMUNDUS BATHORY
de Somlio mp.

Külczim : Egregio *Georgio Ravazdy* capitanes arcis nrae *Varhegy* et judici regio sedium *Siculicalium Sepssy, Kizdy et Orbay* etc. nobis sincere dilecto.

(Eredeti *Székely Nemz. Múz. M. 39. sz. a.*)

1000.

Antal Pálné, Börcsényi Borbára három ház jobbágyát Rákosfalván és Amádéfalván Csíkszékben eladja Lázár Farkasnak. Kelt Csík-Szent-

Tamáson 1589. jan 17.

Mű *Biró Pál, Gecző Tamás* szenttamásiak és *Márkus Pál* jenőfalvi nemes emberek, Csíkszékben lakozandók, adjuk emléke-

zetére mindeneknek, az kiknek illik, az mü jelenvaló levelünknek rendiben, hogy jövének mü előnkbe egyfelől az vitézlő *Lázár Farkas* urunk azon fellyel megírt szenttamási csíkszéki, más részről az néhai vitézlő amadéfalvi *Antal Pálnak* meghagyott felesége *Börcsényi Borbára* asszony orbai széki, ugyan *Borbára* asszony szabad akarata szerént élő szájával, nyelvével mü előttünk ilyen választ tön, hogy az, mely három ház lakos jobbágya vagyon ő neki, kinek ketteje *Rákosfalván*, tudniillik Miklós Máté és Bott György, az harmadik vagyon *Amadéfalván*, kinek neve Tankó Sándor, melyek azon fellyel megírt Csíkszékben vadnak, mely három ház jobbágyot adott volt ugyan *Borbára* asszonynak jegyruhájába fiúról-fiúra meghíhatatlanul az *amadéfalvi nemes Rától Imre*, azokat az három ház jobbágyokat adta azon fellyel megírt vitézlő *Lázár Farkas* uramnak pro fl. 24, miért hogy őneki minden dolgaiban és főképpen azoknak az jobbágyoknak kivételében azon megírt *Lázár Farkas* uram volt minden gondviselője, ennek utánna is. minden gondviselésit ő kegyelme fogatta fel és ő viseli minden gondját. Ezekre való tekintetből adta *Lázár Farkas* uramnak azon fellyel megnevezett három ház jobbágyokat, sőt adá, vallá és perpetuálá mü előttünk az megírt vitézlő *Lázár Farkas* uramnak fiúról-fiúra, maradvárol-maradvára meghíhatatlanul örök bírni azon fellyel megnevezett 24 fl. Kinek bizonyására és erősségére adjuk ez mü pecsétés levelünköt az mü hitünk szerént.

Költ ez levél azon fellyel megnevezett *Szent-Tamáson*, pénteken, szent *Antal* confessor napján, anno domini 1589.

Idem qui supra.

(P. H.)

(P. H.)

(Eredetije az *Endes-család csik-szentsimoni leveles ládájában.*)

1001.

Vitézlő Jankó Gáspár csereszerződése Torjai Pál fejedelmi drabanttal, egy «örök»-öt adván cserében Maksán (Háromszékben) az utóbbi »ülés-helye«-ért. Kelt Maksán 1590. jan 5.

Mi kik vagyunk ez dologban megíratott bírák, tudni illik *Máté Gergely* és *Zabó Máté* nemes személyek Kézdi-székben, *Maxán* lakozandók és *Nagy Lőrincz* dálnoki praedicator, *Deme-*

ter Gergely, ő nagysága jobbágya, adjuk emlékezetre mindeneknek, az kiknek illik, hogy az felyül megirt napon és esztendőben jövének mi előnkben ilyen tiszteletes személyek, egyfelől az vitézlő Jankó Gáspár, másfelől Torjai Pál urunk ő nagysága drabantja ugyan Kézdiiben, Maxán lakozandók, tőnek mi előttünk ilyen alkalmat és végezést, hogy az megmondott vitézlő nemes Jankó Gáspár ada egy örököt Torjai Pálnak cserében, az megmondott Torjai Pálnak ülés-helyéért, mely örök vagyon, az melyet az vitézlő Jankó Gáspár adott Torjai Pálnak Kézdi-székbén, Maxán, egyfelől mesgyés szomszédja Hadházi Pál, Czomortani Tamás jobbágya, másfelől peniglen Kelemen Demeter, urunk jobbágya. Annak felette ez megmondott örök mellett adott az vitézlő Jankó Gáspár fl. 75 és egy lovat és valami törvény folyásában való dologban érte volt fl. 13, azt is az örök mellett leszállította. Viszontag penig az megmondott Torjai Pál adá az megmondott ülés-helyért az ő ülés-helyét, mely vagyon az megmondott széken, Maxán ; egyfelől szomszédja Mihály János jobbágyak. Gáspár Jankó, másfelől Kis István, ki annak előtte drabant jószág volt. Az fizetésnek peniglen rendelteték így : hogy az jövendő husvét napjára kész pénzül harmincznyolczadfél forintot tartozzék megfizetni praefatus k. Gasparus Jankó Torjai Pálnak. Az más fizetés nap szent Tamás napja az fl. 3VIII-nak (így!) ilyen okon, hogy az megirt fl. 75 megadná Jankó Gáspár Torjai Pálnak, tartozzék minden okvetetlen Torjai Pál az ő ülés-helyéből kimenni és az vitézlő Jankó Gáspárnak kezére bocsátani az felül megirt ülés-helyit. Az felett Torjai Pál is az ő ülés-helyében veszteg lehessen és lakhassék, míg nem az fizetés ő neki épen megleszen. Az felül megirt végezést valamellik fél meg nem állaná, hát az megálló fél az meg nem álló félén ezen birák erejével fl. 25 vehessen. Az két része az biráké, az harmada az peresé.

Haec nos praefati arbitrii fide nostra mediante profitemur hujus rei contractum in hunc modum fuisse factum. Anno dieque supra dicto. Sub sigillis nostris confirmatum atque consolidatum.

Addendo haec. Ez is végeztetett a praefatus személyek közt, hogy az k. Jankó Gáspár az mely örökségei, az praenotatus Torjai Pálnak adott, annak az adaját mi előttünk leszállitá és szabadságos képpen kezére bocsátá. Azonképpen Torjai Pálnak szabadságos képpen adó nekül bocsátá az ő örökségét az k. Jankó Gáspárnak.

Ez megirt dologban szemben voltak az k. Jankó Tamás és Jankó István és mellé állanak, consentiálának az megirt végezéseknek.

(P.h.)

(P. h.)

(P.h.)

(P.h.)

Kivül : Jankó Gáspárnak Torjai Pállal való cserések (így !) ben való jószágról.

(Eredetije, a lap alsó szegélyén négy gyűrűpecsét nyomával, *Sepsi-Szt.-Györgyön, ifj. Gödri Ferencz polgármester úr gyűjteményében.*)

1002.

Báthory Zsigmond oklevele arról, hogy Bacz Katalin, maksai Jankó Gáspár felesége, protestált mindazon egyezés ellen, mely kis korában közte és sárfalvai Károly István a fejedelmi testőr gyalogok kapitánya között a Székely Andrástól örökölt esztelneki birtok tíz jobbágya iránt köttetett. Kelt Várhegy várában 1590. január 25.

Nos *Sigismundus Bathori* de Somlyo, vajvoda Transilvaniae et Siculorem comes etc. memoriae commendamus per praesentes, quod nobilis domina *Catharina Bacz*, consors nobilis agilis *Casparis Janko de Maksa*, nostram veniens in presentiam per modum protestationis et retractionis nobis significare curavit in hunc modum, qualiter temporibus superioribus inter ipsam protestantem ab una ac *Egregium Stephanum Karoly de Sarfalva* capitaneum peditum nostrorum praetorianorum partibus ab altera ratione et praetextu quarundam decem sessionum jobagionalium in ppsessione *Eztelnek* in sede Siculicali *Kizdi* existente habitatum, per serenissimum quondam principem et dominum *Stephanum* dei gralia regem Poloniae etc. primum egregio quondam *Andreae Zekely alias Bacz* vocato donatarum ac ex testamentaria eiusdem quondam *Andreae Zekely* dispositione, consensusque praefati quondam domini regis Poloniae etc. superinde adhibitione, ipsam protestantem et nobilem quondam puellam *Barbaram Bacz* concernentium, post mortem vero praefatae quondam puellae *Barbarae Bacz* in annotatam protestantem devolvi et condescendere debentium, quaedam compositio et transactio inita et celebrata exitisset in praeiudicium et damnum ipsius protestantis valde magnum. Cum

autem praetata domina protestans in praemissa compositione et transactione per immaturam et imperfectam suam aetatem cum annotato *Stephano Karoly* inita et celebrata multum se defraudatam esse animadvertisset, ob hoc eandem compositionem et transactionem litterasque transactionales, si quae forte superinde ubivis et sub quibuscunque verborum formis confectae et emanatae forent, penitus et per omnia revocasset et retractasset adhuc in aetate sua imperfecta, prout revocavit et retractavit coram nobis harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante.

Datum in arce nostra *Várhegy* feria quinta proxima post festum beatorum Fabiani et Sebastiani martirum, anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo.

(P. H.)

LECTA.

(Eredeti a *Székely N. Múz.* 49/881. 40. sz. a. Gyulai Lajos úr ajándékából.)

1003.

Báthory Zsigmond Ravazdy Györgynek Várhegy vára, kapitányának és Háromszék királybírójának, továbbá a bereczki vámszedőnek, a brassaiak panaszára elrendeli, hogy ezután ne a Perneszy István várhegyi kapitánysága alatt gyakorlatba hozott új, hanem a bereczki vám felállításakor eredetileg meghatározott régi vámtételeket szedjék az árúk után. Kelt Szebenben 1590. febr. 10.

Sigismundus Bathorÿ de Somlio, waivoda Transsilvaniae et Siculorum comes etc. egregio *Georgio Rawazdy capitaneo arcis nostrae Warhegy et judici regio sedium Siculicalium Sepsy, Kizdy et Orbaj,* item nobili teloniatori nostro *Bereczkiensi,* modernis et futuris eorumque vices gerentibus praesentes visuris salutem et favorem. Ex gravi querela egregii prudentum et circumspectorum judicis et si juratorum civium civitatis nostrae *Brassoniensis* intelligimus, quomodo et si in initio statim eredeti telonii *Bereczkiensis* vectigal quoque telonii, quid et quantum ratione quarumlibet rerum solvi dependique debeat, limitatum sit; ac eadem limitatio ad certa usque tempora citra omne aliorum detrimentum in usu fuerit, tamen non ita pridem, dum videlicet egregius *Stephanus Pernezÿ de Oztopan* capitaneatum in dicta arce nostra War-

hegy exerceret, idem *Stephanus Pernezý*, teloniatorque ejus temporis immutata post positaque priori limitatione, novum et inusitatum vectigal superinduxisset, secundum quod modernus quoque teloniator noster consueto et antiquitus ordinato vectigali non contentus ab ipsis civibus et incolis *Brassouiensibus*, atque adeo universitate districtus *Barczensis*, inibi transeuntibus aut redeuntibus telonium exigere cepisset, et etiam hodie exigeret in detrimentum eorundem manifestum; supplicantes nobis demisse, ne eos hac molestia affici permetteremus. Itaque nolentes nos eosdem cives contra morem veterem hac inusitata telonii exactione gravari, antiquam limitationem vectigalque in initio erecti telonii institutum in vigore relinquentes, novam autem ab ipso *Stephano Pernezý* superinductam limitationem exactionemque penitus tollendum et abrogandum duximus, prout prius et antiquum vectigal in vigore relinquimus, posterius autem tollimus et abrogamus praesentium per vigorem. Quo circa vobis harum serie committimus et mandamus firmiter, ut vos quoque a modo deinceps successivis semper temporibus proventus praedicti nostri telonii *Bereczkiensis* non juxta vectigal ab ipso *Stephano Pernezý* ordinatum, sed secundum antiquam ordinationem, limitationem, modumque ab ipsis civibus *Brassouiensibus* incolisque districtus *Barczensis* exigere, eosdemque praeter usitatum antiquum consuetumque vectigal nulla aliqua nova exactione vel molestia afficere debeatis. Secus non facturi, praesentibus perceptis exhibenti restituti.

Datum in civitate nostra Cibiniensi die decima mensis Februarii anno domini millesimo quingentesimo nonagesimo.

SIGISMUNDUS BATHORY mp.

(P. H.)

Kivül: Super theloneo Bereczkiense.

(Eredeti, papiron, rányomott fej. pecséttel, a *Brassó v. Itrban* 599. sz.a.)

1004.

Báthory Zsigmond adománylevele Kovacsóczy Farkasnak Körtvélyfája, Nagyszederjes, Csanád, Vadad birtokok felől, melyek Pókai Péter magvaszakadtával szállottak a fejedelemre. Kelt Gy.-Fehérvárt, 1590.

julius 1.

Nos *Sigismundas Bathori* de Somlyo vaiuoda Transsylvaniae, et Siculorum comes, memoriae commendamus tenore praesentium

significantes, quibus expedit uniuersis, quod nos rationem habentes praeclarae fidei, gratorum obsequiorum atque servitiorum magnifici domini *Volffgangi Kowachoczi*, cancellarii et consilarii nostri, quae ipse iam inde ab initio non praedecessoribus tantum nostris laudatissimis principibus, diuo nimirum *Stephano* regi Poloniae, magno duci Lithuaniae, Russiae, Prussiae etc. patruo nostro, ac illustrissimo similiter sanctae memoriae parenti nostro, sed nobis etiam et huic regno in omni, quo hactenus versati sumus rerum nostrarum statu, atque reipublicae ipsius administratione, summo semper studio, cura, officiique sui assiduitate, exhibuit et praestitit ac in futurum etiam exhibiturus est: totales et integras portiones possessionarias in possessionibus *Körthwelyfaia* simul eum domo et curia nobilitari, *Nagy-Zederies et Chanad* in comitatu Thor-densi, deinde *Wadad*, in sede siculicali *Maros* existentibus habitas, quae alias egregii quondam *Petri Pokay* de eadem praefuisse, sed per mortem et defectum seminis eiusdem ad nos, consequenterque collationem nostram iuxta veterem et approbatam regni huius nostri legem et consuetudinem, rite et legitime deuolutae esse perhibentur et redactae; totum item et omne ius regium, si quod in dictis portionibus possessionariis, domoque et curia nobilitari etiam aliter qualitercunque haberetur, aut eaedem et idem nostram, ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concernerent collationem, simul cum cunctis suis utilitatibus stb. (a szokott styl szerint) memorato *Wolffgango Kovachoczi* ....¹⁾ ipsorumque haeredibus et posteritatibus masculini sexus, illis vero deficientibus (aut non ?)²⁾ existentibus foemineae etiam sexus uniuersis; portionem quidem in fala possessione *Körthwelyfaia* .....³⁾ aliqua vel necessitate adducti, vel nos ipsi vel successores nostri, eam arci (*Görgény*)⁴⁾ quam olim pertinuit restituere opus haberemus, id ut commodo eorum facere possimus, aliam possessionem, numero colonorum et fructuositate ipsa, cunctisque pertinentiis similem huic et aequivalentem tam nos, quam successores nostros, eisdem, aut haeredibus et posteritatibus eorundem praenotatis iure perpetuo

¹⁾ Másfél sor egérrágás miatt hiányzik.

²⁾ Egy-két szó hiányzik.

³⁾ Két sor egérrágás miatt hiányzik.

⁴⁾ Egy-két szó hiányzik. *Görgény* vára értendő.

datturos ac curiae quoque ipsius iustum ac condignum praecium, secundum veram et realem eius aestimationem eisdem praesenti pecunia persoluturos promittimus, reliquas vero iure perpetuo et irrevocabiliter tenendas, possidendas, pariter et habendas, salvo iure alieno dedimus, donavimus et contulimus, prout damus, donamus, et conferimus barum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante, quas nos in formam privilegii nostri redigi faciemus, dum nobis in specie fuerint reportatae.

Datum *Albae Juliae*, primo die Julii anno Domini millesimo quingentesimo nonagesimo.

STIGISMUNDUS BATBOM mp.

(P. H.)

P. GYULAI mp.
Secretarius.

(Eredeti je pergamenen, rányomott pecséttel, *Ádámoson*, *Bocskay Zsuzsánánál*.)

1005.

Gy.-Fehérvárt, 1590. szept. 27.

Báthory Zsigmond Maksai Jankó Gáspárnak adományozza *Küs István* maksai örökségét, a mely régebben *Gazda Márton* pixidariusé volt.

Kelt Gy.-Fehérvárt, 1590. szept. 27.

Beiktatják 1590. okt. 7-én *Thot Márton* és *Máthé Gergely de Maxa*.

(Eredeti beiktató jelentés a *Szék. Nemz.-Múz.* 49/881. 58. sz. a.)

1006.

Orbai-széki hat falu közösen használja, a *kovásznai és pávai erdőt*.

Gy.-Fehérvárt, 1591. május 3.

Báthory Zsigmond Ravazdy György Várhegy kapitányának és Háromszék főkirálybírájának és többi tiszteinek elrendeli, hogy miután panaszkodtak előtte *Domokosfalvi Czirjék* Bálint, *Tamásfalvai Thamásfalv* Mihály és *Wggron* Tamás özvegye és *Domokosfalva, Tamásfalva és Szörce* összes lakosai, hogy a *kovásznai és pávai erdőt Zabola és Papolcz* falu között *Orbaiszé*kben, *Kovászna, Páva és Körös* faluk lakóival emberemlékezet óta együtt békésen bírták, most pedig Ko-

vászna, Páva és Körös lakosai, midőn ők oda fáért mennek, őket, gá-
tolnák és halállal fenyegetnék: meghagyja azért, hogy a közös erdők
használatában őket megvédelmezzék.

Kelt Gy.-Fehérvárt, 1591. május 3.

SIGISMUNDUS BÁTHORY. (P. H.)

(Eredetije a Szék. Nemz.-Múz. 81/881. 6. sz. a. Szörcei Vincze
ajándéka.)

1007.

Csíki vasbányászok lőfősége. Kelt Gy.-Fehérvárt, 1591. nov. 15.

Báthory Zsigmond a csíki vasbányák művelésénél szerzett érde-
mekért lőfőséggel adományozza meg a következőket : (nobiles et agiles)
Kovács Gyulát és Istvánt, *Antal* Jánost, *Lőrincz* Istvánt, *Móré* Pétert,
Miklós Lukácsot, *Kamuthy* Balázst, *Kovács* Bálintot Dánfalváról, *Ko-
vács* Ambrust, *Koncz* Benedeket Szt.-Mihályról, *Csáky* Antalt és *Máté*
Pétert Vacsárcsíról, *Fodor* Istvánt Rákosról, *Márton* Jánost Somlyóról,
Fena Mártont Szt.-Györgyről, *Kovács* Pált és *Vizy* Miklóst Jenőfal-
váról, *Béres* Tamást Borsováról, *Béres* Balázst Göröcsfalváról Csík-
székben, *Barabás* Tamást Killyénfalváról Gyergyóból, *Pál* Jánost Felső-
falváról Kászonszékben azon érdemekért, melyeket ők a csíki vasbányák
művelése körül tanúsítottak, (quae ipsi nobis in cultura ferifodinae
nostrae Chykiensis exhibuerunt et impenderunt) a kik mestersége és
ügyessége által a csíki vasbányák már évek óta műveltetnek s a kik
a fejedelem nagy hasznára működtek most is és reméli működni fognak
ezután is, ha munkájokat valamivel megjutalmazza. A miért is primi-
pilusokká teszi őket és utódaikat, hogy műveljék tovább a bányákat
és szükség esetén jól felszerelve lovon szolgáljanak a hadban.

Kelt Gy.-Fehérvárt, 1591. nov. 15.

Sennyei Pongrácz és Petki János commissariusok megerősítik
1609. május 30-án.

(Eredetije a csíkmegyei levéltárban.)

1008.

Gyárfás Gáspár testamentumában 1592. márcz. 2.

„Ittem Gyárfás Boldizsár *senkelt* vala énnékem egy darab örököt... és én is *senkeltem* ¹⁾ vala az örökért egy disznót hetedmagával, egy ón kannát, egy mag méhet“ stb.

(Eredetije a *Szék. Nemz.-Múz.* 110/891. sz. a.)

1009.

Az Eresztvényi család primipilatusa. Kelt Gy.-Fehérvárt, 1593. jul. 9.

Báthory Zsigmond megtekintvén Eresztvényi *Ereztvény* *Balázs és Mihály* nemesek (nobilium agilium) hű szolgálatait, őket a gyalog pixidariusok közül és a pór állapotból kiveszi és az erdélyi primipilus székelyek közé emeli ; úgy hogy ők és utódaik jó lovas hadi készülettel szolgáljanak. Házukat *Eresztvényen* Bessenyei Mihály és Gazda János pixidarius szomszédságában kiveszi minden közteher és adófizetés alól. Meghagyja *Sennyei Pongrácz* udvarmesterének, tanácsosának és *Várhegy* kapitányának s mindeneknek, hogy őket adóval ne terheljék.

Kihirdettetett 1593. szept. 16-án a várhegyi várban a háromszéki nemesek, lófők és közrend gyűlésében. Aláírva: Deák Gáspár, Háromszék jegyzője.

(Eredetije a *Szék. Nemz.-Múz.*-ban hártván 21/882. sz. a. özv. Bernáld Mihályné, sz. Eresztvényi Mária úrhölgy ajándékából.)

1010.

Tőke György *jobbágyúl köti magát Lázár Farkasnak. Kelt Alsó-Csernátónban 1593. decz. 20.*

Mű *Beke Ferencz*, felső *Csiky Mihály*, *Csiky Miklós* lófő személyek és *Molnár Lőrincz* urunk ő nagysága veres darabantja, *Kézdiszékben Alsó-Csernátónban* lakozandók, kik ez alatt megírt dologban fogott bírák vagyunk, adjuk emlékezetre mindeneknek, az kiknek illik, az mi levelünknek rendiben, hogy anno domini 1593. 20. Decembris jövének mű előnkben ugyanazon megírt Csernátónban

¹⁾ Németből átvett szó = ajándékozott.

egyfelől az vitézlő szenttamási *Lázár Farkas* Csíkszékéről, másfelől *Tőke György* feleségével, gyermekeivel egyben, mely *Tőke György* szabad és jó akaratja szerint mű előttünk mind feleségével, gyermekeivel egyben, mindenik szembe lévén, adá örök jobbágyúl magát fiúról-fiúra meghihatalanképpen, ilyen conditioval, hogy az miképpen az megírt *csernátoni* vitézlő *Bernad Márton Kézdiszékben* lakozandó, ura parancsolatjával megkérte volt az megírt *Tőke Györgyöt*, azon alsó-csernátoni *Csiky Ferencztől* lófő személytől, kihez neki semmi köze nem volt, úgy fogadá fel az megírt vitézlő *Lázár Farkas* uram, hogy mindenütt az megírt jobbágyanak gondját viseli és *Csiky Ferencznek* és dologbeli pernek gondját viseli. Köti magát pedig a megírt *Tőke György* erre szabad és jó akaratja szerint, hogy ha önként elmenne és bolcsúvétlen az megírt vitézlő *Lázár Farkas* uram földiről akaratja ellen, hát mindenütt, mind falun, mezőn, városon, erdőn, malomban, mindenütt, akármilyen névvel neveztesse, minden törvén nélkül az vitézlő *Lázár Farkas* uram az megírt *Tőke Györgyöt* megfoghassa mind feleségestől, gyermekestől s mind pedig az ő maradvánit, főemberek keze alól is azonképpen, kinek ellene ne állhasson se inquisitioval, se repulsioval, se semminémű törvénybeli remediummal. Melynek erős és bizonyos voltáért mű fellyel megírt bírák az mű levelünket hitünk szerint írttuk és megpecsételtük, anno die et loco praenotatis.

(P. H.)

(P. H.)

(P. H.)

(P. H.)

(Eredetije az *Endes-család csíkszentsimoni leveles ládájában.*)

1011.

Molnár Balázs köti magát jobbágyúl csíkszenttamási Lázár Farkasunk:

Kelt Csík-Szent-Tamáson, 1594 jan 6.

Mű *Szász István jenőfalvi* nemes ember, *Varga Ferencz szenttamási* nemes ember, csík-székiek, adjuk emlékezetre mindeneknek, az kiknek illik, az mű jelenvaló levelünknek általa, hogy jöve mű előnkbe az vitézlő *szent-tamási Lázár Farkas* egyrészről csík-széki, másrészről az *Molnár Balázs* ugyan szenttamási csík-széki és adá mű előttünk az fellyel megírt *Lázár Farkas* uramnak örök jobbágyúl firől lira meghihatalanál örök jobbágyúl

az fellyel megírt Molnár Balázs szabad élő szájával, nyelvével, szabad akaratja szerint illeti okból, mivel hogy a *szentthamási Balázs János* fején érte vala Molnár Balázst, mivelhogy egy tömlője veszett volt el Balás Jánosnak, mivelhogy Lázár Farkas uram megmenté haláltól és megfizető Balás Jánosnak az tömlőről ; de mivelhogy Lázár Farkas uram meg nem hívé, hogy az ő kegyelme földéről el nem menne, hát a *szentthamási Barla Márton* kezes lón és köté magát szabad akaratja szerint az fellyel megírt Molnár Balásért illenképpen, hogy ha elmenne az Lázár Farkas uram földéről, hát az fellyel megírt Barla Mártonon vagy maradváján is az fellyel megírt Lázár Farkas uram vagy az ő maradéki minden törvénybeli remedium ellen, se új ítélet, se repulsio, se semmiféle törvénybeli tilalun, se fejedelem levele, semmi ne használhasson, damna fl. 25 vehessen Barla Mártonon, ha marhájból ki nem telnék, ő magát is megfoghassa érette. Ez felivel megírt Molnár Balást ugyan megfoghassa Lázár Farkas uram és mind maradéki, mind örök jobbágyát ez levél erejével. Kinek bizosságára attuk mű az mű hüt szerént való pecsétés levelünköt.

Ez levél költ vízkereszt napján *Szt-Tamáson* anno domini 1594.

(P. H.)

(P. H.)

(Eredeti, a *csíkszentsimoni Endes-család levelesládájában!*)

1012.

Báthory Zsigmond csíkszenttamási Lázár Farkasnak a lófőségre emelt Bőre Máté szenttamási jobbágya, helyett egy jobbágytelket adományoz Szenttamáson. Kelt 1594. nov. 1.

Nos *Sigismundus Báthory* de Somlyo, dei gratia princeps Transylvaniae et Siculorum comes etc. memorie commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod nos cum ad nonnullorum dominorum consiliariorum nostrorum singularem intercessionem nobis propterea factam, tum vero attentis et consideratis fidelitate et fidelibus servitiis egregii *Volffgangi Lázár de Szent Thamas*, quae ipse nobis et huic regno pro locorum temporumque varietate fideliter exhibuit, et impendit ac in futurum etiam exhibiturus et impensurus est, atque etiam in re-

compensationem nobilis agilis *Mathei Bőre*, alias coloni sui in possessione *Szent-Thamas* degentis, quem nos ex ordine plebeo exemimus atque in *munerum primipilorum Siculorum sedis Siculicalis Csik* aggregari et ascribi fecimus: totalem et integram sessionem nostram iobagionalem populosam in eadem possessione *Szent Thamas*, vicinatatibusque domorum providorum *Andreae Leveles* ab una ac *Petri Gyűtő* parte ab alia, in qua ad praesens providus *Paulus Mark* colonus noster personalem facit residentiam, in praefata sede Siculicali *Csik* existente habitam, totum item et omne ius regium, si quod indicta sessione iobagionali etiam aliter qualitercunque existeret, aut eadem et idem nostram ex quibuscunque causis, viis, modis et rationibus concerneret collationem, simul cum cunctis suis utilitatibus stb. (a szokott styl szerint) memorato *Volffgango Lázár* ipsiusque haeredibus et posteritatibus universis, gratiose dedimus donavimus et contulimus, imo damus, donamus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter tenendam, possidendam, pariter et habendam salvo iure alieno harum nostrarum vigore et testimonio litterarum mediante. Quas nos in formam privilegis nostri redigi faciemus, dum nobis in specie fuerint reportatae.

Datum in civitate nostra Alba-Julia, prima die mensis Novembris, anno domini millesimo quingentesimo nonagesimo quarto.

SIGISMUNDUS BATHORI mp.

(L. S.)

(Eredeti, az *Endes-család csíkszentimoni levelesládájában.*)

1013.

Karda Lukács jobbágyúl köti magát Lázár Farkasnak. Kelt Csík-

Szent-Tamáson 1594. december 1.

Műkor írnának 1594 esztendőben szent András nap után való csütörtökön, adjuk emlékezetre mindeneknek, az kiknek illik az mű levelünknek rendiben. Mű előttünk, kik ebben kötött bírák csíkszékiek, nemesemberek, Szent-Thamásról *Gyűsző Thamás*, Jenőfalvából *Ladó Péter*, Rákosról *Mikely Jósa* urunk ő nagysága darabantja, ezek előtt vötték az vitézlő *Lázár Farkas* uramtól *Karda Lukácsot* kezességen 25 frtig; azért az 25 frtért kezes

jenőfalvi Márkos Emre, Ferencz Geréb uram jobbágya, Madarason Dobra János ; ezek így kötötték magokat, hogy ha elmenne Karda Lukács Lázár Farkas uram keze alól, minden törvény nélkül megvehesse Lázár Farkas uram az felyúl megírt kezeseken az 25 fl., semmivel eleibe ne állhassanak, semmiféle törvénybeli orvossággal meg ne állhassanak, se repositioval, ezen levélnek erejével megvehessék az 25 forintot. Ezt mű bíról az mű hütünk szerént írtuk és pecsétünkkel megpecsételtük.

(P. h.)

(P. h.)

(P. h.)

(Eredetije az *Endes-család csik-szentsimoni levelesládájában.*)

1014.

Andrási Péter fiai Andrási Mátyás és János folyamodványa Rudolf császár-királyhoz, hogy atyja hűségét és az ő hadi szolgálataikat megtekintvén, erdélyi ősi birtokait, melyeket atyjok életében új adományyal megerősített, adassa vissza. (Kelt Krasznahorkán, 1595. jan. 2.)

Sacratissima Caesarea Regiaque Maiestas, Domine Domine clementissime.

Quae fuerit parentis nostri *Petri Andrasi* erga sacro sanctam Hungariae coronam, Maiestatesque Vestras fidelitas, optime habet Maiestas V. cognitum. Vitam suam, bona et nos cum adhuc pueri essemus, in apertum periculum coniecit, multos anno magnas miserias in Hungaria pertulit, nos autem inter alpes, silvas densissimas, valles profundissimas, et saepius in feros ferocissimos, nisi cura sersorum parentis nostri ex Dei benignitate fuissemus conservati, *Stephanus Bathori* Turcis tadere voluit., Nunquam parens noster a fide Maiestatis V. discessit, et post mortem nos ambos in servitiis Maiestatis V. reliquit, in quibus etiam acrevimus, nam ambo Agriae uliliter per Dei gratiam militiam exercuimus, et minor nostrum etiam nunc isthic servit. In expeditionibus autem superiorum duorum annorum semper in persona ambo affuimus, et extra nostrum stipendium ex proprio ultra centum milites habuimus. Cum iam Deus ex sua benignitate bonam occasionem dederit Maiestati V. in Transylvania, supplicamus humilime, ut nostra quoque bona avita et paterna liberentur ex alienis manibus, et nos possimus

rehabere, quia omnino contra coronae regni Hungariae maiestatem, iustitiam et regni iura fit, si a vero sanguine abalienentur. Neque parens noster, neque nos fuimus coronae proditores, quod *Stephanus Bathori* per notum (*sic!*) infidelifalis ea aliis dedit. No-
verit hoc quoque Maiestas V. Sacratissima, quod parenti nostro et nobis omnia nostra avita et paterna. bona Transylvaniae Maiestas V. vivo adhuc patre nostro *Petro Andrasi*, per novam donationem confirmavit.

(Aláírás nincs.)

Kivül a folyamodvány hátán : Ad sacratissimam Caesarem
Regiamque Maiestatem, Dominum Dominum clementissimum
Humilima supplicatio de bonis Transylvanicis

MATHIAE et JOANNIS ANDRASI
filiorum quondam PETRI ANDRASI.

(Eredetije a bécsi cs. és kir. közös pénzügyminist. levéltárban
„Siebenbürg. Urkunden“ csomó.)

Jegyzet: Az Andrásy-fiak folyamodványa annyiban nem lett eredménytelen hogy Rudolf csakugyan írt érdekökbén Báthory Zsigmondnak Prágából (1595. febr. 18.); Andrászi Mátyás kérésére Miksa főherczeg is írt az erdélyi fejedelemnek Kassáról (1595. jul. 13.) erdélyi birtokaik visszaadatása végett; de azért erdélyi birtokaikat többé vissza nem kapták. (E leveleket ld. a Székely Oklevéltár IV. kötete 124—127. l.)

1015.

Andrasi Péter fiai és örökösei Andrasi Mátyás és Péter Rudolf császár királyhoz ismételve folyamodnak erdélyi birtokaik visszaadatása

végett. Kelt Krasznahorka várában 1595. jan. 2.

Sacra Caesarea Regiaque Maiestas, Domino Domine clementissime.

Maiestas V. clementer cognoscere potest ex supplicatione nostra, de quibus negotiis humillime supplicavimus, dignetur Maiestas V. iustam nostram postulationem elementer perpendere, et hac oportunitate oblata, omnes difficultates in bonis nostris Transylvanicis restituendis tollere, et ad antiquum modum reformare; quod nos nostris fidelibus scrvitiis sempe dum vivemus Maiestati V.

demereri studebimus. Deus optimus maximus Maiesiatem vestram diutissime conservet incolumem.

Ex arce *Karasnahorka* 2. Januarii anno 1595.

Maiestatis Vestrae sacratissima

fideles subditi ac servitores humilimi

MATTHIAS et JOANNES ANDRASI

PETRI quondam ANDRASÏ

filii atque haeredes.

Külcím: Sacratissimae Caesareae Regiaeque Maiestati, domino domino nobis semper clementissimo.

(Eredeti je, kis gyűrü pecséttel lezárva, a *bécsi cs. és kir. közös pénzügyminist. levéltárában* „Siebenbürg. Urkunden“ fasc.)

1016.

*Kopácsi Ferencz*¹⁾ *folyamodványa Rudolf császár-királyhoz, hogy Veres János, Andrási Péter fiai és mindazok erdélyi birtokai, a kik azokat a csász. felség iránt való hűség miatt, Báthory István vajda által másoknak adományoztatván, elvesztették, visszaadassanak. (Kelt Prágában 1595. fan.)*

Sacratissima Caesarea Regiaque Maiestas, Domine Domine mihi clementissime.

Ante annos sex *Joannes Veres* Transylvanus, ut bona sua in Transsylvania a *Stephano Bathory* aliis distributa Maiestatis V. S. autoritate consequi possit, hic Pragae intercesserat. Quod hactenus consequi non potuerit, factum est capitaneorum illius temporis generalium Cassoviensium negligentia. Saepius interim intercessit, atque ut eius negotii curam, dum se idonea offerret occasio, ego apud Maiestatem V. agerem, amice me hortatus est. Idem superioribus diebus fecit, ut cum iam divinitus haec praeclara oblata sit oportunitas, Maiestati Vestrae S. in memoriam revocarem tunc,

¹⁾ *Kopácsi Ferencz* 1575-ben, midőn a szt. páli csata után Békés Gáspár és párthívei Erdélyből kibujdostak s Felsőmagyarországon és Lengyelországban bolyongtak, Békés Gáspár »szolgája«, a kit bujdosásában a császárhoz, Rueber kassai főkapitányhoz, Dudith Andráshoz küldözgetett stb. V. ö. Békés G. leveleivel a Tört. Tár 1880. évf. 124, 125. 127 l.)

cum tractatio cum Transylvaniae vaivoda instituetur. Idem filii *Petri* quondam *Andrasi* literis et supplicis libello misso fecerunt.

Ego vero, Sacratissime Imperator, et horum et omnium fidelium, qui sub *Stephano Bathori* in summas vitae miserias ob fidem Maiestatis V. sancte declaratam inciderunt, nomine, Maiestatem V. humilime obsecro, ponat clementer ante oculos eorum excellentem fidem atque insignem ruinam, redeant omnia ad pristinam statum auspiciis Maiestatis V. S. Nunc est tempus, ut omnium dissidiorum tollatur nodus atque ansa, et ut omnes, qui Turcis subiecti non sunt, Hungari ad verum atque legitimum regem, Maiestatem V. revocentur. De his ego saepius etiam scriptotenus egi apud Maiestatem V.

Maiestatis V. Sacratissimae

fidelis et humilis servus
FRANCISCUS COPACZI m. p.

Kivül: Ad Sacratissimam Caesaream Regiamque Maiestatem etc. etc.

Humilimum Memoriale Francisci Copacÿ.

Pro *Joanne Veres*, filiis *Petri Andrasi* et omnium, quibus pro fide erga Caesarem Maiestatem bona fuerunt ademptae.

(Eredeti je a *bécsi cs. és kir. közöspénzügyminist. Itrban* »Siebenbürg. Urkunden« csomó.)

1017.

Fejes Mihály a havaseli hadjáratból megírja feleségének Csernátonba, hogy miket és kiktől küldött neki be Erdélybe s utasításokat ad a gazdaság vezetésére vonatkozólag. Kelt a havaseli Görgiese mellett a Jammicza (Jalomnicza) folyó mellett 1595.

Köszönetemnek utána egészséget írok, melyet felőled is kívánok hallani, továbbá küldtem *Dyák Mihálytól* 3 ezüst karikát, két darab lapos ezüstöcskét, 3 saint (így!), 1 aranyat, 2 tallért. Kérd meg *Diák Mihályon*, lássad azt is, hogy adjon jól, mind aranyat, mind tallért. *Sylesztter Istvánnak* földje vagyon nálunk zálogon pro fl. 5. tíz oszpora héján. Irasd fel a derék registrumba. Az *Benkő Mihály* füvit kaszáltasd meg. Szólj az asszonynak, nám az is tudja, hogy két forintot, adtunk reá.

Bodor Antaltól kérj két syveget, a mentének a posztó szélyt, mely megért volna fél tallért. *Mihály vargától* küldtem 1 tallért, többet rajta ne kérj. Pénzt küldtem vala tőle ; két sapkát, egy szablyát, főt, egy sarut, két fosztánt, egyik gyermeknek való, másik nagy, az béletlen, kék; két küs fejre vetőt ; egy öreg réz borítót. *Barta Jakabnak* az ménes lovat adtam fel két magyar pénzen. Adja meg *László Gergelynek*. Ha meg nem adja, add *László Gergely* kezébe barmát érte. *Chye Mátétől* küldtem két tallért, kérd meg. A mit az földeket az *Senyey* jobbágya *Fodor László* hallom, hogy beveté, írasd meg nékem mind azt, s mind az mit irtam, a felől írj. Az tarisznyabéli felső ruha *Chyki Mihály* komámé, add meg néki. Ha valamint lehetne, szerit tehetnéd, két ökröt venél és ne járnád a két nagyobb ökröt. Isten torocson (így !) meg.

Költ *Görgicse* mellett, tudni illik a *Jannicza* vize mellett, melybe bele hala ma *Beke Tamás* a *Beke András* fia. Anno domini 1595.

FEJES MIHÁLY.

Se az ökröt, se ménes lovat ne hajtasd felettébb az erdőbe; nám mondják elég fánk vagyon.

Barta Jakabon ne kérd a három tallért. *Szaniszló Tamástól* küldtem most egy szőr iszákot ki, egy veres puttonia (így !) sákot, egy üstöt, két fosztánt, mely vagyon *Szaniszló Tamásnál* ; kérd *Barta Jakabtól*. Egyik veres, másik fejr. Az veresnek gyakor apró gomb az melyén. Ezeket kérd meg *Barta Jakabtól*. Kösd, meg barmát érte. Egy bokor veres sinórt küldtem *Mihály vargától*, valamit 3 darab veres tafotát. Isten tartson meg.

Külczím : Ez levél adassék *Chernátonba Fejes Mihálynénak* tulajdon kezében.

(Eredetije fényes török papiroson ifj. *Gödrü Ferencz* úr tulajdonában Sepsü-Szent-Györgyön.)

1018.

Jankó Ferencz levele az egerpatakiaktól „sinkelt“ (ajándékozott) tóhelyről a rétben. Kelt Egerpatakon, 1596. május 5.

Anno domini 1596. Szent Fülöp, Szent Jakab nap után való vasárnapon adának nekem az egerpataki uraim falustól egy darab

ló helt, mely vagyon az rétbén, melyet az víz ide szakasztott, melyet jóakaratok szerint falustól sinkelének,¹⁾ jámborok előtt, *Isák György* előtt, *Fejér György* előtt és az több uraim előtt. In supra praenominato die et loco.

JANKÓ FERENCZ.

(Eredetije a *Szék. Nemz.-Múz.*-ban 49/881. 67. sz. a.)

1019.

Sennyei Pongrácz ítéletlevele Eresztevény és Maksa, Kézdi- és Sepsiszéki határos falvak közti határvillongás kérdésében. Kelt a sepsii

táborban 1597. okt. 6.

Pancratius Senyei magister curiae et consiliarius ser. principis, *capitaneus Siculorum*, comesque comitatus de Kjköllő etc. memoriae commendamus per praesentes quod cum nos in anno 1597. feria vero secunda post festum Francisci confessoris *in castris Sepsiensibus* pro faciendo causantibus iudicio una cum juratis assessoribus consedissemus, akkoron mű előttünk *Maxafalva* képében *Benkő István*, *Maxai Bálint* bíró és *Böjte Tamás* egy felől, más felől pedig *Eresztevényi Mihály*, *Zajzon Bálint* és *Orbán Mihály* bíró *Eresztevényfalva* képében és magok kívánák mi tőlünk és ex spontanea eorum voluntate így deliberalunk köztök, hogy ellegyenek egymás határa nélkül ; miérthogy azon *Kézdi és Sepsi székek között való határ ez két falu határa*, az ország szokása és törvénye szerint mindenik falu az ő határát Szt. György naptól fogva Szt. Mihály napig tilalmasba tarthassák, Szent Mihály nap után Szt. György napig a hol egyiknek szabad, a másiknak is szabad legyen. Ez alatt pedig a kinek barmát behajtják a tilalmasból, az előbbi szokás szerint egy ember barmától négy pénzt fizessenek és vehessenek. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem praesentes litteras nostras sub sigillo nostro extradare concessimus.

Datum die loco et anno in praenotatis.

Extradata per me CASPARUM LITTERATUM
(P. H.) jur., notatium Trium sedium mp.

(Eredetije és jelen századi hiányos másolata a *Szék. Nemz.-Múz.-ban.*)

¹⁾ Németből átvett szó (sehenken) = ajándékozott. Fentebb is előfordult egy 1592. végrendeletben. Ld. 1011. sz. a.

1020.

Nagy István jobbágyúl köti magát Lázár Farkasnak. Kelt Sámsondon,

1598. jan. 20.

Mü *Gál Miklós, Baranyay Tamás, Sámsondon, Maros-széekben* lakó nemes emberek, adjuk emlékezetre mindeneknek, az kiknek illik, az mi jelen való levelünknek általa, hogy jöve mi előnkbe egy részről az vitézlő *Csik-széki Szent-tamási Lázár Farkas*, más részről az *Sámsondon* lakó *Nagy István Maros-széekben* lakó és mi előttünk adá az felyel megírt *Nagy István* magát köté jobbágyul az felyel megírt *Lázár Farkasnak* firól fira meghihatatlanul illeti conditio alatt, hogy ezt kívánná az felyel megírt *Nagy István Lázár Farkas* uramtól, hogy két ökröt és egy borjus ünöt adjon nekie, kit meg is igire *Lázár Farkas* uram *Nagy Istvánnak*. Illekenppen adá be jobbágyul mi előttünk az felyel megírt *Nagy István Lázár Farkas* uramnak, hogy ha elmenne *Lázár Farkas* uram földiről vagy maradékiról, tahát ezen mi levelünknek erejével mind fejedelem jószágában és udvarában, nemes emberek jószágában, és udvarában, falun, városon, mezőn, sokadalomban, malomban, akármiféle nevezetes szabad helyeken megfoghassa és haza vihesse mint jobbágyát, semminemü tervénbeli orvosság, se tilalom, se fejedelem levele semmi ne használjon, hanem megfoghassa és haza vihesse, mint jobbágyát. Kezét is a mi nekünk ez felyel megírt bírónak beadá és vitte *Lázár Farkas* uramnak az felyel megírt *Nagy István*. Kinek bizonyására és erősségére adtuk mi ez mi pecsétés levelünket az mi hütünk szerint.

Datum ex *Samsond*, 20 die Januarii anno domini 1598.

(L. S.)

(L. S.)

Nos idem, qui supra.

(Eredetije az *Endes-család csik-szentsimoni leveles ládájában*.)

1021.

Veres György, kovásznai, jobbágyúl köti le magát papolczi Mikes Be-

nedeknek. Kelt Papolczon 1599. jan. 12.

Mü *Küs Gergely* és *Péter Davit, Demjén** lófő személyek, papolcziak, *Orbai-székiek*, adjuk tudtára mindeneknek, az kiknek

* Más oklevelekben *Dávid Demjén* szerepel.

illik, az mü jelen való levelünknek rendiben, hogy in anno 1599. esztendőben 12 Januárii jüvének mü előnkben egyfelől az vitizló *Mikes Benedek* uram papolczi, másfelől *Kovásznán* lakó *Veres György* Orbai-székiek és tönnek mü előttünk ilyen megmásolhatatlan végezést, hogy az miképpen ennek előtte való jüdőben (!) adta volt az felyel megírt *Veres György* magát zalagút *Mikes Miklós-nak*, mostan ujabban kére *Veres György* *Mikes Benedek* uramtól fl. 40 és két ökröt, hogy örökké ő kigyelmét és maradváit szolgálja, fiúról fiúra jobbágya léssen. Az elébbi végezés levelet peniglen, mely *Mikes Miklós* és *Veres György* között vala, azt semmié tevé *Veres György*, ezt is hozzá tevé, minden hozzátartozandó jószágaival, falun, mezőn levőkkel adá magát jobbágyúl az felyel megírt *Veres György* *Mikes Benedek* uramnak. Hogyha peniglen az végzést meg nem állaná *Veres György*, minden törvény nélkül megfoghassa *Mikes* uram, vagy maradvái, mely summa teszen immár fl. 82 az előbbivel együtt. Ezt mi bírák hitünk szerint írtattuk, melyet pesétünkkel megerősítettünk.

Idem qui supra.

(P. H.)

(P. H.)

(P. H.)

Kívül: *Veres György* kötése.

(Eredetije a *Székely Nemzeti Múzeumban*, alól három gyűrűpecsét maradványával.)

1022.

Mihály vajda oltalomlevele *Bethlenfalvi Geréb János* özvegye *Suki Borbála*, fia *Geréb Péter* számára és összes csiki és udvarhelyi jószá-

gai felől. Kelt Gyula-Fehérvárt 1599 nov. 22.

Michael Valachiae Transalpinæ vaivoda stb. universis et singulis magnificis, gen. egr. et nobilibus comitibus, vicecomitibus et iudlium quorumcunque comitatum, capitaneis signanter *Danieli Zalasdi Vdwarheli et Joanni Thamasfalvi Maros sedium Sicicalium*, item boeronibus, belliductoribus, centurionibus, praelectis et hotmannis tam Kozakorum, quam aliorum quorumvis militum nostrorum, necnon prud. et circumspectis iudicibus, villicis et juratis civibus quorumcunque civitatum, oppidorum, villarum, et

possessionum, cunctis etiam aliis, quorum interest seu intererit, praesentes nostras visuris salutem et favorem.

Miérthogy a megholt vitézlő *Betlenfalvi János Geréb relictáját Suki Barbarát és az fiát Péter Gerébet* minden őstől maradt jószágival, örökségivel, udvarházival és javaival, kik *Csíkban, Udvarhelyszékben és Kolosmegyében* vadnak és bírtak, mi őtalmunk és gondviselésünk alá vöttünk : hagyjuk azért és parancsoljuk, hogy kgték is az megnevezett- személyeket se személyekben és jószágokban, örökségekben, majorságokban és minden egyéb javaiban megháborgatni és bántani ne merészelje, sőt őtalmommal és segítséggel legyetek nekik. Ha mi marhájokat pedig eldúlták és kóborlották volna az föld népe, kik nem az mi hadunkba valóok voltak, azokat is fogyatkozás nélkül restituáltassátok nekik. Secus non facturi. Praesentibus perlectis, exhibenti restitutus.

Datum *Albae-Juliae* die 22. mensis Novembris anno Dni millesimo quingentesimo nonagesimo nono.

MICHAEL VAIUODA mp.

Jo. JACOBINUS secretarius mp.

(P. H.)

(Eredeti, a *Székely Nemz. Múzeumban* 36/886. a. sz. a. Özv. Cserey Jánosné úrnő ajándéka.)

1023.

Meggyes város tanácsa Régeni János Újgyház-széki királybírónak megköszöni a tudósítást a, Mihály vajda ellen készülődésről és kéri, hogy ha a székelyek oda érkeznének, intse a haza nevében a zsarnok ellen való felkelésre, biztatván őket. régi szabadságuk visszaállításával. Kelt Meggyesen 1600. szept. 9.

Vnsren freundligen gruesz wndt freundschaftt samptt wünschung allesz gutten von gott. Ewr namhaft Weisheit schreiben an unsz haben wir entpfangen undt genugsam verstanden. Dem lieben gott sey lob, ehr undt danck gesagt, dasz einmütigklig die sach soll angegriffen werden. Do denn wir unsz sampttlig nicht sparen wollen, domit wir ausz der handt der bluttdürstigen tyrannen erlöset mögen werden, thuen aber hieneben eur weisheit freundlich bittten, dasz wo ettwa volk von den *Zeklen* dohin kommen wird, diesel-

bigē wolle eur weisheit auff das vleissigst vermahnen, class sie eingedenck seyen ihres lieben vatterlandsz vndt neben unsz wider den schändtlichen tyrannen aufstehen. In gewiszer hoffnung vndt Zuversicht, sie werden eben auff dieszmahl ihr altesz freythumb bekommen. Dieses undt dergleichen wolle in eur weisheit einbilden. Wasz wir ausz unszem thabor verstehen werden, wollen wir eur weisheit zu wiszen thuen. Hiemit dem lieben gott etc.

Gebn in groszer eill, ausz *Midwisch* 9. Septembris, 1600.

Eur weisheit

dienstwillig freundt
magister civium et senatus
MEDIENSIS.

Külczim.: Egregio domino *Joanni Regeny*, iudici regio sedis *Vyegyhaziensis*, et cetera, amico nobis honorando.

(Eredetije papiron, a *nagyszebeni ltrban* Nr. 1479.)

1024.

Meggyes város tanácsa válasza Nagyszeben tanácsának a Mihály vajda az „oláh Farao“ leveretéséről szóló tudósítására. Kelt Meggyesen 1600.

szept. 20.

Egregii, prudentes et circumspecti domini, amici observandissimi, salutem et officiorum nostrorum commendationem

Ewr namhaft weisheit schreiben an unsz wegen desz allerlößlichsten propisiti undt consens wider den *grausamen wütterich undt tyranen den walachischen Pharaonen* haben wir empfangen undt mit höchster freudt undt ergetzlichkeit verstanden. Der allmechtige gott, der allen imperiis masz, zihl undt gevisze terminos setzt, wolle auch kegnwärtiger tyraney zu ihrem letzten endt helfen undt unser liebes vatterlandt erretten. Ewr namhaft weisheit freundlige vermanung wollen wir unsz ein ernst laszen sein undt der selbigen auf dasz vleiszigst nochkommen, vndt wir sein zwar ietz im werk, gott gedewen dazzu, Demselben sey ewr namhaft weisheit bevohlen.

Ex *Medgyesch*, celerrima manu 20. Septembris, 1600.

Ewr namhaft Weisheit

dienstwillige allezeit
magister civium, iudices et senatores
MEDIENSES et cetera.

Küclzím: Egregiis prudentibus et circumspectis dominis magistro civium, iudicibus et iuratis civibus civitatis *Cibiniensis*, et cetera, dominis amicis observandissimis.

(Eredeti je papiron, a *nagyszzebeni ltrban* ar. 1481.)

1025.

Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem és a székelyek ispánja megtekintvén nemes és »gyarsalkodó« nagybölöni Sykó Sándor hűséges szolgálatait, őt az eddigi szabad székely állapotból kiveszi és lófőségre emeli, utódaival együtt, felruházván mindazokkal a jogokkal és kiváltságokkal, mikkel a többi lófők bírnak, kötelezvén, hogy háború esetén ő és utódai jó lóval, karddal, sisakkal, pánczéllal, paizszsal, dárdával és más hadi felszereléssel jelenjenek meg a táborban. Nagy-Bölönben lévő házában, Sikó János (a Péter fia) és özv. Sikó Györgyné háza szomszédságában, kiveszi minden adó, taksa tized, kilenczed, kepe fizetése és paraszt munka szolgáltatás alól, meghagyván a sepsii kapitánynak, kir. bírának, adószedőknek és Nagy-Bölön előljáróinak, hogy őt és utódait igaz lófőknek tartván, ezután semmi adózásra és szolgálmányra ne

kényszerítsék Kelt Brassón 1601. sept. 25.

*Primipilatus nobilis agilis Alexandri Siko
de Nagy-Bölön.*

Nos *Sigismundus* dei gratia Transsylvaniae et sacri Romani imperii princeps, partium regni Hungariae dominus, aurei velleris eques et Sicularum comes, memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit universis, quod nos cum ad nonnullorum dominorum consiliariorum nostrorum singularem intercessionem nobis propraeter factam, tum vero autem eonsideratis fidelitate et fidelibus servitiis nobilis agilis *Alexandri Syko de Nagy-Beoleon*, quae ipse nobis et huic regno nostro pro locorum et temporum varietate fideliter exhibuit et impendit ac in futurum quoque exhibiturus et impensurus est: eundem *Alexandrum Syko* antea, ut intellegimus, libertinum nostrum ex numero reliquorum libertinorum nostrorum Sicularum eximendum ac in coetum et numerum verorum regni huius Transsylvaniae *primipilorum Sicularum* annumerandum. aggregandum, cooptandum et ascribendum duximus; decernentes expresse, ut a modo deinceps idem *Alexander Syko* ipsiusque haeredes et posteritales universi pro veris et

indubitatis *primipilis Siculis* habeantur et reputentur, omnibusque et singulis iis honoribus, gratiis; privilegiis, indultis, libertatibus et immunitatibus, quibus coeteri veri nati et indubitati primipili quomodocunque de iure et consuetudine utuntur, fruuntur et gaudent, perpetuo uti, frui et gaudere valeant atque possint. Ita tamen, ut idem *Alexander Sýko* haeredesque et posteritates ipsius universi, bonis equis, trameis, galeis, loriceis, clýpeis, hastis et aliis instrumentis mihtaribus, more aliorum primipilorum optime instructi ad mandata nostra et successorum nostrorum omnibus bellicis expeditionibus tam generalibus quam partialibus interesse, fidelemque patriae operam navare debeant et sint adstricti. Et nihilominus domum eiusdem in dicta possessione *Nagy-Beoleon*, vicinitatibusque domorum agilis *Joannis Sýko* filii quondam providi *Petri Sýko* ab una, ac honestae foeminae relictæ. nobilis agilis quondam *Georgii* similiter *Sýko* partibus ab altera, in sede Siculicali *Sepsi* existente habitum, ab omni censuum, taxarum et contributionum nostrarum tam ordinarium, quam extraordinarium, subsidiique et lucri camerae nostrae solutione, item decimarum, nonarum et capetiarum pensione, serviliorum quorumlibet plebeorum et ruslicanorum exhibitione im perpetuum eximendum duximus et supportandum, prout eximimus, supportamus praesentium per vigorem. Quo circa vobis generosis, egregiis, nobilibus ac agilibus capitaneo, iudicibus, viceiudicibusque regiis, dicatoribus, decimatoribus, connumeratibus et exactoribus quarumcunque contributionum dictæ sedis Siculicalis *Sepsi*, necnon providis iudici et iuratis civibus annotatæ possessionis *Nagy Beoleon*, modernis et futuris quoque pro temporibus constituendis harum serie committimus et mandamus firmiter, quatenus vos quosque praefatum *Alexandrem Sýko* haeredesque et posteritates ipsius universos pro veris et indubitatis primipilis (tenentes), eosdemque ad nullam censuum, taxarum et contributionum nostrorum tam ordinarium, quam extraordinarium, subsidiique et lucri camerae nostrae solutionem, item decimarum, nonarum et capetiarum pensionem, servitiorum quorumlibet plebeorum exhibitionum cogere et compellere, aut propterea eosdem in personis rebusque et bonis ipsorum universis impedire, turbare, molestare, seu quovismodo damnificare praesumatis, nec sitis ausi, modo aliquali. Secus non facturi, praesentibus perfectis, exhibenti restituti. In cuius rei

memoriam, firmitatemque perpetuam praesentes litteras nostras authenticici sigilli nostri munimine roboratas memorato *Alexandro Sýko* ipsiusque haeredibus et posteritatibus universis clementer dandas duximus et concendendas.

Datum in civitate nostra *Brasso* die vigesimo quinta mensis Septernbris, anno domini millesimo sexcentesimo primo.

(Báthory Zsigmond Liber Kegiusából a *bécsi cs. és k. közös pénzügy-ministeriumi levéltárban* »Siebenbürgische Urkunden« csomagból az 52—53. l.)

1026.

Báthory Zsigmond a Maros-széki székelyeknek megerősíti az erdélyi rendek által adományozott, régi jogaikat visszaállító kiváltságlevelét s magasztalván a havaseli hadjáratban tanúsított rendkívüli vitézségüket, melylyel megmutatták, hogy még virágzik köztük a régi hun erő és dicsőség és dicsérvén hűségüket; melyet iránta legutóbb is tanúsítottak a németek ellenében, kiveszi őket a pór és nem nemes állapotból, melybe jogtalanul jutottak, és szabad székelyekké teszi őket, felruházván a kapitány választási joggal, másrészt kötelezván jó hadi készüllettel jelenni meg a hadjáratokban s békében élni a köztük lévő nemesekkel Kelt Déván 1601. decz. 31.

Libertinatas Siculorum sedis Marus.

In nomine sanctae et individuae trinitatis amen, ad perpetuam rei memoriam. Nos *Sigismundus* dei gratia Transsylvaniae et sacri Romani imperii princeps, partium regni Hungariae dominus, aurei velleris eques et Siculorum cornes etc. Maximus ille coeli terraeque ac ad (sic!) rerum omnium oppilex, qui pro sua infinita sapientia ac providentia pront vult disponit, moderatur res humanas, a cuiusque nutu reges, principes, summaque pendent imperia, varias saepe numero cum in ipsos reges, tum regna eorum inmittit, vicissetudines, patiturque nunquam, ut summi orbis monarchae, variis fortunae procellis iactati, e solio etiam regio deturbentur, quos tamen simulatque sibi placitum fuerit, rursus praeter omnium spem et opinionem, priori dignitati restituit; tam itaque et nos experti fortunam, cum iam maiori ditionis nostrae parte ab exercitu Romanorum imperatoris *Rhudolphi* exutos nos esse conspiceremus, intelligeremusque eundem exercitum nunc etiam in visceribus ipsis regni nostri incendiis, cedibusque grassari, ac omnia crudelitatis, avaritiae, atque libidinis exempla, more plus quam barbarico in miseros incolas exercere, non poluimus in hoc gravissimo casu

nostro non ingemiscere; interim tamen cum certo sciremus nos deo curae esse, fiduciaque pleni praesentissimum eius expectaremus auxilium, ecce fideles nostri universi inhabitat res et incolae *sedis Siculicalis Maros* nostram venientes in praesentiam, obtulerunt nobis quasdam litteras universorum dominorum procerum, magnatum, ceterorumque ordinum et statuum universitatis nobilium regni Transsylvaniae, super restitutione verae perfectaeque eorum libertatis emanatas, supplicantes nobis humillime, ut nos quoque easdem litteras, ratas, gratas, et accepta habentes, gratiose confirmare dignemur. Quod nos cum motu proprio, tum accedente ad id fidelium consiliariorum etiam nostrorum consensu, diligenter etiam in animo nostro revolventes praeclara maiorum eorundem erga divos quondam Hungariae reges fidei fidelitatisque argumenta, quotve et quantas iidem divi quondam reges de Thurcis aliisque Hungarici nominis hostibus virtute eorum retulerint victorias, tandem horum etiam erga nos regnumque nostrum, cum in expeditione nostra Transalpinense, pro salute et conservatione eius provinciae ante annos aliquos a nobis suscepta, ubi spectantibus et virtutem eorum admirantibus non solum nobis, sed iis etiam nationibus, quae virtutis disciplinique (sic!) bellicae palmam sibi vendicant, viros fortes strenuos, et ad arma tractanda potius, quam officia plebeia sufferenda natos se esse, *vigereque adhuc in armis eorum robur decusque illud Hunnicum*, manifeste declararunt, tum hoc potissimum tempore, spem nostram de fide eorum erga nos regnumque hoc nostrum conceptam non adimplerunt modo, sed longe etiam superarunt, contemptis enim minis Germanorum, qui extrema quaeque eis minabantur, nisi relictis nobis, castra, signaque eorum sequerentur, nulla ratione a fide fidelitateque nostra seduci sese passi sunt, verum eandem quaecumque nos sequeretur fortunam, una cum coniugibus liberisque forti ac alacri animo experiri maluerunt: his igitur aliisque inducti rationibus praescriptas litteras assecutorias, in omnibus suis punctis, clausulis, et articulis, laudamus, approbamus, ratificamus, et confirmamus, ac tam nos ipsi et successores nostri principes Transsylvaniae observabimus, quam per alios quolibet subditos nostros observare inviolabiter faciemus, iam fatosque universos incolas et inhabitatores dictae *sedis Siculicalis Maros*, haeredesque et posteritates eorum universos, iam natos et in futurum quoque nascituros, *ex statu et conditione plebea et igno-*

bili, in quam iniuria temporum redacti fuerant, potestateque tam nobilium, quam aliorum quorumcumque *liberandos, ac in statum et ordinem verorum libertinorum nostrorum Siculorum redigendos*, annumerandos, et cooptandos, ab omni censuum taxarum et contributionum nostrarum, tam ordinariam, quam extraordinarium, lucrique camerae nostrae solutione, decimarum et capetiarium pensione, ac servitiorum quorumlibet plebeorum exhibitione in perpetuum eximendos et supportandos duximus, prout eximimus, annumeramus, liberamus, et supportamus praesentium per vigorem. Annuentes et concedentes, ut iam dicti libertini nostri haeredesque et posteritates eorum universi omnibus et singulis iis libertatibus, immunitatibus, praerogativis, privilegiis, iuribus, et consuetudinibus, quibus maiores eorum temporibus divorum quondam Hungariae regum usi, gavisique sunt, (nisi forte ipsi summi sedis consensu abusus aliquos tollere, ac in melius reformare amendareque velint) in posterum quoque successivis semper temporibus, uti frui et gaudere valeant atque possint. Pro ampliori autem gratiae munificentiaeque nostrae erga praedictos universos ordines dictae *sedis Siculicalis Maros* declaratione, id eisdem clementer annuendum duximus et concedendum, ut *praefectos seu capitaneos ex numero nobilium inter ipsos degentium, pro se liberam habeant eligendi potestatem*, verum in eo hunc modum observare volumus, ut ex numero eorundem nobilium tres aut quatuor, vel plures, etiam viros graves, et usu rerum peritos singulis annis eligant, ad nosque iis anni temporibus, quibus praefectura eiusmodi inter ipsos mutabitur, ut praesentes eos intueri censuramque de eis facere possimus, mittant, ex quorum numero duos, qui nobis magis idonei esse videbuntur, praefectos, seu capitaneos eorum nominabimus. Nec hoc praetermisso, ut iam fati libertini nostri, haeredesque et posteritates ipsorum universae, in propriis personis, equites quidem bonis equis, frameis, loriceis, hastis, thoracibus ferreis, galeis, scutis, pedites autem sclopetis ac aliis instrumentis bellicis rite ornati, ad mandata nostra et successorum nostrorum, omnibus expeditionibus bellicis, generalibus et partialibus, in omnem eventum praesto esse, ac cum vitae etiam ipsorum dispendio, fidelem nobis, et patriae operam navare omni tempore sint obstricti. Quo autem pax et concordia inter saepe nominatos libertinos nostros et nobiles in medio ipsorum residentiam habentes firma, stabilis, perpetuaque

esse possit, haec ab utrisque firmiter inviolabiterque observare volumus, primo, ut a libertinis nostris nobilibus debitus honor reddatur, eosque in personis, rebus, bonisque eorum universis, iuste et legitime eos concernentibus impedire, turbare, aut molestare minime praesumatis. Similiter nobiles mutua charitate eis respondeant, fraternoque eos amore prosequantur. Tandem ut quaecumque dicti nobiles, vel *ante insurrectionem Siculorum* avitico aut emptitio iure, vel postea etiam eodera iure non autem absoluta potentia possiderunt, domos ut pote seu curias nobilitares, inquilinos, hortos, allodia, terras arrabiles, et extirpatitias, silvas, nemora, prata, foeneta, piscinas, molendina, et quaevis alia loca, quocumque ea nominis vocabulo vocitentur, ea omnia in posterum quoque iidem nobiles haeredesque et posteritates eorum universae, quiete pacifice et absque omni impedimento possidere possint et valeant. Impignorantia autem, reddito pignore, prioribus possessoribus restituantur, mox et defacto. Verum si nobilium quispiam possessionem autem portionem possessionariam, vel alias quaslibet haereditates Siculicales, a nobis autem praedecessoribus nostris sibi, vel progenitoribus suis donatas, alteri dedisset, vendidisset, impignorasset, vel con ambiasset: huiusmodi venditioni, emptitioni, impignorationi et concambiali permutationi nullus esto locus. In quorum praemissorum omnium robur firmitatemque perpetuam praesentes litteras nostras, secreti et autentici sigilli nostri munimine roboratas, annotatis universis incolis et inhabitatoribus dictae *sedis Siculicalis Maros*, haeredibusque et posteritatibus eorundem universis incolis et inhabitatoribus dictae *sedis Siculicalis Marus* haeredibusque et posteritatibus eorundem universis (í g y ! k é t s z e r) clementer dandas duximus et concedendas.

Datum in oppido *Deva* ultima die mensis Decembris, anno domini millesimo sexcentesimo primo.

(Báthory Zsigmond Liber Reginsában 37. lev. a *bécsi cs. és k. közös pénzügyministerium levéltárában* »Siebenbürgische Urkunden« csomó.)

1027.

Báthory Zsigmond Liber Regiusában a székyekre vonatkozó oklevelek tartalomjegyzéke 1601—2-ből.

— Kelet nélkül (csonka). Sepsi-széki *Nagybölöni* nemes *Nagy András* »primipilatusa« (lófőségre emelő oklevele) 66. levél.

- 1601. márcz 29. Kolozsvár. *Maksai* nemes *Benkő István* primipilatusa (lófőségi oklevele) 14. levél.
- 1601. jun. 28. Kolozsvár. Fejedelmi megerősítés kézdivásárhelyi *Hodor Kelemen* markosfalvi lelkész kézdivásárhelyi házának Lemhényi Csomortáni Tamás háromszéki kapitány által történt adómentesítéséhez 9. levél.
- 1601. sept. 10. Brassó. *Osdolai Szurkos György* nemeslevele, háza adómentesítésével 1. levél.
- 1601. sept. 11. Brassó. *Kovásznai Vajna Gáspár* primipilatusa, háza adómentesítésével 3. levél.
- 1601. sept. 11. Brassó. *Barátosi Lénárt György* primipilatusa, háza adómentesítésével 4. levél.
- 1601. sept. 12. Brassó. *Maksai Demeter György* primipilatusa 1. levél.
- 1601. sept. 14. Brassó. *Kovásznai Vajna János* primipilatusa, háza adómentesítésével 2. levél.
- 1601. sept. 18. Brassó. *Barátosi Tanczos Máthé* udvari gyalog puskási (pixidariusi) oklevele 5. levél.
- 1601. sept. 24. Brassó. *Nagyborosnyói Szurdok György, Bartha Miklós és Gomolya Pál* nemesek primipilatusa 6. levél.
- 1601. sept. 25. Brassó. *Nagybölöni* nemes *Sikó Sándor* primipilatusa (Ld. kiadva 1025. sz. a.) 52. levél.
- 1601. sept. 29. Brassó. *Kovásznai ifj. Vajna János* nemes primipilatusa 7. levél.
- 1601. sept. 29. Brassó. *Kovásznai György* primip. 8. levél.
- 1601. sept. 30. Brassó. *Barátosi* nemes *Tanczos Bálint* primipilatusa..... 11. levél.
- 1601. okt. 1. Brassó. *Barátosi* nemes *Cziekze (Csekze) Jakab* primipilatusa 10. levél.
- 1601. okt. 1. Brassó. *Pákei* nemes *Albert István* primipilatusa 13. levél.
- 1601. okt. 4. Brassó. *Osdolai* nemes *Csűrös Miklós* primipilatusa 13. levél.
- 1601. okt. 25. Gyulafehérvár. *Nagyborosnyai Szurdok Benedek és Balázs* primipilatusa 234. levél.
- 1601. nov. 9. Maros-újbátori tábor. *Hilibi (de Hylip)* nemes *Gál János* primipilatusa 19. levél.

- 1601. nov. 27. Kolozsvár. Maros-széki *Köszvényesi Mengecz István* és *János* primipilat. háza adómentesítésével 18. levél.
- 1601. decz. 6. Meggyes. Seps-széki *Nagybölöni* nemes *Gál Márton* primipilatusa 70. levél.
- 1601. decz. 6. Meggyes. Seps-széki *Nagybölöni Benkő Jakab* és *Tamás* primipilatusa 71. levél.
- 1601. decz. 7. Meggyes. *Csík- Rákosi* nemes *Both Ambrus* és *Antal* primipilatusa 20. levél.
- 1601. decz. 16. Déva. Seps-széki *Nagybölöni Literati Kechkés Gáspár* cancellariai jegyző nemeslevele 26. levél.
- 1601. decz. 31. Déva. A *Maros-széki* székelyek szabadságlevelé (Ld. kiadva 1026.) 37. levél.
- 1602. febr. 10. Brassó. *Szereday András* a nagyobb cancellaria irnoka adománylevele a maros-széki *Szentrontáson* lévő örökség felől, mely *Szentrontási Sándor Mihály* magvaszakadtával a fejedelemre szállt 64. levél.
- 1602. febr. 27. Brassó. Maros-széki *Mosoni Bakó Pál* primipilatusa 117. levél.
- 1602. febr. 28. Brassó. *Köpeczi Égető Mátyás* primipilatusa 84. levél.
- 1602. márcz. 1. Brassó. *Szentrontási Kovács Gergely* primipilatusa 83. levél.
- 1602. márcz. 1. Brassó. *Zabolai Pál-Miklós György* és általa fivérei *Pál-Miklós János* és *Mihály* primipilatusa 105. levél.
- 1602. márcz. 1. Brassó. Maros-széki *Hodosi Máthé Miklós* primipilatusa 141. levél.
- 1602. márcz. 2. Brassó. Seps-széki *Lisznai Nagy Mihály* nemeslevele háza adómentesítésével 73. levél.
- 1602. márcz. 4. Brassó. *Köröspataki* nemes *Balogh Benedek* háza adómentesítése 68. levél.
- 1602. márcz. 13. Brassó. *Kászon-újfalusi* nemes *Bartha Márton* primipilatusa, kászonfalvi háza adómentesítésével. 101. levél.
- 1602. márcz. 20. Brassó. *Csík-szentmihályi Vincze Pál* nemeslevele háza adómentesítésével 94. levél.
- 1602. márcz. 24. Brassó. *Gelenczei Nagy Antal* lemhenyi plébánus és három-széki archidiaconus adománylevelének megerősítése Báthory Zsigmondtól, mely szerint Báthory Kristóf neki

- és örököseinek adja feleségének *Lakács Ilonának* házát és telkét *Lemhényben*, 1580. márcz. 22. Gyulafejérvárt 90. levél.
- 1602. márcz. 25. Brassó. Báthory Zsigmondtól *Huszthy Dávid* szentkatolnai parochus levelének megerősítése, mely szerint szentkatolnai *Demjén Kelemen* székely örökségét megvásárolta 89. l.
- 1602. márcz. 26. Brassó. *Bodóki Ferencz* rétyi lelkész nemeslevele, teleki háza adómentesítésével 100. levél.
- 1602. márcz. 26. Brassó. Fejedelmi beleegyezés abba, hogy néhai *Sárvári László* fia *Miklós* eladta egerszegi birtokát és curiáját néhai *Vásárhelyi Literati István* maros-széki jegyző özvegyének *Köpeczi Annának*. Az adás-vevési levél kelt 1601. jan. 6. Maros-Vásárhelyt 103. levél.
- 1602. márcz. 28. Brassó. *Pávai Gál György* primip. 105. l.
- 1602. márcz. 28. Brassó. *Székely-vásárhelyi Gál* más-kép *Székely Mihály* új adománylevele egy ház és két üres telek felől az Orbai-széki Páva községben 106. levél.
- 1602. márcz. 29. Brassó. Néhai *Szőcs Márton* özvegyének anyja *Klára* asszony, továbbá *Vásárhelyi Literati István* Maros-szék jegyzőjének özvegye *Köpeczi Klára*, fia *István* és amannak leányai háza adómentesítése Székely-Vásárhelyt. 102. levél.
- 1602. márcz. 29. Brassó. *Zabolai Illyésy Gáspár* primipilatusa 105. levél.
- 1602. ápr. 11. Gy. Fehérvár. *Sellyei Kovács Máté* adománylevele a Maros-széki *Mogyorós* faluban levő székely örökségről, mely *Péterffy Balázs* árvái magvaszakadtával szállott a kincstárra 146. levél.
- 1602. máj. 1. Gy.-Fehérvár. Udvarhelyszéki *Jenlakai Balassy István* székelyek hadnagya nemeslevele 229. levél.
- 1602. máj. 1. Gy.-Fehérvár. Udvarhelyszéki *Küsmödi Fóris Márton* nemeslevele és háza adómentesítése 248. levél.
- 1602. máj. 1. Gy.-Fehérvár. Maros-széki ns. *Köszvényesi Só István* primipilatusa 249. levél.
- 1602. máj. 2. Gy.-Fehérvár. *Bogáthi Miklós* és *Menyhért* adománylevele Nagyalambfalva, Kisgalambfalva, Betfalva, Mátyusfalva, Désfalva és Agyagfalva, Udvarhely-széki falvakban levő birtokok és curia felől 136. levél.
- 1602. máj. 8. Gy.-Fehérvár. Maros-széki *Koronkai Erdős András* primipilatusa 150. levél.

- 1602 máj. 8. Gyulafehérvár. *Köröspataki Pataki Mihály Bogáthy Miklós* szolgájának adománylevele egy ház felől Gyulafehérvárott a falakon kívül 171. levél.
- 1602. máj. 31. Gyulafehérvár. Udvarhely-széki *Küsmödi Várallyay János* nemeslevele 229. levél.
- 1602. jun. 2. Gyulafehérvár. Marus-szeredai *Szeredai Literati András* a nagyobb cancellária jegyzője, *Borbély Tamás, Petri János, Kádár Zsigmond* deákok s *Nagy György és István* nemeslevele Maros-szeredai házaik adómentesítésével. 218. l.
- 1602. jun. 3. Gyulafehérvár. Sepszi-széki *Angyalosi Sebestyén Bertalan* primipilatusa 198. levél.
- 1602. jun. 4. Gyulafehérvár. *Körösi Nagy György, Pál és Mihály* címeres nemeslevele a Maros-széki *Székes* faluban levő háza adómentesítésével 233. levél.
- 1602. jun. 8. Gyulafehérvár. *Osdolai Mészáros Lőrincz* nemeslevele 197. levél.
- 1602. jun. 22. Déva. Udvarhely-széki *Nagysolymosi* nemes *Koncz János* primipilatusa 228. levél.
- 1602. jun. 22. Déva. Udvarhely-széki *Zetelakai* nemes *Nagy*, másképp *Kovács Máté* és fivérei *Nagy István és András* primipilatusa 234. levél.
- 1602. jun. 22. Déva. Udvarhely-széki *Kissolymosi Matheffy János* és *Pál* primipilatusa 238. levél.
- 1602. jun. 23. Déva. *Zabolai* idősb nemes *Szabó István* primipilatusa 232. levél.
- 1602. jun. 23. Déva. *Pákei* nemes *Lőrincz Balázs* primipilatusa 232. levél.
- 1602. jun. 24. Nagybarcsa. Maros-széki *Szentistváni Killyéni László, Dénes, István* és *Lukács* primipilatusa. 225. l.
- 1602. jun. 24. Nagybarcsa. Marus-széki *Szentsimoni Kys Máté* primipilatusa 225. levél.
- 1602. jun. 24. Nagybarcsa. Maros-széki *Szentistváni Nemes András* primipilatusa 226. levél.
- 1602. jun. 25. Déva. Udvarhely-széki *Szentkirályi Nagy-Bodó Gergely* és *Márton* primipilatusa 248. levél.
- 1602. jun. 26. Déva. *Léczfalvai Molnár Lukács* és *Mihály* címeres nemeslevele 238. levél.

— 1602. jun. 26. Déva. *Léczfalvai Molnár Lukács* adománylevele egy házról a Kézdi-széki *Dalnokon* 239. levél.

— 1602. jun. 27. Déva. Sepsi-széki *Gidófalvai* nemes *Nagy Gergely* és *Elek* primipilatusa 237. levél.

— 1602. jun. 28. Déva. Udvarhely-széki *Oroszhegyi* vagy *Diafalvai* nemes *Lukács*, *Lőrincz*, *Gergely* és *Péter* primipilatusa 249. levél.

(Báthory Zsigmond »Liber Regiusából a bécsi csász. és kir. közös pénzügyministerium levéltárában »Siebenbürgische Urkunden.« Fasc. 1. nr. 25.).

1028.

Tharnóczzy Sebestyén eladja *Forró Györgynek* oroszfalvi (kézdi-széki) részjóságát „Magyar rėti“-t 28 frtért. Kelt Kézdi-Szentléleken 1602.

márczius 25.

Én *Tharnoczj Sebestyén* adom emlékezetre mindeneknek az kiknek illik ez jelen való levelemnek rendiben: 1602 esztendőben die annuntiationis b(eatae) Mariae adtam az *oroszfalvi Forró Georginek* Kizdi-székbén az én részem jószágomat és az *Zékely Jánosét* is, az kinek része holta után én rám maradt vala, ugyan az oroszfalvi határban, mellyet hýnak *Magyar Rhétinek*, vicinusa ugyan ő maga *Forró György*, örök áron fiúról fiúra, maradvárol maradvára, ad utrumque sexum irrevocubilater, nomine contradicente pro fl. 28. ilyen tiszteletes személyek, ugmint *János diák*, kézdivásárhelyi schola mester és *Fodor Péter* ugyan ön magam liszt-tartóm előtt; ily condicioval és okkal, hogy soha se én magam, se pedig az én maradváim és attyámfiaim meg ne háborgathassuk felőle. Sőt ha valaki ezek vagy egyebek közül is meg akarná háborítani rólla: én mindenek ellen menedéke leszek, megmentem és oltalmazom etc.

Cuius causa memoriae firmiorisque testimonii duxi litteras meas extradandas et ad reservandas coram iudicibus praescriptis, contra omnibus molestatoribus et conturbatoribus, sigilloque meo proprio corroboratas

In *Zentlélek* sede siculicali *Kizdy* descriptas, anno dieque prae-notatis etc.

THARNOCZY SEBEST. mp.

(Eredetije a Székely Nemzeti Muzeumban.)